Таблица за направените предложения и коментари в процеса на обществено обсъждане на проект на ИГРП/ условия за кандидатстване, условия за изпълнение и пакет документи за кандидатстване по процедура BG16RFOP002-2.0024 „Насърчаване на предприемачеството"

№	Данни на подателя	Дата на получаване	Коментар/Предложение	Становище на УО на ОПИК
1.	Юлия Михайлова mihailova_julia@abv.bg	12.12.2017 г.	Уважаеми господа, Във връзка с второто публично обсъждане на процедура "Насърчаване на предприемачеството" имам следното предложение: Да отпадне изцяло критерият за допустимост на кандидата "Към датата на кандидатстване записаният капитал на предприятието-кандидат е равен на минимум 20% от общо допустимите разходи по проекта" В обосновката от проекта на Условия за кандидатстване е записан следният текст: "Сред основните пречки пред реализирането на предприемаческите начинания са достъпът до финансиране и отрицателната нагласа към риска на традиционните финансови институции." Въвеждането на критерий за минимална стойност на записания капитал е поставяне на допълнителна пречка пред реализиране на предприемаческите идеи.	**Предложението се приема**

			От предприятия, създадени преди година или по-скоро, се изисква не да осигурят собственото си участие в проекта по време на изпълнението му, а да разполагат с пълния му размер предварително. Въвеждането на този критерий е дискриминационно и поставя евентуалните кандидати в неравнопоставено положение спрямо всички други досегашни кандидати по ОПИК. В момента се изпълняват проекти по процедура "Подкрепа за разработване на иновации от стартиращи предприятия", по която максималният размер на безвъзмездната помощ е 391 166 лв, но в критериите за допустимост нямаше изискване за записан капитал. Тече и прием на проекти по процедура "Подкрепа за пилотни и демонстрационни инициативи за ефективно използване на ресурсите". По тази процедура максималното допустимата БФП е 1 500 000 лв., но също отсъства критерий за минимална изискуема стойност на записан или дори натрупан собствен капитал. Такава пречка не е налагана по нито една друга процедура. Поставянето на толкова сериозна финансова бариера ще попречи да бъдат финансирани именно кандидатите, които наистина желаят да създадат собствен бизнес, но нямат първоначален финансов ресурс между 12 500 и 50 000 лв. в брой.	

			Преди време изискването за минимален капитал за регистрация на ООД беше 5000 лв. Дори и тази сума беше пречка пред младежите до 29 години /приоритетна група според процедурата/ и не само, затова с усилията на обществеността и държавните институции тя беше сведена до 2 лв. Няма никакви причини на кандидатите да бъдат налагани други изисквания. С въвеждането на финансов критерий се прави рязка крачка назад от постигнатото по ОПИК през новия програмен период. Надявахме се, че са преодолени и останали в миналото факторите, които доведоха до прекратяване на процедура "Технологична модернизация" през 2014 г. Дългата подготовка и резките промени в документацията по процедурата създават у обществеността мнение, че се касае за поредната доза корупционни практики, изразяващи се в създаване на подходящи условия за финансиране на точно определена група от предварително известни кандидати. Ще е жалко с налагане на финансови ограничения да се провалят и дори да не стигнат до разглеждане качествени идеи, които наистина се нуждаят от подпомагане. Юлия Михайлова	

2.	Мариана Христозова mr.hristozova@gmail.com	12.12.2017 г.	Здравейте, От близо половин година очаквам обявяването на тази процедура и всеки ден следя страницата Ви след първото обществено обсъждане. След първоначалния прочит на изискванията за кандидатстване бях шокирана от един от критериите за допустимост, който не присъстваше в първоначалния вариант - записаният капитал да е равен на минимум 20% от общо допустимите разходи. Не знам какви са съображенията Ви и дали изобщо имате такива, но този критерий е напълно нелогичен при подобен вид процедура и непосилен за изпълнение от 99% от кандидатите. Предложението ми е това изискване да се премахне, защото е дискриминационно, необосновано и нецелесъобразно, имайки предвид целта на процедурата - да се създават и развиват нови предприятия. Това изискване би имало по-скоро негативен, обратен ефект за постигането на тази цел. Искам да Ви обърна внимание че на първия линк в новината се сваля новия вариант на документите от днес, докато на втория се появява вариант с дата 21.09.2017 г. Просто махнете втората папка, за да не се объркват хората. Поздрави, Мариана Христозова	**Предложението се приема**
3.	Боряна Борисова	13.12.2017 г.	Здравейте,	Посочените от Вас минимален и максимален размер - 50 000 лв. и

	borisova_boriana@abv.bg		Като начало бих искала да се изяснят точните параметри на БФП, които са по процедурата, т.к. в страницата на ОПИК сте публикували "Минималният размер на заявената безвъзмездна финансова помощ на проект е 50 000 лева, а максималният размер е 200 000 лева" а в Условията за кандидатстване е записано от 50 000лв. до 391 166 лв. Боряна Боривова	391 166 лв. фигурираха в документите по процедурата, публикувани при първото обществено обсъждане, линкът към които първоначално беше оставен, за да могат заинтересованите лица да бъдат информирани и за двата варианта на пакета документи по процедурата, както и за промените, които бяха извършени в резултат на получените коментари и предложения по време на първото обществено обсъждане. За да няма объркване, Управляващият орган премахна стария линк. В публикуваните за повторно обществено обсъждане документи по процедурата, минималният размер на заявената безвъзмездна финансова помощ е 50 000 лева, а максималният размер е 200 000 лева. Тези стойности са посочени както в Условията за кандидатстване, така и в публикувано съобщение на страницата на Програмата.

4.	Теодора Костова kostova@ippm-bg.org	13.12.2017 г.	Уважаеми дами и господа, Пиша Ви във връзка с очевидна грешка при качване на документи по новината за „Обществено обсъждане на документация по процедура за подбор на проекти „Насърчаване на предприемачеството". В новината пише, че минималният размер на заявената безвъзмездна финансова помощ на проект е 50 000 лева, а максималният размер е 200 000 лева, т.е. има промяна от първоначалния вариант на публикуваните Условията за кандидатстване. Същевременно в пакета документи стоят старите условия за кандидатстване, където максималният праг за проект беше 391 хил. лв. и все още прага на финансиране на ДМА е 200 000 хил. лв. Прилагам ви качените от Вас нови условията за кандидатстване, които според мен са същите като старите и в тях няма промяна, което личи и от датата на модифициране на документа. Предполагам има изменени, които следва да се публикуват и които да се обсъдят. В тях най-вероятно пише, че прагът на финансиране е вече 200 хил лв. Другият вариант е в новината да има грешка, което заблуждава. Надявам се в най-скоро време да се отстрани несъответствието. Пожелавам ви щастливи коледни и новогодишни празници и една по-успешна нова 2018 г.	Моля, запознайте се със становището на УО по т. 3.

			С уважение, Теодора Костова	
5.	Изследователски център "Тренд" trend.rc@gmail.com	13.12.2017 г.	Уважаеми госпожи и господа, Във връзка с обявеното от Вас обществено обсъждане на горепосочената процедура (второ подред), бихме искали да отправим нашите предложения и коментари. 1. В първото обществено обсъждане на условията за кандидатстване по тази процедура, беше записано, че допустими кандидати са тези юридически лица, които са регистрирани след 31.12.2015 г. И това беше логично - търсят се микро, малки и средни предприятия, които към датата на отваряне на процедурата, да нямат три финансови години, но все пак да са демонстрирали вече някаква финансова и пазарна устойчивост. С изменението на сегашната документация Вие посочвате 31.12.2016 г. като отправна точка. Това е силно ограничително и създава предпоставки за злоупотреби от новорегистрирани фирми, които не са демонстрирали каквато и да е устойвост. По този начин процедурата не е насърчване на предприемачите, а по-скоро се превръща в една подобна на "подкрепа за стартиращи предприяти". Това ни се вижда нелогично и неефективно. Второ, в ИГРП за 2018 г. вие предвиждате отново да пуснете процедури, които ще подкрепят предприятия с поне три финансови	1. Основната цел процедура „Насърчаване на предприемачеството" е създаване и развитие на нови предприятия в приоритетни сектори на Националната стратегия за насърчаване на малките и средните предприятия 2014-2020 г. и специфични сфери, свързани с преодоляването на европейски и регионални предизвикателства, т.е тя е насочена именно към новосъздадени компании. В Условията за кандидатстване публикувани при първото обществено обсъждане е посочено, че допустимите кандидати трябва да имат по-малко от две приключени финансови години. Във втория вариант допустимите кандидати трябва да са регистрирани след 31.12.2016 г., т.е. изискването за по-малко от две приключени

			години. Създава се един вакуум, в който ОПИК подкрепя много често стартиращи - като под стартиращи се има предвид дори без нито една финансова година и такива, които са вече трайно улегнали в българския пазар. 2. Спрямо новия проект на документация в т.5 от допустимите кандидати сте записали, че над 50% от предприятието трябва да се притежава от едно лице. В предния пакет от документи това условие беше конкретизрано в конткеста, че това притежание трябва да е в лице от женски пол. Адмирираме, че сте отказали от това нарушение на хоризонталните принципи, които се пишат и декларират във всеки проект. Но новия проект, не е стъпка във вярната посока. Бихме искали да отправим коментар, че не актуалния дружествен договор правят едно предрпиятие устойчиво и конкурентоспособно, а неговите продукти и иновативни услуги. Това формализира целите на ОПИК, а не ги изпълва със съдържание и устойчивост. 3. Записали сте, че предприятието трябва да е независим кандидат. Защо? Нали си има декларации, в които се установява свързаност и се декларира. Това е нелогично и елиминира конкурентното начало, както и суспендира действието на Закона за малки и средни предприятия. Надяваме се да вземете предвид нашите коментари, тъй като те се основават на икономическа и държавна логика. Идеологията на тази	финансови години е запазено, като единствено за улеснение на кандидатите формулировката му е конкретизирана. 2. Изискването над 50% от предприятието да се притежават от едно физическо лице-предприемач представлява критерий за допустимост по настоящата процедура, който фигурира и в двата варианта на Условията за кандидатстване, публикувани за обществено обсъждане. От друга страна, изискването това лице (предприемачът) да бъде жена представлява критерий за техническа и финансова оценка и е в съответствие с предвиденото в Инвестиционен приоритет 2.1 на Оперативна програма „Иновации и конкурентоспособност" 2014-2020 приоритизиране на база пол. 3. В т. 4) от т. 11.1 от Условията за кандидатстване изрично е посочено, че кандидатите трябва да са независими предприятия съгласно

			процедура се изкривява, ако се насърчат само "стартиращи" предприятия". Това, че има установено забавяне на стартирането на процедурата, не следва да елиминира предприятия с две финансови години. Напротив би следвало да ги насърчи - тъй като са демонстрирали устойчивост на идеята. С уважение, Изследователски център "Тренд"	Закона за малките и средни предприятия (ЗМСП). Кандидатите са длъжни да удостоверят на етап кандидатстване, че са независимо предприятие по смисъла на ЗМСП, като попълнят и представят към проектните предложения Декларация за обстоятелствата по чл. 3 и чл. 4 от ЗМСП. Преди сключване на административен договор за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ, Управляващият орган ще извършва документална проверка на декларираното от одобрените кандидати на етап кандидатстване обстоятелство.
6.	Таня Кривирадева t.kriviradeva@green-innovation.bg	13.12.2017 г.	чл. 26, ал. 4 от ЗУСЕСИФ е основание за колко обсъждания?	Чл. 26, ал. 4 от ЗУСЕСИФ задължава Управляващите органи преди внасянето на Условията за кандидатстване по процедурите за утвърждаване да осигурят на заинтересованите лица възможност за писмени възражения и предложения в разумен срок (чрез публикуване за обществено обсъждане), който не може да бъде по-кратък от една седмица.

				Посочените ал. и чл. не поставят изискване, както и ограничение за броя на обществените обсъждания. В резултат на множеството коментари и предложения, получени в рамките на първото обсъждане и необходимостта от извършването на съществени промени в параметрите на процедурата, Управляващият орган на Оперативна програма "Иновации и конкурентоспособност" 2014-2020 взе решение да публикува пакета документи за повторно обществено обсъждане с цел постигане на прозрачност и информираност на заинтересованите лица.
7.	Крум Георгиев krumgeorgiev2004@yahoo.com	14.12.2017 г.	Здравейте! Фирмата ни е създадена за реализация на готови бизнес идеи, но поради липса на финансови средства не може да ги реализира! В Методиката, по-долу цитираното изискване е дискриминационно и предлагам да бъде премахнато! Тогава "Неосъществяването на дейност през последните две приключени финансови години" губи смисъл!? "Към датата на кандидатстване записаният капитал на	**Предложението се приема**

			предприятието-кандидат е равен на минимум 20% от общо допустимите разходи по проекта. Кандидатът/бенефициентът трябва да отговаря на посоченото изискване в периода от подаване на проектното предложение до приключване на изпълнението на проекта." С уважение! Крум Георгиев	
8.	Ваня Комитова vaniakomitova@abv.bg	14.12.2017 г.	Уважаеми Дами и Господа, във връзка с обявената за обществено обсъждане документация по процедура за подбор на „Насърчаване на предприемачеството", представям становището си относно допустимите разходи в частта: „В т. 9 „Екип" от Формуляра за кандидатстване кандидатите следва да опишат екипа на кандидата, който ще участва в изпълнението на проекта и за който са предвидени възнаграждения със средства по проекта. Екипът на кандидата може да включва: I. Квалифициран персонал, който е обект на оценка по раздел II „Опит и образование на предприемача и на екипа на кандидата" от критериите за техническа и финансова оценка и който може да включва: 1/ Предприемача ВАЖНО: Предприемачът следва да бъде нает на трудов договор на минимум 4 часа на ден за период от минимум 6 месеца в рамките на изпълнение на проекта. Съответствието с изискването ще бъде	**Предложението не се приема** Следва да имате предвид, че проектни предложения по процедурите за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ се изготвят именно с цел да се получи подкрепа за изпълнение на включените в проекта дейности, чрез предвидените за това разходи (вкл. за възнаграждения) и с помощта на съответния екип. В този смисъл, членове на екипа на кандидата, за които не са предвидени възнаграждения със средства по проекта не би следвало да се включват в проектното предложение единствено и само с оглед

			проследявано и на етап изпълнение, като при неговото неспазване, УО ще изиска възстановяване на 25% от получената безвъзмездна финансова помощ." Коментар: Включеният в т.9 предприемач задължително следва да получава възнаграждение и то на базата на трудов договор. Реално по процедурата ще бъдат финансирани нови фирми, които в голямата си част ще бъдат микро или малки с регистрация като ЕООД или ЕТ. Недопустимо е по българското законодателство едноличният търговец да сключи трудов договор сам със себе си. При ЕООД в повечето случаи собственикът е и управител на дружеството, в резултат на което той също не може да сключи трудов договор сам със себе си. Защо задължавате предприемачът-собственик на фирмата да получава възнаграждение и то на трудов договор. Един добър предприемач в първата/втората година от съществуването на предприятието се стреми да развива и укрепва дейността му. В тези конкретни случаи единственият начин да не се наруши българското законодателство е предприемачът да не бъде част от екипа. Но в този случай, той няма да бъде оценяван и съответно кандидатът ще получи по-малко точки /до 13 точки/, които могат да се окажат решаващи за получаването на безвъзмездна помощ. Няма никаква законова база, политика, изисквания на програмата или някакъв друг регламент изискващ предприемачът задължително да получава възнаграждение и който Вие да следва съблюдавате. Това условие води до неравнопоставеност на фирмите с различна регистрация и дори до дискриминация на едноличните търговци. Моля да се съобразите с всичките ми аргументи и предлагам	получаване на допълнителен брой точки. Допълнително, осигуряването на съответствие с изискванията на трудовото законодателство и спазването на неговите разпоредби е отговорност и задължение на кандидата, което ще бъде проследявано на етап изпълнение на проекта.

			корекция на текста, от който да става ясно, че не е задължително описаният предприемач в т.9 "Екип" да получава възнаграждение по проекта. По този начин, фирмите сами ще решават дали могат или не да дават въпросното възнаграждение. Например следния текст: „ 1/ Предприемача ВАЖНО: Допустимо е предприемачът да получава възнаграждение по проекта, но следва да бъде нает на трудов договор на минимум 4 часа на ден в рамките на изпълнение на проекта" Поздрави, Ваня Комитова	
9.	Екипът на "Джи енд Ел Консултинг" ООД glconsulting @abv.bg	14.12.2017	Уважаеми дами и господа, Във връзка с публикувана за обществено обсъждане, съгласно чл. 26, ал. 4 от ЗУСЕСИФ, документация по процедура "Насърчаване на предприемачеството", финансирана по Приоритна ос 2 на ОП "Иновации и конкурентоспособност" 2014-2020 г., моля за следното разяснение: 1) В т. 11. "Допустими кандидати", подточка 11.1 "Критерии за допустимост на кандидатите", едно от изискванията за допустимост е свързано с наличие на записан капитал на кандидата, равен на минимум 20% от общо допустимите разходи по проекта. С оглед на факта, че процедурата е насочена към финансиране на микро, малки и средни предприятия, в начален етап на развитие, като са	**Предложението се приема частично** Изискването за записан капитал от минимум 20% от общо допустимите разходи по проекта е премахнато.

			допустими и юридически лица по Търговския закон и Закона за кооперациите, които не са осъществявали дейност през 2017 г., моля да предоставите разяснения, защо като изискване е заложено наличието на минимум 20% записан капитал. Подобно изискване, представлява своеобразна пречка, тъй като кандидатът може да е не е реализирал нетни приходи от продажби и съответно печалба през 2017 г. или да не е осъществявал дейност, което затруднява достъпът му до финансов ресурс за покриване на горецитираното изискване. В допълнение, определянето на минимален размер на БФП по процедурата от 50 000 лв., прави изпълнение на изискването за записан капитал на кандидата, равен на минимум 20% от общо допустимите разходи по проекта, почти невъзможно. Имайте предвид, че в обосновката по процедурата е посочено, че сред основните пречки за реализирането на предприемачески начинания е достъпът до финансиране и отрицателната нагласа към риска от традиционните финансови инстуции. Считаме, че премахването на изискването за минимален размер на БФП по процедурата, би улеснило покриване на изискването за наличие на записан капитал от минимум 20% от общите допустими разходи. С уважение, Екипът на "Джи енд Ел Консултинг" ООД	
10.	Силвия Огойска silviya.ogoys	15.12.2017 г.	В началото на тази година реших да са заема с предприемачество и регистрирах фирма съгласно Търговския закон. Аз съм неомъжена жена, на 26 години съм, дипломиран архитект, живея във Враца, и	**Предложението се приема**

	ka26@gmail.com		имам намерение да участвам в процедурата за насърчаване на предприемачеството по ОП „Иновации и конкурентоспособност" с проект за реализиране на пазара на услуги в областта на архитектурните дейности. Новият проект на Насоките обаче ме дискриминира, защото изисква от мен да имам уставен капитал между 12 500 и 50 хиляди лева – това са средства, с които не разполагам и няма как да ги осигуря на този етап. Предлагам да отпадне това силно дискриминиращо условие в чл. 11.1 т.6 от Насоките по процедура BG16RFOP002-2.00. Надявам се на разбиране. Силвия Огойска	
11.	Цонка Ангелова tsonka55angelova55@gmail.com	15.12.2017 г.	Уважаеми, екип на Министерство на икономиката, Крайно съм разочарована от новия вариант на документите за участие в ОПИК по BG16RFOP002-2.00. Там са поставени ограничения, които са непосилни за мен като собственик на стартиращо предприятие. Започнахме да работим с моя съдружник преди три месеца и се зарадвахме на предишните условия за участие, защото това бе възможност да финансираме новите си идеи в информационните услуги. Сега обаче разочарованието ни е голямо, защото сумата за записан капитал многократно надвишава нашите възможности като хора над 55 години. И тъй като Насоките все още са в етап на	**Предложението се приема**

			обществено обсъждане, предлагам да отпадне изискването записаният капитал да е равен на минимум 20% от общо допустимите разходи по проекта. Цонка Ангелова	
12.	Марина Ласкина marina.laskina90@gmail.com	15.12.2017 г.	Името ми е Марина Ласкина и имам интерес да кандидатствам за финансиране по процедура "Насърчаване на предприемачеството", за да реализирам мечтаната от мен бизнес идея. Четейки предварителните насоки за кандидатстване, обаче, научих, че записаният капитал на представляваното от мен дружество-кандидат следва да бъде равен на поне 20% от общо допустимите разходи по проекта, което за мен е финансово непосилна задача. Това силно органичително условие ме поставя в много трудна и невъзможна за справяне ситуация, тъй като аз, като все още млад и навлизащ в бизнес предприемач, нямам възможност да заделя тази сума. Последствието за мен от едно такова строго условие за административна допустимост на кандидатите, е че аз изобщо няма да бъда допусната да подам проектно предложение от името на представляваното от мен дружество, следователно съм поставена в една силно дискриминирана позиция спрямо други, по-платежоспособни кандидати. Искрено се надявам на разбиране от страна на Управляващия орган и за промяна на това обстоятелство, тъй като ако то не отпадне, на моята идея буквално ще и бъде отказан достъп до финансиране, което реално би означавало, че основната и изконна цел на европейската програма, а именно - да подпомага развитието на	**Предложението се приема**

			младите предприемачи, и то приоритетно под 29 г., за жалост няма да бъде изпълнена. С Уважение, Марина Ласкина	
13.	Ралица Иванова ralitsa.ivanova89@gmail.com	15.12.2017 г.	Уважаеми, екип на Управляващия орган по процедура "Насърчаване на предприемачеството", Казвам се Ралица Иванова и възнамерявах да кандидатствам за финансиране по процедура "Насърчаване на предприемачеството", за да реализирам бизнес идея, за която не разполагам със собствено финансиране и се надявах силно, че програмата ще ми помогне за целта. Според текущите Насоки за кандидатстване, обаче, уставният капитал на моята фирма следва да бъде поне 20% от общия бюджет по проекта, а аз, както вярвам и много други млади предприемачи - кандидати по процедурата, не разполагаме с тези средства. Още нещо - дори и да имах сума в подобен размер, за мен е по-разумно, тя да бъде използвана за целите на бизнес идеята ми, а не просто да стои блокирана в набирателната сметка на дружеството. За мен това не е много ефективно и не е най-доброто и разумно бизнес решение. Освен горепосочените бизнес аргументи и мотиви, бих искала да заявя, че поставеното в Насоките за кандидатстване изискване за записан капитал на дружеството е органичително и от юридическа гледна точка. То силно ограничава кръга от кандидати, които са допустими по настоящата процедура и създава усещане за "нагласеност" на процедурата за конкретен тесен кръг от фирми-	**Предложението се приема**

			кандидати и за "резервиране" на отпуснатото финансиране за тях. От своя страна тази масова представа, която Министерството изгражда с това дискриминационно условие засилва не само неудовлетвореността сред всички потенциални кандидати, а също и имиджа и репутацията на програмата и Управляващия орган. Надявам се, че Управляващият орган ще вземе предвид моето лично становище, изказано от името на още много други кандидати в същата ситуация, и ще предприеме нужните действия и мерки, с цел създаване на повече възможности за много млади хора да имат до финансов ресурс за реализация на своите финансови идеи. Искрено ваша, Ралица Иванова	
14.	Минко Райковски minko.raykovsky@gmail.com	15.12.2017 г.	Уважаеми, екип на Министерство на икономиката, Пише ви Минко Райковски от Видин, като аз искам да кандидатствам за БФП по процедура "Насърчаване на предприемачеството" за своя бизнес идея. Според Насоките за кандидатстване, обаче, учредителният капитал на фирмата кандидат трябва да съставлява поне 20% от общия бюджет по проекта, а моето предприятие няма средства в този размер. Според мен, а и много други кандидати, с които до момента съм разговарял, това изискване от Насоките за кандидатстване за записан капитал е силно дискриминационно и фаворизира определена, тясна група от фирми, които разполагат с тези средства,	**1. Предложението се приема** **2. Предложението не се приема** Максималният размер на разходите за външни услуги е определен на база на опита на УО на ОПИК от предходни процедури за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ, съдържащи подобен вид разходи. Следва да имате предвид, че

			а това е нелоялно и некоректно, спрямо всички останали фирми, които дори имат по-силна и голяма нужда от финансиране. Много моля, Министерството да вземе моите доводи предвид и да премахне изцяло това условие, с цел създаване на по-честни условия за кандидатстване и изграждане на по-силно доверие в програмата сред населението. Бих искал да изразя своето мнение и по още един въпрос - това, че разходите за услуги са вече ограничени до само 10% от общо допустимите разходи по проекта. Това изискване също е ограничително и не много добро спрямо бизнес идеята на всеки отделен предприемач, тъй като всеки човек следва сам да реши с какви средства и по какъв начин да реализира бизнес идеята си. Взависимост от същността на бизнес идеята, всеки предприемач се нуждае от различни и специфични средства за нейното постигане. За някои бизнес идеи, фирмите имат нужда от използване на определен вид консултантски и know-how услуги, които често струват немалко средства, а са жизнено важни за реализацията на бизнес идеята. В този ред на мисли, искрено апелирам към отпадането на това ограничение за разходите за услуги, защото то ще попречи на някои предприемачи да осъществят бизнес идеята си на практика, което представлява по същността си, отново дискриминационно обстоятелство. Оставам с очакването за разбиране от ваша страна към препоръките от общественото обсъждане на процедурата и нанасяне на предложените от мен, а вярвам, и от много други потенциални кандидати, промени.	максималният размер на този вид разходи е фиксиран на 25 000 лева, т.е. не е свързан с максималния размер на общо допустимите разходи по проекта.

			С Уважение, Минко Райковски	
15.	Димитър Ангелов dimiter.angelov@gmail.com	15.12.2017 г.	Здравейте, Казвам се Димитър Ангелов и приоявявам интерес към програматата за насърчаване на предприемачеството, в която връзка бих искал да споделя и обратна връзка за някои параметри на процедурата. Ето и нея: 1. Да Ви поздравя за включването на ИКТ кодове (J63, J63) към програмата! Това е моята област и за мен е изключително важно да ги има! 2. По отношение на лимитирания бюджет за ИКТ в размера на ~10М лева, моето желание е да бъде увеличен. Като размер да е поне равен на останалите две приоритетни области (или поне близък до тях). 3. По отношение на "VI. Финансови ограничения и интензитет на помощта" точка "3. Разходите за възнаграждения (вкл. здравни и осигурителни вноски за сметка на работодателя) на квалифициран персонал не надвишават 50% от общо допустимите разходи по проекта." и "4. Разходите за придобиване на дълготрайни нематериални активи (вкл. разходи за разработване на софтуер) на надвишават 30 000 лева."	1. ИКТ секторите са част от допустимите по процедурата съгласно т. 11.1 от Условията за кандидатстване. **2. Предложението не се приема** Предложението не съдържа аргументи за увеличаване бюджета за ИКТ секторите. Следва да имате предвид, че в резултат на множеството коментари и предложения, получени в рамките на настоящото обществено обсъждане, бюджетът за ИКТ секторите е намален на 6 722 776.80 лева. **3. Предложението се приема частично** Посочените в запитването Ви

			- От точка 4 разбирам(тълкувам) че по тази програма неможе да се направят разходи за работни заплати на софтуерни разработчици повече от 30 000лв. Ако това е така, то това ограничение е прекомерно за кодове J62 и J63, където основния разход са разботните заплати на ИТ специалистите. - Също точка 3 постава ограничение до 50% от разходите да са за работни заплати, което не е уточнено как се отношава към точка 4. Но отново тук обратната ми връзка е че 50% ограничение за заплати е съществено за кодове J62/63. Бих предложил да се увеличи към 70 - 80% поне за тези кодове. Благодаря за възможността да споделя обратната си връзка. Поздрави и успешна Нова Година, Димитър Ангелов	разходи представляват два отделни вида разходи. Разходите за възнаграждения (вкл. здравни и осигурителни вноски за сметка на работодателя) са за квалифициран персонал, който ще бъде нает в рамките на проекта. Вторият вид разходи са за придобиване на дълготрайни нематериални активи (вкл. разходи за разработване на софтуер) от трети страни и са различни от разходите за възнаграждения. Максималният размер на разходите за възнаграждения е въведен на база на опита на УО на ОПИК от предходни процедури за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ, съдържащи подобен вид разходи. Следва да имате предвид, че максималният размер на разходите за придобиване на дълготрайни нематериални активи (вкл. разходи за разработване на софтуер) е увеличен на 50 000 лева.

16.	Дарина Мегданска darina.megdanska92@gmail.com	15.12.2017 г.	Уважаеми, екип на Министерство на икономиката на Република България, Казвам се Дарина Мегданска и съм собственик на фирма, учредена в град Враца, потенциален кандидат по процедура "Насърчаване на предприемачеството" по ОПИК. От позицията на заинтересован да подаде проектно предложение кандидат, бих искала да споделя с Вас мнението си по предварително обявените "Условия за кандидатстване" в рамките на срока за тяхното обществено обсъждане, като силно разчитам на задълбочена оценка от Ваша страна на изложите от мен аргументи. Условия, които не само от бизнес, но и от правна гледна точка, считам за дискриминативни и некоректни, са следните: Условието за "записан капитал", който следва да бъде 20% от общо допустимите разходи по проекта; Условието за това разходите за услуги да бъдат само 10% от общо допустимите разходи по проекта. С условието по т.1 силно се ограничава достъпът на кандидати до финансиране по процедурата, тъй като много малко от младите фирми разполагат с такъв уставен капитал. Така именно нуждаещите се от финансиране "млади предприемачи" няма да могат да се възползват от финансирането на програмата, което дори противоречи на целите на Европейския съюз и неговите структурни и инвестиционни фондове, а именно - да насърчи и без това ниското	**1. Предложението се приема** **2. Предложението не се приема** Максималният размер на разходите за външни услуги е определен на база на опита на УО на ОПИК от предходни процедури за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ, съдържащи подобен вид разходи. Следва да имате предвид, че максималният размер на този вид разходи е фиксиран на 25 000 лева, т.е. не е свързан с максималния размер на общо допустимите разходи по проекта.

			ниво на предприемачество в България. С това условие, за жалост, много добри и обещаващи бизнес идеи на ентусиазирани и мотивирани млади хора, ще останат неоценени и неподкрепени, което ще има и негативен макроикономически ефект върху страната. Вярвам, че Управляващият орган ще преосмисли това условие и то ще отпадне от официалните и финални насоки по настоящата процедура. Условието по т.2 за разходите за услуги считам за некоректно и неточно, тъй като то ограничава свободата на предприемача да реализира своята бизнес идея по начин, по който той счита за най-ефективно и най-добре. За някои бизнес идеи се налага използване на чуждестранни знания, проучвания, изследвания, които се заплащат скъпо и са жизнено важни за успешната реализация на проекта на дружеството-кандидат. Подобно разграничение и преразпределение на разходите не считам за подходящо, тъй като то ограничава възможностите на предприемача да реализира бизнес идеята си по най-предпочитания за него начин. Горепосочените аргументи са предварително консултирани с юристи, специалисти в областта, и лежат на адекватна правна основа. Вярвам, че в името на спазването на принципите за равенство и недискриминация, заложени в европейската идея, Министерството на икономиката ще премахне посочените ограничения и ще даде шанс на много млади предприемачи да реализират желания от тях бизнес. С Уважение,	

			Дарина Мегданска	
17.	Мария Андреева maria_andreeva92@abv.bg	15.12.2017 г.	В проекта на Управляващия орган на оперативна програма „Иновации и конкурентоспособност" по процедурата за „Насърчаване на предприемачеството" има нови ограничения, които драстично влияят на възможностите за участие на нашата фирма. Най-силно ни се отразява текстът в „Условията за кандидатстване", публикувани на 12 декември т.г., по-точно новъведеното условие в 11.1 т.6 дружеството ни да има записан, т.е. уставен капитал минимум 12 500 лв. За микро предприятие като нашето, това е ограничително условие, което противоречи на Търговския закон, по силата на който сме регистрирани. Предлагам този текст да се заличи. Мария Андреева	**Предложението се приема**
18.	Денис Белийски denis.beliyski@abv.bg	15.12.2017 г.	Не може да се поставят дискриминиращи изисквания в процедура за насърчаване на микро, малки и средни предприятия! Точно това става с новия текст в документите по процедура BG16RFOP002-2.00 за „Насърчаване на предприемачеството" на ОПИК, където се изисква от новосъздадените през 2017 година търговски дружества да са със записан капитал между 12 500 и 50 000 лв. Как си представяте микро или малко предприятие да извади тези пари, особено за нас, които сме в Северозападна България, в област Видин? Иначе обичате да говорите как ще ни подкрепяте, а на практика поставяте бариери пред нас за да финансираме свои проекти! Който го е измислил, той да си го махне! Денис Белийски	**Предложението се приема**

19.	Мая Тодорова maiatodorova@abv.bg	15.12.2017 г.	Здравейте, пиша Ви във връзка с процедурата НАСЪРЧАВАНЕ НА ПРЕДПРИЕМАЧЕСТВОТО В ОБЛАСТИ, СВЪРЗАНИ С ЕВРОПЕЙСКИ И РЕГИОНАЛНИ ПРЕДИЗВИКАТЕЛСТВА И СЕКТОРИТЕ НА НСНМСП. Становище и предложение относно размера на изискуемия размер на регистрирания капитал: За да е допустима за финансиране фирмата следва да е регистрирана след 31.12.2016г., което я определя като новосъздадена и кандидатствайки с проект тя определена търси финансови средства за стартиране и развиване на дейността си. Друго условие за допустимост е наличие на записан капитал, равен на минимум 20% от общо допустимите разходи по проекта. Предполагам, че изискването на капитал в голям размер произтича от желанието на Управляващия орган бенефициентът да има много налични оборотни средства, с които да финансира дейностите по проекта и в резултат на това исканията за плащане /с вкл. технически и финансови отчети/ да са по-малко на брой. Първо, наличието на финанси във фирмата не гарантира, че няма да има ежемесечни отчети. Второ, оперативната програма е създадена на подпомага бизнеса и ангажиментът на Управляващия орган е това да се реализира. Смятам че на последно, а не на първо, място екипът на УО трябва да се грижи за своя комфорт осигурявайки си го чрез по-малко работа. Оставайки условието за капитала в тези размери, възможностите за	**Предложението се приема частично** В резултат на получените многобройни коментари и предложения по време на настоящото обществено обсъждане за отпадане на изискването за записан капитал от минимум 20% от общо допустимите разходи по проекта, критерият е премахнат.

			кандидатстване ще бъдат ограничени за много нови фирми. Достъпът до финансови средства от програмата определено ще бъде за предприемачи, които разполагат с ресурси. Или просто казано: който предприемач има - ще има още, а който няма - да се откаже да предприема дейности за развиване и реализиране на идеята си. Предложението ми е да намалите изискуемия размер на регистрирания капитал с цел да има равнопоставеност на предприемачите с добри идеи. Поздрави, Мая Тодорова	
20.	Иван Методиев Иванов ivivanov@dir.bg	15.12.2017 г.	Уважаеми Дами и Господа, Във връзка с обявената за обществено обсъждане документация по процедура за подбор на „Насърчаване на предприемачеството", бихме искали да поставим въпрос, свързан с допустимостта на кандидатите и по-конкретно със следното условие: „Допустими по настоящата процедура за подбор на проекти са само кандидати, при които към датата на кандидатстване записаният капитал е равен на минимум 20% от общо допустимите разходи по проекта* *Кандидатът/бенефициентът трябва да отговаря на посоченото изискване в периода от подаване на проектното предложение до приключване на изпълнението на проекта."	**Предложението се приема**

			По настоящата процедура едно от изискванията за допустимост на кандидатите е да са регистрирани след 31.12.2016 г. Това са нови фирми, които в повечето случаи, за да реализират своите бизнес идеи имат нужда от финансиране. Тази процедура е една възможност, предприемаческите идеи да бъдат оценени и съответно най-добрите да бъдат финансирани. Условието за допустимост на кандидатите, цитирано по-горе, е дискриминационно и не дава равен старт и равен шанс за реализация на най-добрите идеи и проекти. Съфинансирането от страна на кандидатите в размер на 20% според мен достатъчно стимулира собствениците на тези нови фирми да управляват и разходват отговорно всеки един лев, даден им безвъзмездно. От друга страна Управляващият орган верифицира всеки един разход, направен по време на изпълнението на всеки един проект, т.е. кандидатите трябва предварително да разполагат със средства, които при неправилно управление и разходване няма да им бъдат възстановени. Следователно изискването за фирмите да притежават записан капитал в размер на минимум 20% от общо допустимите разходи по проекта не може бъде считано като гаранция за качеството на проектното предложение и впоследствие за неговата успешна реализация. Надявам се да се съобразите с изложените аргументи и това условие за допустимост да бъде изцяло премахнато. С уважение, Иван Методиев Иванов	

21.	Ирина Къчева irinakacheva @abv.bg	15.12.2017 г.	Здравейте, Бих искала да коментирам някои от критериите за подбор на проекти за „Насърчаване на предприемачеството". 1.Смятам, че намаляването на процента на безвъзмездната помощ от 90% на 80% би затруднило една нова фирма, която трябва да разполага с доста средства, за да осъществи реализацията на идеята си. 2. Намаляването на безвъзмездната помощ от 391 000 лв. до 200 000 лв. ще доведе до много по-малко възможности за инвестиции. Например: вместо да се закупи една машина, която ще извършва дейност по металообработка, извършваща доста функции, с по-малко средства няма да може да се осъществят конкретните намерения. Целта според не е да се предоставя безвъзмездна помощ на повече фирми, а тази помощ да подпомогне фирмите да реализират конкретните си инвестиционни намерения. Според мен намаляването на сумата ще ограничи много от фирмите по отношение на реализирането на техните идеи. Като компромисен вариант съм склонна да се промени сумата на 300 000 лв. 3. Третото затруднение при всички фирми ще бъде записаният капитал, който трябва да е 20% от разходите по проекта. При фирми, която са започнали дейност след 31.12.2016 г. е непонятно да имат такъв вписан капитал, при условие, че в момента фирмите се регистрират с капитал от 2 лв. Надявам се да се намери някакъв друг по-приемлив вариант, за да могат фирмите да го осъществят, защото	**1. Предложението не се приема** Настоящата процедура е насочена към кандидати, които са търговски дружества. Съфинансирането от страна на кандидата в размер на 20% насърчава постигането на по-голяма ангажираност от негова страна при реализирането на предприемаческата идея. Допълнително, посоченото допринася за постигане на съответствие с принципите за добро финансово управление – икономичност, ефикасност и ефективност на вложените средства. **2. Предложението не се приема** С оглед на спецификата на настоящата процедура – допустими кандидати (предприятия, създадени след 31.12.2016 г. с мажоритарен собственик физическо лице, които са независими), допустими дейности и допустими разходи, УО на ОПИК счита, че максималният размер на безвъзмездната финансова помощ от

			този би ги затруднил доста. Поздрави, Ирина Къчева	200 000 лева е реалистичен и достатъчен за стартиране и развитие на предприемаческа идея. **3. Предложението се приема**
22.	Виолета Янушева violeta@vitaro.eu	16.12.2017 г.	Здравейте, Бих искала да направя следните коментари/предложения по Условията за кандидатстване с проектни предложения за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по ОП „Иновации и конкурентоспособност" 2014-2020г., процедура за подбор на проекти BG16RFOP002-2.00.. „Насърчаване на предприемачеството". **1. Условия за кандидатстване:** **11.1 Критерии за допустимост на кандидатите:** *2) Допустими по настоящата процедура за подбор на проекти са само кандидати, които са регистрирани след 31.12.2016 г.* Предлагаме критерия да се допълни: Допустими по настоящата процедура за подбор на проекти са само кандидати, които са регистрирани след 31.12.2016 г. **и преди датата на входиране на проектното предложение.**	**1. Предложението не се приема** Допустими по настоящата процедура за подбор на проекти са само кандидати, които са юридически лица или еднолични търговци, регистрирани съгласно Търговския закон или Закона за кооперациите. В този смисъл, кандидатите трябва да са регистрирани преди датата на кандидатстване, за да могат да участват по процедурата. **2. Предложението се приема** **3. Предложението се приема частично** Горният праг на нетните приходи от продажби е намален на 50%, като във формулировката на критерия е допълнено, че става дума за общо

			2. Условия за кандидатстване: **11.1 Критерии за допустимост на кандидатите:** *т.6. Допустими по настоящата процедура за подбор на проекти са само кандидати, при които към датата на кандидатстване записаният капитал е равен на минимум 20% от общо допустимите разходи по проекта.* Това изискване е неизпълнимо за много от кандидатите. Предприемачите на възраст до 29 години трудно могат да регистрират фирма с такъв изискуем капитал. Изискването противоречи и на ТЗ, който допуска регистрация на фирми с уставен капитал 2 лева. Такъв критерий не е залаган досега по ОП. Имайки предвид, че по други процедури на ОПИК, микропредпирятия с реализирани нетни приходи от 8-20 хил. лева са кандидатствали и одобрени да получат безвъзмездно финансиране в размер на 1,5 милиона, без да се поставя изискване към уставния капитал е неразбираемо, защо при размер на БФП от 200 000 лева се поставя това ограничително условие по настоящата процедура. Още повече, че записания капитал може да се изтегли по всяко време от управителя на фирмата, което дава възможност да се спекулира с поставения критерий. Считаме това условие към кандидатите за нереалистично и дискриминационно, което отново ще даде шанс на фирми, които ще се открият от работещи собственици с голям финансов ресурс. Реалните предприемачи ще бъдат ограничени да кандидатстват, поради невъзможност да изпълнят поставения критерий.	нетни приходи от продажби за прогнозния тригодишен период. 4. Моля, имайте предвид, че бизнес планът по процедурата е ревизиран.

			Предлагаме критерия да отпадне. **3. Приложение Ж Критерии и методология за оценка на проектни предложения:** **Критерий 4: Прогнозна стойност на нетните приходи от продажби** **С оглед по-коректно диференциране на кандидатите предлагаме да се промени процента на изискуемите нетни приходи и изрично да се конкретизира дали това е кумулативен резултат (сбор от нетните приходи) за трите приключили финансови години след реализиране на проекта или средно аритметична стойност на нетните приходи за цитирания период:**	

Кандидатът ще реализира нетни приходи от продажби > 60% от размера на заявената БФП по проекта за периода N - N+2.	**6**
Кандидатът ще реализира нетни приходи от продажби > 45% ≤ 60% от размера на заявената БФП по проекта за периода N - N+2.	**5**
Кандидатът ще реализира нетни приходи от продажби > 30% ≤ 45% от размера на заявената БФП по проекта за периода N - N+2.	**4**
Кандидатът ще реализира нетни приходи от продажби > 25% ≤ 45% от размера на заявената	**3**

			БФП по проекта за периода N - N+2.	
			Кандидатът ще реализира нетни приходи от продажби > 10% ≤ 25% от размера на заявената БФП по проекта за периода N - N+2.	**2**
			Кандидатът ще реализира нетни приходи от продажби > 5% ≤ 10% от размера на заявената БФП по проекта за периода N - N+2.	**1**
			Кандидатът ще реализира нетни приходи от продажби ≤ 5% от размера на заявената БФП по проек□а за периода N - N+2.	**0**

4. Приложение А: Бизнес план
- В Таблица 9, Нетни приходи от продажби има проблем - не се изчисляват автоматично стойностите, с изключение на колона N. Следва да се коригира;
- Таблица 10: В ред 4: Средно претеглена EBITDA / Безвъзмездна финансова помощ, изчислената автоматично стойност не е %, а число. След като показателя се оценява в проценти, считаме за редно да се коригира формулата и показателя да се изчислява в %.

Надявам се да вземете под внимание направените предложения.

Виолета Янушева

23.	Мария Илиева mariya_ilieva 11@abv.bg	18.12.2017 г.	Здравейте, Считам, че е удачно в допустимите кодове по процедурата да бъдат включени и тези от група С23.6. С уважение, Мария Илиева	В т.11.1 „Критерии за допустимост на кандидатите" от публикуваните за обществено обсъждане Условията за кандидатстване, като част от допустимите сектори, свързани с преодоляване на европейски и регионални предизвикателства, е посочен целият раздел С23 „Производство на изделия от други неметални минерални суровини", където съгласно Класификатора на икономическите дейности (КИД) 2008 попада и група С23.6 "Производство на изделия от бетон, гипс и цимент".
24.	Силвия Бачева s_arangelova @abv.bg	18.12.2017 г.	Здравейте, Във връзка с изготвените проектни условия за кандидатстване на процедура за подбор на проекти BG16RFOP002-2.00.. „Насърчаване на предприемачеството", приоритетна ос 2 „Предприемачество и капацитет за растеж на МСП по ОП „Иновации и конкурентоспособност" 2014-2020, моля да бъде включен сред допустимите кодове КИД 23.6 "Производство на изделия от бетон, гипс и цимент". Поздрави, Силвия Бачева	Моля, запознайте се със становището на УО по т. 23.
25.	Ивайло Здравков,	18.12.2017 г.	УВАЖАЕМИ ГОСПОДИН МИНИСТЪР, УВАЖАЕМА ГОСПОЖО ПЕНЕВА,	**1. Предложението се приема**

	председател на БАБЕП office@babep		Обръщаме се към Вас във връзка с публикуваните на 12 декември за обществено обсъждане документи по процедурата за подбор на проекти „Насърчаване на предприемачеството". От Българска асоциация на бенефициентите по европейски програми (БАБЕП) знаем, че една от основните функции на Управляващия орган (УО) на Оперативна програма „Иновации и конкурентоспособност" (ОПИК) е да изгражда за всяка една процедура за кандидатстване възможно най-подходящата нормативна рамка, която да гарантира постигането на заложените от програмата ключови цели. Точно по тази причина желаем да изразим силното си недоумение и несъгласие с решението на УО да предложи такива радикални промени, каквито се забелязват в новопубликуваните „Условия за кандидатстване" по процедурата. Освен че голяма част от тях директно противоречат на смисъла и поставените цели на ОПИК, тези промени са и в ущърб на стотици потенциални бенефициенти, които, започнали вече предпроектната си подготовка, се сблъскват с непреодолими бариери пред кандидатстването си. 1. Предложението допустими кандидати да бъдат единствено тези с капитал от минимум 20% от общо допустимите разходи по проект, при това запазвайки го до приключване на изпълнението на проектите си, противоречи изцяло на целите на процедурата, която трябва да води до „насърчаване на предприемачеството...чрез осигуряване на подкрепа за създаване и развитие на нови предприятия...". Въвеждането на това условие ще постигне точно обратното – ще отблъсне стотици предприемачи, за които ще се окаже непосилно да съберат наведнъж дори минималния капитал (12	**2. Предложението се приема** Критерият за съответствие с ИСИС е ревизиран, като по него ще се оценява единствено дали проектът се изпълнява в една от тематичните области на Иновационната стратегия за интелигентна специализация. **3. Предложението не се приема** С оглед на спецификата на настоящата процедура – допустими кандидати (предприятия, създадени след 31.12.2016 г. с мажоритарен собственик физическо лице, които са независими), допустими дейности, разходи и сектори на икономическа дейност, УО на ОПИК счита, че максималният размер на безвъзмездната финансова помощ от 200 000 лева е реалистичен и достатъчен за стартиране и развитие на предприемаческа идея. По отношение на интензитета на помощта следва да имате предвид,

			500 лв. в случай, че кандидатстват за минимума общи разходи в размер на 62 500 лв.), а какво остава за сума от 50 000 лв., когато е достигнат максимумът на общите допустими разходи по проект от 250 000 лв. Дори с това условие да се цели доказване на възможността да бъде събран собственият процент самоучастие на предприемачите, предложението пак остава нелогично, тъй като се явява в пълен разрез с действителността. Крайно необичайна практика е кандидатите да разполагат с целия необходим капитал на етап кандидатстване – много по-често срещано е те да се сдобият с финансиране на етапи, по време на изпълнението на проекта си. Мнозинството предприемачи, които до този момент изразяваха желание да кандидатстват, при това такива с изключително иновативни и рентабилни идеи и бизнеси, с потенциал за огромен принос към българската икономика, вече се свързват с нашата асоциация, информирайки ни за намерението си да се откажат. Това би било пагубно както за тях, поради липса на алтернативно финансиране, така и за родното икономическо развитие, зависещо до голяма степен именно от предприемачеството. 2. Приоритизирането на проекти на база тяхното съответствие с тематичните области на Иновационната стратегия за интелигентна специализация на (ИСИС) наистина е възможно да спомогне за процеса на преодоляване на социално-икономически предизвикателства. Разпределението на тематичните области по райони за планиране обаче, въпреки че е заложено в самата Иновационна стратегия, изглежда допълнително дискриминиращо в случаи, в които предприемачи планират или вече развиват бизнеси с висок потенциал в тематичните области, но в райони за планиране,	че настоящата процедура е насочена към кандидати, които са търговски дружества. Съфинансирането от страна на кандидата в размер на 20% насърчава постигането на по-голяма ангажираност от негова страна при реализирането на предприемаческата идея. Допълнително, посоченото допринася за постигане на съответствие с принципите за добро финансово управление – икономичност, ефикасност и ефективност на вложените средства. 4. Формулировката на критерия е с цел даване на възможност на по-широк кръг от предприемачи, завършили висше образование, да участват по процедурата. **5. Предложението не се приема** По процедурите за насърчаване на предприемачество, предприемачът е от първостепенно значение за реализирането на предприемаческата идея и съответно

			различни от приоритетните по ИСИС (например ИКТ дейност, но извършвана в Северозападен, вместо в Северен централен район). 3. Намаляването на максималния размер на безвъзмездната финансова помощ (БФП) за проект на 200 000 лева, както и процентът на финансиране на 80% също би могло да има негативен ефект, тъй като новата сума е възможно да се окаже крайно недостатъчна за голяма част от предприемачите, които разчитат на помощ за закупуване на дълготрайни материални активи (ДМА). Закупуването на ДМА обаче често генерира такива разходи, за покриването на които предложения размер на БФП просто няма да бъде достатъчен. 4. Премахването на осезаемата разлика в ранкинга между предприемачи с образователна степен в сферата на предприемаческата идея и такива със степен извън тази сфера напълно обезсмисля въпросния критерий. Предложената разлика от само 1 точка между предприемачите с образование в сферата и тези с образование извън нея не е достатъчна, за да мотивира кандидатите, които имат ключови знания в областта на идеята си, да подадат проекти. Точно обратното, така разписан критерият ще насърчи стотици некомпетентни кандидати, за които в последствие остава неясно дали ще успеят да реализират пазарно идеите си. 5. Не на последно място, решението максимален брой точки по критерий № II.2 да получават само кандидати с повече от 3 години опит в областта на идеята си, е силно дискриминационен, тъй като ще остави на заден план всички онези предприемачи с	успешното изпълнение на целия проект. Освен негово образование, другият важен критерий по отношение на предприемача е професионалният опит, който той има в областта на планираната за реализиране идея. Този критерий е показател за наличието на реален опит, практически капацитет и умения за успешно реализиране на предприемаческата идея. Допълнително, изискването предприемачът да притежава повече от 3 години професионален опит в областта на предприемаческата идея е приложимо единствено при получаване на максимален брой точки по критерия.

			високопотенциални бизнеси, които обаче нямат или са натрупали работния си опит в съвсем друга сфера. В обобщение на гореизложеното, искаме още веднъж да акцентираме върху силното си несъгласие с характера на предложените промени и времето на тяхното обявяване. В случай, че бъдат одобрени по този начин, те ще откажат от кандидатстване огромен брой потенциални и съществуващи вече предприятия, което от своя страна ще нанесе тежък удар върху икономическото и социално развитие на българските региони. В същото време, обявяването на коренно различни „Условия за кандидатстване" няколко месеца след публикуването на първоначалните документи не само допълнително отлага във времето възможността за финансиране, но и съвсем преднамерено спъва неимоверно много предприемачи в процеса им по подготовка на проектните предложения. Поради всички изложени до този момент проблеми, породени от новите предложения, от БАБЕП настояваме изброените силно дискриминационни промени да не бъдат прилагани, като съдържанието на условията за кандидатстване и критериите за оценка се върнат във вид, възможно най-близък до онзи, съществуващ преди публикуването на последния вариант на 12 декември. Това би включвало премахване на задължителното условие за записан капитал от минимум 20% от общо допустимите разходи, връщане на максималния размер на БФП на 200 000 евро и процента на финансиране на 90%, намаляване на приоритетните години опит на предприемачите в предприемаческата сфера от повече от 3 на 2 години и премахване на разпределението на	

			тематичните области на ИСИС сред районите за планиране.	
26.	Тодор Вергов tvergov@aracada.com	18.12.2017 г	Здравейте, Пиша ви във връзка с Обществено обсъждане на документация по процедура за подбор на проекти „Насърчаване на предприемачеството". Като собственик и основател на микропредприятие за производство, който би се радвал да преразгледате критериите за допустимост на кандидатите. По-конкретно за минимален записан капитал да е равен на минимум 20% от общо допустимите разходи. (т. 11.1 чл. 6 от Условия за кандидатстване.) Това е от съществено значение и голяма пречка за нови фирми, които са инвестирали всичко в разходи нужни за прохождането и развитието на нови предприятия. Ще се радвам ако процентите бъдат намалени и бъдат в ползва на всички малки и микропредприятия, които биха искали да кандидастват по програмата. Поздрави, Тодор Вергов	**Предложението се приема**
27.	Мария Милева maria.mileva	19.12.2017 г.	Здравейте, Във връзка с проект на Условия за кандидатстване по процедура „Насърчаване на предприемачеството" на ОПИК имам следните	**1. Предложението не се приема** Договорът за управление и контрол

	_1972@abv.bg		препоръки: 1. В Условия за кандидатстване, т. 14.2. Допустими разходи, I. Квалифициран персонал, който е обект на оценка, 1/ Предприемача с гриф ВАЖНО е записан следния текст: „Предприемачът следва да бъде нает на трудов договор на минимум 4 часа на ден за период от минимум 6 месеца в рамките на изпълнение на проекта." Според действащото законодателство ДОПК, КСО и КТ и след изрично запитване до НАП категорично установих, че е недопустимо Едноличен търговец (ЕТ), в случая т.нар. „Предприемач" да назначи сам себе си на трудов договор, за да отговаря на това условие за кандидатстване по процедурата. Същата хипотеза важи и за случаите в които лицето, което е Едноличен собственик на дяловете в ЕООД, т.е. „Предприемач" е и управител на дружеството, което е масова практика. В този случай законодателството предвижда Договор за управление и контрол и задължително се сключва на 8 часов работен ден за професия „Управител". ДУК е приравнен на трудов договор, но де факто не е трудов договор и няма как да бъде. Препоръката ми е да бъдат прецизирани текстовете касаещи посоченото горе Условие за кандидатстване, така че да отговарят на законодателството и същевременно да не изключват категориите ЕТ и ЕООД от възможност за кандидатстване. 2. В Условия за кандидатстване, 11.1 Критерии за допустимост на кандидатите, т.6 е записано „Допустими по настоящата процедура за подбор на проекти са само кандидати, при които към датата на кандидатстване записаният капитал е равен на минимум 20% от общо допустимите разходи по проекта". Това	се сключва с лице, което е предвидено да осъществява управленски и контролни функции върху дейността на сътоветното дружество, т.е лице, което действа в качеството му на управител. В тази връзка и предвид това, че по проекта не са предвидени дейности по управление на проекта, както и разходи за управленски (ръководен) персонал, не е допустимо финансиране на разходи по ДУК. Допълнително, осигуряването на съответствие с изискванията на трудовото законодателство и спазването на неговите разпоредби е отговорност и задължение на кандидата, което ще бъде проследявано на етап изпълнение на проекта. Допълнително, изискването за наемане единствено на трудов договор в предприятието-кандидат е с оглед постигане на устойчивост на капацитета и експертизата на кандидата, както и с цел избягване дублиране на възнаграждения на

			условие е доста рестриктивно и до голяма степен ще ограничи броя на желаещите да кандидатстват. Предвид факта, че идеята на тази процедура е насърчаване на стартиращи предприемачи, като е абсолютно логично стартиращи фирми да нямат възможност да увеличат капитала си до описаният минимум, препоръката ми е този текст да отпадне. С уважение: Мария Милева	едно и също лице. Целесъобразността на подобен подход е потвърдена и от опита на УО от изпълнението на подобни процедури през настоящия и предходния програмен период. **2. Предложението се приема**
28.	Мая Тодорова maiatodorova@abv.bg	19.12.2017 г.	Здравейте, във връзка с процедурата Насърчаване на предприемачеството в документите за кандидатстване има неточност, която следва да коригирате. Става въпрос за изискването предприемачът да бъде нает на трудов договор на минимум 4 часа на ден за период от минимум 6 месеца в рамките на изпълнение на проекта. Предприемачът-собственикът на ЕООД, който е и управител на дружеството не може да сключи договор сам със себе си. Това Управляващият орган е потвърдил в отговор на запитване по друга процедура. Отговорът на въпрос 93 по процедурата BG16RFOP002-1.005 „РАЗРАБОТВАНЕ НА ПРОДУКТОВИ И ПРОИЗВОДСТВЕНИ ИНОВАЦИИ" е: Кандидатите, които са еднолични дружества с ограничена отговорност (ЕООД) следва да имат предвид, че сключването на договор сам със себе си (т.е. самоназначаването) е неприложимо, когато едноличният собственик на капитала и управителят на дружеството са едно и също лице. В тази връзка, моля да промените изискването за назначаване	Моля, запознайте се със становището на УО по т. 27.1.

			предприемача-собственик на ЕООД на трудов договор. Поздрави, Мая Тодорова	
29.	Гергана Петрова konsult_1@abv.bg	19.12.2017 г.	Здравейте, Във връзка с предоставената възможност за обществено обсъждане на документация по процедура за подбор на проекти „Насърчаване на предприемачеството" имаме следните предложения и коментари: Основната цел на процедурата е създаване и развитие на нови предприятия в различни приоритетни сектори и сфери на икономиката. Допустими са само кандидати, които са юридически лица или еднолични търговци, регистрирани съгласно Търговския закон или Закона за кооперациите след 31.12.2016 г. Съгласно т.6 от Критериите за допустимост на кандидатите: 6) Допустими по настоящата процедура за подбор на проекти са само кандидати, при които към датата на кандидатстване записаният капитал е равен на минимум 20% от общо допустимите разходи по проекта. Кандидатът/бенефициентът трябва да отговаря на посоченото изискване в периода от подаване на проектното предложение до приключване на изпълнението на проекта. Предвид изискването за кандидатстване от юридически лица или еднолични търговци регистрирани след 31.12.2016г., предлагаме изискването в т. 6 от Критерии за допустимост на кандидатите да отпадне. Мотивите за настоящото предложение са следните: Процедурата подкрепя нови предприятия. За малко повече от една година дейност предприемачът следва да има записан капитал в	**Предложението се приема** Изискването за записан капитал от минимум 20% от общо допустимите разходи по проекта е премахнато. **Предложението не се приема** По отношение на интензитета на помощта следва да имате предвид, че настоящата процедура е насочена към кандидати, които са търговски дружества. Съфинансирането от страна на кандидата в размер на 20% насърчава постигането на по-голяма ангажираност от негова страна при реализирането на предприемаческата идея. Допълнително, посоченото допринася за постигане на съответствие с принципите за добро финансово управление – икономичност, ефикасност и

			размер на минимум 40 000 лв., в случай че кандидатства с проект с допустими разходи в размер на 200 000 лв. Това изискване е задължително условие в периода от подаване на проектното предложение до приключване на изпълнението на проекта. Освен това предприемачът следва да съфинансира със собствени средства или със средства от външни източници, които средства изключват всякаква публична подкрепа, изпълнението на дейностите по проекта в размер на 20 % от общите допустими разходи. Посочените изисквания към един нов предприемач, развиващ своята дейност в рамките на една година са доста високи, особено ако е микро или малко предприятие. Предлагаме изискването по процедурата за записан капитал равен на минимум 20% от общо допустимите разходи по проекта да отпадне, а съфинансирането със собствени средства да се намали до 10% от общите допустими разходи по проекта. Подобна промяна ще стимулира нови стартиращи предприемачи от приоритетни сектори на икономиката да разширят своя бизнес, създадат нови работни места и постигнат устойчивост на бизнеса си. Гергана Петрова	ефективност на вложените средства.
30.	Анна Паскалева paskaleva.mailbox@gmail.com	19.12.2017 г.	Здравейте, Във връзка с обществено обсъждане на процедура за подбор на проекти "Насърчаване на предприемачеството" бих искала да отправя препоръка да отпадне изискването за допустимост, според което допустими са само кандидати, чиито записан капитал е равен на минимум 20% до общо допустимите разходи по проекта (т.6 от критериите за допустимост).	**Предложението се приема**

			Това изискване е твърде рестриктивно, особено що се касае до стартиращи предприятия. Една елементарна проверка в Търговски регистър сочи, че са много малко предприятията, които стартират със записан капитал на стойност повече от 5000 - 10 000 лв. и те много често НЕ са независими. Всъщност голямата част от новите фирми стартират с минимално изискуемия записан капитал от 2 лв. Този минимален капитал беше въведен именно с цел да се стимулира българският бизнес. Изискванията, които са посочени в предварителните насоки по процедура "Насърчаване на предприемачеството", постигат точно обратния ефект. Надявам се коментарът ми да бъде взет предвид! Поздрави, Анна Паскалева	
31.	Петьо Бонев petyobonev @abv.bg	19.12.2017 г.	Обществено обсъждане на документация по процедура за подбор на проекти „Насърчаване на предприемачеството Предложения: 1. ДА! Намаляване на от 200000 Евро на 200000 лв.: - за 2 пъти повече стартиращи предприятия при Цел на процедурата, е създаване и развитие на нови предприятия в приоритетни сектори на Националната стратегия за насърчаване на микро и малките 2014-2020 г. и специфични сфери, свързани с преодоляването на европейски и регионални предизвикателства,. 2. ДА! Да се стимулират високообразовани предприемачи и такива с допълнителни научни звания: за прилагане на ИСИС, намаляване на безработицата в научните среди и подобряване на манталитета на съществуващите работодатели и приватизатори.	**1. Предложението се приема** **2. Предложението се приема** **3. Предложението се приема** **4. Предложението не се приема** Отделянето в отделна група и определянето на самостоятелен бюджет за ИКТ секторите е с цел постигане на равнопоставеност при оценката на проектните

			3. ДА! Обосновката за квалификацията на екипа да съответства на целите му и да е записана в проекта: една област включва различни специалисти: висококвалифицирани дизайнери, конструктори, технолози, стругари, заварчици... 4. НЕ! Сектор ИКТ не трябва да се отделя в отделна група за финансиране!: - ИКТ присъства във всички от С13 до С32.50 и всички останали (М, J) иначе се насърчава: ремонт на стари компютри, инсталиране на софтуер, изработка на сайтове, поддръжка на металорежещи машини с ЦПУ – което е дейност, която не се нуждае от финансиране и веднага може да се прави от всеки. 5. НЕ! Намаляване на максимален интензитет на помощта: от 90% на 80% : - това са стартиращи нови малки предприятия, които ще дават нови работни места, нека да имат тази възможност! Или да се обвърже с броят им. 6. НЕ! А)Допустими са само кандидати, при които към датата на кандидатстване записаният капитал е равен на минимум 20% от общо допустимите разходи по проекта: - нов малък бизнес за да изпълни условието бяга: от свързани предприятия; от онези 14% „чичковци" от България с пари; от фалит умишлено предизвикан от клепто банкери и частни съдебни изпълнители (предварително внесен капитал, без да се признават разходите за лихви). Б)ЕТ не записва капитал, а отговаря с цялото имущество – няма равнопоставеност между кандидатите! 7. НЕ!Разходи за външни услуги – до 10% от общата стойност на проекта, да се намалят до 5%: - изброените дейности са приоритет за развитието на новото предприятие – помощта на консултантите трябва да се ограничи до редактиране на изготвените планове, вместо представяне на безсмислени, ненужни брътвежи, насочени	предложения, като по този начин се постига конкуренция между предприятия със сходни показатели. Следва да имате предвид, че в резултат на множеството коментари и предложения, получени в рамките на настоящото обществено обсъждане, бюджетът за ИКТ секторите е намален на 6 722 776.80 лева. **5. Предложението не се приема** Настоящата процедура е насочена към кандидати, които са търговски дружества. Съфинансирането от страна на кандидата в размер на 20% насърчава постигането на по-голяма ангажираност от негова страна при реализирането на предприемаческата идея. Допълнително, посоченото допринася за постигане на съответствие с принципите за добро финансово управление – икономичност, ефикасност и ефективност на вложените средства.

			към оценителите на проектите. Коментари: Без съмнение, 2017 г. година бе трудна, тревожна и нервна. Не само заради предсрочните избори, предизвикани от поредното скъпо, немотивирано измъкване от властта, а главно поради нарастващото напрежение и усещане за вътрешна и заобикаляща ни отвън нестабилност, несигурност и застрашеност. Според изследванията на "Екзакта Рисърч Груп": -Публикуваните данни сочат 89 на сто от българите ще празнуват Коледа у дома. Два процента планират да отидат на ресторант за Коледа, други 2 на сто - да пътуват до родните си места. Едва един процент ще отидат в чужбина за Коледа. Един процент ще отидат на ски в планината и също толкова - 1 процент, ще работят по коледните празници. -По-висока мобилност се очертава за новогодишните празници. 74 на сто ще празнуват вкъщи, на ресторанти и по клубове ще празнуват 8 на сто. 4 процента ще посрещнат Новата година в чужбина, 2 на сто ще излязат на площадите в страната, а други 2 на сто ще пътуват до родните си места. - Българите, успели да спестят пари през изминаващата 2017 г., са 14 процента, 10 на сто твърдят, че са изхарчили целия си паричен ресурс: спечеленото през годината, спестеното преди и дори са взели пари назаем. По геогравско-икономическа оценка: Най-изпаднали са СЗР и като неразделна част към тях Плевенски и Ловешки регион характеризиращи се с липса на реални инвестиции, фалшиви обяви	**6. Предложението се приема** **7. Предложението не се приема** Следва да имате предвид, че посочените в запитването Ви разходи не са свързани с изготвянето на проектното предложение по процедурата, а пряко с реализирането на предприемаческата идея. Те включват услуги за разработване на технологии за производство на стоки и/или предоставяне на услуги; изработване на пазарни анализи и проучвания; създаване на интернет страница на кандидата; защита на индустриална собственост на национално и международно равнище и др. Следва да имате предвид, че максималният размер на този вид разходи е фиксиран на 25 000 лева, т.е. не е свързан с максималния размер на общо допустимите разходи по проекта.

			за работни места и поголовна престъпност, най-често нерегистрирана защото полицията имитира дейност и пострадалите ако са живи, даже вече не подават оплаквания. Най-застрашени по възрастова категория са младежите до 29 години останали в България. На второ място възрастните над 50 г., защото не ги наемат на работа поради ликвидация и престъпно извършена приватизация на основните икономически, стратегически и научни мощности на страната, въпреки че са висшисти и в общия случай не могат да догонят перманентно повишаващата се възраст за пенсиониране (вишистите до 66г. и 6 месеца). Петьо Бонев	
32.	Теодор Масларов	19.12.2017 г.	Предложения във връзка с обявата за обществено обсъждане на процедура за подбор на проекти по схема „Насърчаване на предприемачеството" от 12.12.2017г Оперативна програма „ИНОВАЦИИ и КОНКУРЕНТОСПОСОБНОСТ" Приоритетна ос 2 „Предприемачество и капацитет за растеж на МСП" Уважаеми Господа, Във връзка с обявеното на 12.12.2017г Обществено обсъждане на документация по процедура за подбор на проекти „Насърчаване на предприемачеството" и след като се запознах в детайли както с предложението, така и с Националната стратегия за насърчаване на малките и средни предприятия (НСНМСП), а също така и с Иновативната стратегия за интелигентна специализация (ИСИС), Ви изпращам няколко предложения, описани по-долу. Именно за да може да се доближи предложената процедура повече до основната функция на оперативната програма (насърчаване и	**1. Предложението не се приема** Заложените в инвестиционен приоритет 2.1 „Достъп до финансиране в подкрепа на предприемачеството" интервенции и мерки следва да са в съответствие и да допринасят за изпълнението на приоритетите на Националната стратегия за насърчаване на МСП 2014-2020 (НСНМСП). Стратегията извежда на преден план сектори и раздели по класификатора на икономическите дейности, които са приоритетни за създаване и развитие на нови предприятия. На

			подпомагане на ИНОВАЦИИТЕ и КОНКУРЕНТОСПОСОБНОСТТА), изпращам следните няколко предложения. Предложение 1 Новите включени ИКТ дейности да прихващат поравно средства от бюджетите на останалите два сектора или (28 571 801,43 лева / 10 084 165.21 лева / 28 571 801,43 лева), тъй като не са ясни критериите за публикуваното разпределение (33 613 884.03 лева / 10 084 165.21 лева / 23 529 718.82 лева). Основание за това предложение ми дават включените допълнителни 5 нови кода в третия сектор и липсата на добавени кодове в първи сектор и обособяването на 2 допълнително включени кода в отделен сектор. Също така дейности по само два допълнени КИД кода получават 15% от общия бюджет. Предложение 2 2.1 Дейностите с код С14 "Производство на облекло" да се преместят в първи сектор, тъй като те са логически свързани с код С13 „Производство на текстил и изделия от текстил, без облекло". 2.2 Дейностите с код С21 "Производство на лекарствени вещества и продукти" да се преместят в първи сектор, тъй като дейностите са логически свързани с код С20 „Производство на химични продукти". Предложение 3	второ място, подкрепата в рамките на инвестиционния приоритет следва да насърчава предприемачески идеи в области, свързани с европейски и регионални предизвикателства. За целите на настоящата процедура и на база посоченото в параграф (8) от преамбюл на Регламент 1301/2013, под „области свързани с европейски и регионални предизвикателства" се разбират секторите на творческите индустрии, производството на продукти (стоки и/или услуги) свързани със застаряването на населението, полагането на грижи и здравеопазването. На база на горепосоченото са определени и допустимите за подкрепа две групи сектори в рамките на процедурата. Отделянето в отделна подгрупа и определянето на самостоятелен бюджет за ИКТ секторите е с цел постигане на равнопоставеност при оценката на проектните

			От дейностите в раздел с код С23 "Производство на изделия от други неметални минерални суровини" да отпаднат следните дейности по кодове, както следва: 23.11 Производство на необработено плоско стъкло Включва: -производство на плоско стъкло, вкл.армирано, оцветено или матово 23.12 Формуване и обработване на плоско стъкло Включва: -производство на предпазно стъкло: закалено (темперирано) и формирано от залепени листа -производство на огледала от стъкло -производство на изолоращо многослоесто стъкло за сгради (стъклопакети) 23.13 Производство на опаковки и домакинско стъкло Включва: -производство на бутилки, флакони, буркани, тубички и други съдове, за транспорт на стоки и опаковки, от стъкло или кристал -производство на чаши и други домакински изделия, от стъкло или кристал Не включва: -производство на играчки от стъкло – 32.40 23.14 Производство на стъклени влакна Включва: -производство на стъклени влакна (вкл. Стъклена вата) и нетъкани	предложения, като по този начин се постига конкуренция между предприятия със сходни показатели. Следва да имате предвид, че в резултат на множеството коментари и предложения, получени в рамките на настоящото обществено обсъждане, бюджетът за ИКТ секторите е намален на 6 722 776.80 лева. Допълнително, бюджетът на останалите две подгрупи сектори е уеднаквен и е 30 252 495.63 лева. **2. Предложението не се приема** Моля, запознайте се със становището на УО по предложението Ви по-горе. В допълнение, логическата свързаност между дадени кодове (дори такава да е налице) не представлява аргумент за отнасянето им към определена група. **3. Предложението не се приема**

			изделия от тези материали Не включва: -производство на тъкани от стъклени влакна – 13.20 -производство на кабели от оптични влакна за пренос на данни или образ в реално време – 27.21 23.20 Производство на огнеупорни изделия Производство на междинни продукти от неметални минерали: пясък, чакъл, скални материали или глина Включва: -производство на огнеупорни цименти, строителни разтвори, бетони, и други строителни смеси -производство на огнеупорни керамични изделия -изделия за топлоизолация от инфузорна или аналогична силикатна пръст -огнеупорни керамични тухли, плочи, плочки -тигели, реторти, тръби, муфели и други Включва още: -производство на огнеупорни изделия, съдържащи магнезит, доломит или хромит 23.30 Производство на керамични изделия за строителството 23.31 Производство на керамични плочки 23.32 Производство на тухли, керемиди и други изделия от печена глина за строителството	Секторите от раздел С23 имат положително регионално въздействие върху заетостта и върху икономическата активност, притежават потенциал за създаване на клъстери и са базови за други отрасли. Допълнително, процедурата не е насочена към иновации и съответствието с ИСИС е само един от критериите за приоритизиране на проекти, част от техническата и финансова оценка. **4. Предложението се приема частично** Изискването за записан капитал от минимум 20% от общо допустимите разходи по проекта е премахнато. **5. Предложението не се приема** Следва да имате предвид, че настоящата процедура не е насочена към разработване и внедряване на иновации, развитие на иновативната

			23.42 Производство на санитарна керамика Включва: -производство на санитарна керамика – например мивки, вани, бидета, тоалетни казанчета и други -производство на фиксирани приспособления със санитарно предназначение -производство на мебели от керамика Не включва: -производство на огнеупорни керамични изделия – 23.20 -производство на керамични изделия за строителството – 23.3 23.5 Производство на цимент, вар и гипс 23.51 Производство на цимент Включва: -производство на несмлян цимент „клинкер" и хидравличен цимент, вкл. портландцимент, алуминиев, шлаков и суперфосфатен цимент Не включва: -производство на огнеупорни цименти, строителни разтвори, бетони и други подобни строителни смеси – 23.20 -производство на готови бетонови смеси и неогнеупорни строителни разтвори -23.63, 23.64 - производство на изделия от цимент – 23.69 -производство на зъболекарски цимент – 32.50 23.52 Производство на вар и гипс Включва: -производство на негасена, гасена и хидратна вар	дейност и повишаване на иновативния капацитет на кандидатите, а към реализиране на пазара на предприемачески идеи. Подкрепата за иновации е съсредоточена в рамките на Приоритетна ос 1 „Технологично развитие и иновации" на ОПИК. Иновационната стратегия за интелигентна специализация (ИСИС), която също споменавате във Вашето запитване, е основен стратегически документ, който определя допустимостта на подкрепата именно по Приоритетна ос 1. По настоящата процедура, която се обявява в рамките на Приоритетна ос 2 „Предприемачество и капацитет за растеж на МСП", съответствието с ИСИС представлява единствено един от критериите за приоритизиране на проекти, който е различен от визирания в запитването Ви критерий за регионална приоритизация.

			-производство на гипс Включва още: -производство на калциниран доломит Не включва: -производство на изделия от гипс – 23.62, 23.69 23.6 Производство на бетон, гипс и цимент 23.61 Производство на изделия от бетон за строителството Включва: -производство на изделия от бетон, цимент или изкуствен камък за строителството: •плочки, тухли, тръби, стълбове, керемиди и други -производство на сглобяеми строителни елементи (панели) за сгради или строителни съоръжения от цимент, бетон или изкуствен камък 23.62 Производство на изделия от гипс за строителството Включва: -производство на изделия от гипс или смеси на базата на гипс за строителството: •плоскости, плочи, пана, плочки и подобни изделия 23.63 Производство на готови бетонови смеси Включва: -производство на готови за изливане бетонови смеси и неогнеупорни строителни разтвори Не включва: -производство на огнеупорни цименти и бетони – 23.20	Допълнително, критерият за съответствие с ИСИС е ревизиран, като по него ще се оценява единствено дали проектът се изпълнява в една от тематичните области на Иновационната стратегия за интелигентна специализация.

			23.64 Производство на неогнеупорни строителни разтвори Включва: -производство на неугнеупорни строителни смеси Не включва: -производство на огнеупорни строителни разтвори – 23.20 -производство на готови за изливане бетонови смеси – 23.63 23.65 Производство на влакнесто-циментови изделия Включва: -производство на строителни материали от от растителни суровини (талаш, слама тръстика, камъш) агломерирани с цимент, гипс и други минерални свързващи вещества -производство на изделия от азбестоцимент, целулозен цимент (фибро цимент): •плочи, гофрирани плоскости, плочки, пана, керемиди, облицовки, тръби и съединителни части за тях, мебели, басейни, саксии за цветя, рамки за прозорци и други 23.7 Рязане, профилиране и обработка на строителни и декоративни скални материали Включва: -рязане, профилиране и обработване на скални материали, използвани в строителството и пътните работи, за надгробни паметници, настилки и за други цели -производство на мебели от декоративни камъни Не включва: -добив, грубо обработване и нарязване на строителни и декоративни	

			скални материали – 08.11 -производство на мелнични камъни, камъни за точене и подобни абразивни изделия – 23.9 23.91 Производство на абразивни изделия Включва: -мелнични камъни, камъни за точене или полиране, абразивни дискове, естествени или изкуствени абразиви, нанесени върху подложка, вкл. абразивни изделия върху мека основа (например шкурка) (КЛАСИФИКАЦИЯ НА ИКОНОМИЧЕСКИТЕ ДЕЙНОСТИ (КИД-2008)стр.154-160/354) Изброените икономически дейности са описани точно, както са описани в КИД-2008, само с една цел, а именно да стане ясно какви точно видове дейности са включени, защото само с изброяване на кодове за никого не се изяснява характера на дейностите. Това предложение се налага поради следните няколко ВАЖНИ причини. Първо - липса на пряка връзка на голяма част от тези дейности с ИНОВАЦИИ. Второ - дейностите по допълнително включените гореописани кодове в раздел С23 не са включени в четирите тематични области по ИСИС. Трето - противоречат на целите на НСНМСП и са свързани предимно с добива и преработката на суровини и в много по-малка степен на	

			готови изделия за крайно потребление. „…Трябва ли България да разчита на производството на суровини и материали, трябва ли да разчита на традиционни масови сектори като производство на храни и облекло или националната политика трябва да насочи повече усилия към производство на инвестиционни стоки и стоки за крайно потребление от високотехнологичните промишлени сектори, както и към интензивни на знание услуги?..." (стр.10/38 от НСНМСП) Четвърто - извършването на голяма част от тези дейности в България е свързано с големите компании предимно за добив и преработка на суровини (основно за строителството), които имат финансовия ресурс и за които има опастност да регистрират множество фирми в Северна България и Родопите с фиктивни лица за управители, да източат голяма част от бюджета по програмата и по този начин да ощетят истинските, иновативните, малките стартъп компании, за които всъщност е предвидена процедурата и е жизнено важно да достигне финансиране за разгръщане на реална дейност. Предложение 4 Предложение за намаляване на записания капитал към датата на кандидатстване в рамките на минимум 20% от общо допустимите разходи по проекта да се намали на 10% (десет процента), поради: Първо - в конкретния случай става въпрос за нови предприятия като в повечето случаи предприемачите стартират дейност за пръв път и са млади хора без имоти или друга собственост.	

			Второ – въпросът с намирането на средства за дофинансирането на одобрените проекти е пряка задача на фирмата-кандидат. Интересен е въпросът колко са стартиращите предприятия в тематичните обласи по ИСИС през последните 10 години с набран капитал от 40-50 000лв.? Също така по предходните процедури не е имало такова изискване. Предложение 5 В Приложение Ж в раздел III. Приоритизация на проекти, точка3. текстът „Регионална приоритизация на проекти" да бъде променена на „Национална и регионална приоритизация" и 5.1 условието „Предприятието-кандидат е регистрирано (има седалище) на територията на област Видин, Враца, Монтана, Ловеч, Плевен, Силистра, Търговище, Разград, Шумен, Пазарджик, Смолян, Сливен, Кърджали, Кюстендил, Благоевград и всички заложени разходи в бюджета се реализират на територията на тези области." да бъде допълнено с „ или наличие на издаден патент за изобретение от страна в ЕС или извън него в областта, в която се реализира проектът, по който фирмата-кандидат или предприемачът е първи заявител или/и изобретател заявител". 5.2 условието „Предприятието-кандидат е регистрирано (има седалище) на територията на област Варна, Бургас, Пловдив, Стара Загора, София-област и всички заложени разходи в бюджета се реализират на	

			територията на тези области." да бъде допълнено с „ или наличие на издаден патент за изобретение от България в областта, в която се реализира проектът, по който фирмата-кандидат или предприемачът е първи заявител или/и изобретател заявител". Основание да предложа тези допълнителни критерии ми дава факта, че изпълнението на тези допълнителни нови критерии биха спомогнали: Първо – за прякото изпълнение на стратегическата и оперативните цели на ИСИС 2014-2020, или по-точно: „Визия: България да направи до 2020 година качествен скок в иновационното си представяне на ниво ЕС за справяне с обществените предизвикателства в сферата на демографията (намаляване на изтичането на мозъци, привличане на успешно реализиралите се българи, стимулиране на младежкото предприемачество), устойчивото развитие, интелектуалния капитал и здравето на нацията. Стратегическа цел: До 2020г. България да премине от групата на „плахите иноватори" в групата на „умерените иноватори". Оперативна цел 1: Фокусиране на инвестициите за развитие на иновационния потенциал в идентифицираните тематични области (за създаване и развитие на нови технологии, водещи към конкурентни предимства и повишаване на добавена стойност на националните продукти и услуги)..." (ИСИС-Версия 15.10.2015 (стр.10/148)). Второ - за интернационализацията на дейността на кандидата (една	

			от приоритетните десет области на НСНМСП) и разгръщането ѝ на глобално ниво. Трето - за подобряване на международната позиция на България в областта на иновациите, където „...според класацията на Иновационния съюз от 2016 г. България е в групата на плахите иноватори и заема предпоследно място в ЕС28 (пред Румъния)..." (Презентация на тематична среща по ИСИС София, 27.06.2017г (стр.3/31)) и Четвърто – от една страна, приемането на допълнителните критерии в този си вид не биха навредили по никакъв начин на оценката на проекти или ощетили кандидати, които не притежават патенти, а от друга страна биха показали ясна цел, стремеж и предприемане на реални действия на УО на ОПИК стриктно и по-пълно да изпълнява стратегическите цели на ИСИС и НСНМСП. Също така трябва да е пределно ясно, че представянето на България в сферата на иновациите е толкова скромно на ниво ЕС и извън него, че подкрепата само на регионален принцип би била нелепа, когато става въпрос за единици (не стотици или дори десетки) реални иновации генерирани в национален мащаб годишно, които имат доказана защита на интелектуалната собственост на международно ниво. Приоритизирането на гореописаните критерии би показало РЕАЛНА ПОЛИТИКА и ПРЕДПРИЕМАНЕ НА КОНКРЕТНИ ДЕЙСТВИЯ от страна на Правителството на България (и в частност на УО на ОПИК) за преодоляване на крайно негативните резултати в областта на	

			иновациите. Изготвянето на стратегии, насоки, политики и други политически документи без в последствие да бъдат предприети конкретни и ясни действия за постигане на определени цели превръща тези документи в едни чудесно написани добри пожелания, от които не произтича реален резултат. Също така искам дебело да подчертая, че разработването на иновации без притежаване права върху интелектуална собственост (за продукт или технолгия) на международно ниво, може да се сравнява единствено с благотворителността или с пилеенето на време и средства на вятъра. Иновации и идеи, създадени в България без защитени интелектуални права в чужбина, много бързо биха били възприети и реализирани от чужди компании, които забележат потенциал в тях. Същите тези компании разполагат с необходимия финансов ресурс и утвърдени пазарни позиции необезпокоявани много бързо да наложат дадена иновация на пазара, а също така и да привлекат ключови участници от екипите, разработили конкретни иновации, чрез заплащане, условия на труд, бъдещо кариерно развитие и социални придобивки, които са несравними с тези в България. Явната и дълготрайна тенденция за „изтичане на мозъци" от България през последните две десетилетия няма как да се прекъсне само с изготвянето и публикуването на политически лозунги, манифести и констатации с пожелателен характер. Много благодаря за Вашето внимание и отделеното време. С надежда да бъдат разгледани, обсъдени и приети направените от мен предложения.	

			С уважение: Теодор Масларов	
33.	М. Великов velikovmartin@yahoo.com	20.12.2017 г.	Уважаеми госпожи/господа, С настоящото писмо искам да отправя препоръки по отношение на публикувана на 12.12.2017 г. в http://www.opic.bg/ документация по процедура "Насърчаване на предприемачеството". 1. Първият ми коментар е относно критерий за техническа оценка 3.Екологичен ефект от реализацията на предприемаческата идея. Според него,за да получат максимум точки, проектите трябва да допринесат за: "- намаляване на въздействието върху околната среда; - повишаване на устойчивостта към натиска върху околната среда; - постигане на по-ефективно и отговорно използване на природните ресурси." Първите две подточки казват едно и също нещо, т.е. те са синонимни изрази за един и същи положителен ефект върху околната среда. Когато имаме повишаване на устойчивостта към натиска върху околната среда, имаме следователно и намаляване на въздействието върху околната среда. А този ефект в повечето случаи (макар и не винаги) се постига черз по-ефективно и отговорно използване на природните ресурси. Съветът ми е да премахнете първата или втората подточка, защото се получава смислова тавтология между тях двете, която тавтология не е редно да бъде оценявана. 2. Вторият ми коментар е свързан с изискването за записан капитал в размер на 20% от стойността на проекта. Това изискване не е реалистично и създава впечатление за силно фаворизиране на стартиращи предприятия, които разполагат със стабилен финансов	**1. Предложението не се приема** Критерият за екологичен ефект от реализирането на идеята е в съответствие с политиката на ЕС за постигане на устойчиво развитие, свързана с подкрепа за проекти, които допринасят за опазване на околната среда и повишаване на ресурсната ефективност. Следва да имате предвид, че подобен критерий се използва вече в няколко процедури по ОПИК. **2. Предложението се приема**

			гръб. Много малко от стартиращите предприятия могат да си позволят такъв размер на записания капитал, което значи, че силно и необосновано се ограничава конкуренцията без това да има отношение към качеството на предприемаческата идея. Като цяло е разумно да бъдат въведени по-сериозни изисквания към кандидатите и в този смисъл смятам, че промените, направени в докуметацията по процедурата, са резонни и правилни с изключение на споменатото по-горе изискване за записания капитал. С уважение, М. Великов	
34.	Деян Хараланов zlatevgroup @mail.bg	20.12.2017 г.	Здравейте, Казвам се Деян Хараланов и съм потенциален бенефициент по програмата. По мое мнение намалянето на размера на безвъзмездната финансова помощ е грешка защото при този размер и при възможност за финансиране на трудови възнаграждения и наем за помещения много от фирмите не биха направили качествени инвестиции в машини и оборудване които имат смисъл за постигане целите на програмата. По добре по малко проекти но качествени отколкото повече, но без ясно бъдеще в дългосрочен план. Смятам за справедливо да върнете старите параметри за безвъзмездно финансиране като дори може да са намали интензитета на БФП на 70% по този начин броят на одобрените проекти би бил близък до броя при сегашните условия.	**Предложението не се приема** С оглед на спецификата на настоящата процедура – допустими кандидати (предприятия, създадени след 31.12.2016 г. с мажоритарен собственик физическо лице, които са независими), допустими дейности и допустими разходи, УО на ОПИК счита, че максималният размер на безвъзмездната финансова помощ от 200 000 лева е реалистичен и достатъчен за стартиране и развитие на предприемаческа идея.

			Приятен ден! Деян Хараланов	
35.	Иван Генчев cortexgen@gmail.com	21.12.2017 г.	Здравейте, В документ "Условия за кандидастване" (процедура BG16RFOP002-2.00) се изключва възможността физическо лице - предприемач, което притежава над 10% собственост в друго юридическо лице да кандидатства за безвъзмездна финансова помощ. Това условие приложимо ли е за управителя на дружеството, което кандидатства за финансова помощ? Т.е. в ситуация, в която физическото лице-предприемач притежа, да речем 60% от собствеността на капитала в дружеството-кандидат, което се управлява от друго физическо лице притежател на повече от 10% собственост в трето юридическо лице. Физическото лице-управител също притежава част от капитала на дружеството-кандидат, 20% от него. Още един коментар. В условията е заложено изискване дружеството да е регистрирано след 31.12.2016г. Това означава ли, че дружества регистрирани през 2018г. ще бъдат допускани до кандидатстване? Благодаря предварително. Поздрави и весели празници Иван Генчев	1. Изискването за неналичието на собственост над 10% в капитала, под формата на съдружие или притежание на акции, в друго юридическо лице или едноличен търговец, регистрирани съгласно Търговския закон или Закона за кооперациите, се отнася само и единствено за предприемача, т.е за физическото лице, което притежава над 50% от собствеността на предприятието-кандидат към датата на кандидатстване. 2. Допустими по настоящата процедура са само кандидати, които са регистрирани след 31.12.2016 г., вкл. дружества регистрирани през 2018 г. Следва да имате предвид, че за да могат да участват по процедурата, кандидатите трябва да са регистрирани към момента на кандидатстване.

36.	Христина Николова hristina.nikolova@simbula.eu	21.12.2017 г.	Относно: Обществено обсъждане на процедура за подбор на проекти „Насърчаване на предприемачеството" по Приоритетна ос 2 „Предприемачество и капацитет за растеж на МСП" на Оперативна програма „Иновации и конкурентоспособност" 2014-2020 Изпращаме Ви нашите предложения и коментари към условията за кандидатстване с проектни предложения за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по Процедура на подбор на проекти BG16RFOP002-2.00.. „Насърчаване на предприемачеството" 1.По т 9. „Минимален и максимален размер на безвъзмездната финансова помощ за конкретен проект", бихме искали да попитаме, максималният размер на заявената безвъзмездна финансова помощ 200 000 лева ли е, тъй като в публикувания на 21 септември 2017 г. проект на условията за кандидатстване, този размер е 391 166 лева. 2. Към т. 11. „Допустими кандидати", 11.1 „Критерии за допустимост на кандидатите" е допълнен нов критерии, който не съществуваше в предходния проект на условия за кандидатстване, гласящ че: „6) Допустими по настоящата процедура за подбор на проекти са само кандидати, при които към датата на кандидатстване записаният капитал е равен на минимум 20 % от общо допустимите разходи по проекта." „Кандидатът/бенефициентът трябва да отговаря на посоченото изискване в периода от подаване на проектното предложение до приключване на изпълнението на проекта." Предвид целите на настоящата процедура „Създаване и развитие на нови предприятия в приоритетни сектори на Националната стратегия	1. Моля, запознайте се със становището на УО по т. 3. **2. Предложението се приема**

			за насърчаване на малките и средните предприятия 2014-2020 г. и специфични сфери, свързани с преодоляването на европейски и регионални предизвикателства", както и посоченият сред основните пречки пред реализирането на предприемаческите начинания достъп до финансиране, смятаме, че коментираният критерии би следвало да отпадне, тъй като малка част от стартиращите предприемачи притежават финансови възможности да отговорят на него и качествени идеи за реализиране на проекти не биха получили финансиране, единствено поради това, че трудно биха покрили това изискване. Христина Николова	
37.	Яна Лазарова yana_1991@abv.bg	21.12.2017 г.	Здравейте! Интересувам се от ОП Конкурентноспособност - Насърчаване на предприемачеството. Прочетох доста информация, открих че отговарям на всички условия (все едно за мен е писана хаха), но ме интересува само едно - за селски райони ли ще е и кога точно започва подаването на документи? :) Поздрави и извинявайте за питането, ако не е на място, Яна Лазарова	Настоящата процедура, обявена за обществено обсъждане, не е насочена към конкретен район и в частност към селските райони. Проектите по процедурата следва да бъдат изпълнени на територията на Република България. Моля, запознайте се с т. 11.2 от Условията за кандидатстване и по конкретно с т. 4), където е описана демаркацията между Оперативна програма „Иновации и конкурентоспособност" 2014-2020 и Програмата за развитие на селските райони 2014-2020. След изтичане на срока за

				обществено обсъждане предстои разглеждане на получените становища и предложения в рамките на УО и предлагане на Методологията и критериите за подбор на операции по процедурата за одобрение от Комитета за наблюдения на Оперативна програма „Иновации и конкурентоспособност" 2014-2020, след което предстои официалното обявяване на процедурата.
38.	Владислава Драгулова vladislava.dragulova@gmail.com	21.12.2017 г.	Здравейте, Тъй като искам да кандидаствам по оперативна програма „ИНОВАЦИИ И КОНКУРЕНТОСПОСОБНОСТ" 2014-2020, Процедура за подбор на проекти BG16RFOP002-2.00..„Насърчаване на предприемачеството", разгледах условията за кандидатстване и бих искала да изкажа мнението си по следната промяна: "Допустими по настоящата процедура за подбор на проекти са само кандидати, при които към датата на кандидатстване записаният капитал е равен на минимум 20% от общо допустимите разходи по проекта" Размерът на вписания капитал е наистина голям и предлагам да се намали на 5%, защото: 1. Фирмата трябва да е регистрирана след 31.12. 2016г., което значи че фирмата трябва да съществува максимум от една година и е доста трудно за новостартираща фирма да отдели приблизирелно 15 - 20	**1. Предложението се приема частично** Изискването за записан капитал от минимум 20% от общо допустимите разходи по проекта е премахнато.

			хил. лв. и да внесе капитал, вместо да ги вложи в оборудване или в добро възнаграждение на персонала; 2. Отговорността за стартиращо предприятие би била необусновано висока. Имайки предвид че минималният капитал за учредяване на дружество с ограничена отговорност падна от 5000 лв. на 2 лв. с цел да създаде условия за бърза регистрация и съответно да подобри бизнес среда в страната ни и това условие би било по-скоро спънка за новостратиращ бизнес, отколкото предпоставка. Надявам се предложението по-горе да е от полза и да се приеме. С пожелание за Весели Празници Поздрави, Владислава Драгулова	
39.	Илиян Сарандалиев bgstudents.questions@gmail.com	21.12.2017 г.	След запознаване с изменените Условия за кандидатстване, Условията за изпълнение и приложенията към тях по процедура „Насърчаване на предприемачеството", публикуван за обществено обсъждане на основание чл. 26, ал. 4 от ЗУСЕСИФ, от Управляващия орган на Оперативна програма „Иновации и конкурентоспособност" 2014-2020, изпращаме следните коментари по тях. 1. В т. 9 от Насоките за кандидатстване „Минимален и максимален размер на безвъзмездната финансова помощ за конкретен проект" записът „Максимален размер на заявената безвъзмездна финансова помощ -	**1. Предложението не се приема** С оглед на спецификата на настоящата процедура – допустими кандидати (предприятия, създадени след 31.12.2016 г. с мажоритарен собственик физическо лице, които са независими), допустими дейности и допустими разходи, УО на ОПИК счита, че максималният размер на безвъзмездната финансова помощ от 200 000 лева е реалистичен и

			200 000 лева" да се замени с „Максимален размер на заявената безвъзмездна финансова помощ – 391 166 лева". Обосновка: От описаното в Оперативна програма „Иновации и конкурентоспособност" 2014-2020 за разграничаването и допълняемоста между Оперативна програма „Иновации и конкурентоспособност" 2014-2020 и Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси" 2014-2020 е описано: „По ОПИК ще бъдат подкрепени предприятия, чиито инвестиционни нужди са по-значителни, а по ОП РЧР - новосформирани предприятия, чиито инвестиционни нужди са по-малки (напр. не надхвърлят 50 хил. лв). ". Под инвестиционни инициативи, особено в сектора на производствената дейност който е доминиращ в допустимите кодове по процедурата се изискват значителни машинни инвестиции, които да оптимизират производствения процес. В тази инвестиционна част бизнес начинанията в сектора на услугите и търговията значително се различават от производствените бизнес начинания, изискващи капиталоемки инвестиции в машини и поточни линии. Друг пример за допустим максимален размер на заявената безвъзмездна финансова помощ от 391 166,00 лева са мярка 311 и 312 от Програма за развитие на селските райони 207-2013г. Насочена към стартиращи предприятия и осигуряваща им необходимата инвестиционна подкрепа за стартиране на нова икономическа дейност по подобие на настоящата процедура. Определения размер е на безвъзмездната помощ е ограничен до режима de minimis с цел да не се осигуряват конкурентни предимства	достатъчен за стартиране и развитие на предприемаческа идея. **2. Предложението не се приема** Настоящата процедура е насочена към кандидати, които са търговски дружества. Съфинансирането от страна на кандидата в размер на 20% насърчава постигането на по-голяма ангажираност от негова страна при реализирането на предприемаческата идея. Допълнително, посоченото допринася за постигане на съответствие с принципите за добро финансово управление – икономичност, ефикасност и ефективност на вложените средства. **3. Предложението се приема** **4. Предложението не се приема** За целите на настоящата процедура и на база посоченото в параграф (8) от преамбюл на Регламент 1301/2013 под „области свързани с европейски

			на определени икономически оператори, но необходим за изначални производствени вложения. Насочеността на програмата към новите регионални и европейски предизвикателства и новите индустрии предполагат по-бавното пазарно утвърждаване на новите предприятия, поради което осигуряването на средства за трудови възнаграждения и режийни разходи по проектите ще способства за намаляване на финансовата тежест от предприемача в първата година от развитие на инициативата. От своя страна това редуцира бюджета за закупуване на материални активи и производствени машини. В тази връзка бюджета от 200 000,00 лева би бил удовлетворителен за инвестицията в производствени активи, но недостатъчен за покриване на работни заплати и режийни разходи и др. допустими по процедурата разходи. Практиката във финансирането на МСП по инициативата Хоризонт 2020 е осигуряване на 50 000,00 евро на етап I развитие на идеята и последващо финансиране на етап II от инвестиции в размер 500-2500 хил. евро. Сума според която идейната фаза се превръща в устойчива инвестиция. Намаляването на безвъзмездната помощ до 200 000,00 лева би създало предпоставки създаването на неустойчиви и неефективни предприятия или насищането с предприятия в сектора на услугите и отпадането от процес на кандидатстване на определени за приоритетни производствени сфери. Съгласно Индикативната годишна работна програма за 2017 г. на ОПИК максималната стойност на безвъзмездна финансова помощ по процедурата е 391 166,00 лв. или 200 000,00 евро. Както е посочено в примерите по-горе реалистичната сумата за финансиране на	и регионални предизвикателства" се разбират секторите на творческите индустрии, производството на продукти (стоки и/или услуги) свързани със застаряването на населението, полагането на грижи и здравеопазването. В този смисъл, включването на целия раздел С25 е нецелесъобразно. **5. Предложението не се приема** Договорът за управление и контрол се сключва с лице, което е предвидено да осъществява управленски и контролни функции върху дейността на сътоветното дружество, т.е лице, което действа в качеството му на управител. В тази връзка и предвид това, че по проекта не са предвидени дейности по управление на проекта, както и разходи за управленски (ръководен) персонал, не е допустимо финансиране на разходи по ДУК. Допълнително, осигуряването на съответствие с изискванията на трудовото законодателство и

			началния етап от развитието на нова компания, т. нар. valley of death, не може да се финансира със сума от 200 000.00 лв. и добавено към нея собствено финансиране от съответния бенефициент и вероятността от неуспешна инвестиция в подобни проекти ще бъде висока. Затова максималната стойност на проектните предложения следва да съответства на заложеното в ИГРП за 2017 г., а именно, 391 166.00 лв. 2. В т. 10 „Процент на съфинансиране" записът: „Максимален интензитет на помощта - 80 %", да се замени с: „Максимален интензитет на помощта - 90 %" Обосновка: Съгласно Индикативната годишна работна програма за 2017 г.по ОПИК интензитетът на безвъзмездната финансова помощ по процедурата.е 90%. Насочеността на програмата към новите регионални и европейски предизвикателства и новите индустрии предполагат по-бавното пазарно утвърждаване на новите предприятия. Намаляването на инвестиционната тежест за кандидата в сектора на новите услуги и новостартиращи икономически инициативи ще способства за устойчивото развитие на предприятията. От друга страна наличното ограничение по процедурата за кандидати-предприемачи, които да нямат участия в други дружества предполага че те нямат друга значителна форма на доход и приходи с който да дотират новото предприятие в началната фаза на развитието му. Изискването за нови предприятия, а същевременно по-висок дял собствено финансиране би довело до скрита собственост в новите предприятия и опорочаване на процедурата за	спазването на неговите разпоредби е отговорност и задължение на кандидата, което ще бъде проследявано на етап изпълнение на проекта. Допълнително, изискването за наемане единствено на трудов договор в предприятието-кандидат е с оглед постигане на устойчивост на капацитета и експертизата на кандидата, както и с цел избягване дублиране на възнаграждения на едно и също лице. Целесъобразността на подобен подход е потвърдена и от опита на УО от изпълнението на подобни процедури през настоящия и предходния програмен период. **6. Предложението се приема частично** Максималният размер на разходите за придобиване на дълготрайни нематериални активи (вкл. разходи за разработване на софтуер) е увеличен на 50 000 лева.

			насърчаване на предприятия свързани с новите индустрии и европейски предизвикателства. Следва да се актуализира и в други приложения по процедурата, където е приложимо. 3. В т. 11 „Допустими кандидати" записът „6) Допустими по настоящата процедура за подбор на проекти са само кандидати, при които към датата на кандидатстване записаният капитал е равен на минимум 20% от общо допустимите разходи по проекта" да отпадне. Обосновка: Целта на инициативата за намаляване на административната тежест за бизнеса в България и създаване на благоприятна инвестиционна среда включва и мерки за бърза и лесна регистрация на нови компании. В допълнение по процедурата не са допустими разходи, извършени преди датата на подписване на договор за безвъзмездна финансова помощ. В този смисъл блокирането на средства в капитала на дружество, кандидат по процедура, за период от минимум половин година по време на процеса на оценката на подадените проектни предложения, е лишено от бизнес логика. В случай че изискването е включено поради опасения на Управляващия орган от злоупотреба със средства от бенефициенти, които биха могли да усвоят средства само по аванси към доставчици, без да реализират след това съответните проекти, а от друга страна отговорността на бенефициентите е до размера на капитала, е логично да се помисли в посока представяне на гаранция за изпълнение на проекта след одобряване на проектните предложения (по Програма Хоризонт 2020, администрирана от ЕК,	**7. Предложението не се приема** Максималният размер на разходите за наем на работни помещения е въведен на база на опита на УО на ОПИК от предходни процедури за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ, съдържащи подобен вид разходи. УО на ОПИК счита, че месечен размер на тези разходи от приблизително 1400 лева (при продължителност на проекта от 18 месеца) е реалистичен и достатъчен за обезпечаване на дейността на кандидата.

			тази гаранция е в размер на 5% от безвъзмездната финансова помощ), както и тясно сътрудничество със съответните компетентни органи в случай на съмнение за измама със средства от ЕСИФ. Следва да се актуализира и в други приложения по процедурата, където е приложимо. 4. В т. 11.1 Критерии за допустимост на кандидатите, подточка 7. Да се добави като допустим С25 „Производство на метални изделия, без машини и оборудване" Обосновка: В така определения списък с допустими икономически дейности не са обхванати всички приоритетни сектори в посочените области. Не е ясно защо останалите подсектори в Сектор С 25 „Производство на метални изделия, без машини и оборудване" не са включени, а в допустимите кодове фигурират само два конкретни - С25.50 „Ковane, щамповане и валцуване на метал; прахова металургия" С25.62 „Механично обработване на метал". С какво обработката на метали като коване и фрезоване е единствената дейност предлагаща добавена стойност и справяща се с европейските предизвикателства в сектора на производство на метални изделия. Добавената стойност на цялостен метален продукт е много по-висока от обработването на металите и създаването на метални заготовки. Поради тази причина предложението ни е да включите за допустим целия код С25 „Производство на метални изделия, без машини и оборудване" или да бъдат добавени значително повече подкодове от този сектор на производството. 5. В т. 14 „Категории разходи, допустими за финансиране"	

			записът: „ВАЖНО: Разходите за възнаграждения са допустими за персонал, нает единствено за целите на проекта на трудов договор за минимум 4 работни часа на ден при пълна месечна заетост.". да се замени с: „ВАЖНО: Разходите за възнаграждения са допустими за персонал, нает единствено за целите на проекта на трудов договор и/или договор за управление и контрол за минимум 4 работни часа на ден при пълна месечна заетост. Обосновка: В Условията за кандидатстване е посочено, че „Предприемачът следва да бъде нает на трудов договор на минимум 4 часа на ден за период от минимум 6 месеца в рамките на изпълнение на проекта". В случай че Предприемачът е и Управител на кандидата/бенефициента, което е логична и твърде вероятна хипотеза и в случаите, в които е едноличен собственик на капитала на кандидата/бенефициента назначаването на трудов договор изисква изкуствено включване на друго лице, което да подпише трудов договор с Управителя от името на кандидата/бенефициента. Договорът за управление и контрол е приравнен на трудов договор за целите на данъчното и осигурителното законодателство. Затова разходите по договори за управление и контрол следва да бъдат допустими по процедурата. Освен специализирания персонал, смятаме че връщането на условието за допустим разход на административен персонал, чийто разходи не надвишават 30 000,00 лева ще облекчи екипа на предприемача да не се заемат с несвойствени за уменията си дейности, като администриране на договори и поръчки или експедиция на стока.	

			Следва да се актуализира и в други приложения по процедурата, където е приложимо. 6. В т. 14.2 Допустими разходи „Категории разходи, допустими за финансиране" записът: „3/ Разходи за придобиване на дълготрайни нематериални активи (вкл. разходи за разработване на софтуер), необходими за реализиране на пазара на продукти (стоки или услуги) – до 30 000 лева."., да се замени с: „„3/ Разходи за придобиване на дълготрайни нематериални активи (вкл. разходи за разработване на софтуер), необходими за реализиране на пазара на продукти (стоки или услуги) – до 100 000 лева.". Обосновка: При индустрии създаващи интелектуален продукт основен ресурс за създаването им е използване на софтуерни продукти. Това се касае за сфери като архитектурни и инженерингови дейности, Дейности в областта на информационните технологии и дейности в създаването на филми и телевизионни продукции. При тях нямаме производствени линии и обемни технологични оборудвания, а малко технологично оборудване и софтуерна обезпеченост. Като пример е Infoworks ICM програма за хидравлично моделиране на канализационни системи която е на стойност https://www.aquamod.eu/bg/ е на стойност 84000,00 лева; Infoworks WS - хидравлично моделиране на водопроводна мрежа е на стойност 42 000,00 лева	

			7. В т. 14.2 Допустими разходи „Категории разходи, допустими за финансиране" записът: „5/ Разходи за наем на работни помещения, режийни разходи (ток, вода, отопление, телефон и интернет) и разходи за офис консумативи – до 25 000 лева" да се замени с: „„5/ Разходи за наем на работни помещения, режийни разходи (ток, вода, отопление, телефон и интернет) и разходи за офис консумативи – до 50 000 лева ". Обосновка: При индустрии създаващи интелектуален продукт или творчески индустрии, основна част от разходите са наеми на творчески ателиета и офис пространство, което за разлика от промишлените халета е с висока наемна цена, тъй като освен покрив осигурява и среда осигуряваща създаването на бизнес контакти. Също така индустрии като видеозаснемане и звукозапис изискат студиа за запис и офис за развойните дейности, които увеличават двойно типичните разходни части при един бизнес модел. С Уважение, Илиян Сарандалиев	
40.	Марияна Христозова mr.hristozova@gmail.com	21.12.2017 г.	Уважаеми представители на Управляващия орган, Имам следните предложения по отворената за обществено обсъждане процедура:	**1. Предложението се приема частично** В резултат на множеството коментари и предложения, получени

			Допустими сектори 1. Да се намали наполовина бюджета за ИКТ секторите, като останалата част се насочи към една от другите две групи. Не само че първоначално тези сектори не бяха допустими, а сега има и отделен, немалък бюджет за тях. От къде се появиха? В тези сектори има достатъчно новосъздадени фирми, а и имат достъп до финансиране от чуждестранни компании и различни фондове за начален и рисков капитал. Освен това това са само 2 кода, 2 кода на фона останалите, които са в пъти повече! 2. Да отпаднат сектори С22 и С23 с изключение на тази част от С23, които фигурираха в предишния вариант. Включването на тези сектори е необосновано – те са нискотехнологични и не генерират висока добавена стойност. Освен това не принадлежат нито към европейските и регионални предизвикателства, нито към приоритетните сектори съгласно НСНМСП. Какво „културно и творческо" виждате в производството на вар, цимент и гипс или пък на тръби, профили, гуми? Допустими разходи 3. Разходите за ДНА да се увеличат двойно и да станат 60 000 лева. Патентите, лицензите, ноу- хау са изключително скъпи нематериални активи, за които 30 000 лева са крайно недостатъчни. В същото време разработването на tailor-made софтуер за конкретни нужди на компанията отново изисква по-сериозен финансов ресурс.	в рамките на настоящото обществено обсъждане, бюджетът за ИКТ секторите е намален на 6 722 776.80 лева. **2. Предложението не се приема** Секторите от раздели С22 и С23 имат положително регионално въздействие върху заетостта и върху икономическата активност, притежават потенциал за създаване на клъстери и са базови за други отрасли. **3. Предложението се приема частично** Максималният размер на разходите за придобиване на дълготрайни нематериални активи (вкл. разходи за разработване на софтуер) е увеличен на 50 000 лева. **4. Предложението не се приема** Максималният размер на разходите за външни услуги е определен на

			4. Разходите за външни услуги да се увеличат от 10% на 15%. Тези съпътстващи разходи са от изключително значение за реализирането на пазара на дадена идея. Критерии за техническа и финансова оценка: 5. Устойчива заетост – да не се изисква запазване на условията (длъжност, часова заетост, размер на възнаграждение, наемане на трудов договор и др.), приложими към екипа на кандидата съгласно т. 14.2 от Условията за кандидатстване. Това е прекалено ограничаващо и финансово натоварващо изискване дори и за съществуващи компании. Да се върне стария вариант на определението. 6. Прогнозни нетни приходи от продажби и EBITDA – да се намали горния праг на скалата по двата критерия и да бъде 18% за първия и 10% за втория. Стойностите са прекалено високи и повечето кандидати не биха могли да ги постигнат реално, а само ще залагат в Бизнес плана си нереалистични прогнози, които после няма да могат да изпълнят, което пък ще доведе до налагане на корекции и връщане на помощта. 7. Жени-предприемачи и предприемачи под 29 и над 50 – да се увеличат точките и по двата критерия и да станат по 4 точки. Намаляването на точките реално обезсмисля приоритизирането на база пол и възраст. Отново е неясно защо е намален максималния брой точки по тези два критерия? Необходимите точки могат да бъдат взети от прогнозните финансови критерии и устойчивата заетост,	база на опита на УО на ОПИК от предходни процедури за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ, съдържащи подобен вид разходи. Следва да имате предвид, че максималният размер на този вид разходи е фиксиран на 25 000 лева, т.е. не е свързан с максималния размер на общо допустимите разходи по проекта. **5. Предложението се приема частично** Определението за „устойчива заетост" е ревизирано, като се изисква осигуряване на заетост (работни места) за период от 6 месеца след приключване на проекта, а не за периода от приключване на проекта до края на първата приключена финансова година, следваща годината на приключване на проекта. **6. Предложението се приема**

			като максималният брой по 4-те критерия се намали с по 1 точка. Други: 8. Връщане на процента на финансиране от програмата на 90%. Не знам какво е наложило намаляване на процента, но подобно решение е нелогично имайки предвид, че процедурата е за създаване и развитие на нови предприятия, за които 10% са от голямо значение. 9. Връщане на максималния размер на БФП на 200 000 евро. Отново и тук не е ясно каква е причината за подобно намаляване наполовина на БФП. 200 000 лева са недостатъчни за изпълнение на цялостни инвестиционни проекти, които включват всички необходими за тяхното реализиране дейности и разходи. Като цяло заключението е, че с малки изключения процедурата е по-добре да се върне към първоначалния вариант, обявен за обществено обсъждане. Поздрави, Марияна Христозова	**частично** Горният праг на скалата и по двата критерия е намален, като той е 50% за прогнозната стойност на нетните приходи от продажби и съответно 15% за EBITDA. **7. Предложението се приема частично** Максималният брой точки по критерии „Приоритизация на проекти на жени предприемачи" и „Приоритизация на проекти на лица до 29 г. и лица над 50 г." е увеличен на 3 точки. **8. Предложението не се приема** Настоящата процедура е насочена към кандидати, които са търговски дружества. Съфинансирането от страна на кандидата в размер на 20% насърчава постигането на по-голяма ангажираност от негова страна при реализирането на предприемаческата идея.

				Допълнително, посоченото допринася за постигане на съответствие с принципите за добро финансово управление – икономичност, ефикасност и ефективност на вложените средства. **9. Предложението не се приема** С оглед на спецификата на настоящата процедура – допустими кандидати (предприятия, създадени след 31.12.2016 г. с мажоритарен собственик физическо лице, които са независими), допустими дейности и допустими разходи, УО на ОПИК счита, че максималният размер на безвъзмездната финансова помощ от 200 000 лева е реалистичен и достатъчен за стартиране и развитие на предприемаческа идея.
41.	Мая Колева nitemafashion@abv.bg	22.12.2017 г.	Здравейте, Казвам се Мая Колева управител на стартираща фирма потенциален бенефициент по проекта. Сматам че намаляването на интензитета на БФП е грешка защото за повечето колеги включително и аз мен не би би било възможно да закупим високо технологично оборудване, а ще се закупят по стари модели машини и оборудване, които след	Моля, запознайте се със становището на УО по т. 40.8 и т. 40.9.

			периода на реализация на проекта (около 1-2 години) биха били нерентабилни и това ще доведе до ниска конкурентна способност на пазара. Ето защото смятам за правилно за бъде върнат старият размер на БФП по проекта.	
42.	Красимир Мантов bartina@abv.bg	22.12.2017 г.	На вниманието на Управляващия орган на Оперативна програма „Иновации и конкурентоспособност" 2014-2020 Уважаеми дами и господа, Малкият и средния бизнес в България, особено в по-малките населени места в България, има нужда от устойчива и целенасочена подкрепа от страна на централната и местната власт. Затова с особено внимание се запознахме с публикувания от вас проект на Условия за кандидатстване и приложенията към тях по предстояща процедура за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ „Насърчаване на предприемачеството", която е адресирана към новосъздадени предприятия. Намираме, че голяма част от условията по процедурата звучат разумно и ще гарантират прозрачно и конкурентно оценяване на подадените проекти. Освен това подкрепата за образовани млади хора (до 29 години) с добри предприемачески идеи създава възможност за привличане на наши сънародници, които до момента се реализират в чужбина, с образователен и професионален опит в мултикултурна среда, поради липса на подходяща форма на финансиране на бизнес инициативите им, се въздържат до момента от трайно връщане в България.	1. и 2. Моля, запознайте се със становището на УО по т. 40.8 и т. 40.9. **3. Предложението се приема** **4. Предложението не се приема** За целите на настоящата процедура и на база посоченото в параграф (8) от преамбюл на Регламент 1301/2013 под „области свързани с европейски и регионални предизвикателства" се разбират секторите на творческите индустрии, производството на продукти (стоки и/или услуги) свързани със застаряването на населението, полагането на грижи и здравеопазването. В този смисъл определението не е обвързано с Регионалните планове за развитие на районите от ниво 2 за периода 2014-2020.

			Предлагаме някои изменения в Условията за кандидатстване, които ще подобрят параметрите на процедурата и ще доведат до успешна и устойчива реализация на проектите, финансирани по нея: 1. Размерът на безвъзмездната финансова помощ по процедурата да бъде от 50 000 лв. до 391 166 лв. Предлаганото изменение се състои в промяна на максималната помощ, която може да бъде получена за един проект. Основанията за предложението са от една страна стремежът по процедурата да бъдат постигнати определени индикатори, вкл. финансови параметри според приложения към Условията за кандидатстване бизнес план и параметри за запазване на заетост, а от друга страна необходимите първоначални инвестиционни разходи в новосъздадени предприятия в секторите, допустими за финансиране по процедурата. Типичен пример е сектор С29 Производство на автомобили, ремаркета и полуремаркета. Не може реалистично да се очаква, че новосъздадено предприятие от този сектор ще преживее първата година след регистрацията си без необходимите инвестиционни разходи и разходи за възнаграждения на персонал и текущия максимален размер от 200 000 лв. автоматично ще доведе до формално усвояване на средства, без реално създаване на работещи предприятия. Запознахме се и с Индикативната годишна работна програма за 2017 г. по Оперативна програма „Иновации и конкурентоспособност" 2014-2020 и там максималният размер на помощта е 391 166 лв. и не можем да си обясним кое е наложило промяната в ущърб на бизнеса.	

			2. Размерът на интензитета на безвъзмездната финансова помощ по процедурата да бъде 90%. Предлаганото изменение се състои в промяна от 80% на 90%. Отново, след преглед на Индикативната годишна работна програма за 2017 г. по Оперативна програма „Иновации и конкурентоспособност" 2014-2020, се вижда, че планираният интензитет на помощта е 90%, който гарантира самоучастие от предприемачите, но не ги поставя през невъзможност за участие. Процедурата е за стартиращи предприятия и по аналогична процедура през 2016 г. по Оперативна програма „Иновации и конкурентоспособност" 2014-2020 за стартиращи иновативни предприятия интензитетът на помощта е 90%. 3. Изискването за записан капитал на кандидата в размер на 20% от общите допустими разходи по проекта към момента на кандидатстване да отпадне. Намаляването на административната тежест е основна цел пред Министерството на икономиката. В този контекст поставянето на непосилни финансови ограничения пред стартиращи МСП, при условие, че целенасочено процедурата по регистрация на нови предприятия в Търговския регистър е улеснена с цел минимални разходи за предприемачите, изглежда в разрез с декларираното намерение за подкрепа на млади предприемачи с добри идеи. По приложимата подзаконова нормативна база и ЗУСЕСИФ съществуват достатъчно механизми, които гарантират предотвратяване на	

			злоупотребата със средства от ЕС и не трябва МСП да се превръщат изкупителна жертва превантивно. 4. Секторите, свързани преодоляване на европейски и регионални предизвикателства да се прецизират. По отношение на регионалните предизвикателства е добре за всеки от шестте района на планиране да бъдат изведени различни регионални предизвикателства и съответно сектори за финансиране, съгласно съответните планове за регионално развитие. Поздрави! Красимир Мантов	
43.	СТЕФАН СТОЯНОВ stefan.stoyanov@plovdiv.bg	22.12.2017 г.	Относно: Обществено обсъждане процедура за подбор на проекти „Насърчаване на предприемачеството" по Приоритетна ос 2 „Предприемачество и капацитет за растеж на МСП" на Оперативната програма **УВАЖАЕМИ ДАМИ И ГОСПОДА,** Във връзка с обявено на страницата на ОПИК обществено обсъждане на документация по процедура за подбор на проекти „Насърчаване на предприемачеството", желая да Ви запозная с коментарите и предложенията на Община Пловдив по документ - Приложение Ж - Критерии и методология за оценка на проектни предложения по Оперативна програма „Иновации и конкурентоспособност" 2014 -2020 г., Процедура за подбор на	**Предложението се приема частично** Критерият за регионална приоритизация на проекти е ревизиран и максималният брой точки е намален на 5 точки. Максималният брой точки по критерии „Приоритизация на проекти на жени предприемачи" и „Приоритизация на проекти на лица до 29 г. и лица над 50 г." е увеличен на 3 точки.

			проекти BG16RFOP002-2.00. „Насърчаване на предприемачеството". Основните ни възражения са относно критерий III. Приоритизация на проекти. Считаме, че точките, които се разпределят на база т. 3. Регионална приоритизация на проекти са необосновано завишени на 6, при положение, че по другите критерии за приоритетност – т. 1 Приоритизация на проекти на жени предприемачи и т. 2. Приоритизация на проекти на лица до 29 г. и лица над 50 г се точкуват с 2 точки. Така прилагано, точкуването на приоритетите по скоро ще изкриви оценката и ще доведе до подценяване на два много съществени показателя – жените – предприемачи, както и лица до 29 г. и над 50 г. Изцяло подкрепяме усилията на ЕС за преодоляването на европейските и регионални различия, но считаме, че проблемът с младежката безработица и равнопоставеността на половете са също толкова важна тема и част от регионалните диспропорции. Така приложени, точките създават приоритет сред приоритетите, който може да повлияе на окончателната оценка на всеки проект и да дискриминира кандидатите. Относно вътрешното разпределение на точките по показател т. 3. Регионална приоритизация на проекти, считаме, че няма ясна и обективна методика, нито индикатор, чрез който да се определи процента от заложените разходи в бюджета, които ще се реализират на територията на дадена област на етап кандидатстване, което прави необективни присъжданите точки и крие съществен риск от злоупотреба на консултантите с цел одобрение на проектите. Присъждането на точки за: „Над 70% от заложените разходи в бюджета се реализират на територията на област Видин, Враца, Монтана, Ловеч, Плевен, Силистра, Търговище, Разград, Шумен,	

			Пазарджик, Смолян, Сливен, Кърджали, Кюстендил, Благоевград." – 5 т.; „Над 70% от заложените разходи в бюджета се реализират на територията на област Велико Търново, Габрово, Русе, Добрич, Ямбол, Хасково, Перник." – 3 т.; „Над 70% от заложените разходи в бюджета се реализират на територията на област Варна, Бургас, Пловдив, Стара Загора, София-област." – 1 т., е възможно да доведе до ситуации, в които умишлено или не, проекти да получат финансиране и после да нарушат условията на процедурата, като извършат разходи под 70% в определените области. Това създава предпоставки за опорочаване на оценката и ограничаване на равния достъп до финансиране на кандидатите. Използването на горецитираните критерии е неясно и субективно, например: ако фирма от неприоритетна географска област закупи оборудване от фирма от Видин, а за място на сделката във фактурата е упомената „средно приоритетна" област, тогава не би било възможно да се определи къде реално е направен разходът по проекта. Също така, моля да вземете под внимание и факта, че значителна част от средствата по проектите ще бъдат разходвани, чрез тръжни процедури, като по този начин не е ясно как кандидатите могат да декларират предварително къде ще бъдат извършени разходите. Във връзка с гореизложеното, предлагаме тези показатели да отпаднат. По отношение на показател 4. Съответствие с ИСИС, предвид изключителната важност на ИСИС за конкурентното развитие на българската икономика, както и структуроопределящото значение на тематичните областите на Иновационната стратегия за интелигентна специализация като цяло, а не само приоритетните тематични области за съответния район, считаме че ще бъде по-ефективно и насърчаващо точките за изпълнение на едно от гореописаните	

			изисквания да бъдат повишени на две вместо една. С цел повишаване обективността на оценката, както и предвид гореизложените ни коментари предлагаме критерий III. Приоритизация на проекти да бъде коригиран, както следва:	

III. Приоритизация на проекти	**13**	
1. Приоритизация на проекти на жени предпри□мачи	**3**	*Формуляр за кандидатстване, т. 9 „Екип"*
Предприемачът е жена.	3	
Критерият не е изпълнен.	0	
2. Приоритизация на проекти на лица до 29 г. и лица над 50 г.	**3**	*Формуляр за кандидатстване, т. 9 „Екип"*
Предприемачът е лице до 29 г. (ненавършени) или лиц□ между 50 г. (навършени) и 64 г. (ненавършени).	3	
Критерият не е изпълнен.	0	
3. Регионална приоритизация на проекти	**3**	*Формуляр за кандидатстван□, т. 2 „Данни за □андидата"*
Предприятието-кандидат е регистрирано (има седалище) на територията на област Видин, Враца,	3	

			Монтана, Ловеч, Плевен, Силистра, Търговище, Разград, Шумен, Пазарджик, Смолян, Слив□н, Кърджали, Кюстендил, Благоевград и всички заложени разходи в бюджета□с□ реализи□ат на територията на тези области.			
			Предприятието-кандидат е регистрирано (има седалище) на територията на област Велико Търново, Габрово, Русе, Добрич, Ямбол, Хасково, Перник и всички заложени разходи в бюджета се реализират на територията на тези области.	2		
			Предприятието-кандидат е регистрирано (има седалище) на територията на област Варна, Бургас, Пловдив, Стара Загора, София-област и всички заложени разходи в бюдже□а се реализират на територията на тези области.	1		
			Критерият не е изпълнен.	0		
			4. Съответствие с ИСИС	**3**	*Формуляр за кандидатстване: т. 1 „Основни данни", ред „Местонахождение (място на изпълнение на проекта)"; т. 5 „Бюджет";*	

			т. 11 „Допълнителна информац□я необходима за оценка на проектното предложение"	
			- Проектът се изпълнява в една от тематичните области на Иновационната стратегия за интелигентна специализация. - Проектът попада в приоритетните□тематични области на Иновационната стратегия за интелиге□тна специализация за съответния район.	3	
			Изпълнено е 1 от гореописаните изисквания.	2	
			Критерият не е изпълнен.	0	
			С уважение, СТЕФАН СТОЯНОВ		
44.	Милка Трифонова krib_ruse@abv.bg	22.12.2017 г.	Относно: Обсъждане документи по процедурата за подбор на проекти „Насърчаване на предприемачеството" УВАЖАЕМИ ГОСПОДИН МИНИСТЪР,	**Предложението не се приема** С оглед на спецификата на настоящата процедура – допустими кандидати (предприятия, създадени

			УВАЖАЕМА ГОСПОЖО ПЕНЕВА, Във връзка с публикуваните на 12 декември за обществено обсъждане документи по процедурата за подбор на проекти „Насърчаване на предприемачеството", изразяваме следното мнение: Имайки предвид, че една от основните функции на Управляващия орган (УО) на Оперативна програма „Иновации и конкурентоспособност" (ОПИК) е да изготвя за всяка една процедура за кандидатстване възможно най-адекватна рамка, която да гарантира постигането на заложените от програмата ключови цели, бихме искали да изразим силното си несъгласие с решението на УО да предложи такива радикални промени, каквито се забелязват в новопубликуваните „Условия за кандидатстване" по процедурата. От една страна, голяма част от тях директно противоречат на смисъла и поставените цели на ОПИК, а от друга - тези промени са и в ущърб на стотици потенциални бенефициенти, които, започнали вече предпроектната си подготовка, се сблъскват с непреодолими бариери пред кандидатстването си. Основната промяна, с която не сме съгласни е намаляването на максималния размер безвъзмездната помощ от 391 000 лв. на 200 000 лв. Категорични сме, че намалянето на максималния допустим размер на безвъзмездната финансова помощ не е правилно решение на УО, защото при този размер и при възможност за финансиране на трудови възнаграждения и наем за помещения много от фирмите не биха направили качествени инвестиции в машини и оборудване, които имат смисъл за постигане целите на програмата. От гледна точка на ефективност, при всички случаи е по разумно да бъдат	след 31.12.2016 г. с мажоритарен собственик физическо лице, които са независими), допустими дейности и допустими разходи, УО на ОПИК счита, че максималният размер на безвъзмездната финансова помощ от 200 000 лева е реалистичен и достатъчен за стартиране и развитие на предприемаческа идея.

			финансирани по-малко на брой проекти, но с качествени предприемачески идеи и значими инвестиции като резултати, отколкото повече на брой, но без ясно бъдеще в дългосрочен план. Намаляването на максималния размер на безвъзмездната финансова помощ (БФП) за проект на 200 000 лева, както и процентът на финансиране на 80% би могло да има негативен ефект, тъй като новата сума ще се окаже крайно недостатъчна за голяма част от предприемачите, които разчитат на помощ за закупуване на дълготрайни материални активи (ДМА). Закупуването на ДМА обаче често генерира такива разходи, за покриването на които предложения размер на БФП няма да бъде достатъчен , което ще доведе до много по-малко възможности за инвестиции. Например: вместо да се закупи една машина, която ще извършва дейност по металообработка, извършваща доста функции, с по-малко средства няма да могат да се осъществят конкретните инвестиционни намерения или ще се закупи друга, с много по-ниско качество, която няма да има същата функционалност и ще е с по ниска производителност. Основаната цла на УО трябва да бъде не се предоставя безвъзмездна помощ на повече фирми, а тази помощ да подпомогне фирмите да реализират конкретните си инвестиционни намерения. Според нас намаляването на сумата ще ограничи много от фирмите по отношение на реализирането на техните идеи. Смятаме за правилно да се върнат старите параметри за максималния размер на безвъзмездната финансова помощ. В обобщение на гореизложеното, искаме още веднъж да акцентираме върху силното си несъгласие с характера на предложените промени.	

			В случай, че бъдат одобрени по този начин, те ще откажат от кандидатстване огромен брой потенциални и съществуващи вече предприятия, което от своя страна ще нанесе тежък удар върху икономическото и социално развитие на българските региони. В същото време, обявяването на коренно различни „Условия за кандидатстване" няколко месеца след публикуването на първоначалните документи не само допълнително отлага във времето възможността за финансиране, но и съвсем преднамерено спъва неимоверно много предприемачи в процеса им по подготовка на проектните предложения. С уважение, Милка Трифонова	
45.	Георги Иванов ivanov.euconsulting@gmail.com	22.12.2017 г.	Здравейте, Бих искал да направя следните коментари и предложения по процедурата „Насърчаване на предприемачеството": 1) В т. 14.2 от Условията за кандидатстване към т. 6 "Разходи за външни услуги" освен разходи за външни услуги за "разработване на технологии за производство на продукти (стоки)" да бъдат включени като допустим разход и: а) разходи за разработване на технолигии за предоставяне на услуги", както и б) разходи, свързани с разработването на продукти или процеси. Следва да се има предвид, че освен предприятия от някои производствени сектори, допустими кандидати са и предприятия от	**1. Предложението се приема частично** Формулировката на допустимия разход е допълнена. **2. Предложението не се приема** Предвидените по процедурата механизми за наблюдение и контрол на ефекта от изпълнението на проектните предложения е в съответствие с възприетия през

			сектора на услугите като например НИРД и ИКТ и затова е редно да бъдат включени подобни на предложените разходи. 2. Предлагам да отпадне изискването в случай на неизпълнение на данните в Бизнес плана относно критериите "Прогнозна стойност на нетните приходи от продажби" и "Прогнозна стойност на EBITDA" да бъдат налагани корекции съгласно посоченото в чл. 6 на Административния договор за безвъзмездна финансова помощ. Това изискване за налагане на корекции е твърде строго предвид, че процедурата е за стартиращи предприемачи. Следва да се отбележи, че по повечето други процедури по оперативната програма, дори такива за големи предприятия, няма такива санкции, и не би следвало да се въвеждат точно за стартиращи предприятия и предприемачи. С уважение, Г. Иванов	настоящия програмен период подход за финансиране на ориентирани към резултат инвестиции. Тези механизми имат за цел да насърчат кандидатите да залагат максимално реалистични прогнозни данни, които впоследствие да бъдат реално постигнати. Допълнително, максималните скали на оценка и по двата критерия визирани в запитването Ви са намалени.
46.	Анжела Антонова a_antonova @yahoo.com	22.12.2017 г.	Здравейте колеги от Управляващ Орган на Оперативна програма „Иновации и конкурентоспособност" 2014-2020 Пиша Ви, относно „Обществено обсъждане на документация по процедура за подбор на проекти „Насърчаване на предприемачеството" Въпросът ми към Вас е: Кога ще бъде отворена процедурата за подаване на проектни	Целта на общественото обсъждане на всички процедури, вкл. и на процедура „Насърчаване на предприемачеството", е запознаване на заинтересованите лица с проекта на документи по процедурата и получаване на коментари и предложения. Възможността за задаване на

			предложения към BG16RFOP002-2.00.. „Насърчаване на предприемачеството". В момента съм в процес на регистрация на ЕООД с предмет на дейност - М72 „Научноизследователска и развойна дейност". Имам уверение, че фирмата ще бъде регистрирана не по късно от 10 януари, 2018 година. В условията за допустимост на BG16RFOP002-2.00.. „Насърчаване на предприемачеството" е посочено: 2) Допустими по настоящата процедура за подбор на проекти са само кандидати, които са регистрирани преди датата на обявяване на процедурата и имат по-малко от две приключени финансови години към крайната дата за подаване на проектни предложения. Моля, във възможно най-кратки срокове, да ме информирате кога ще бъде обявена процедура за кандидатстване по BG16RFOP002-2.00.. „Насърчаване на предприемачеството" и допустимо ли е, ЕООД, регистрирано в началото на 2018 година, да участва. Предварително Ви благодаря за изчерпателния отговор и моля, приемете моите сърдечни пожелания за здраве, споделена радост и светли празници! Можете да се свържете с мен на Електронен андрес – a_antonova@yahoo.com	въпроси ще бъде налична след официалното обявяване на процедурата, когато ще бъде създадена поща, предназначена специално за целта. Отговорите ще бъдат публикувани на страницата на програмата и в ИСУН 2020 с цел прозрачност, равнопоставеност и информираност на всички заинтересовани. Срокът за общественото обсъждане на документацията по процедурата изтече на 29.12.2017 г., след което предстои разглеждане на получените становища и предложения в рамките на УО и предлагане на Методология и критерии за подбор на операции по процедурата за одобрение от Комитета за наблюдения на Оперативна програма „Иновации и конкурентоспособност" 2014-2020. След тяхното одобрение, процедурата ще бъде отворена официално за подаване на проектни предложения. Допълнително, по отношение на това

			С уважение, Анжела Антонова	дали е допустимо по процедурата да участва ЕООД, регистрирано в началото на 2018 година, бихме искали да Ви информираме, че в проекта на Условия за кандидатстване е записано, че допустими по настоящата процедура за подбор на проекти са само кандидати, които са регистрирани след 31.12.2016 г., което означава, че могат да кандидатстват и дружества регистрирани през 2018 г. Следва да имате предвид, че за да могат да участват по процедурата, кандидатите трябва да са регистрирани към момента на кандидатстване.
47.	Динко Танев dat@komfo.com	22.12.2017 г.	Уважаеми дами и господа, Моля във връзка с провеждането на второто обществено обсъждане на документацията по процедура за подбор на проекти „Насърчаване на предприемачеството" по Оперативна програма „Иновации и конкурентоспособност", да вземете предвид следните забележки, коментари и препоръки: 1. В условията за кандидатстване: - Новият критерий, който е поставен, спрямо първото обществено обсъждане, за допустимост на кандидатите в т. 11.1 Критерии за	**1. Условия за кандидатстване** **- Предложението се приема** Изискването за записан капитал от минимум 20% от общо допустимите разходи по проекта е премахнато. **- Предложението не се приема** Приоритизирането на база възраст и

			допустимост на кандидатите, критерий 6, гласящ: „Допустими по настоящата процедура за подбор на проекти са само кандидати, при които към датата на кандидатстване записаният капитал е равен на минимум 20% от общо допустимите разходи по проекта", е необмислен, неизчислен и нереалистичен, имайки предвид целта на процедурата. При проект с бюджет от общо допустими разходи в размер на 250 000 лв., от които 200 000 лв. БФП и 50 000 лв. (80%) съфинансирани със собствени средства, при така написания критерий за допустимост на кандидатите, едно новостартиращо предприятие, с регистрация след 31.12.2016 г. трябва да има капитал минимум 50 000 лв. (250 000 лв. х 20%). Исканият размер на капитала е много висок и нереалистичен за новосъздадените микро, малки и средни предприятия, целеположени като индикатори на програмата: индикатор за резултат - „Нови предприятия, съществуващи две години след създаването си" и индикатори за изпълнение – „Брой подпомогнати нови предприятия". След гореизложеното, критерият за допустимост не подкрепя и целта на процедурата. Така написан той не би допринесъл за създаването и развитието на нови предприятия в приоритетните сектори на Националната стратегия за насърчаване на малките и средните предприятия 2014-2020 г. и специфични сфери, свързани с преодоляването на европейски и регионални предизвикателства. В много допустими сектори ще се изгуби напълно интереса към процедурата. При условие, че предприятията имат средства като записан начален капитал в размер на 50 000 лв., те не биха проявили интерес към така написаната процедура за „Насърчаване на предприемачеството", защото имат възможност с тези средства да изпълнят проектът си в частта на инвестициите - дълготрайни материални активи. След всичко изложено до тук,	пол е в съответствие с предвиденото в Инвестиционен приоритет 2.1 на Оперативна програма „Иновации и конкурентоспособност" 2014-2020. Освен това, посочените в запитването Ви критерии представляват критерии за приоритизиране на проекти, които са част от техническата и финансова оценка, а не критерии за допустимост, като общият сбор на точките по двата критерия е 6 точки. **- Предложението не се приема** С оглед на спецификата на настоящата процедура – допустими кандидати (предприятия, създадени след 31.12.2016 г. с мажоритарен собственик физическо лице, които са независими), допустими дейности и допустими разходи, УО на ОПИК счита, че максималният размер на безвъзмездната финансова помощ от 200 000 лева е реалистичен и достатъчен за стартиране и развитие на предприемаческа идея.

			предлагаме изцяло премахването на критерий за допустимост 6 от Насоките за кандидатстване или намаляването на изискуемият размер на записан капитал. Според нас и според данни от Търговския регистър към днешна дата предприятията, като микро, малките и средни предприятия в Република България са със законоустановен капитал от минимум 2 лв. до 2000 лв. - В точка 15 „Допустими целеви групи" са разписани като приоритет: проекти на жени предприемачи, както и проекти на лица до 29 г. (ненавършени) и на лица над 50 г. (навършени), което според нас е дискриминация. По този начин програмата ограничава хората в групата между 30 г. и 50 г. да развиват предприемаческите си умения, като именно в тази възраст те са изключително трудоспособни, предполага се, че са завършили висшето си образование и са натрупали определен опит в съответната сфера. Тези две немалко важни изисквания дават общо 10 точки, според нас не е в съответствие с целта на процедурата, и по никакъв начин няма да допринесат за насърчаване създаването и развитието на нови предприятия в приоритетните сектори на Националната стратегия за насърчаване на малките и средните предприятия 2014-2020 г. и специфични сфери, свързани с преодоляването на европейски и регионални предизвикателства. Също така смятаме, че тези 10 точки са от съществено значение за спечелването на програмата. От всичко изложено по-горе предлагаме споменатите изисквания, относно възрастта и пола на кандидатите напълно да отпаднат от документацията. - Максималният размер на БФП е доста намален, спрямо първата	**- Предложението не се приема** По отношение на интензитета на помощта следва да имате предвид, че настоящата процедура е насочена към кандидати, които са търговски дружества. Съфинансирането от страна на кандидата в размер на 20% насърчава постигането на по-голяма ангажираност от негова страна при реализирането на предприемаческата идея. Допълнително, посоченото допринася за постигане на съответствие с принципите за добро финансово управление – икономичност, ефикасност и ефективност на вложените средства. **2. Критерии за оценка** **- Предложението се приема** В приложение Л „Използвани съкращения и основни дефиниции" от публикуваните за обществено обсъждане документи се съдържа определение за „област на

			версия на публикуваната за обществено обсъждане документация на процедурата, както и самият интензитет на помощта – на 80%. Тези два много важни фактора не са в съответствие с целта на процедурата, и по никакъв начин няма да допринесат за насърчаване създаването и развитието на нови предприятия в приоритетните сектори на Националната стратегия за насърчаване на малките и средните предприятия 2014-2020 г. и специфични сфери, свързани с преодоляването на европейски и регионални предизвикателства. Според нас биха породили липса на интерес към процедурата от цели сектори, които същевременно са посочени като допустими кандидати по процедурата и приоритетни за развитието на икономиката на Република България. Това е защото с максимален общ бюджет на проект от 250 000 лв., предприятията не биха могли да реализират първоначалната си предприемаческа идея, поради високите разходи за дълготрайни материални активи – машини и оборудване. Във връзка с горното, предлагаме да се придържате към първоначалния вариант на публикуваната документация по процедурата, и по-точно: максимален размер на БФП от 391 166 лв. и интензитет на помощта от 90%. 2. В Приложение Ж "Критерии и методика за оценка на проектните предложения"- имаме следните забележки, коментари и препоръки: - критерий II.1 "Образователно-квалификационно ниво на предприемача" и подобно критерий II.2 "Професионален опит на предприемача в областа на предприемаческата идея" са два критерия, които са написани много неразбираемо и изключително неясно. Даваме следния пример: там където „Предприемачът има завършено висше образование и притежава образователно-	предприемаческата идея". **- Предложението се приема частично** Горният праг на скалата по критериите за прогнозната стойност на нетните приходи от продажби и EBITDA е намален, като той е 50% за първия критерий и съответно 15% за втория.

			квалификационна степен „бакалавър" или по-висока степен в областта на предприемаческата идея" не става ясен начинът, по който се получават или не се получават 5 точки по този критерий. Излагаме и конкретен пример: ако сме предприемач с образователно-квалификационна степен "магистър" в областта на производство на стока Х с професионален опит в производството на стока Х, и предприемаческата идея е свързана с НИРД в областта на разработката на софтуер за производство на стока Х, то не е ясно кое би било релевантно като „образование/професионален опит в областта на предприемаческата идея" – ИТ образование или производство на стока Х? Гореизложеното ни довежда до мисълта, че двата критерия са написани много неясно и неразбираемо, от които единият носи 5 точки, а другият 8 и общо неясно получаваните точки стават 13. Подобен е и случаят относно тълкуването на понятието „в областта на предприемаческата идея" и с критерий II.3 „Образователно-квалификационно ниво на екипа на кандидата в областта на предприемаческата идея" и критерий II.4 „Професионален опит на екипа на кандидата в областта на предприемаческата идея", от където целият раздел II, носещ 26 точки от общо 90. От така описаната документация, оценката на проектните предложения е твърде неясна, липсва прозрачност, и на много места се долавя възможност за субективизъм от страна на членовете на оценителната комисия, поради неясно тълкуване на критериите. С оглед на гореизложеното, предлагаме да бъде изготвено и представено допълнително пояснение, състоящо се в това, какво разбира Управляващия орган, относно по-ясен и конкретен текст по отношение на процедура „Насърчаване на предприемачеството" и по-конкретно понятието „в областта на	

			предприемаческата идея". - В група I. някои от критериите, като например Ефективност на предприемаческата идея са прекалено завишени съгласно българската икономика и водят до създаване на предпоставки за неправилно разбиране на изготвения от кандидатите Бизнес план, за покриване на критерия, както и взимане на максималните точки по него. Като по-конкретен пример бихме дали, критерий I.4. „Прогнозна стойност на нетните приходи от продажби", който е завишен 4 пъти спрямо първоначално публикуваната документация по процедурата; новозаписаните критерии I.5. „Прогнозна стойност на EBITDA" и I.6. „Момент на равновесие (Breakeven point)" са с доста нереалистични стойности за стартиращи предприятия, което води до ощетяването им за максимален брой точки по тях. Това може да доведе до умишлено покриване на критериите, невярно изготвени и предадени Бизнес планове от кандидатите, както и неизпълнение на цялата процедура. За да избегнем посочените по-горе рискове, предлагаме стойностите по критерий I.4. да бъдат върнати в първоначалният им размер. Както бяха на представеното първо обществено обсъждане Приложение Ж, а стойностите на новите два критерия - I.5. и I.6. да бъдат преразгледани и променени, с цел да дадат повече шансове на стартиращите предприятия. От всичко описано до тук, и така представено до момента Приложение Ж "Критерии и методология за оценка на проектни предложения", 16 точки (от критерии I.4., I.5. и I.6.) могат да се разбират погрешно, както и да бъдат тълкувани като създаващи предпоставки за изкуствено покриване на критериите. Относно 26	

			точки (от критериите по раздел II) – те са изключително неясни и прозрачноттта за начина им на покриване е недостатъчна, съответно и за получаването им. Кратко и ясно казано, 42 точки (46,67%) от максимално общите 90 точки могат да бъдат изкривени и неправилно разбрани, което представлява възможност за неправилна оценка на предложената методология за оценка на проектните предложения. С уважение, Динко Танев	
48.	Петър Цоцаков sitovarna@abv.bg	23.12.2017 г.	Здравейте, Името ми е Петър Цоцаков и имам намерение да изготвя проект по програма „Насърчаване на предприемачеството". Смятам че не е правилно намалянето на БФП на 200 000лв. Мисля че тази сума е недостатъчна за закупуването на качествено оборудване което би направило новооткритата фирма конкурентна на другите фирми на пазара. Мисля че предходната БФП е много по добър вариянт за всички бъдещи бенефициенти по проекта и броя на кандидатите би бил много по голям което би довело до повече по-качествени и смислени проекти. Надявам се мнението ми да бъде взето впредвид. Приятен ден!	**Предложението не се приема** С оглед на спецификата на настоящата процедура – допустими кандидати (предприятия, създадени след 31.12.2016 г. с мажоритарен собственик физическо лице, които са независими), допустими дейности и допустими разходи, УО на ОПИК счита, че максималният размер на безвъзмездната финансова помощ от 200 000 лева е реалистичен и достатъчен за стартиране и развитие на предприемаческа идея.

			Петър Цоцаков	
49.	Мария Чобанова maria.chobanova@abv.bg	23.12.2017 г.	Здравейте, Пиша ви с конкретни предложения за промени в условията за кандидатстване по процедурата за предприемачество. 1. Предлагам ви интензитетът на безвъзмездната помощ да бъде завишен от 80 на 90%, защото прецедурата сама по себе си е насочена в подкрепа на новосъздадени предприятия. За такива предприятия дори и най-малката промяна и увеличение на съфинансирането ще бъде от голямо значение. Аз предлагам да се върне предишния вариант на процедурата, което ще отговори много по-адекватно на възможностите и очакванията на младите предприемачи. Важно също така е да бъде увеличен маскималния размер на безвъзмездната помощ на 200 000 евро. Тази сума като помощ би позволила да бъдат реализирани различни по обхват и комплексност предприемачески идеи, които включват необходимите за реализация разходи. В противен случай предприемачите ще трябва да избират от кои разходи да се лишат, което е изключително рисково за самите проекти и шанса за реализация на много идеи. 2. Ако гореописаните предложения се приемат, предлагам също записаният капитал да бъде равен на 10% от общо допустимите разходи по проекта. Според мен този критерий за допустимост е много подходящ за подобен вид процедура и гарантира финансова стабилност и след това успешно изпълнение на проектите.	**1. Предложението не се приема** Настоящата процедура е насочена към кандидати, които са търговски дружества. Съфинансирането от страна на кандидата в размер на 20% насърчава постигането на по-голяма ангажираност от негова страна при реализирането на предприемаческата идея. Допълнително, посоченото допринася за постигане на съответствие с принципите за добро финансово управление – икономичност, ефикасност и ефективност на вложените средства. **2. Предложението не се приема** В резултат на получените многобройни коментари и предложения по време на настоящото обществено обсъждане за отпадане на изискването за записан капитал от минимум 20% от общо допустимите разходи по

			3. Третото ми предложение е разходите по ДНА да се увеличат до 50 000 лева, тъй като за голяма част от допустимите кодове на икономическата дейност, разходите за разработване на софтуер са водещи и такова увелиюение ще позволи решения, които по най-добрия начин отговарят на нуждите на кандидатите. 4. Предлагам разходите за външни услуги да се увеличат от 10% на 15%. , защотот разделът включва разнообразни услуги, които са необходими и важни за позиционирането на всяка една идея на пазара. Надявам се преложенията ми да бъдат приети и дадат по-добър шанс и капацитет на много млади предприемачи като мен да реализират своите идеи. Поздрави Мария Чобанова	проекта, критерият е премахнат. **3. Предложението се приема** **4. Предложението не се приема** Максималният размер на разходите за външни услуги е определен на база на опита на УО на ОПИК от предходни процедури за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ, съдържащи подобен вид разходи. Следва да имате предвид, че максималният размер на този вид разходи е фиксиран на 25 000 лева, т.е. не е свързан с максималния размер на общо допустимите разходи по проекта.
50.	Мария Чобанова maria.chobanova@abv.bg	23.12.2017 г.	Здравейте, пиша ви с моите 3 предложения за проемни при критериите за оценка в процедурата за предприемачество: 1. Според мен е важно да бъде намалена значително скалата на оценки по критерий „Прогнозни нетни приходи от продажби" и	**1. Предложението се приема частично** Горният праг на скалата по критерия е намален на 50%. **2. Предложението се приема**

			максимумът да започва от 20% и да върви надолу. Стойностите, които са заложени в момента са нелогични и непосилни за постигане за едно новосъздадено предприятие, което му предстои да реализира на пазара продукт или услуга в краткосрочен план. Толкова високите скали сега според мен създават риск за налагане на санкции и неусвояване на върнатите пари. 2. Горното важи изцяло и при скалата за EBITDA. Предлагам тя да се намали и да започва от 10%. и това ще даде възможност на младите предприемачи да менажират безпроблемно своите проекти. 3. В последното ми предложение предлагам да се върне старото определение за устойчива заетост. Сегашното определение е изключително рестриктивно и неприложимо за новосъздадени предприятия. То би създало сериозна финансова тежест за компаниите, дори да са започнали да реализират продажби и печалби след изпълнението на проекта. Освен това не отговаря на целите на процедурата и програмата – все пак това не е процедура на социалното министерство. Предлагам да не се изисква запазване на работните места при същите условия, а само запазване на броя им, на трудов договор, за минимум 4 часа за период от 6 месеца. Вярвам, че предложените поправки ще бъдат разгледани внимателно и уважени. Поздрави Мария Чобанова	**частично** Горният праг на скалата по критерия е намален на 15%. **3. Предложението се приема частично** Определението за „устойчива заетост" е ревизирано, като се изисква осигуряване на заетост (работни места) за период от 6 месеца след приключване на проекта, а не за периода от приключване на проекта до края на първата приключена финансова година, следваща годината на приключване на проекта.

51.	Мария Чобанова maria.chobanova@abv.bg	23.12.2017 г.	Здравейте, Пиша ви с предложения за промени процедурата за предприемачество, които за мен и моята предприемаческа визия са важни с оглед на успешното реализиране и менажиране на проектите. Разделям предложенията си в няколко сегмента. Допустими сектори 1. Предлагам да се намали наполовина бюджета за ИКТ секторите, като останалата част се насочи към една от другите две групи. Не само, че първоначално тези сектори не бяха допустими, а сега има и отделен, немалък бюджет за тях. От къде се появиха? В тези сектори има достатъчно новосъздадени фирми, а и имат достъп до финансиране от чуждестранни компании и различни фондове за начален и рисков капитал. Освен това това са само 2 кода, 2 кода на фона останалите, които са в пъти повече! 2. Предлагам да отпаднат сектори С22 и С23 с изключение на тази част от С23, които фигурираха в предишния вариант. Включването на тези сектори е необосновано – те са нискотехнологични и не генерират висока добавена стойност. Освен това не принадлежат нито към европейските и регионални предизвикателства, нито към приоритетните сектори съгласно НСНМСП. Все пак думите „културно	**1. Предложението се приема частично** Бюджетът за ИКТ секторите е намален на 6 722 776.80 лева. **2. Предложението не се приема** Секторите от раздели С22 и С23 имат положително регионално въздействие върху заетостта и върху икономическата активност, притежават потенциал за създаване на клъстери и са базови за други отрасли. **3. Предложението се приема частично** Максималният размер на разходите за придобиване на дълготрайни нематериални активи (вкл. разходи за разработване на софтуер) е увеличен на 50 000 лева. **4. Предложението не се приема**

			и творческо" не вървят заедно с производството на вар, цимент и гипс или пък на тръби, профили, гуми? Допустими разходи 3. Разходите за ДНА да се увеличат двойно и да станат 60 000 лева. Патентите, лицензите, ноу- хау са изключително скъпи нематериални активи, за които 30 000 лева са крайно недостатъчни. В същото време разработването на tailor-made софтуер за конкретни нужди на компанията отново изисква по-сериозен финансов ресурс. 4. Разходите за външни услуги да се увеличат от 10% на 15%. Тези съпътстващи разходи са от изключително значение за реализирането на пазара на дадена идея. Критерии за техническа и финансова оценка: 5. Устойчива заетост – да не се изисква запазване на условията (длъжност, часова заетост, размер на възнаграждение, наемане на трудов договор и др.), приложими към екипа на кандидата съгласно т. 14.2 от Условията за кандидатстване. Това е прекалено ограничаващо и финансово натоварващо изискване дори и за съществуващи компании. Да се върне стария вариант на определението. 6. Прогнозни нетни приходи от продажби и EBITDA – да се намали горния праг на скалата по двата критерия и да бъде 18% за първия и 10% за втория. Стойностите са прекалено високи и повечето	Максималният размер на разходите за външни услуги е определен на база на опита на УО на ОПИК от предходни процедури за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ, съдържащи подобен вид разходи. Следва да имате предвид, че максималният размер на този вид разходи е фиксиран на 25 000 лева, т.е. не е свързан с максималния размер на общо допустимите разходи по проекта. **5. Предложението се приема частично** Определението за „устойчива заетост" е ревизирано, като се изисква осигуряване на заетост (работни места) за период от 6 месеца след приключване на проекта, а не за периода от приключване на проекта до края на първата приключена финансова година, следваща годината на

			кандидати не биха могли да ги постигнат реално, а само ще залагат в Бизнес плана си нереалистични прогнози, които после няма да могат да изпълнят, което пък ще доведе до налагане на корекции и връщане на помощта. 7. Жени-предприемачи и предприемачи под 29 и над 50 – да се увеличат точките и по двата критерия и да станат по 4 точки. Намаляването на точките реално обезсмисля приоритизирането на база пол и възраст. Отново е неясно защо е намален максималния брой точки по тези два критерия? Необходимите точки могат да бъдат взети от прогнозните финансови критерии и устойчивата заетост, като максималният брой по 4-те критерия се намали с по 1 точка. Други: 8. Предлагам да не се премахва изискването за записан капитал, като при необходимост процентът може да бъде намален. Наличието на определен финансов ресурс е от решаващо значение за успешното изпълнение на проекта и създава финансова сигурност както за кандидата, така и за Управляващия орган. 9. По-добре би било да се върне процента на финансиране от програмата на 90%. Не знам какво е наложило намаляване на процента, но подобно решение е нелогично имайки предвид, че процедурата е за създаване и развитие на нови предприятия, за които 10% са от голямо значение. 10. Връщане на максималния размер на БФП на 200 000 евро.	приключване на проекта. **6. Предложението се приема частично** Горният праг на скалата и по двата критерия е намален, като той е 50% за прогнозната стойност на нетните приходи от продажби и съответно 15% за EBITDA. **7. Предложението се приема частично** Максималният брой точки по критерии „Приоритизация на проекти на жени предприемачи" и „Приоритизация на проекти на лица до 29 г. и лица над 50 г." е увеличен на 3 точки. **8. Предложението не се приема** В резултат на получените многобройни коментари и предложения по време на настоящото обществено обсъждане за отпадане на изискването за

			Отновно и тук не е ясно каква е причината за подобно намаляване наполовина на БФП. 200 000 лева са недостатъчни за изпълнение на цялостни инвестиционни проекти, които включват всички необходими за тяхното реализиране дейности и разходи. Благодаря и се надявам предложеното от мен да бъде разгледано подробно и коригирано своевременно. Поздрави.	записан капитал от минимум 20% от общо допустимите разходи по проекта, критерият е премахнат. **9. Предложението не се приема** Настоящата процедура е насочена към кандидати, които са търговски дружества. Съфинансирането от страна на кандидата в размер на 20% насърчава постигането на по-голяма ангажираност от негова страна при реализирането на предприемаческата идея. Допълнително, посоченото допринася за постигане на съответствие с принципите за добро финансово управление – икономичност, ефикасност и ефективност на вложените средства. **10. Предложението не се приема** С оглед на спецификата на настоящата процедура – допустими кандидати (предприятия, създадени след 31.12.2016 г. с мажоритарен собственик физическо лице, които са

				независими), допустими дейности и допустими разходи, УО на ОПИК счита, че максималният размер на безвъзмездната финансова помощ от 200 000 лева е реалистичен и достатъчен за стартиране и развитие на предприемаческа идея.
52.	Лазар Гецковски lgezkovski@yahoo.com	23.12.2017 г.	Добър ден, Във връзка с отворената процедура по обществено обсъждане на Оперативна програма „Иновации и конкурентоспособност" 2014-2020, бих желал да отправя запитване относно приложимостта на следния критерий; 11. Допустими кандидати: 11.1 Критерии за допустимост на кандидатите 6) Допустими по настоящата процедура за подбор на проекти са само кандидати, при които към датата на кандидатстване записаният капитал е равен на минимум 20% от общо допустимите разходи по проекта19. При така изложените факти и праговете на минимален и максимален размер на безвъзмедната финансова помощ от 50 000 лв. и 200 000 лв. и максимален процент на безвъзмездна финансова помощ от 80%, записания капитал на дружеството след максимум една календарна година (регистрация след 31.12.2016) трябва да е между 12 500 лв. и 50 000 лв. Приложимостта на тази мярка ограничава кръга	**Предложението се приема** Изискването записаният капитал на кандидата да е равен на минимум 20% от общо допустимите разходи по проекта е премахнато.

			предпримачите, желаещи да кандидатстват поради високия праг за прием на проект. От друга страна приложимостта на проекта би трябвало да бъде гарантирана от възможността на предприемача да осигури финансирането на проекта, както и самоучастието. Запитването ми е каква е причината за изменението на този критерий и не води ли това до нуждата уставния капитал на вече регистрирано дружество да бъде коригиран спрямо прогнозната стойност на проект, който е създаден след основавено на дружеството. Весели празници и поздрави, Лазар Гецковски lgezkovski@yahoo.com	
53.	Мирослав Симеонов m_simeonov@intenziv.com	24.12.2017 г.	Здравейте, казвам се Мирослав Симеонов, IT предприемач, и бих желал да споделя своето мнение за изнесената документация по процедура за подбор на проекти "Насърчаване на предприемачеството": Коментирахме с колеги-предприемачи, че за обявените машиностроителни икономически дейности първоначално обявените 200 000 евро бяха сума, която е достатъчна за закупуване на точно една съвременна металообратваща машина. Намалената сега безвъзмездна помощ на 200 000 лв означава, че желаещите ще трябва да направят компромис и да се оборудват с по-старо поколение машини, което едва ли ще повиши иновативния им капацитет. Вероятното желание от Ваша страна повече фирми да	**1. Предложението не се приема** С оглед на спецификата на настоящата процедура – допустими кандидати (предприятия, създадени след 31.12.2016 г. с мажоритарен собственик физическо лице, които са независими), допустими дейности и допустими разходи, УО на ОПИК счита, че максималният размер на безвъзмездната финансова помощ от 200 000 лева е реалистичен и достатъчен за стартиране и развитие на предприемаческа идея.

			получат финансиране е чудесно, но дали целта е да се създадат повече посредствени компании или по-малко на брой, но по-високотехнологични. Вкарването на ИКТ сектори е чудесно, но както знаете това е сектора с най-високи заплати в България. Средното възнаграждение е над максималния месечен осигурителен доход - 2600 лв. Освен това в този бранш основните разходи са за програмисти - високоплатени кадри, които и трудно се намират. При безвъзмездната помощ от 200 000 лева, от които 50% са за заплати и осигуровки от работодателя сметката изглежда така: безвъзмездна помощ - 200000 лв 50% за заплати и осигуровки - 100000 лв от тях осигуровки за работодателя - почти 16000 лв брутна сума за заплата на назначени лица - 84 000 лв заплата на програмист, която е в долната граница на пазара на труда, но все пак е възможна - 2600 лв значи бюджета за заплати ще е достатъчен за 32 заплати Да заложим, че проекта ще е 16 месеца, а не максималните 18. Това означава, че 2 програмиста ще усвоят целия бюджет за заплати. Да приемем, че единия от двамата да бъде самия предприемач -	**2. и 3. Предложението не се приема** Посочените в запитването Ви разходи представляват два отделни вида разходи. Разходите за възнаграждения (вкл. здравни и осигурителни вноски за сметка на работодателя) са за квалифициран персонал, който ще бъде нает в рамките на проекта. Вторият вид разходи са за придобиване на дълготрайни нематериални активи (вкл. разходи за разработване на софтуер) от трети страни и са различни от разходите за възнаграждения. Максималният размер на разходите за възнаграждения е въведен на база на опита на УО на ОПИК от предходни процедури за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ, съдържащи подобен вид разходи. Следва да имате предвид, че

			фирмата си остава не микро, а нано предприятие с двама наети - предприемач и един нает. Това е несериозно отбиване на номер. Ами специалист по продажбите, дизайнер, маркетолог, проджект мениджър? Какъв бизнес ще се развива без тези специалисти? Създал си някакъв продукт - а как ще го популяризираш и продаваш? Ами поддръжката? Ако допуснем, че предприемача е специалист и прави тези дейности - то той няма да има физическо време за нищо друго и фирмата ще остане с един реален програмист. Да не говорим за другия екип. Дори и да добавим самоучастието - ситуацията не се променя особено – няма и за още един програмист на половин ден. А програмисти на 3-4 часов работен ден просто няма, поради изключителния недостатък на кадри. За каква производителност можем да си говорим, дами и господа? Как да се конкурира този IT предприемач с продуктите, разработен от чуждите компании със стотици програмисти. По друг начин стоят нещата ако бюджета е 200 000 евро. Тогава програмистите стават 4. Със самоучастието ще има пари и за специалист по продажби. Това е екип, който може да положи начало на сериозна IT компания. Знаете, че за да излети един самолет той трябва да набере една минимална скорост, до която ако той не стигне - резултата е катастрофален. Приемете, че безвъзмездната помощ от 100 000 лв. е недостатъчна на IT фирми, за да достигнат минимален критичен човешки капацитет, за да могат да пораснат. Голяма част от парите ще потънат просто така, ще бъдат катастрофално усвоени и няма да има никакви резултати за реалната икономика на страната. В този	максималният размер на разходите за придобиване на дълготрайни нематериални активи (вкл. разходи за разработване на софтуер) е увеличен на 50 000 лева.

			бранш 2 програмиста са под критичния минимум, за да се създаде какъвто и да е информационен продукт на конкурентно ниво. Моите предложения са: 1. Възстановяване на размера на безвъзмездната помощ до първоначално предвидените 200 000 евро 2. Така и така ще има отделно класиране за ИКТ сектора, може да сложите и отделни критерии за него - процента за заплати да бъде по-висок. 3. Тези 30 000 лв, които може да се използват за писане на софтуер да може да бъдат усвоени от IT фирмите за заплати на програмисти. Поздрави Мирослав Симеонов	
54.	Иван Райнов ivan.raynov11@gmail.com	24.12.2017 г.	Здравейте, Имам следните коментари и забележки по публикуваните индикативни условия за кандидатстване по процедура „Насърчаване на предприемачеството": 1. В т. 11.1 Критерии за допустимост на кандидатите, ал. 5 от публикуваните условия за кандидатстване е посочено, че „към датата	**1. Предложението не се приема** Настоящата процедура е насочена към насърчаване на предприемачеството, като подкрепата достигне до възможно най-много лица, които не са реализирали досега предприемачески идеи. Аналогични

			на кандидатстване, предприемачът не трябва да има участие в управлението или да притежава над 10% собственост в капитала (да бъде съдружник или акционер) на друго юридическо лице или едноличен търговец, регистрирани съгласно Търговския закон или Закона за кооперациите, с изключение на юридически лица или еднолични търговци, които не са осъществявали дейност през последните две приключени финансови години." На практика това означава, че към момента на кандидатстване и докато се чака одобрението на проектното предложение предприемачът не трябва да има активно участие в нито едно друго предприятие. Според мен това условие е крайно ограничително като се има предвид че много от изявените предприемачи са серийни предприемачи, т.е. това са хора които често развиват няколко бизнеса в паралел. Типични примери за серийни предприемачи са Ричард Брансън във Великобритания и Илън Мъск в САЩ. Като залага подобно ограничително условие в условията за кандидатстване по процедура „Насърчаване на предприемачеството" Управляващият орган на ОП „Иновации и конкурентоспособност" 2014 - 2020 очевидно смята, че у нас серийни предприемачи не може или още по-лошо не трябва да има. Смятам че това абсурдно изискване трябва да бъде премахнато. 2. В т. 11.1 Критерии за допустимост на кандидатите, ал. 6 от публикуваните условия за кандидатстване е посочено, че „допустими по настоящата процедура за подбор на проекти са само кандидати, при които към датата на кандидатстване записаният капитал е равен на минимум 20% от общо допустимите разходи по проекта." Разбираемо е желанието на Управляващия орган на ОП „Иновации и конкурентоспособност" 2014 – 2020 да органичи броя на кандидатите	изискванията се прилагат и по други програми и процедури за подпомагане на предприемачеството. **2. Предложението се приема** Изискването за записан капитал от минимум 20% от общо допустимите разходи по проекта е премахнато. **3. Предложението се приема частично** Тежестта на критерия е намалена, като максималният брой точки по него е 5 точки.

			по процедурата с подобен финансов критерий, но смятам че прагът от 20% записан капитал е прекалено висок и нарушава принципите за равнопоставеност на кандидатите. Предложението ми е записаният капитал на предприятието-кандидат към датата на кандидатстване да е най-много 10% от общо допустимите разходи по проекта. 3. В т. 22 Критерии и методика за оценка на проектните предложения по отношение на приоритизацията на проекти значителна тежест (6 точки) е дадена на регионалната приоритизация на проекти, като фокусът отново е поставен върху по-слабо развитите региони в страната. Очевидно експертите от Управляващия орган на ОП „Иновации и конкурентоспособност" 2014 – 2020 не разбират, че тези региони са по-изостанали не само защото в тях липсва адекватна инфраструктура, но и защото интелектуалният и предприемачески потенциал на жителите им е по-нисък. Не мисля, че е реалистично да се очаква успешни предприемачи да се появят в региони където стандартът на живот и следователно покупателната способност на населението са ниски тъй като в тези региони не съществува пазар за иновативни продукти. Следователно предложението ми е този критерий или да бъде напълно премахнат или значително да се намали тежестта му, за да се ограничи дискриминацията срещу предприемачите от най-икономически активните и най-проспериращи индустриални центрове на страната, като София-град, Пловдив и Стара Загора. Надявам се, че поне част от коментарите и забележките ми ще бъдат взети под внимание, за да може предстоящата процедура за „Насърчаване на предприемачеството" да изпълни заложените в нея	

			цели. С уважение, Иван Райнов	
55.	Асен Димитров dimitrov.montana@abv.bg	25.12.2017 г.	Здравейте, казвам се Асен Димитров и бих искал да изложа долу моите предложения за промени с коментари относно процедурата за предприемачество. Забележките ми по условията за кандидатстване са следните: Най-напред максималният размер на безвъзмездната помощ би следвало да бъде 200 000 евро, защото в противен случай се обезсмился идеята за спомагане за реализиране на предприемаческите идеи. Съкратена наполовина сумата няма да бъде достатъчна за покриване на разходите на една млада компания, която трябва да бъде същевременно конкурентноспособна, иновативна и да разгърне комплексни ресурси в менажиране на проекта си. Още повече ако сумата не бъде увеличена на 200 000 евро много голям процент от предприемачите ще трябва да се лишат от разходи, а и самите им проекти ще бъдат обречени на провал. Освен това в подкрепа на гореописаното, самият интензитет на безвъзмездната помощ трябва да бъдет увеличен от 80% на 90%. Това ще позволи на много млади предприемачи да стъпят на краката си и едно такова малко като проценти увеличение да се окаже решаващо и критично за оцеляването им. Друг важен аспект като препоръка, който бих искал да добавя е критерия за допустимост, който е изключително подходящ за подобен	**1. Предложението не се приема** С оглед на спецификата на настоящата процедура – допустими кандидати (предприятия, създадени след 31.12.2016 г. с мажоритарен собственик физическо лице, които са независими), допустими дейности и допустими разходи, УО на ОПИК счита, че максималният размер на безвъзмездната финансова помощ от 200 000 лева е реалистичен и достатъчен за стартиране и развитие на предприемаческа идея. **2. Предложението не се приема** В резултат на получените многобройни коментари и предложения по време на настоящото обществено обсъждане за отпадане на изискването за записан капитал от минимум 20% от

			вид процедура. Ако предложението ми за увеличение на безвъзмездната помощ се промени на 200 000 евро, то записаният капитал трябва да бъде равен на 10% от общо допустимите разходи по проекта. Предлагам също така и разходите по ДНА да се увелиюат до 50 000 лева, защото за по-голямата част от допустимите кодове на икономическата дейност , разходите за разработване на софтуеър са водещи. Такова увеличение би позволило внедряване на решения, които ще отговорят по най-добрия начин на нуждите на кандидатите. Друго необходимо увеличение според мен следва да бъде на разходите за външни услуги, като те трябва да бъдат увелиюени от 10% на 15%. Това ще предостави повече гъвкавост и свобода на предприемачите при избора на различни услуги и оттам по-добро позициониране на всяка идея на пазара. Промени според мен трябва да бъдат нанесени и по критериите за оценка на 3 места. На първо място, предлагам да се намали значително скалата на оценка по критерий „ Прогнозни нетни приходи от продажби", като максимумът да започва от 20 % и да върви надолу. Както са заложени стойностите и неадекватни и непосилни за едно новосъздадено предприятие, което трябва да успее да реализира на пазара продукт си, при това в кратки срокове. Високте скали към момента създават рискове от санкции и несвояване на върнатите пари. Това важи в пълна сила и за скалата на EBITDA, която трябва да започва от 10%.	общо допустимите разходи по проекта, критерият е премахнат. **3. Предложението се приема** Максималният размер на разходите за придобиване на дълготрайни нематериални активи (вкл. разходи за разработване на софтуер) е увеличен на 50 000 лева. **4. Предложението не се приема** Максималният размер на разходите за външни услуги е определен на база на опита на УО на ОПИК от предходни процедури за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ, съдържащи подобен вид разходи. Следва да имате предвид, че максималният размер на този вид разходи е фиксиран на 25 000 лева, т.е. не е свързан с максималния размер на общо допустимите разходи по проекта.

			Друг важен момент и нужна корекция се очертава оределението за устойчива заетост, където предлагам да се върне старото определение. Настоящето определение е изключително рестриктивно и неприложимо за млади предприятия. Много вероятно е да се окаже сериозна финансова тежест за компаниите, дори и да са започнали да реализират продажби и печалби след изпълнението на проекта. Също така настоящето определение не отговаря на целите на процедурата и програмата, а импонира повече на процедура на социалното министерство. Тук предлагам да не се изисква запазване на работните места при същите условия, а само запазване на броя им, а трудов договор, за минимум 4 часа за период от 6 месеца. Благодаря за вниманието и се надявам предложенията ми да бъдат взети под внимание. Асен Димитров	**5. Предложението се приема частично** Определението за „устойчива заетост" е ревизирано, като се изисква осигуряване на заетост (работни места) за период от 6 месеца след приключване на проекта, а не за периода от приключване на проекта до края на първата приключена финансова година, следваща годината на приключване на проекта.
56.	Колю Тошев investor97@abv.bg	25.12.2017 г.	Здравейте, Интересувам се активно от процедурата за предприемачество и искам да изложа моите предложения за промени, след запознаването на обществеността с детайлите по програмата. Смятам, че моите аргументи ще съвпаднат с много други предприемачи като мен и ще бъдат от решаващо значение за успешните им проекти. Преди всичко излагам тук предложенията си за промени при критериите за техническа и финансова оценка: За критерия устойчива заетост – да не се изисква запазване на	**Предложението се приема частично** Определението за „устойчива заетост" е ревизирано, като се изисква осигуряване на заетост (работни места) за период от 6 месеца след приключване на проекта, а не за периода от приключване на проекта до края на първата приключена финансова година, следваща годината на

			условията (длъжност, часова заетост, размер на възнаграждение, наемане на трудов договор и др.), приложими към екипа на кандидата съгласно т. 14.2 от Условията за кандидатстване. Това е прекалено ограничаващо и финансово натоварващо изискване дори и за съществуващи компании. Да се върне стария вариант на определението. Прогнозни нетни приходи от продажби и EBITDA – да се намали горния праг на скалата по двата критерия и да бъде 18% за първия и 10% за втория. Стойностите са прекалено високи и повечето кандидати не биха могли да ги постигнат реално, а само ще залагат в Бизнес плана си нереалистични прогнози, които после няма да могат да изпълнят, което пък ще доведе до налагане на корекции и връщане на помощта. Жени-предприемачи и предприемачи под 29 и над 50 – да се увеличат точките и по двата критерия и да станат по 4 точки. Намаляването на точките реално обезсмисля приоритизирането на база пол и възраст. Неясно остава в настоящем защо е намален максималния брой точки по тези два критерия? Необходимите точки могат да бъдат взети от прогнозните финансови критерии и устойчивата заетост, като максималният брой по 4-те критерия се намали с по 1 точка. Предлагам също да не се премахва изискването за записан капитал, като при необходимост процентът може да бъде намален. Наличието на определен финансов ресурс е от решаващо значение за успешното изпълнение на проекта и създава финансова сигурност както за	приключване на проекта. **Предложението се приема частично** Горният праг на скалата и по двата критерия е намален, като той е 50% за прогнозната стойност на нетните приходи от продажби и съответно 15% за EBITDA. **Предложението се приема частично** Максималният брой точки по критерии „Приоритизация на проекти на жени предприемачи" и „Приоритизация на проекти на лица до 29 г. и лица над 50 г." е увеличен на 3 точки. **Предложението не се приема** В резултат на получените многобройни коментари и предложения по време на настоящото обществено обсъждане за отпадане на изискването за

			кандидата, така и за Управляващия орган. Адекватна промяна според мен е и връщане на процента на финансиране от програмата на 90%. Не знам какво е наложило намаляване на процента, но подобно решение е нелогично имайки предвид, че процедурата е за създаване и развитие на нови предприятия, за които 10% са от голямо значение. От особено значение е и връщане на максималния размер на БФП на 200 000 евро. Отновно и тук не е ясно каква е причината за подобно намаляване наполовина на БФП. 200 000 лева са недостатъчни за изпълнение на цялостни инвестиционни проекти, които включват всички необходими за тяхното реализиране дейности и разходи. При допустимите раходи също трябват следните корекции: Предлагам Разходите за ДНА да се увеличат двойно и да станат 60 000 лева. Патентите, лицензите, ноу- хау са изключително скъпи нематериални активи, за които 30 000 лева са крайно недостатъчни. В същото време разработването на tailor-made софтуер за конкретни нужди на компанията отново изисква по-сериозен финансов ресурс. Разходите за външни услуги също така, да се увеличат от 10% на 15%. Тези съпътстващи разходи са от изключително значение за реализирането на пазара на дадена идея. Предлагам следните промени при допустимите сектори: Според мен е изключително необходимо да се намали наполовина бюджета за ИКТ секторите, като останалата част се насочи към една	записан капитал от минимум 20% от общо допустимите разходи по проекта, критерият е премахнат. **Предложението не се приема** С оглед на спецификата на настоящата процедура – допустими кандидати (предприятия, създадени след 31.12.2016 г. с мажоритарен собственик физическо лице, които са независими), допустими дейности и допустими разходи, УО на ОПИК счита, че максималният размер на безвъзмездната финансова помощ от 200 000 лева е реалистичен и достатъчен за стартиране и развитие на предприемаческа идея. **Предложението се приема частично** Максималният размер на разходите за придобиване на дълготрайни нематериални активи (вкл. разходи за разработване на софтуер) е увеличен на 50 000 лева.

			от другите две групи. Не само че първоначално тези сектори не бяха допустими, а сега има и отделен, немалък бюджет за тях, което поставя логичния въпрос откъде се появиха. В тези сектори има достатъчно новосъздадени фирми, а и имат достъп до финансиране от чуждестранни компании и различни фондове за начален и рисков капитал. Освен това това са само 2 кода, 2 кода на фона останалите, които са в пъти повече! Също така предлагам да отпаднат сектори С22 и С23 с изключение на тази част от С23, които фигурираха в предишния вариант. Включването на тези сектори е необосновано – те са нискотехнологични и не генерират висока добавена стойност. Освен това не принадлежат нито към европейските и регионални предизвикателства, нито към приоритетните сектори съгласно НСНМСП, камо ли класификацията „ културно и творческо". С уважение: Колю Тошев	**Предложението не се приема** Максималният размер на разходите за външни услуги е определен на база на опита на УО на ОПИК от предходни процедури за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ, съдържащи подобен вид разходи. Следва да имате предвид, че максималният размер на този вид разходи е фиксиран на 25 000 лева, т.е. не е свързан с максималния размер на общо допустимите разходи по проекта. **Предложението се приема частично** Бюджетът за ИКТ секторите е намален на 6 722 776.80 лева. **Предложението не се приема** Секторите от раздели С22 и С23 имат положително регионално въздействие върху заетостта и върху

				икономическата активност, притежават потенциал за създаване на клъстери и са базови за други отрасли.
57.	Антон Иванов ivanov1967toni@gmail.com	25.12.2017 г.	Здравейте, Искам да опиша тук моите идеи и предложения за корекциив в процедурата за насърюаване на предприемачеството. Направи ми впечатление при критерия устойчива заетост, че ще е добре да не се изисква запазване на условията (длъжност, часова заетост, размер на възнаграждение, наемане на трудов договор и др.), приложими към екипа на кандидата съгласно т. 14.2 от Условията за кандидатстване.Твърде ограничаващо и финансово натоварващо изискване е дори и за съществуващи компании, затова ще е по-разумно да се върне стария вариант на определението. Също така при прогнозни нетни приходи от продажби и EBITDA трябвада се намали горния праг на скалата по двата критерия и да бъде 18% за първия и 10% за втория. Стойностите в момента са прекалено високи и повечето кандидати не биха могли да ги постигнат реално, а само ще залагат в Бизнес плана си нереалистични прогнози, които после няма да могат да изпълнят, което пък ще доведе до налагане на корекции и връщане на помощта. Това е най-голямото ми притеснение за провал на стартиращите с проекти предприемачи. Поредното изискване, което ме изненада и остава неясно защо е	Моля, вижте разясненията на УО по т. 56.

			променено са точките Жени-предприемачи и предприемачи под 29 и над 50 – да се увеличат точките и по двата критерия и да станат по 4 точки. Намаляването на точките реално обезсмисля приоритизирането на база пол и възраст. Неясно остава в настоящем защо е намален максималния брой точки по тези два критерия? Необходимите точки могат да бъдат взети от прогнозните финансови критерии и устойчивата заетост, като максималният брой по 4-те критерия се намали с по 1 точка. Предлагам също да не се премахва изискването за записан капитал, като при необходимост процентът може да бъде намален. Наличието на определен финансов ресурс е от решаващо значение за успешното изпълнение на проекта и създава финансова сигурност както за кандидата, така и за Управляващия орган. Адекватна промяна според мен е и връщане на процента на финансиране от програмата на 90%. Не знам какво е наложило намаляване на процента, но подобно решение е нелогично имайки предвид, че процедурата е за създаване и развитие на нови предприятия, за които 10% са от голямо значение. Важно ще е и връщане на максималния размер на БФП на 200 000 евро. Отновно и тук не е ясно каква е причината за подобно намаляване наполовина на БФП. 200 000 лева са недостатъчни за изпълнение на цялостни инвестиционни проекти, които включват всички необходими за тяхното реализиране дейности и разходи. Още предлагам разходите за ДНА да се увеличат двойно и да станат 60 000 лева. Патентите, лицензите, ноу- хау са изключително скъпи	

			нематериални активи, за които 30 000 лева са крайно недостатъчни. В същото време разработването на tailor-made софтуер за конкретни нужди на компанията отново изисква по-сериозен финансов ресурс. Разходите за външни услуги също така, да се увеличат от 10% на 15%. Тези съпътстващи разходи са от изключително значение за реализирането на пазара на дадена идея. Предлагам следните промени при допустимите сектори: Според мен е изключително необходимо да се намали наполовина бюджета за ИКТ секторите, като останалата част се насочи към една от другите две групи. Не само че първоначално тези сектори не бяха допустими, а сега има и отделен, немалък бюджет за тях, което поставя логичния въпрос откъде се появиха. В тези сектори има достатъчно новосъздадени фирми, а и имат достъп до финансиране от чуждестранни компании и различни фондове за начален и рисков капитал. Освен това това са само 2 кода, 2 кода на фона останалите, които са в пъти повече! Също така предлагам да отпаднат сектори С22 и С23 с изключение на тази част от С23, които фигурираха в предишния вариант. Включването на тези сектори е необосновано – те са нискотехнологични и не генерират висока добавена стойност. Освен това не принадлежат нито към европейските и регионални предизвикателства, нито към приоритетните сектори съгласно НСНМСП, камо ли класификацията „ културно и творческо". Благодаря ви. Антон Иванов	

58.	Андон Ангелов andonrangelov@abv.bg	25.12.2017 г.	Здравейте, преглеждам условията за кандидатстване по програма „Насърчаване на предприемачеството" и имам следният коментар: Уж „Целта на процедурата е създаване и развитие на нови предприятия…" а едновременно с това се иска наличен капитал от 20% от исканата помощ!!! Тоест това ми е малко противоречиво. Разбира се за фирма която не е нова и има дейност и цели развитие това има смисъл, за това бих предложил за фирми кандидатстващи за минималната помощ от 50 000 лева да няма такова изискване, но за всички останали да го има. Поздрави, Андон	**Предложението се приема частично** В резултат на получените многобройни коментари и предложения по време на настоящото обществено обсъждане за отпадане на изискването за записан капитал от минимум 20% от общо допустимите разходи по проекта, критерият е премахнат.
59.	Емилия Димитрова mdm_investing@abv.bg	26.12.2017 г.	Имам следните предложения и коментари по процедурата: 1. Бих искала да Ви поздравя за критерият за допустимост свързан с определен размер на записания капитал на дружеството. Този критерий за допустимост е изключително подходящ за подобен вид процедура и гарантира финансова стабилност и последващо успешно изпълнение на проектите, като същевременно се избягват злоупотреби. Предложението ми е този критерий да се запази в сегашния му вид или в краен случай, в зависимост от крайните параметри на процедурата, записаният капитал да бъде намален най-много до 10% от общо допустимитеразходи по проекта. 2. Разходите за ДНА да се увеличат до 60 000 лева. За по-голямата част от допустимите кодове на икономическа дейност, разходите за	**1. Предложението не се приема** В резултат на получените многобройни коментари и предложения по време на настоящото обществено обсъждане за отпадане на изискването за записан капитал от минимум 20% от общо допустимите разходи по проекта, критерият е премахнат. **2. Предложението се приема частично**

			разработване на софтуер са водещи и подобно увеличение би позволило внедряването на решения, които по най-добрия начин отговарят на нуждите на кандидатите. 3. Разходите за външни услуги да се увеличат от 10% на 15%. Разделът включва разнообразни услуги, които са необходими и важни за позиционирането на всяка една идея на пазара. 4. Интензитетътна безвъзмездната помощ да се увеличи от 80 на 90%. Процедурата е насочена към подкрепа за новосъздадени предприятия, за които дори минимално увеличаване на съфинансирането е от значение. Предлагаме да се върне предишния вариант. 5. Увеличаване на максималния размер на безвъзмездната помощ на 200 000 евро. Този размер на помощта би позволил реазлизиране на комплексни предприемачески идеи, които включват всики необходими разходи за тяхното реализиране. В противен случай предприемачите ще трябва да избират от кои разходи да се лишат, което създава риск за самите проекти. Весела Коледа. Е. Димитрова	Максималният размер на разходите за придобиване на дълготрайни нематериални активи (вкл. разходи за разработване на софтуер) е увеличен на 50 000 лева. **3. Предложението не се приема** Максималният размер на разходите за външни услуги е определен на база на опита на УО на ОПИК от предходни процедури за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ, съдържащи подобен вид разходи. Следва да имате предвид, че максималният размер на този вид разходи е фиксиран на 25 000 лева, т.е. не е свързан с максималния размер на общо допустимите разходи по проекта. **4. Предложението не се приема** Настоящата процедура е насочена към кандидати, които са търговски дружества. Съфинансирането от

				страна на кандидата в размер на 20% насърчава постигането на по-голяма ангажираност от негова страна при реализирането на предприемаческата идея. Допълнително, посоченото допринася за постигане на съответствие с принципите за добро финансово управление – икономичност, ефикасност и ефективност на вложените средства. **5. Предложението не се приема** С оглед на спецификата на настоящата процедура – допустими кандидати (предприятия, създадени след 31.12.2016 г. с мажоритарен собственик физическо лице, които са независими), допустими дейности и допустими разходи, УО на ОПИК счита, че максималният размер на безвъзмездната финансова помощ от 200 000 лева е реалистичен и достатъчен за стартиране и развитие на предприемаческа идея.

60.	Петрана Червенкова p.chervenkova@gmail.com	26.12.2017 г.	В раздел "Приоритизация на проекти" ,т.4 Съответствие с ИСИС в тематична област -Индустрия за здравословен живот и био-технологии, производството на елементи за оран и обработка на земята, които са чисти, т.е. не са третирани с различни бои, които директно след употребата им остават в земята замърсявайки околната среда, вписват ли се в условията на цитираната тематична област. Поздрави, Петрана Червенкова	Целта на настоящото обществено обсъждане е да се дават мнения, предложения и коментари по публикуваните документи по процедурата.
61.	Кремена Георгиева kremenageorgieva112@gmail.com	26.12.2017 г.	Уважаеми г-н/г-жо, пиша ви тук след обстоен прочит на документацията по процедурата за предприемачество с предложения за промени в няколко подраздела. Те засягат водещи направления в процедурата и са от решаващо значение за успешното реализиране на проектите на предприемачите, правейки програмата и инициативата наистина ползотворно работеща. 1. Финансиране на нови предприемачески идеи на 80% е твърде недостатъчно, като е изключително трудно условие за много стартиращи бизнеси да се справят с остатъка от цялостната сума. Това е предпоставка държавата да изгуби много иновативни и развиващи се идеи, добър и активен икономически и креативен поненциал и би лишило много предприемачи реално да не се чувстват "насърчени". Предлагам процентът на финансиране от програмата да стане 90%. Това вече е логичнен, обоснован и точен процент, който едновременно с насърчаването за реализиране на	Моля, вижте разясненията на УО по т. 56 и т. 59.

			проекта, ще бъде гарант за сигурността му. 2. Друг аспект на адекватната реализация, обосновка и смисъл на проектите е размерът на финансовата помощ. Тук смятам, че трябва да бъде върнат максималния размер на помощта на 200 000 евро. От изложеното в документацията не става ясно защо и поради какви причини се е стигнало до намаляване наполовина на тази помощ. Моля, вземете под внимание, че 200 000 лева са крайно недостатъчни за изпълнение на цялостни инвестиционни проекти, включващи разнородни дейности и разходи. 3. Направи ми силно впечатление, че наличието на определен финансов ресурс е от решаващо значение за успешното изпълнение на проекта и също така създава финансова сигурност на кандидатите и на Управляващия орган. Предлагам ви да не премахвате изискването за записан капитал, като ако е необходимо процентът може да бъде намален. 4. Приоритизирането на процедурата на база пол и възраст е нещото, което прави програмата конкурентна, демократична и мотивираща. Намаляването на точките по този параграф жени-предприемачи под 29 и над 50 годиша възраст на практика обезмисля всичко това. Защо е било нужно това намаляване на максималния брой точки по двата критерия не става ясно и остава усещането за непрозрачност и лобистки интереси. Затова предлагам да се увеличат точките и по двата критерия и да станат по 4 точки. Необходимите точки могат да бъдат взети от прогнозните финансови критерии и устойчивата заетост, като максималният брой по 4-те критерия се намали с по	

			една точка. 5. Говорейки за устойчивата заетост също има какво да се желае. Тук предлагам да не се изива запазскване на условията като часова заетост, длъжност, размер на възнаграждение, наемане на трудов договор и т.н., приложими към екипа на кандидата съгласно т. 14.2 от Условията за кандидатстване и да се върне стария вариант на определението. В противен случай това изискване е изключително ограничаващо и финансово натоварващо дори и за съществуващи компании. 6. Друг важна промяна, която предлагам е при прогнозните нетни приходи от продажби и EBITDA. Тук трябва да се намали горния праг на сакалата по двата критерия и да бъде 18% за първия и 10% за втория. Към момента стойностите са прекалено високи и повечето кандидати не биха могли да ги постигнат реално, а само ще залагат в Бизнес плановете си нереалистични прогнози. Те от своя страна в последствие няма да могат да бъдат изпълнени и това ще доведе да налагане на корекции и връщане на помощта. 7. Предлагам разходите за външни услуги, което е водещ аргумент за гъвкавост при изпълнението на проекта, да се увеличат от 10% на 15%. Това ще позволи пълноценно менажиране на текущото състояние на проекта и по-ясна и перспективна проекта визия в бъдеще. 8. Следващата промяна, на която искам да се обърне внимание е бюджета за ИКТ секторите. Изненадва ме факта, че първоначално	

			тези сектори дори не бяха допустими, а сега са допустими, а и има отделен, немалък бюджет за тях. Каква е обосновката за тази драстична промяна и къде е логиката при положение, че в тези сектори вече има достатъчно новосъздадени фирми, а и те имат достъп до финансиране от чуждестранни компании и фондове за начален и рисков капитал. Наистина този параграф поставя много въпроси за прозрачността на процедурата. Вземемете още факта, че това са само 2 кода на фона на останалите, които са в пъти повече. Настойчиво предлагам бюджета на ИКТ секторите да се намали наполовина, като решения на проблема. 9. Последната корекция, която ви предлага е също плод на доста нелогично и необосновано условие. Предлагам да отпаднат сектори С22 и С23, с изключение на тази част от С23, които фигурираха в предишния вариант. Това са нискотехнологични сектори, които не генерират висока добавена стойност, а и не принадлежат нито към европейските и регионални предизвикателства, нито към приоритетните сектори съгласно НСНМСП. Ако един предприемач произвежда строителни материали, това трудно може да бъде отнесено нито към културното , нито към творческото развитие. Благодаря ви и се надявам предложените корекции в процедурата да бъдат застъпени. Поздрави Кремена Георгиева	

62.	Георги Сотиров bg_aeks_group@abv.bg	26.12.2017 г.	Бих искал да направя няколко предложения по критериите за оценка: 1. Да се намали значително скалата на оценка по критерий „Прогнознинетниприходи от продажби" и максимумът да започва от 20% и да върви надолу. Сега заложените стойности са нелогични и непосилни за постигане за едно новосъздадено предприятие, което предстои да реализира на пазара продукт или услуга в краткосрочен план. Прекалено високите скали създават и риск за налагане на санкции и неусвояване на върнатите пари. 2. Да се намали скалата и за EBITDA, която да започва от 10%. Аргументите тук са същите. 3. Да се върне старото определение за устойчива заетост. Сегашното определение е изключително рестриктивно и неприложимо за новосъздадени предприятия. То би създало сериозна финансова тежест за компаниите, дори да са започнали да реализират продажби и печалби след изпълнението на проекта. Освен това не отговаря на целите на процедурата и програмата – все пак това не е процедура на социалното министерство. 4. Да се удвоят точките по критериите за жени предприемачи и лица над 50 г. Намаляването на точките реално обезсмисля приоритизирането на база пол и възраст. Необходимите точки могат да бъдат взети от прогнозните финансови критерии и устойчивата заетост, като максималният брой по 4-те критерия се намали с по 1 точка.	**1. Предложението се приема частично** Горният праг на скалата по критерия е намален на 50%. **2. Предложението се приема частично** Горният праг на скалата по критерия е намален на 15%. **3. Предложението се приема частично** Определението за „устойчива заетост" е ревизирано, като се изисква осигуряване на заетост (работни места) за период от 6 месеца след приключване на проекта, а не за периода от приключване на проекта до края на първата приключена финансова година, следваща годината на приключване на проекта. **4. Предложението се приема частично**

			Поздрави, Георги Сотиров	Максималният брой точки по критерии „Приоритизация на проекти на жени предприемачи" и „Приоритизация на проекти на лица до 29 г. и лица над 50 г." е увеличен на 3 точки.
63.	Рубина Минкова rubina_minkova@abv.bg	27.12.2017 г.	Уважаеми госпожи и господа, във връзка с общественото обсъждане на документацията по процедурата за подбор на проекти BG16RFOP002-2.00.. „Насърчаване на предприемачеството" моля да обърнете внимание върху следните изисквания, вписани в Условията за кандидатстване: 1. В текста на Условията за кандидатстване се появява следното изискване за допустимост на кандидата за безвъзмездна помощ: "Допустими по настоящата процедура за подбор на проекти са само кандидати, при които към датата на кандидатстване записаният капитал е равен на минимум 20% от общо допустимите разходи по проекта." · Подобно изискване е необичайно и се отклонява от наложилата се практика при разпределяне на публичния ресурс, то може да създаде неоснователно предимство/затруднение пред кандидатите за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ, играе ролята на "праг" при кандидатстването и би могло при определени обстоятелства да бъде оценено като дискриминационно.	**1. Предложението се приема** Изискването за записан капитал от минимум 20% от общо допустимите разходи по проекта е премахнато. **2. Предложението не се приема** Настоящата процедура е насочена към реализиране на предприемачески идеи от предприемача и екипа на кандидата, които притежават определено образователно-квалификационно ниво и професионален опит, които са обект на оценка. В този смисъл, включването на разходи за участие в семинари с обучителен и квалификационен характер е нецелесъобразно. Допълнително,

			Съществуват различни финансови инструменти за осигуряване на изискваното съфинансиране, като изборът на предприемачите се влияе от перспективата и сигурността на инвестицията. · Вероятно споменатото по-горе изискване е вписано, за да си гарантира УО наличието на съфинансиране чрез собствени средства. В "Условията..." обаче също така е вписано: "Остатъкът от общите допустими разходи по проекта трябва да бъде съфинансиран чрез собствени средства на кандидата или със средства от външни източници." Т.е. формулирана е алтернатива. Икономическият разум говори, че "средства от външни източници" се привличат при ясна перспектива за действие и план. Следователно, логично е привличането на "средства от външни източници" да се случи след обявяването на резултатите по процедурата и преди подписването на административния договор. · Допълнително, подобно предварително изискване може да повлияе върху обема на планираната инвестиция в посока нейното намаляване, докато настоящата процедура има за цел тъкмо обратното, а именно - да адресира едно от предизвикателствата пред бизнеса, което е "свързано с малкия по обем и неефективни инвестиции в нови продукти". 2. В областите на интервенция на настоящата процедура попадат също кодове 076 и 077, или, ако си позволим да обобщим двата кода за повече прегледност: Развитие и популяризиране на	подобен вид обучения се финансират по Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси" 2014-2020.

			а/културни и творчески активи В МСП; б/културни и творчески услуги ВЪВ или ЗА МСП. В този смисъл процедурата включва дейности, които попадат в сектора на творческите индустрии. Известно е, че при творческите индустрии малки разлики дори и само в опитностите (естествено и в таланта, но това не е предмет на процедурата) могат да доведат до огромни разлики в постигнатия (финансов) успех и съответно в постигнатата устойчивост. Смятам, че участието "в събития в страната и чужбина (семинари, конференции, изложения) за представяне на кандидата и на неговите продукти (стоки или услуги), разширяване и развитие на дейността на кандидата, привличане на нови клиенти и свързване в мрежи..." трябва да бъде по-подробно разписано. Смятам, че е уместно да бъдат обхванати също семинари с обучителен/квалификационен характер, включително и да се поясни какво означава "разширяване и развитие" на дейността на кандидатите, така че да е валидно за всички предвид спецификата на различните икономически сектори. Запазването на допустимите разходи за такси за участие и разходи за командировки в размер до 10 000 лева, както е в проекта на "Условията...", ще действа дисциплиниращо за кандидата и не би допуснало отклоняването на финансов ресурс за дейности извън целите на процедурата. С уважение,	

			Рубина Минкова	
63.	Александър Атанасов maistorsasho @abv.bg	27.12.2017 г.	Увъжаеми дами и господа! Казвам се Александър Атанасов от гр.Варна. Желая да изкажа своето възмущение, от усложняването и забавянето на Европейските намерения за помощ към нови и начинаещи предприятия. Какво е това разиграване,което е започнато с орязване на и без това символичните финансирания по програма BG16RFOP002-2.015? Това ли е основното намерение и цел на Европейският съюз? Не е ли по-важно наистина да се помогне на стартиращи малки и средни предприятия,бързо и лесно без излишни пречки,формалности и бюрокращина да започват своят бизнес,като паралелно с това при ясни и железни правила да се контролират предоставените средства до приключване на даден проект.Не мислите ли, че така крайните резултати ще са по-добри ? Странни и изненадващи са и част от дейностите по КИД-2008: J59;J60.10;J60.20;J63;M74.20;Тези ли са дейностите,които ще развиват нашата икономика? Честита Коледа!Много здраве и щастие! Благодаря за Вниманието! С поздрави:Александър Атанасов	Срокът за общественото обсъждане на документацията по процедурата изтече на 29.12.2017 г., след което предстои разглеждане на получените становища и предложения в рамките на УО и предлагане на Методология и критерии за подбор на операции по процедурата за одобрение от Комитета за наблюдения на Оперативна програма „Иновации и конкурентоспособност" 2014-2020. След тяхното одобрение, процедурата ще бъде отворена официално за подаване на проектни предложения.
65.	Калоян Статев kn.statev@g	27.12.2017 г.	Уважаеми представители на Управляващия орган, Бих искал да направя следните предложения по публикуваните за	**1. Предложението се приема частично**

	mail.com		обществено обсъждане документи по процедура "Насърчаване на предприемачеството": Допустими сектори 1. Да се намали наполовина бюджета за ИКТ секторите, като останалата част се насочи към една от другите две групи. Не само че първоначално тези сектори не бяха допустими, а сега има и отделен, немалък бюджет за тях. От къде се появиха? В тези сектори има достатъчно новосъздадени фирми, а и имат достъп до финансиране от чуждестранни компании и различни фондове за начален и рисков капитал. Освен това това са само 2 кода, 2 кода на фона останалите, които са в пъти повече! 2. Да отпаднат сектори С22 и С23 с изключение на тази част от С23, които фигурираха в предишния вариант. Включването на тези сектори е необосновано – те са нискотехнологични и не генерират висока добавена стойност. Освен това не принадлежат нито към европейските и регионални предизвикателства, нито към приоритетните сектори съгласно НСНМСП. Какво „културно и творческо" виждате в производството на вар, цимент и гипс или пък на тръби, профили, гуми? Допустими разходи 3. Разходите за ДНА да се увеличат двойно и да станат 60 000 лева. Патентите, лицензите, ноу- хау са изключително скъпи нематериални активи, за които 30 000 лева са крайно недостатъчни. В същото	Бюджетът за ИКТ секторите е намален на 6 722 776.80 лева. **2. Предложението не се приема** Секторите от раздели С22 и С23 имат положително регионално въздействие върху заетостта и върху икономическата активност, притежават потенциал за създаване на клъстери и са базови за други отрасли. **3. Предложението се приема частично** Максималният размер на разходите за придобиване на дълготрайни нематериални активи (вкл. разходи за разработване на софтуер) е увеличен на 50 000 лева. **4. Предложението не се приема** Максималният размер на разходите за външни услуги е определен на база на опита на УО на ОПИК от предходни процедури за

			време разработването на tailor-made софтуер за конкретни нужди на компанията отново изисква по-сериозен финансов ресурс. 4. Разходите за външни услуги да се увеличат от 10% на 15%.Тези съпътстващи разходи са от изключително значение за реализирането на пазара на дадена идея. Критерии за техническа и финансова оценка: 5. Устойчива заетост – да не се изисква запазване на условията (длъжност, часова заетост, размер на възнаграждение, наемане на трудов договор и др.), приложими към екипа на кандидата съгласно т. 14.2 от Условията за кандидатстване. Това е прекалено ограничаващо и финансово натоварващо изискване дори и за съществуващи компании. Да се върне стария вариант на определението. 6. Прогнозни нетни приходи от продажби и EBITDA – да се намали горния праг на скалата по двата критерия и да бъде 18% за първия и 10% за втория. Стойностите са прекалено високи и повечето кандидати не биха могли да ги постигнат реално, а само ще залагат в Бизнес плана си нереалистични прогнози, които после няма да могат да изпълнят, което пък ще доведе до налагане на корекции и връщане на помощта. 7. Жени-предприемачи и предприемачи под 29 и над 50 – да се увеличат точките и по двата критерия и да станат по 4 точки. Намаляването на точките реално обезсмисля приоритизирането на	предоставяне на безвъзмездна финансова помощ, съдържащи подобен вид разходи. Следва да имате предвид, че максималният размер на този вид разходи е фиксиран на 25 000 лева, т.е. не е свързан с максималния размер на общо допустимите разходи по проекта. **5. Предложението се приема частично** Определението за „устойчива заетост" е ревизирано, като се изисква осигуряване на заетост (работни места) за период от 6 месеца след приключване на проекта, а не за периода от приключване на проекта до края на първата приключена финансова година, следваща годината на приключване на проекта. **6. Предложението се приема частично**

			база пол и възраст. Отново е неясно защо е намален максималния брой точки по тези два критерия? Необходимите точки могат да бъдат взети от прогнозните финансови критерии и устойчивата заетост, като максималният брой по 4-те критерия се намали с по 1 точка. Други: 8. Да не се премахва изискването за записан капитал, като при необходимост процентът може да бъде намален. Наличието на определен финансов ресурс е от решаващо значение за успешното изпълнение на проекта и създава финансова сигурност както за кандидата, така и за Управляващия орган. 9. Връщане на процента на финансиране от програмата на 90%. Не знам какво е наложило намаляване на процента, но подобно решение е нелогично имайки предвид, че процедурата е за създаване и развитие на нови предприятия, за които 10% са от голямо значение. 10. Връщане на максималния размер на БФП на 200 000 евро. Отново и тук не е ясно каква е причината за подобно намаляване наполовина на БФП. 200 000 лева са недостатъчни за изпълнение на цялостни инвестиционни проекти, които включват всички необходими за тяхното реализиране дейности и разходи. Надявам се да вземете предвид моите предложения. С уважение,	Горният праг на скалата и по двата критерия е намален, като той е 50% за прогнозната стойност на нетните приходи от продажби и съответно 15% за EBITDA. **7. Предложението се приема частично** Максималният брой точки по критерии „Приоритизация на проекти на жени предприемачи" и „Приоритизация на проекти на лица до 29 г. и лица над 50 г." е увеличен на 3 точки. **8. Предложението не се приема** В резултат на получените многобройни коментари и предложения по време на настоящото обществено обсъждане за отпадане на изискването за записан капитал от минимум 20% от общо допустимите разходи по проекта, критерият е премахнат. **9. Предложението не се приема**

			Калоян Статев	Настоящата процедура е насочена към кандидати, които са търговски дружества. Съфинансирането от страна на кандидата в размер на 20% насърчава постигането на по-голяма ангажираност от негова страна при реализирането на предприемаческата идея. Допълнително, посоченото допринася за постигане на съответствие с принципите за добро финансово управление – икономичност, ефикасност и ефективност на вложените средства. **10. Предложението не се приема** С оглед на спецификата на настоящата процедура – допустими кандидати (предприятия, създадени след 31.12.2016 г. с мажоритарен собственик физическо лице, които са независими), допустими дейности и допустими разходи, УО на ОПИК счита, че максималният размер на безвъзмездната финансова помощ от 200 000 лева е реалистичен и

				достатъчен за стартиране и развитие на предприемаческа идея.
67.	Любомира Медарова l.medarova@abv.bg	28.12.2017 г.	Здравейте, Имам следните предложения за подобряване на изискванията и критериите по процедурата: 1. Увеличаване на максималния размер на безвъзмездната помощ на 200 000 евро. Този размер на помощта би позволил реазлизиране на комплексни предприемачески идеи, които включват всики необходими разходи за тяхното реализиране. В противен случай предприемачите ще трябва да избират от кои разходи да се лишат, което създава риск за самите проекти. 2. В случай че предложение 1 се приеме, записанияткапитал да бъде равен на 10% от общо допустимитеразходи по проекта. В противен случай – да си остане 20%. Този критерий за допустимост е изключително подходящ за подобен вид процедура и гарантира финансова стабилност и последващо успешно изпълнение на проектите. 3. Интензитетътна безвъзмездната помощ да се увеличи от 80 на 90%. Процедурата е насочена към подкрепа за новосъздадени предприятия, за които дори минимално увеличаване на съфинансирането е от значение. Предлагаме да се върне предишния вариант.	Моля, запознайте се със становището на УО по т. 66.

			4. Да се намали бюджета за ИКТ секторите и да стане 5 млн. лева, като останалата част се насочи към една от другите две групи. В тези сектори има достатъчно новосъздадени фирми, а и имат достъп до финансиране от чуждестранни компании и различни фондове за начален и рисков капитал. Те нямат нужда от безвъзмездно финансиране. Освен това това са само 2 кода, 2 кода на фона останалите, които са десетки. 5. Да отпаднат сектори С22 и С23 с изключение на тази част от С23, които фигурираха в предишния вариант. Включването на тези сектори е необосновано – те са нискотехнологични и не генерират висока добавена стойност. Освен това не принадлежат нито към европейските и регионални предизвикателства, нито към приоритетните сектори съгласно НСНМСП. Какво „културно и творческо" виждате в производството на вар, цимент и гипс или пък на тръби, профили, гуми? 6. Разходите за ДНА да се увеличат до 50 – 60 хил. лева. За по-голямата част от допустимите кодове на икономическа дейност, разходите за разработване на софтуер са водещи и подобно увеличение би позволило внедряването на решения, които по най-добрия начин отговарят на нуждите на кандидатите. 7. Разходите за външни услуги да се увеличат от 10% на 15%. Разделът включва разнообразни услуги, които са необходими и важни за позиционирането на всяка една идея на пазара. 8. Да се намали значително скалата на оценка по критерий	

			„Прогнозни нетни приходи от продажби" и максимумът да започва от 20% и да върви надолу. Сега заложените стойности са нелогични и непосилни за постигане за едно новосъздадено предприятие, което предстои да реализира на пазара продукт или услуга в краткосрочен план. Прекалено високите скали създават и риск за налагане на санкции и неусвояване на върнатите пари. 9. Да се намалискалата и за EBITDA, която да започва от 10%. Аргументите тук са същите. 10. Да се върне старото определение за устойчива заетост. Сегашното определение е изключително рестриктивно и неприложимо за новосъздадени предприятия. То би създало сериозна финансова тежест за компаниите, дори да са започнали да реализират продажби и печалби след изпълнението на проекта. Освен това не отговаря на целите на процедурата и програмата – все пак това не е процедура на социалното министерство. Предлагам да не се изискваза запазване на работните места при същите условия, а само запазване на броя им, на трудовдоговор, за минимум 4 часаза период от 6 месеца. 11. Жени-предприемачи и предприемачи под 29 и над 50 – да се увеличат точките и по двата критерия и да станат по 4 точки. Намаляването на точките реално обезсмисля приоритизирането на база пол и възраст. Отново е неясно защо е намален максималния брой точки по тези два критерия? Необходимите точки могат да бъдат взети от прогнозните финансови критерии и устойчивата заетост.	

			Поздрави, Любомира Медарова	
68.	Весела Николова vesela.nikolova321@gmail.com	28.12.2017 г.	Уважаеми г-жи и г-да, във връзка с провеждането на второто обществено обсъждане на документацията по процедура за подбор на проекти „Насърчаване на предприемачеството" по Оперативна програма „Иновации и конкурентоспособност", моля да бъде взето предвид следното: 1. По отношение на предложените Условия за кандидатстване имаме следните забележки, коментари и препоръки: · Поставеният нов, спрямо първото обществено обсъждане, критерий за допустимост на кандидатите в т. 11.1 Критерии за допустимост на кандидатите, критерий 6, гласящ: „Допустими по настоящата процедура за подбор на проекти са само кандидати, при които към датата на кандидатстване записаният капитал е равен на минимум 20% от общо допустимите разходи по проекта", е напълно лишен от всякаква логика спрямо целеположените индикатори и като цяло – на целта на процедурата. В подкрепа на изложеното е следното: при проект с бюджет (общо допустими разходи) в размер на 250 000 лв., от които 200 000 лв. БФП и 50 000 лв. (80%) съфинансирани със собствени средства, при така посоченият критерий за допустимост на кандидатите, едно новостартиращо предприятие, регистрирано след 31.12.2016 г. (за да изпълни критерий за допустимост №3) трябва да има записан капитал минимум 50 000 лв. (250 000 лв. х 20%). Изискуемият размер на записания капитал е твърде висок и нереален	Моля, запознайте се със становището на УО по т. 47.

			за сектора на стартиращите микро, малки и средни предприятия, целеположени като индикатори на програмата: индикатор за резултат - „Нови предприятия, съществуващи две години след създаването си" и индикатори за изпълнение – „Брой подпомогнати нови предприятия". В тази връзка, критерият за допустимост не е и в съответствие с целта на процедурата, т.е. критерият по никакъв начин няма да допринесе за насърчаване създаването и развитието на нови предприятия в приоритетните сектори на Националната стратегия за насърчаване на малките и средните предприятия 2014-2020 г. и специфични сфери, свързани с преодоляването на европейски и регионални предизвикателства, напротив – би имал ефект на липса на интерес към процедурата от цели сектори, които същевременно са посочени като допустими по процедурата и приоритетни за развитието на икономиката на РБългария. С други думи, сектори като J58 „Издателска дейност"; C18 „Печатна дейност и възпроизвеждане на записани носители"; M71.11 „Архитектурни дейности"; M71.12 „Инженерни дейности и технически консултации"; M74.10 „Дейности в областта на дизайна" и M74.20 „Дейности в областта на фотографията", при хипотезата, че разполагат със средства за да имат записан капитал в размер на 50 000 лв., не биха проявили интерес към така разписаната процедура „Насърчаване на предприемачеството", именно защото биха могли с този ресурс да реализират изцяло със собствени средства проектът си в частта на инвестициите в дълготрайни материални активи. Критикуваният критерий за допустимост №6 е финансов критерий за допустимост на кандидатите, който е неадекватно и нереално за стартиращи микро, малки и средни предприятия завишен и който неоснователно би ограничил достъпа до процедурата, и съответно Европейските	

			средства, на множество от предприемачите в дефинираните в Насоките приоритетни сектори на НСНМСП и сектори, свързани с преодоляване на европейски и регионални предизвикателства. С оглед на това, предлагаме премахването на критерий за допустимост №6 от Насоките за кандидатстване или привеждането му в адекватни на българската икономика параметри. За пример: по данни в Търговския регистър, преобладаваща част от микро, малките и средни предприятия в РБългария са със записан капитал от законоустановения му минимум 2 лв. до 1000 – 2000 лв. · Намаления максимален размер на безвъзмездната финансова помощ, почти наполовина спрямо първата версия на публикуваната за обществено обсъждане документация на процедурата, както и намаления интензитет на помощта – на 80%, не са в съответствие с целта на процедурата, т.е. предоставяната БФП няма да допринесе за насърчаване създаването и развитието на нови предприятия в приоритетни сектори на Националната стратегия за насърчаване на малките и средните предприятия 2014-2020 г. и специфични сфери, свързани с преодоляването на европейски и регионални предизвикателства, напротив – би имало ефект на липса на интерес към процедурата от цели сектори, които същевременно са посочени като допустими по процедурата и приоритетни за развитието на икономиката на РБългария. С други думи, сектори като С13 „Производство на текстил и изделия от текстил, без облекло"; С20 „Производство на химични продукти"; С26 „Производство на компютърна и комуникационна техника, електронни и оптични продукти"; С27 „Производство на електрически съоръжения"; С28„Производство на машини и оборудване, с общо и специално	

			предназначение"; C29 „Производство на автомобили, ремаркета и полуремаркета"; C30 „Производство на превозни средства, без автомобили"; J59 „Производство на филми, телевизионни предавания, звукозаписване и издаване на музика"; J62 „Дейности в областта на информационните технологии"; M72 „Научноизследователска и развойна дейност"; C21 „Производство на лекарствени вещества и продукти"; C22 „Производство на изделия от каучук и пластмаси"; C23 „Производство на изделия от други неметални минерални суровини"; C25.50 „Ковane, щамповане и валцуване на метал; прахова металургия"; C25.62 „Механично обработване на метал"; C25.71 „Производство на кухненски прибори и ножарски изделия" и др., не биха проявили интерес към така разписаната процедура „Насърчаване на предприемачеството", именно защото с хипотетично максимален общ бюджет на проекта от 250 000 лв. (в т.ч. възнаграждения на квалифицирания персонал и други допустими разходи) не биха могли да реализират предприемаческата си идея поради високите разходи за дълготрайни материали активи – машини и оборудване в изброените сектори. С оглед на това, предлагаме връщане към първоначалния вариант на публикуваната документация на процедурата, а именно – максимален размер на БФП – 391 166 лв. и интензитет на помощта - 90%, които са по-адекватни стойности по приложимия режим на помощта - режим de minimis. 2. По отношение на Приложение Ж "Критерии и методика за оценка на проектните предложения" имаме следните забележки, коментари и препоръки:	

			· критерий II.1 "Образователно-квалификационно ниво на предприемача" и аналогично критерий II.2 "Професионален опит на предприемача в областта на предприемаческата идея" са два критерия, които са изключително неясни. Например, изискването „Предприемачът има завършено висше образование и притежава образователно-квалификационна степен „бакалавър" или по-висока степен в областта на предприемаческата идея" не дава ясна представа, за начина по който ще се получат или не 5 точки по критерия. Конкретно, ако имаме предприемач с образователно-квалификационна степен "магистър" в областта на производство на стока Х с професионален опит в производството на стока Х, и предприемаческата идея е свързана например с НИРД в областта на разработката на софтуер за производство на стока Х, то не е ясно кое би било релевантно като „образование/професионален в областта на предприемаческата идея" – ИТ образование (напр. софтуерен разработчик) или производство на стока Х? От тази гледна точка не са достатъчно ясни и прозрачни цитираните два критерия, от които единият носи 5 точки, а другият 8 и общо неясно получаваните точки стават 13. Аналогично е и тълкуването на понятието „в областта на предприемаческата идея" и с критерий II.3 „Образователно-квалификационно ниво на екипа на кандидата в областта на предприемаческата идея" и критерий II.4 „Професионален опит на екипа на кандидата в областта на предприемаческата идея", от където целият раздел II, носещ 26 точки от общо 90, от така предложената методика за оценка на проектните предложения е неясен, без достатъчно прозрачност и с възможност за субективизъм от страна на членовете на оценителната комисия (неясно тълкуване на критериите). С оглед на това, предлагаме да бъде представено	

			допълнително пояснение и/или определение, какво разбира Управляващия орган в конкретна на процедура „Насърчаване на предприемачеството" под понятието „в областта на предприемаческата идея". · някои от критериите в група I. Ефективност на предприемаческата идея са изключително и нереално завишени спрямо българската икономика и създават предпоставки за изкривяване на изготвяния от кандидатите Бизнес план с оглед покриване на критерия и взимане на максималните точки по него. По-конкретно, критерий I.4. „Прогнозна стойност на нетните приходи от продажби" е завишен 4 пъти спрямо първоначално публикуваната документация по процедурата; новите критерии I.5. „Прогнозна стойност на EBITDA" и I.6. „Момент на равновесие (Breakeven point)" са с нереални за стартиращи предприятия стойности за получаването на максимални точки по тях. Това създава предпоставка изкуствено покриване на критериите, нереалистично изготвени и представени Бизнес планове от кандидатите и впоследствие – риск от неизпълнение на индикаторите и съответно – процедурата. С оглед на това, предлагаме стойностите по критерий I.4. да бъдат върнати в първоначалният им размер – като представеното на първото обществено обсъждане Приложение Ж, а стойностите на новите два критерия - I.5. и I.6. да бъдат ревизирани и редуцирани в посока - адекватност към българската икономика и най-вече стартиращите предприятия. На база гореспоменатото, в така представеното Приложение Ж "Критерии и методология за оценка на проектни предложения", 16	

			точки (от критерии I.4., I.5. и I.6.) могат да бъдат тълкувани като създаващи предпоставки за изкуствено покриване на критериите, а 26 точки (от критериите по раздел II) са неясни и няма достатъчно прозрачност за начина им на покриване и съответно получаване. С други думи, 42 точки (46,67%) от максималните 90 точки са с възможност за изкривяване (изкуствено покриване) и субективизъм (неясно тълкуване на критериите), което представлява голяма слабост на така предложената методология за оценка на проектните предложения. С уважение, Весела Николова	
69.	Георги Спасов Спасов georgispas@abv.bg	28.12.2017 г.	Здравейте, Във връзка с провеждащото се в момента обществено обсъждане по програма „Насърчаване на предприемачеството" правя следните възражения относно предложените насоки: 1.Изключително неблагоприятно е за потенциалните кандидати намалението на максималния размер на помощта на 200 000 лева, т.е. почти двойно. Подобно стечение на обстоятелствата неблагоприятства кандидатите да създадат ново предприятие в област, в която от особено значение са машините и съоръженията по дейности С18, С16.29, С20, С21, С25.26, С26 и др. В тези области машините и съоръженията са на по-висока стойност и съкращаването на бюджета за ДМА ще доведе до това, че на практика няма да има възможност, дори и при спечелен проект в пълен размер, да бъде	**1. Предложението не се приема** С оглед на спецификата на настоящата процедура – допустими кандидати (предприятия, създадени след 31.12.2016 г. с мажоритарен собственик физическо лице, които са независими), допустими дейности и допустими разходи, УО на ОПИК счита, че максималният размер на безвъзмездната финансова помощ от 200 000 лева е реалистичен и достатъчен за стартиране и развитие на предприемаческа идея.

			оборудвано едно работещо предприятие. 2.1. Неясна е самата формулировка – какво се има предвид под записан капитал. Такъв термин „записан" не съществува в Търговския закон. Би могло да се предположи, че се има предвид размер на капитала или размер на внесен капитал, но остава неясно. 2.2. Създаващо неравнопоставеност е нововъведеното изискване за записан (ако се приеме, че това внесен капитал) капитал равен на минимум 20% от общо допустимите разходи по проекта. На първо място така веднага прави впечатление определено привилегированото положение на еднолични търговци, събирателни дружества и командитни дружества, тъй като всички те са безкапиталови дружества (без ЕТ, разбира се), но са и съвсем пълноправни търговци по Търговския закон и кооперации по Закона за кооперациите. Т.е. налице е явно дискриминационно отношение към различните субекти. Пример – новоучредено ООД, желаещо да спечели проект по сектор С20, желае да получи помощ в размер на 200 000 лева, поради нуждата от скъпо оборудване за извършване на дейността, ще трябва да разполага с 50 000 лева, а един Едноличен търговец ще бъде освободен от това задължение! Моля да обсъдите изложените съображения. С уважение: Георги Спасов Спасов	**2. Предложението се приема** Изискването за записан капитал от минимум 20% от общо допустимите разходи по проекта е премахнато.
70.	Георги Райчевски raichevski@a	28.12.2017 г.	Някои бележки и предложения към обявената за второ обществено обсъждане процедура „Насърчаване на предприемачеството" – към ПО2 на ОП „ИК" (МИ)	**1. Предложението се приема** Бюджетът за ИКТ секторите е

	bv.bg		След като отчитам, че след дискусионната работа на създадената с достатъчен обхват работна група са взети предвид градивните / полезните предложения, все пак си позволявам да поставя на още едно обсъждане следното: 1. Дали е необходимо / обосновано да се допусне допълнително за финансиране сектора ИКТ (с два кода и съответно с ресурс от 10.1 млн.лв.). Без съмнение, той е водещ у нас, вкл. и със силни международни позиции, като е част и от ИСИС, а в него има и голям брой висококачествени и предприемчиви хора, които само чрез създаден от тях успешен собствен бизнес ще задържим в България! Наред с всичко това обаче в досегашните две процедури към ПО1 и вероятно и в третата, а също и към 7 – а и 8 – а конкурсна сесии на НИФ около една трета от класираните и финансирани проекти бяха от този сектор, вкл. и поради това, че в тези проекти най-трудно се идентифицира наличието на иновативност у нас и особено в международно измерение. Тази сложна здача е изпълнима само от най-компетентни „тесни" специалисти – външни / независими експерти, за което винаги досега съмнения, че такива са привлечени от УО (ГД „ЕФК"). Поради наличието на такова крехко равновесие на фактори по-разумно ще бъде все пак секторът ИКТ да остане като допустим, но с намален риск и, съответно, намален финансов ресурс (той има място и в ДНА във всички други сектори / кодове, а и в другите процедури) – в случая от 10,1 млн. лв (15,075 %) на 6,7 млн. лв. (10 % от общия	намален на 6 722 776.80 лева. Допълнително, предложението не съдържа аргументи за отпадане на кодове С 25.71 и С32.20. **2. Предложението не се приема** Настоящата процедура е насочена към кандидати, които са търговски дружества. Съфинансирането от страна на кандидата в размер на 20% насърчава постигането на по-голяма ангажираност от негова страна при реализирането на предприемаческата идея. Допълнително, посоченото допринася за постигане на съответствие с принципите за добро финансово управление – икономичност, ефикасност и ефективност на вложените средства. **3. Предложението се приема** Сектор С14 „Производство на облекло" е част от допустимите сектори, свързани с преодоляване на

			ресурс). В такъв случай останалият ресурс от 60,3 млн. лв. да се разпредели съответно: - За общата група от Високотехнологични сектори и интензивни на знания услуги, които обхващат две области на ИСИС - 36,18 млн. лв (60 %). - За европейски и регионални предизвикателства – 24,12 млн. лв. (40 %). При това от последната група предлага м да отпадне код С 25.71 „Производство на кухненски прибори и ножарски изделия" и още веднъж да се обсъди оставането на С32.20 „Производство на музикални инструменти" (традиционно българските: гайди, кавали, тъпани). Категорично подкрепям допълването с код М 74.12 „Инженерни дейности и технически консултации", който би подкрепял / допълвал не само код М 71.11, „Архитектурна дейност", но също и М72 „Научно – изследователска и развойна дейност, а и с участие в други дейности / кодове. 2. За интензитета, съответно съфинансирането. Правилно е да бъде намален от 90 % на 80 %, чрез което ще бъде увеличена ангажираността на всеки кандидат – предприемач, тъй като най-трудно и най-полезно се харчат „свои пари". От друга страна обаче това би затруднило по-голямата част от младите предприемачи (главна цел на процедурата). Поради това предполагам, че оптималното равновесие би се установило ако	европейски и регионални предизвикателства. След решение на КН на ОПИК като допустими по процедурата са включени и следните сектори: Q86 „Хуманно здравеопазване", Q87 „Медико-социални грижи с настаняване" и Q88 „Социална работа без настаняване". **4. Предложението не се приема** Заложените в инвестиционен приоритет 2.1 „Достъп до финансиране в подкрепа на предприемачеството" интервенции и мерки следва да са в съответствие и да допринасят за изпълнението на приоритетите на Националната стратегия за насърчаване на МСП 2014-2020 (НСНМСП). Стратегията извежда на преден план сектори и раздели по класификатора на икономическите дейности, които са приоритетни за създаване и развитие на нови предприятия. На второ място, подкрепата в рамките на инвестиционния приоритет следва

			съфинансирането се фиксира на 15 %, (интензитет 85 %), като при грант от 200 000 лв. ще са нужни 30 000 лв. съфинансиране, които постепенно да се добавят към текущите разходи в течение на 18 м. В краен случай тази сума е 30 % от общите разходи за възнаграждения (до 100 000 лв.) и може да се осигури от предприемача и екипа на проекта! 3. Целесъобразно / наложително ли ще бъде да се добавят към раздела „Европейски и регионални предизвикателства" още някои сектори / кодове? Например, готови облекла (общо двете групи – плетени и шити), чрез които през 2016 г. е реализиран износ за 1,5 млрд. € ? Например и от областта „Здравеопазване", както са предложени от г-жа В. Купенова кодовете: 86.2. „Извънболнична медицинска практика". 87. „Медико – социални грижи с настаняване". 88. „ Социална работа без настаняване". При това именно тези сектори и дейности са включени в европейските предизвикателства за разлика от някои други кодове, включени без достатъчно основание в тази група! 4. Друга принципна възможност е за нов / втори тур през 2018 г. за насърчаване на предприемачеството – в него да се включат само сектори / кодове, които сега са подценени, като от областите: - Здравеопазване (този сектор е поставен на първо място в европейските обществени предизвикателства). - Туризъм (бързо развиващ се у нас сектор – с растящ дял в БВП).	да насърчава предприемачески идеи в области, свързани с европейски и регионални предизвикателства. За целите на настоящата процедура и на база посоченото в параграф (8) от преамбюл на Регламент 1301/2013, под „области свързани с европейски и регионални предизвикателства" се разбират секторите на творческите индустрии, производството на продукти (стоки и/или услуги) свързани със застаряването на населението, полагане на грижи и здравеопазването. На база на горепосоченото са определени и допустимите за подкрепа две групи сектори в рамките на процедурата, подробно описани в т.11.1 „Критерии за допустимост на кандидатите" от обявените за обществено обсъждане Условия за кандидатстване. Сектор „Спорт и развлечения" и туристическият сектор не попадат в посочените по-горе две групи

			- Спорт и развлечения (обхващащ огромна част от обществото ни). В обновената / долълнена работна група да бъдат привлечени за участие още и експерти от четири министерства (МЗ, МТ, ММС и МК), а също и от активните НПО в тези области. От кои вече планирани за други процедури да се вземат финансови средства? Може неотложно и отговорно да се обсъди, а не както наскоро огромният финансов ресурс за процедурата „Енергийна ефективност на МСП" бе удвоен – като към 161 млн. лв. бяха добавени още 154 млн. лв. – вероятно в угода на отделни консултантски фирми?! При това някои от членовете на КН (от НПО) бяхме аргументирано против! 5. За капитала на предприемача – 20 % от стойността на проекта. За София – от ОГФМСП, а за другите селища...? 6. Задължително ли е до трима изследователи от екипа на проекта да бъдат назначени до 6 м. на трудов договор и да им се изплащат заплати и осигуровки през периода (вероятно до 6 м.), през който ще протичат двете фази (на допустимост и оценяване на проектните предложения)? Този разход би бил непосилен за почти всички новоучредени микропредприятия. 7. Относно т.22. Критерии и методика за оценка на проектните предложения. Като цяло прекомерна е общата „тежест" на п. I – 46 т. (от максимум 90 т.), а в тази група са прогнозните данни, които на етапа на	сектори допустими за финансиране по процедурата. 5. Изискването за записан капитал от минимум 20% от общо допустимите разходи по проекта е премахнато. 6. Визираното в запитването Ви изискване се отнася за период от минимум 6 месеца в рамките на изпълнение на проекта, а не за периода от подаване на проектното предложение до приключване на оценката. **7. Предложението се приема частично** Максималният брой точки по раздел I е намален от 46 на 43 точки, като по този начин тежестта на раздела в общия брой точки също е намалена. Максималният брой точки по критерий III.1 и критерий III.2 е увеличен от 2 на 3 точки, а на критерий III.3 е намален – от 6 на 5

			оценяването на проектните предложения не подлежат на проверка, а са в зависимост от умението и „смелостта" на изготвящите проекта консултантски фирми. Поради това наложително е да се вземат строги превантивни мерки последните да не могат да влияят върху работата на ОК на процедурата! Предлагам да се обсъди още веднъж тежестта от 16 т. за п.I.1., тъй като тя по същество се съдържа и в п.I.4. и п.I.5. и така сумарната им тежест нараства до 27 т.! Ако тя бъде намалена например с 4 т. , те да се добавят, съответно с по 2 т. към п.III.4 и п.IV.1. - Да бъде увеличена „тежестта" на п.II.1. „Образователно – квалификационно ниво на предприемача" от 5 т. на 7 т., като 7 т. се дава за „магистър", 5 т. за „бакалавър", 3 т. за средно професионално образование и 2 т. за средно образование. - Съответно да бъде намалена „тежестта" на п.II.2. „Професионален опит на предприемача в областта на предприемаческата идея" от 8 т. на 6 т., тъй като особено младите предприемачи рядко биха притежавали такъв опит и това би дало значително предимство на тези над 50 г. - Да бъде увеличена „тежестта" на п.III.2 от 2 т. на 3 т. с цел по-силно стимулиране на младите (под 29 г.) и на натрупалите професионален опит предприемачи (над 50 г.). Съответно да бъде намалена „тежестта" на п.III.3 от 6 на 5 т., тъй като чрез регионалната приоритизация най-често се търсят изкуствени предимства чрез регистриране на новите фирми в областите, осигуряващи приоритизиране! 8. Тъй като имам своите обосновани предположения да очаквам,	точки. По отношение на образователно-квалификационно ниво на предприемача, следва да имате предвид, че изискването за наличие на степен „магистър" е премахнато в резултат от първото обществено обсъждане и обсъжданията в рамките на КН на ОПИК. Допълнително, изискването предприемачът да притежава повече от 3 години професионален опит в областта на предприемаческата идея е приложимо единствено при получаване на максимален брой точки по критерия. **8. Предложението не се приема** Безвъзмездната финансова помощ по настоящата процедура се предоставя чрез подбор на проектни предложения съгласно чл. 25, ал. 1, т. 1 от Закона за управление на средствата от Европейските структурни и инвестиционни

			че и в тази перспективна процедура ще има опити да се влияе „отвън" върху процеса на оценяването на големия брой проектни предложения, предлагам да бъдат предвидени превантивни мерки за минимизиране на такова влияние, а именно: - В състава на ОК (Оценяващата комисия) да бъдат включени и външни / независими експерти, съответно по един за всяка от 4 – те групи кодове чрез съгласуване помежду им, съответно от целевите групи на бизнеса (АИКБ, БСК, БТПП, КРИБ) и двама от научната общност. - След изготвянето на проектокласирането (вероятно около 450 проекта) с предприемачите (водещите изпълнители) да се проведат интервюта с цел проверяване както на тяхната компетентност по същността на проекта, така и за тяхната предприемаческа мотивираност, вкл. личните им аргументи за възможната бъдеща пазарна реализация на резултатите от проекта им. Едва след тази процедура да бъде уточнено и обявено класирането! Заб. Подобна процедура се практикува спрямо проектните предложения на раздела/инструмента за МСП на „Хоризонт 2020" пред комисия в Брюксел! Вместо заключение: Не е възможна всеобща угода – винаги ще останат и недоволни! С поздрав! Георги Райчевски	фондове (ЗУСЕСИФ). При процедура чрез подбор на проектни предложения (чл. 29, ал. 2 от ЗУСЕСИФ) се извършва: 1. Оценяване на всяко проектно предложение, което включва: а) оценка на административното съответствие и допустимостта; б) техническа и финансова оценка. 2. Класиране на одобрените проектни предложения в низходящ ред; 3. Определяне на проектните предложения, за които се предоставя финансиране. Ръководителят на Управляващия орган взема решение за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по всяко проектно предложение, включено в списъка на предложените за финансиране проекти, подредени по реда на тяхното класиране (чл. 37, ал. 1 от ЗУСЕСИФ).

				Решението на Ръководителя на Управляващия орган да предостави безвъзмездна финансова помощ се обективира в административен договор с бенефициента (чл. 37, ал. 3 от ЗУСЕСИФ). Освен това, Оценителната комисия се ръководи в дейността си и от Вътрешни правила за работа. Предвид изложеното, целият процес на оценка на проектните предложения е стриктно регламентиран, което гарантира неговата независимост и безпристрастност. В допълнение, провеждането на интервюта би създало сериозна административна тежест както за кандидатите, така и за УО, и би удължило допълнително процеса на оценка, имайки предвид очаквания голям брой кандидати по процедурата.
71.	В. Мишев	28.12.2017 г.	Уважами г-н Министър,	**Предложението не се приема**

	eastconsult@abv.bg		във връзка с публичното обсъждане бих искал да направя няколко предложения, а именно: - да се върне първоначално предложената норма на субсидия от 90%, като така ще се облекчи доста начинанието на новите предприемачи. От една страна по този начин ще се увеличи шанса за кредитиране от страна на банките, тъй като повечето предприемачи не разполагат с целия наличен ресурс за реализация на предприемаческата идея, а от друга ще се намали риска за предприемача и неговия екип. - Увеличаване на максималния размер на субсидията на минимум от 300 000 лева. Предложеният на публично обсъждане максимум от 200 000 лева субсидия е крайно недостатъчен за реализация на предприемаческа идея в повечето от изведените като приоритетни икономически дейности, които попадат в сектор С, съгласно КИД-2008. Такива са всички дейности от сектори С20, С28, С29 и С30, където една машина струва в рамките 100 000 евро и повече. - Намаляването на субсидията от приблизително 400 000 лева на 200 000 лева и едновременно с това вкарването на нови дейности от Сектор С и то дейности, които имат нужда от значително обезпечение от машини и съоръжения е алогично и противоречиво. Предложението ни е да се вдигне максималния размер субсидия на минимум 300 000 лева или отпадане на новите предложения в сектор С и дори намаляването на дейностите от Сектор С, с цел освобождаване на ресурс за дейности, които могат с така	Настоящата процедура е насочена към кандидати, които са търговски дружества. Съфинансирането от страна на кандидата в размер на 20% насърчава постигането на по-голяма ангажираност от негова страна при реализирането на предприемаческата идея. Допълнително, посоченото допринася за постигане на съответствие с принципите за добро финансово управление – икономичност, ефикасност и ефективност на вложените средства. **Предложението не се приема** С оглед на спецификата на настоящата процедура – допустими кандидати (предприятия, създадени след 31.12.2016 г. с мажоритарен собственик физическо лице, които са независими), допустими дейности и допустими разходи, УО на ОПИК счита, че максималният размер на безвъзмездната финансова помощ от 200 000 лева е реалистичен и

			предложения максимум субсидия от 200 000 лева да организират един добър бизнес процес, който да е обезпечен с необходимите ДМА, ДНА и човешки ресурс. - Бих искал обаче да изкажа подкрепа за едно от Вашите предложения, а именно Записания капитал на дружествата кандидати да бъде минимум 20 % от разходите за реализация на предприемаческата идея. Това предложение е изключително далновидно, тъй като по този начин ще може да се даде по-голям шанс на предприемачите със сериозни намерения и ще ограничи донякъде кандидатите участващи на олимпийски принцип. Успешна работа! В. Мишев	достатъчен за стартиране и развитие на предприемаческа идея. **Предложението не се приема** В резултат на получените многобройни коментари и предложения по време на настоящото обществено обсъждане за отпадане на изискването за записан капитал от минимум 20% от общо допустимите разходи по проекта, критерият е премахнат.
72.	Ирина Кръстева office.bbconsult@gmail.com	28.12.2017 г.	СТАНОВИЩЕ НА „ББ РИСЪРЧ ЕНД КОНСУЛТИНГ" ООД по процедура за подбор на проекти „Насърчаване на предприемачеството" по приоритетна ос 2 „Предприемачество и капацитет за растеж на МСП" С оглед на предстоящото обявяване на прием на проектни предложения по процедура за подбор на проекти „Насърчаване на предприемачеството" по Оперативна програма „Иновации и конкурентоспособност" 2014 – 2020 г., бихме искали да обърнем внимание на следния аспект от предварителната документация по	**Предложението се приема**

			процедурата: 1. Заложен критерий за допустимост на кандидата в насоките за кандидатстване: т. 6 от 11. Допустими кандидати, 1.1 Критерии за допустимост на кандидатите, а именно „Допустими по настоящата процедура за подбор на проекти са само кандидати, при които към датата на кандидатстване записаният капитал е равен на минимум 20% от общо допустимите разходи по проекта." Така заложен критерия ще доведе до невъзможността огромен брой микро, малки и средни предприятия, регистрирани след 31.12.2016 г. в сектори от НСНМСП и сектори, свързани с преодоляване на европейски и регионални предизвикателства, да вземат участие в процедурата. Съгласно Съобщение на Комисията до Европейския парламент, Съвета, Европейския икономически и социален комитет и Комитета на регионите "План за действие "Предприемачество 2020" достъпът до финансиране представлява една от най-сериозните пречки пред икономическия растеж и развитието на предприемачеството в Европа. За предприемачите е особено трудно да намерят финансови средства в първоначалните етапи от дейността им. Традиционно, банките рядко предоставят ресурс за стартиращи предприятия особено във високо и средно технологичните сектори, секторите на интензивни на знание услуги и научната и развойната дейност, където дълготрайните материални активи са малко и не служат за обезпечение. Така заложен критерия води до нарушаване принципа на равните възможности, тъй като за едно новорегистрирано, стартиращо предприятие е невъзможно осигуряването на капитал от минимум 20% от общо допустимите разходи по проекта и да отговаря на посоченото изискване в периода от подаване на проектното	

			предложение до приключване на изпълнението на проекта. По приоритетна област „Предприемачество" от Законодателния акт за малкия бизнес на Европейската комисия, България се представя под средното ниво за Европейския съюз. Сред основните пречки пред реализирането на предприемаческите начинания са достъпът до финансиране и отрицателната нагласа към риска на традиционните финансови институции. С оглед на гореизложеното и съгласно фокуса на настоящата процедура за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ, в съответствие със специфичната цел на ИП 2.1 от ПО2 на ОПИК, който е насочен към насърчаване на предприемачеството и принос към преодоляване на горепосочените ограничения и пречки пред развитието му, бихме искали да отправим предложение за ревизиране на критерия за допустимост.	
73.	Ирина Матова irina_matova @yahoo.com	28.12.2017 г.	Относно: обществено обсъждане на процедура за подбор на проекти „Насърчаване на предприемачеството" по приоритетна ос 2 „Предприемачество и капацитет за растеж на МСП" С оглед на предстоящото обявяване на прием на проектни предложения по процедура за подбор на проекти „Насърчаване на предприемачеството" по Оперативна програма „Иновации и конкурентоспособност" 2014 – 2020 г., бихме искали да обърнем внимание на следното: критерий за допустимост на кандидата в насоките за кандидатстване: т. 6 от 11. Допустими кандидати, 1.1 Критерии за допустимост на	Моля, вижте становището на УО по т. 72.

			кандидатите: „Допустими по настоящата процедура за подбор на проекти са само кандидати, при които към датата на кандидатстване записаният капитал е равен на минимум 20% от общо допустимите разходи по проекта." Така заложен критерия ще доведе до невъзможността огромен брой предприятия, регистрирани след 31.12.2016 г. в сектори от НСНМСП и сектори, свързани с преодоляване на европейски и регионални предизвикателства, да вземат участие в процедурата. Така заложен критерия води до нарушаване принципа на равните възможности, тъй като за едно новорегистрирано, стартиращо предприятие е невъзможно осигуряването на капитал от минимум 20% от общо допустимите разходи по проекта и да отговаря на посоченото изискване в периода от подаване на проектното предложение до приключване на изпълнението на проекта. Съгласно "План за действие "Предприемачество 2020" достъпът до финансиране представлява една от най-сериозните пречки пред икономическия растеж и развитието на предприемачеството в Европа. За предприемачите е особено трудно да намерят финансови средства в първоначалните етапи от дейността им. Сред основните пречки пред реализирането на предприемаческите начинания са достъпът до финансиране и отрицателната нагласа към риска на традиционните финансови институции. Традиционно, банките рядко предоставят ресурс за стартиращи предприятия особено във високо и средно технологичните сектори, секторите на интензивни на знание услуги и научната и развойната дейност, където дълготрайните материални активи са малко и не служат за обезпечение. С оглед на гореизложеното и съгласно фокуса на настоящата процедура за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ, в	

			съответствие със специфичната цел на ИП 2.1 от ПО2 на ОПИК, който е насочен към насърчаване на предприемачеството и принос към преодоляване на горепосочените ограничения и пречки пред развитието му, бихме искали да отправим предложение за ревизиране на критерия за допустимост.	
74.	Минчев hminchev@primusbg.com	28.12.2017 г.	Здравейте, във връзка с обществено обсъждане на документация по процедура за подбор на проекти „Насърчаване на предприемачеството" имам следните предложения и коментари: 1) В условията е посочено следното изискване : Допустими по настоящата процедура за подбор на проекти са само кандидати, при които към датата на кандидатстване записаният капитал е равен на минимум 20% от общо допустимите разходи по проекта. Това изискване няма да доведе до подобряване на процедурата, а по-скоро ще затрудни участието на някои от потенциалните кандидати и ще увеличи оперативната и административна тежест върху тях. В обосновката на целите на процедурата е споменато следното: Сред основните пречки пред реализирането на предприемаческите начинания са достъпът до финансиране и отрицатлната нагласа към риска на традиционните финансови институции.	**1. Предложението се приема** Изискването за записан капитал от минимум 20% от общо допустимите разходи по проекта е премахнато. **2. Предложението не се приема** Формулировката на посоченото изискване е достатъчно ясна и не е необходимо нейното прецизиране. **3. Предложението не се приема** Следва да имате предвид, че е изцяло по преценка на кандидата дали да включи предприемача като част от екипа в зависимост от спецификата на конкретното проектно предложение. В случай че предприемачът не е включен като част от екипа, кандидатът няма да

			Ако приемем, че повечето предприемачи за първи път ще започнат да извършват самостоятелна стопанска дейност, те много трудно ще намерят по банков път необходимите финансови ресурси, за да увеличат капитала си до минимум 10 хил. лева(ако сметнем, че общите допустими разходи ще бъдат в размер на 50 000 лева) или 40 хил. лева(ако общите допустими разходи са 200 000 лева). Голяма част от банките няма да бъдат склонни да отпуснат кредит без обезпечение на нововъзникваща фирма на основание евентуалното одобрение на проекта. По-скоро биха го направили на база одобрен вече проект. Ако изключим банките, то част от потенциалните кандидати биха могли да вземат заем от приятели или роднини, но не всеки има близки със заделени средства и особено такива, които ще им ги предоставят(особено, ако са ги спестявали с години). Голяма част от кандидатите ще бъдат нововъзникнали фирми, които не са извършвали дейност. С посоченото изискване в условията за кандидатсвтане се дава предимство на фирми, които са извършвали дейност примерно 1 година, плащали са осигуровки, имат оборот и печалба(дори и малка). Банките ще бъдат по-склонни да отпуснат средтсва за оборотни средства на такива фирми и те ще могат да запишат изискуемия по процедурата капитал. По този начин се нарушава равенството между кандидатите и част от тях ще бъдат поставени в неблагоприятно положение. Изискването ще доведе до отказ на кандидати да участват в процедурата. Възможно е да кандидатстват лица, които ще	получи точки по критерии II.1 и II.2 от критериите за техническа и финансова оценка. Допълнително, както е видно от наименованието на точката, лицата от екипа по т. 2, които са обект на оценка по критерии II.3 и II.4, следва да са различни от предприемача. **4. Предложението се приема** В документацията по процедурата е включено определение за „квалифициран персонал" . **5. Предложението не се приема** Формулировката на посочените недопустими разходи е ревизирана. Допълнително, в Условията за кандидатстване по процедурата е включен и максимален праг по отношение на разходите за материали и консумативи. **6. Предложението се приема частично**

			изпълняват проекти за предприемачески идеи в определена част от допустимите икономически сектори по процедурата, като в останалите сектори ще има дефицит на получени проекти(пример: ИТ специалистите получават високо възнаграждение и е по-вероятно да имат спестени финансови средства с които да запишат капитала, докато лице, което е работило в шивашко предприятие едва ли има толкова спестени средства, за да покрие изискването). Не е ясно каква е целта на УО за въвеждане на такова изискване. Ако изискването се поставя с цел да се установи дали кандидатът може да съфинансира проекта или с цел гаранция на изпълнение на проекта, то това няма да доведе до положителен ефект. Наличието на капитал на по-висока стойност не гарантира реално, че кандидата ще има възможността да съфинансира проекта или да го изпълни. Доказателството за съфинансирането на кандидата и правилното изпълнение на проекта се гарантира от други механизми - авансово плащане, за което се изисква банкова гаранция. Тя няма да бъде издадена от банка, ако дружеството е в затруднение, няма обезпечение или парични средства. Ако първоначалното искане за плащане е междинно, то тогава кандидатът чрез него ще докаже, че е намерил средства за съфинансиране и е започнал правилно да изпълнява проекта. Ако целта е да се защити интереса на кредиторите(в този случай на УО) от евентуален фалит на фирмата, това също няма да доведе до реални гаранции. Определени фирми имат 2 лева записан капитал , но въпреки това притежават активи на стойност 500 000 лева. Ако тези фирми изпаднат в несъстоятелност ще могат да изчистят	Максималният брой точки по критерии „Приоритизация на проекти на жени предприемачи" и „Приоритизация на проекти на лица до 29 г. и лица над 50 г." е увеличен на 3 точки. По процедурите за насърчаване на предприемачеството, предприемачът е от първостепенно значение за реализиране на предприемаческата идея и съответно успешното изпълнение на целия проект. Освен професионалния опит на предприемача в областта на идеята, другият важен критерий е неговото образователно-квалификационно ниво. Посочените критерии са показател за наличието на капацитет, знания и умения за реализиране на предприемаческата идея. Подобни критерии се използват в редица програми както в страната, така и в чужбина. В този смисъл, намаляването на броя точки по тях е нецелесъобразно. **7. Предложението не се приема**

			задълженията на дружеството пред кредиторите. Съществуват фирми изпаднали в несъстоятелност със записан капитал на стойност 50 000 лева, но нито капитала е фактически налице, нито имат активи за разпределение. През 2009 година, беше премахнато изискването за ООД да се регистрира с минимален капитал от 5000 лева и беше заменено на 2 лева, с цел насърчаване на предприемачеството. Щом законодателят е преценил, че не е необходим висок капитал, за да функционира правилно едно такова дружество, то е несправедливо да се поставя изискване в подзаконов акт и процедурата по издаването му за размер от минимум 10 000 лева. Също така трябва да се спомене, че през 2016 година нямаше такова изискване в условията по процедурата за разработване на иновации от стартиращи предприятия. Въпреки това, голяма част от проектите се изпълняват. Като цяло това изискване е несправедливо, ще намали броя на кандидатите и ще увеличи трудността при кандидатстване. Парични средства за оперативни цели или записване на капитал би било възможно да се получи от банкова институция на основание одобрен вече проект. В тази връзка, предложението е: 1. да се премахне изискването	Публикуваните за обществено обсъждане Условия за кандидатстване по процедурата не съдържат ограничение относно възможността основната икономическа дейност на кандидата да се различава от дейността по проекта.

			или 2. да се промени по следния начин: Допустими по настоящата процедура за подбор на проекти са само кандидати, при които в периода от датата на получаване на съобщението за одобрение на проекта до първото искане за плащане (авансово или междинно), записаният капитал да бъде равен на минимум 5000 лева. По този начин ще се намали тежестта от кандидата и ще се увеличи шанса за банково кредитиране на основание одобрен проект. 2) В условията е посчено следното: ВАЖНО: Към датата на кандидатстване, предприемачът не трябва да има участие в управлението или да притежава над 10% собственост в капитала (да бъде съдружник или акционер) на друго юридическо лице или едноличен търговец, регистрирани съгласно Търговския закон или Закона за кооперациите, с изключение на юридически лица или еднолични търговци, които не са осъществявали дейност през последните две приключени финансови години. За по-голяма яснота може текстът да се допълни със следното: .....или такива, които имат по-малко от 2 приключени финансови години и не са осъществявали дейност.	

			Предложението е свързано с това, че може да има предприемачи с дялове в дружества, които са регистрирани през 2017 година и имат една приключена финансова година, но не са осъществяали дейност. 3) В условията е споменато следното: В т. 9 „Екип" от Формуляра за кандидатстване кандидатите следва да опишат екипа на кандидата, който ще участва в изпълнението на проекта и за който са предвидени възнаграждения със средства по проекта. Екипът на кандидата може да включва: 1/ Предприемача 2/ Лица, различни от предприемача От думата "Може" се стига до извода, че екипа може да включва единствено квалифициран персонал без да е необходимо предприемача да е част от него. Предложение: За да няма съмнения и неправилно тълкуване на условията е добре да се даде изрично пояснение за това, дали предприемачът трябва да бъде задължително част от екипа на проекта или не. Ако предприемачът не е задължителен член на екипа, то той ще бъде ли включен в средноаритметичната оценка по критериите за опит и образование на екипа.	

			4) Четвъртото предложение е да се даде пояснение за това, какво означава квалифициран персонал. В допустимите сектори има такива, свързани с производство на облекло, с производсто на други текстилни продукти, за производство на машини и оборудване, производство на медицински инструменти, производство на изделия от дървен материал и др. Възниква въпроса дали лицата, които ще произвеждат съответния продукт(пример: шивач, крояч, стругари, дърводелец и др.)са включени в определението квалифициран персонал. Добре ще бъде да се даде определение за квалифициран персонал с примери в приложение Л към условията за кандидатстване. 5) В посочените недопустими разходи са включени следните: разходи за закупуване и/или доставка на ресурси за производство, имащи характер на стоково-материални запаси (суровини, материали, полуобработени компоненти, консумативи за производството, резервни части), с изключение на разходи за материали и консумативи, необходими за реализиране на пазара на продуктите (стоките или услугите), свързани с предприемаческата идея; Предложението е да се даде допълнително разяснения, относно материалите и консумативите, необходими за реализиране на пазара на продуктите (стоките или услугите), свързани с предприемаческата идея. Това включва ли материали и консумативи за първоначалната изработка на продуктите(като част от процеса на реализация на идеята на предприемача) или това са материали и консумативи,	

			свързани с рекламата на продуктите, със събития за популяризирането м и др.(като начин за реализиране на на пазара на продуктите). 6) Наблюдава се, не само в България, но и в целия ЕС, че предприемаческата активност при жените е ниска. Първоначалната идея на процедурата беше да стимулира определени групи лица да реализират свои идеи в определени икономически сектори. Една от тези групи са жените. Предложените 2 т. приоритет за жени - предприемачи е изключително минимален и няма да даде реално предимство. Предложението е част от точките за образование на кандидата да бъдат намалени, а точките за жени- предприемачи да бъдат увеличени. И двата критерия оценяват предприемача и незасягат точките от останалите критерии за оценка. Така УО ще оцени с повече точки самите личности, за които е посочено в редица стратегически документи, че имат нужда от одкрепа за сметка на тяхното образование, което не винаги е фактор за добро развитие и управление на един бизнес и може да се придобие по всяко време в един бъдещ период. Голяма част от тези лица са натрупали нужния практически опит и умения, за да се справят с управлеието на фирма. Второто предложение е точките за приоритет на младежите до 29 години и лицата над 50 да бъдат увеличени на 4 точки, за да се избегне създаване на неравнопоставени условия с приоритета за жените-предприемачи. Тези точки може да се увеличат за сметка на	

			опита на предприемача.Трябва да се спомене, че предприемачът може да събере екип от специалисти с голям опит и образование и да реализира идеята си. Все пак разходите за възнаграждение на квалифициран персонал са високи - на месец до 2600 лева. Образованиео и опита на предприемача ще бъдат компенсирани от опита и образованието на екипа по проекта, което е много по - важно за реализацията на проекта и функционирането на предприятието. Предложение за промяна на точките: Предприемачът има завършено висше образование и притежава образователно-квалификационна степен „бакалавър" или по-висока степен в областта на предприемаческата идея - 3 т. Предприемачът има завършено висше образование и притежава образователно-квалификационна степен „бакалавър" или по-висока степен извън областта на предприемаческата идея - 2,5 т. Предприемачът е студент в редовна или задочна форма на обучение през учебната 2017/2018 г. в областта на предприемаческата идея - 2 т. Предприемачът е студент в редовна или задочна форма на обучение през учебната 2017/2018 г. извън областта на предприемаческата идея- 1,5 т. Предприемачът има завършено средно или средно-специално образование и притежава диплома - 1 т. Приоритизация на проекти на жени предприемачи Предприемачът е жена - 4 т	

			Критерият не е изпълнен - 0 т. Предприемачът притежава > 3 години професионален опит в областта на предприемаческата идея - 6 т. Предприемачът притежава > 1 година ≤ 3 години професионален опит в областта на предприемаческата идея - 4 т. Предприемачът притежава ≤ 1 година професионален опит в областта на предприемаческата идея - 2 т. Приоритизация на проекти на лица до 29 г. и лица над 50 г . Предприемачът е лице до 29 г. (ненавършени) или лице между 50 г. (навършени) и 64 г. (ненавършени). - 4 т. Критерият не е изпълнен - 0 т. 7) Последното предложение е да се даде пояснение дали кандидатът може да има основна икономическа дейност в един от допустимите сектори, а да кандидатства за финансиране в друг от допустимите сектори (т.е трябва ли да съвпада кода от основната дейност с този за който се кандидатства). Това уточнение ще спести допълнителни въпроси след официалното откриване на процедурата. С уважение: Минчев	
75.	Маги dot@abv.bg	28.12.2017 г.	ДО: Управляващият орган на Оперативна програма „Иновации и конкурентоспособност" 2014-2020 за обществено обсъждане процедура за подбор на проекти „Насърчаване на предприемачеството" по Приоритетна ос 2 „Предприемачество и	**Предложението се приема** Горният праг на скалата по критерия е намален на 15%.

			капацитет за растеж на МСП" на Оперативната програма. Здравейте, бих искала да Ви поздравя за това, че най после има процедура по която могат да кандидатстват новосъздадени фирми. Това ще даде шанс на млади предприемачи да изградят собствен бизнес. Сега относно предложените промени по самата процедура, бих искала да изкажа моите притеснения за някои от критериите от Приложение Ж "Критерии и методология за оценка на проектни предложения": - скалите в т. 5 от критериите за техническа и финансова оценка "Прогнозна стойност на на EBIDTA" би било добре да бъдат намалени до малко по-приемливи стойности, тъй като това ще затрудни реализацията на предприемаческата идея, също така - заетостта след приключване на проекта е добре да отпадне или да се променят условията, минималното изискване например да бъде за 6 месеца при 4 часа заетост. - Разходите за външни услуги да се увеличат от 10 на 15%, тъй като за реализацията на предприемаческата са необходими няколко вида външни услуги. Маги – предприемач	**Предложението се приема частично** Определението за „устойчива заетост" е ревизирано, като се изисква осигуряване на заетост (работни места) за период от 6 месеца след приключване на проекта, а не за периода от приключване на проекта до края на първата приключена финансова година, следваща годината на приключване на проекта. **Предложението не се приема** Максималният размер на разходите за външни услуги е определен на база на опита на УО на ОПИК от предходни процедури за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ, съдържащи подобен вид разходи. Следва да имате предвид, че максималният размер на този вид разходи е фиксиран на 25 000 лева,

				т.е. не е свързан с максималния размер на общо допустимите разходи по проекта.
76.	Борислав Тодоров b.todorov@kuehnleasing-bg.com	28.12.2017 г.	Уважаеми дами и господа, Обръщам се към Вас от името на Асоциацията на търговците на едра строителна техника, в която членуват 15 компании, чиито пазарен дял представлява основна част от търговията с едра строителна техника в България, във връзка с Обществено обсъждане на документация по процедура за подбор на проекти „Насърчаване на предприемачеството", като бихме искали да обърнем Вашето внимание на максималния размер на безвъзмездната финансова помощ за конкретен проект. Бихме искали да предложим, максималния размер на безвъзмездната финансова помощ за конкретен проект да бъде фиксиран на левовата равностойност на 200 000 евро, а не както е в момента 200.000 лева. Максималният размер на помощта по режим de minimis, за която се кандидатства, заедно с другите получени минимални помощи от кандидата, не може да надхвърля левовата равностойност на 200 000 евро. Зад нашата инициатива стои фактът, че не само в този, но и в предходния програмен период, както и в предприсъединителните програми, строителният сектор или не беше допуснат или имаше силно ограничени възможности за достъп до подпомагане. Като цяло и „по правило" строителните компании са извадени от обхвата на бенефициентите. В същото време, това е един от секторите най-силно	**Предложението не се приема** С оглед на спецификата на настоящата процедура – допустими кандидати (предприятия, създадени след 31.12.2016 г. с мажоритарен собственик физическо лице, които са независими), допустими дейности и допустими разходи, УО на ОПИК счита, че максималният размер на безвъзмездната финансова помощ от 200 000 лева е реалистичен и достатъчен за стартиране и развитие на предприемаческа идея. Допълнително следва да имате предвид, че Сектор F „Строителство" не попада сред допустимите по процедурата.

			пострадал през годините на икономическата криза. Последните по-сериозни инвестиции в бранша са правени преди повече от десетилетие, което е максимума на икономическия живот на използваната техника. Към днешна дата, възрастта на машинния парк на болшинството от фирмите надхвърля 10 години, а в не малка част и 15 и дори 20, което често ги поставя в невъзможност да изпълняват обекти и на практика ги лишава от потенциал за устойчивост и развитие и дори застрашава съществуването им. В тази връзка смятаме, че е напълно възможно и постижимо максималния размер на безвъзмездната финансова помощ за конкретен проект да е равен на Максималният размер на помощта по режим „de minimis" съгласно Регламентите на ЕС. Вярвам, че всички сме на едно мнение, че както не бе възможно да се развият Българските индустрия и земеделие до сегашните си успешни нива, без Кохезионната политика на ЕС, така не би било възможно да се достига дори средно европейско качество и икономическа ефективност както във високочинното, така и в пътното-, ВиК- и т.н. строителство, ако не настъпи осезаема подмяна на остарелия машинен парк. Не на последно място са и въпроси като: сигурността и осигуряването на адекватни условия на труд на всички оператори на техника в бранша; сигурността на всички останали работещи на строителните площадки; проблема с вредните емисии на морално и технически остарелите машини; остарелите технологии на задвижване с петролни продукти в сравнение с новите хибридни и изцяло електрически системи; многократно по-високата производителност на техниката от ново поколение и т.н. и т.н. Надяваме се с направеното от нас предложение да спомогнем за по-	

			доброто функциониране на процедурата за подбор на проекти „Насърчаване на предприемачеството" С уважение, Борислав Тодоров	
77.	Екипа на Архинет ООД arhinet@abv.bg	28.12.2017 г.	Уважаеми господа, Във връзка с провежданото от вас обществено обсъждане на мярката за млади предприемачи, искам да направя няколко предложения: 1. Да се вдигне процента на субсидия от 80 на 90%, също така и максималния размер от 200 000 лева на 200 000 евро, както беше в първоначалния вариант. 2. Да се вдигне процента на външните услуги от 10 на поне 30%. 3. Процента на разходите направени в община различна от тази на реализацията на предприемаческата идея, да се запази 70% или да се намали на над 51% и да се увеличат разходите направени в други общини, с цел обхващане на общини с по развит пазар. 4. Намаляване бюджета на 5% в сектор ИКТ от общия бюджет, за да може да остане бюджет за смислени предприемачески идеи, а не за безмислени софтуери и мобилни приложения, тъй като за разработване на смислен софтуер са необходими в пъти повече от максималния допустим размер субсидия от 200 000 лева.	**1. Предложението не се приема** С оглед на спецификата на настоящата процедура – допустими кандидати (предприятия, създадени след 31.12.2016 г. с мажоритарен собственик физическо лице, които са независими), допустими дейности и допустими разходи, УО на ОПИК счита, че максималният размер на безвъзмездната финансова помощ от 200 000 лева е реалистичен и достатъчен за стартиране и развитие на предприемаческа идея. Настоящата процедура е насочена към кандидати, които са търговски дружества. Съфинансирането от страна на кандидата в размер на 20% насърчава постигането на по-голяма ангажираност от негова страна при реализирането на

			5. Да се облекчат критериите за за техническа и финансова оценка за периода след реализация на идеята, за да може да се избегнат санкциите предвидени за неизпълнението им, тъй като на етап кандидатстване изкуствено ще се завишават стойностите им от голямата част от кандидатите с цел получаване на максимален брой точки. Облекчаване на заетостта след реализация на проекта по същите причини. 6. Изискването за Записан капитал от минимум 20% от размера на проекта, да бъде допълнено и да се промени на Внесен капитал от 20%. Благодаря за вниманието! Поздрави! Екипа на Архинет ООД	предприемаческата идея. Допълнително, посоченото допринася за постигане на съответствие с принципите за добро финансово управление – икономичност, ефикасност и ефективност на вложените средства. **2. Предложението не се приема** Максималният размер на разходите за външни услуги е определен на база на опита на УО на ОПИК от предходни процедури за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ, съдържащи подобен вид разходи. Следва да имате предвид, че максималният размер на този вид разходи е фиксиран на 25 000 лева, т.е. не е свързан с максималния размер на общо допустимите разходи по проекта. **3. Предложението не се приема** Критерият за регионална

				приоритизация на проекти е ревизиран и максималният брой точки е намален на 5 точки. Точки по критерия ще се получават когато предприятието-кандидат е регистрирано (има седалище) на територията на съответните области и всички заложени разходи в бюджета се реализират на територията на тези области. По този начин, освен областите от Северозападен регион за планиране, приоритетна подкрепа ще получават и други области на ниво NUTS3, които не се представят задоволително по определени икономически показатели и съответно имат нужда от такава подкрепа. **4. Предложението се приема частично** Бюджетът за ИКТ секторите е намален на 6 722 776.80 лева. **5. Предложението се приема**

				частично Горният праг на скалата по критерия за прогнозна стойност на нетните приходи от продажби е намален на 50%, а за EBITDA на 15%. Допълнително, определението за „устойчива заетост" е ревизирано, като се изисква осигуряване на заетост (работни места) за период от 6 месеца след приключване на проекта, а не за периода от приключване на проекта до края на първата приключена финансова година, следваща годината на приключване на проекта. **6. Предложението не се приема** В резултат на получените многобройни коментари и предложения по време на настоящото обществено обсъждане за отпадане на изискването за записан капитал от минимум 20% от общо допустимите разходи по проекта, критерият е премахнат.

78.	Маргарита Стипцова m.stiptsova @i-dea.eu	28.12.2017 г.	Здравейте, Моля да обърнете внимание на следните коментари във връзка с процедурата „Насърчаване на предприемачеството": 1. Да отпадне или поне да бъде значително намалено изискването за допустимост, според което допустими са само кандидати, при които към датата на кандидатстване записаният капитал е равен на минимум 20% от общо допустимите разходи по проекта. Посоченото изискване възпрепятства участието на реални предприемачи, създаващи независими предприятия, а създава условие по процедурата да участват единствено фирми, които могат неофициално да разчитат на финансовата подкрепа на други съществуващи предприятия, т.е. такива, които се създават от други фирми неформално, за да могат да се възползват същите от добрите условия на финансиране по процедурата. Това създава предпоставки за опорочаване на целите на процедурата и предназначението на отпусканото финансиране. 2. Да се намали периода на устойчива заетост, за който се получават точки при оценката според определението на процедурата. Както е записано към момента, а именно до края на първата приключена финансова година след края на проекта, следва, че този период варира от най-малко 12 до 23 месеца. Следователно ако кандидатът запази 3 работни места за период от 23 месеца дори при възнаграждение от 1000 лева, а не следва да забравяме, че тук става	**1. Предложението се приема** **2. Предложението се приема** **3. Предложението се приема** Прогнозните данни в бизнес плана ще се предоставят за период от 3 години. **4. Предложението не се приема** В Условията за кандидатстване публикувани при първото обществено обсъждане е посочено, че допустимите кандидати трябва да имат по-малко от две приключени финансови години. Във втория вариант допустимите кандидати трябва да са регистрирани след 31.12.2016 г., т.е. изискването за по-малко от две приключени финансови години е запазено, като единствено за улеснение на кандидатите формулировката му е конкретизирана. В този смисъл, няма

			въпрос не за административен, а за експертен труд, разходът му само за заплати за осигуряване на устойчивата заетост може да надвиши размера на получената помощ по процедурата. Посоченото създава голям дисбаланс в процедурата и срокът следва да бъде значително намален, например както в първоначалния вариант на процедурата до 6 месеца след края на проекта. В противен случай ще се кумулира същия ефект като в посочения коментар по предходната точка, а именно условието ще може да си изпълни само от фирми, разчитащи на подкрепата на други предприятия. 3. Да се намали периода на бизнес плана. Никой стартиращ бизнес не може да направи реалистичен такъв за период от 6 години след проекта. Следователно отново единствено фирми разчитащи на неформалната помощ на други предприятия ще бъдат в състояние да заложат прогнози, които едновременно да бъдат добре оценени и изпълними. 4. Да се върне в предходния вариант условието фирмите да бъдат регистрирани след края на 2015 г. Това също са стартитащи фирми – според приетата дефиниция са такива с до 3-годишна история. Ако условието остане както е към момента след края на 2016 г., ще кандидатстват преимуществено фирми, регистрирани заради участие в настоящата процедура, а стариращи фирми, които вече са направили първите стъпки и имат по-голям потенциал за успешно изпълнение на проектите, защото по-добре познават пазара и вече осъществяват дейност, ще бъдат оставени без възможност да участват.	промяна в същността на критерия за допустимост.

			Надявам се коментарите ми да бъдат разгледани и взети предвид. С уважение, Маргарита Стипцова	
79.	Р.Михова radomira.mihova@gmail.com	28.12.2017 г.	Здравейте! Пиша ви във връзка с общественото обсъждане на ОП „Насърчаване на предприемачеството". Моля да се вземе предвид моето мнение. Предложението за 20% капитал е в разрез с концепцията за насърчаване на предприемачеството и е вид бариера. Според мен това не би насърчило бизнеса и трябва да отпадне. И още едно предложение, след като програмата е ориентирана към жените. Възрастовата горна граница за предприемача да падне на 45 години. Аргументите ми са, че това ще подпомогне много жени, които са в по-активна възраст и упражняват творчески труд, имат бизнес идеи и благодарение на възможността за финансиране, могат да са полезни. Надявам се, че двете предложения ще влязат официално като изискване в програмата. Желая всичко най-добро през Новата 2018 година! Р.Михова	**Предложението се приема** Изискването за записан капитал от минимум 20% от общо допустимите разходи по проекта е премахнато. **Предложението не се приема** Приоритизирането на база възраст е в съответствие с предвиденото в Инвестиционен приоритет 2.1. „Достъп до финансиране в подкрепа на предприемачеството" на ОПИК.
80.	Владимир Георгиев wsvladura@abv.bg	28.12.2017 г.	Уважаеми дами и господа, Бих искал да предложа да отпадне условието за допустимост на кандидатите, в което изисквате записания капитал на дружеството кандидат по процедурата от ОПИК Насърчаване на предприемачеството да бъде минимум 20% от допустимите разходи по проекта, т.е. от общия бюджет по проекта Основанията ми затова са свързани с необоснованото лобиране на банковите институции,	**Предложението се приема**

			касаещо блокирането ЗА ЦЕЛИЯ ПЕРИОД на изпълнение на проекта на крупна сума от 50 000 - 60 000 лв. Имайки предвид, че въпросната процедура е за стартиращи фирми, които още нямат натрупани и ДМА не виждам как едно новоучредено предприятие ще има да задели горецитираната сума. Може и да е печатна грешка, имайки предвид изискването за учредителен капитал преди мнофго години, което като стойност възлизаше на 5 000 лв. Това заделяне и задържане на такава сума поражда съмнение в равнопоставеността на кандидатите и от факта, че ако дружеството разполага с такава сума, то би могло да поиска банков кредит на стойност намаления по процедурата лимит на БФП и да плаща с тях лихвите и вноските периодично, вместо да ги блокира. В този ред на мисли цялата процедура се обисмисля в този си вид и дава основание за съмнения за написването и за обслужване на конкретни интереси, а не в действителност за НАСЪРЧАВАНЕ И ПОДКРЕПА НА ПРЕДПРИЕМАЧЕСТВОТО, имайки предвид, че по Разработване на иновации за стартиращи предприятия такова изискване и условие нямаше. Искрено се надявам, че това е грешка, която ще бъде премахната в окончателните условия за кандидатстване по въпросната процедура. Владимир Георгиев - Млад предприемач	
81.	Димитричка Хаджидимитрова vitis_consult@abv.bg	28.12.2017 г.	Уважаеми дами и господа, Във връзка с обществено обсъждане по процедура за подбор на проекти "Насърчаване на предприемачеството" бихме желали да изкажем мнението си по отношение на допустимост на кандидатите:	**Предложението се приема**

			така заложеното условие в т.11.1, 6)Допустими по настоящата процедура за подбор на проекти са само кандидати, при които към датата на кандидатстване записаният капитал е равен на минимум 20% от общо допустимите разходи по проекта. Трудно, ново регистрирано дружество - до 1 година (особено при проекти на лица до 29 години, които ще имат приоритет при оценката) би разполагало с финансови средства в размер, достатъчен да покрие горе цитираното условие. С така поставеното условие ще се ограничат до минимум допустимите кандидати. с най- добри пожелания! Димитричка Хаджидимитрова	
82.	Любомира Спирова lubomiraspirova123@gmail.com	28.12.2017 г.	Относно: Обществено обсъждане на процедура за подбор на проекти „Насърчаване на предприемачеството" по Приоритетна ос 2 „Предприемачество и капацитет за растеж на МСП" на Оперативната програма УВАЖАЕМИ ДАМИ И ГОСПОДА, Във връзка с публикуването на обява за обществено обсъждане на процедура за подбор на проекти „Насърчаване на предприемачеството" по Приоритетна ос 2 „Предприемачество и капацитет за растеж на МСП" на Оперативна програма „Иновации и конкурентоспособност" 2014 - 2020, бих искала да изложа своите коментари относно публикуваните документи. Според целите на процедурата, изложени в документ „Условия за	**1. Предложението се приема** **2. Предложението не се приема** Изискването предприемачът да притежава образователно-квалификационна степен „бакалавър" в областта на предприемаческата идея е приложимо единствено в случай на получаване на максимален брой точки по критерия. Точки се получават и когато предприемачът е

			кандидатстване", тя е насочена към създаване и развитие на нови микро, малки и средни предприятия. Отчетено е и че, сред основните пречки пред реализирането на предприемаческите начинания са достъпът до финансиране и отрицателната нагласа към риска на традиционните финансови институции. Фокусът на настоящата процедура за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ е насочен към насърчаване на предприемачеството и принос към преодоляване на горепосочените ограничения и пречки пред развитието му, чрез осигуряване на подкрепа за създаване и развитие на нови предприятия. Въпреки това, в документ „Усолвия за кандидастване", т.11.1 Критерии за допустимост на кандидатите, ал. 6 е записано, че допустими по процедурата за подбор на проекти са само кандидати, които към датата на кандидатстване имат записан капитал, равен на миниум 20% от общо допустимите разходи по проекта. При максимален размер на заявената безвъзмездна финансова помощ от 200 000 лева, това прави 40 000 лева максимум или 10 000 лева минимум (при минимален размер на заявената БФП от 50 000 лв). Считам, че 20% от общо допустимите разходи е твърде голяма сума за предприемачи жени до 29 години или над 50 – на каквито се дава приоритет по тази процедура, според записаното в Приложение Ж – Критерии и методология за оценка на проектните предложения, критерий III. Приоритизация на проекти, т.1 и т. 2. Освен това, максималния интензитет на помощта е 80 %, а остатъкът от общо допустимите разходи по проекта трябва да бъде съфинансиран със собствени средства на кандидата, което означава, че тези 20 % така или иначе ще бъдат предоставени от кандидата на по-късен етап и постепенно.	студент в редовна или задочна форма на обучение през учебната 2017/2018 г. или има завършено средно-специално образование, както и когато има придобита степен на професионална квалификация. **3. Предложението се приема** Критерият за регионална приоритизация на проекти е ревизиран и максималният брой точки е намален на 5 точки. Точки по критерия ще се получават когато предприятието-кандидат е регистрирано (има седалище) на територията на съответните области и всички заложени разходи в бюджета се реализират на територията на тези области. По този начин, освен областите от Северозападен регион за планиране, приоритетна подкрепа ще получават и други области на ниво NUTS3, които не се представят задоволително по определени икономически показатели и

			Подобна презастраховка от внасяне на тази сума кеш при самото кандидатстване, ще възпрепятства, по мое мнение, голяма част от момичетата до 29 години да реализират предприемаческата си идея, каквато е целта на процедурата. Още повече, че записаният капитал на фирмите се тегли от банката след вписване на обстоятелствата в търговския регистър. Тоест събирането на тази сума в кратък срок, за да бъде внесена в банката за няколко дни, не гарантира, че въпросният собственик на капитала ще разполага с тази сума в последствие, нито пък, че ще я предостави. Друг коментар, който бих искала да направя по отношение на записаното в Приложение Ж – Критерии и методология за оценка на проектните предложения, критерий II. Опит и образование на предприемача и на екипа на кандидата, т. 1 Образователно-квалификационно ниво на предприемача и т. 3 Образователно-квалификационно ниво на екипа на кандидата в областта на предприемаческата идея е, че получаването на образователно-квалификационна степен бакалавър или магистър от национален ВУЗ далеч не е единствения, нито най-добрия начин за придобиване на дадени умения, особено що се отнася до областите, свързани с информационни технологии, фотография, дизайн и други, които се развиват в пъти по-бързо от предвидения материал за преподаване в университетите. Има множество програми – национални и международни, които правят професионално сертифициране на много по-високо ниво, и младите хора ги предпочитат, тъй като им дават практическа и най-вече актуална и адекватна подготовка. Такива частни образователни организации в България са например Телерик Академия, Софтуерен	съответно имат нужда от такава подкрепа.

			университет СофтУни и други. Подобно професионално сертифициране се предлага и за секторите, които изискват по-техническа подготовка, като електроника и металообработване, от множество обучителни центрове, включително такива в различни предприятия. Мисля, че това също трябва да бъде отчетено при оценяването на образованието на кандидата и екипа. Не на последно място, бих искала да изложа коментара си относно критерий III. Приоритизация на проекти. Смятам, че точките, които са предвидени по т. 3. Регионална приоритизация на проекти са необосновано завишени, а също така и разпределението на точките по области е необективно и крие риск от злоупотреби. Подкрепям усилията на ЕС за преодоляване на регионалните различия, но считам, че младежката безработица и ниската предприемаческа активност сред жените са не по-малко сериозни проблеми и няма основание регионалното разпределение да има по-голяма тежест при точкуването, даже напраотив – трябва да има равна или дори по-малка значимост. В предходните насоки, които бяха публикувани за обществено обсъждане по тази процедура, бе обявено, че приоритет ще бъде даден на проекти, които ще се изпълняват в Северозападна България, а всички останали области взимаха равен брой точки, докато сега има изцяло нова методика за оценка и различните области предоставят различни точки на кандидата. Единственото, до което това ще доведе, е да бъдат регистрирани множество фирми в областите, които дават повече точки, като реалната дейност ще се осъществява другаде. Доста по-лесно е да	

			регистрираш фирма, например в Пазарджик, което ще ти донесе повече точки, а да упражняваш дейността си в Пловдив, където реално ще можеш да развиеш бизнеса си по-лесно. Същото се отнася и за Благоевград и София. В тази връзка, мисля, че е по-справедливо да се заложи на предходната методика, която дава приоритет на Северозападна България, която наистина има нужда от икономическо развитие и помощ, а всички останали региони в страната да взимат равен брой точки. С уважение, Любомира Спирова	
83.	Маги Асенова assenova.magi@abv.bg	28.12.2017 г.	Уважаеми колеги, Приветствам направените от Вас промени в насоките за кандидатстване по процедура "Насърчаване на предприемачеството", към която със сигурност ще има голям интерес. Редно да бъде гарантирано качеството на представените проектни предложения, тъй като за тях се разходва публичен ресурс, НО... На стр. 10 от насоките се казва, че: 6) Допустими по настоящата процедура за подбор на проекти са само кандидати, при които към датата на кандидатстване записаният капитал е равен на минимум 20% от общо допустимите разходи по проекта! Не зная какви за мотивите за въвеждането на подобно изискване, но то звучи повече като грешка отколкото като внимателно обмислено изискване към кандидатите! Навярно зад това изискване стоят аргументи като "кандидатът следва да докаже наличието на финансов ресурс" или "кандидатът следва да е готов да отговаря до определения размер на капитала си" или "кандидатът следва да докаже готовност да реализира идеята си" и	**Предложението се приема частично** В резултат на получените многобройни коментари и предложения по време на настоящото обществено обсъждане за отпадане на изискването за записан капитал от минимум 20% от общо допустимите разходи по проекта, критерият е премахнат.

			пр. Със сигурност обаче нито един от тези аргументи не звучи убедително за обществеността. Ако по някаква незнайна причина, Управляващият орган на ОПИК държи на това изискване, то поне следва да го сведе до някакъв по-реалистичен размер – записан ВАапитал в размер на до максимум 7-8% от разходите по проекта. Всичко друго не звучи адекватно и навярно ще бъде атакувано от заинтересованите страни. Освен, разбира се формалната страна на въпроса, не е маловажен и фактът, че много проекти с добър потенциал няма да могат въобще да кандидатстват за финансиране не заради слабост в идеята, аргументацията, екипа или бизнес концепцията, а заради подобно нелепо изискване за допустимост! Маги Асенова	
84.	Василка танкова konsult_ipv @abv.bg	28.12.2017 г.	Възможно всички документи да се подписват с електронен подпис. Прегледно и вярно съдържание ще има по този начин. Успех! Танкова	Възприетият подход от УО единствено проектното предложение да се подписва с КЕП е с цел улесняване на кандидатите и намаляване на административната тежест. Достоверността на документите, приложени към Формуляра за кандидатстване се удостоверява чрез подписването на Формуляра на кандидатстване посредством ИСУН 2020.
85.	Станимир Караколев karakolev.st	28.12.2017 г.	Уважаеми ръководители на Управляващия орган на Оперативна програма „Иновации и конкурентоспособност", преди да изложа своите препоръки и забележки, искам да изразя своето възмущение и	**1. Предложението не се приема** С оглед на спецификата на

	@gmail.com		негодуване едновременно! Първоначално процедурата за развитие на предприемачеството беше публикувана за публично обсъждане през месец септември 2017 г. във вид, в който сравнително добре бяха разписани правилата, условията, критериите за оценка, що годе имаше баланс по отношение на отделните изисквания и тежести спрямо кандидатите. 3 месеца по-късно въпросната процедура не само, че не е отворена за кандидатстване, ами и драстично изменена в сравнение с първоначалната идея и отново пусната за публично обсъждане. Доколкото следя развитието на вашата оперативна програма през миналия и този програмен период, не си спомням една процедура да е пускана два пъти за публично обсъждане в рамките на 3 месеца. Тези действия от страна на ръководните фактори в управляващия орган будят сериозно подозрение в някакви задкулисни игри. Не може и не е нормално почти всички условия да бъдат променени – някои либерализирани прекалено (като например крайните срокове, до които кандидатите трябва да отговарят на определени условия – първоначално този срок беше до обявяване на процедурата, сега – „към датата на кандидатстване"), по този начин се заобикаля конкурентното начало предвидено с първия пакет докумнети. Изглежда така, сякаш това умишлено е направено за някого, за някои частни интереси на определен приближен кръг от фирми. Други изисквания пък натоварени с излишна тежест (например – намаления интензитет (от 90 % на 80 %), намаления таван на БФП (от 391 166 лв. на 200 000 лв.), въвеждане на допълнителен критерий – съответствие на проекта с ИСИС (напълно нерелевантен критерий със спецификата на настоящата процедура), първо това не е процедура с иновативен характер, второ, става въпрос за стартиращи предприятия и стартиращи дейности, без	настоящата процедура – допустими кандидати (предприятия, създадени след 31.12.2016 г. с мажоритарен собственик физическо лице, които са независими), допустими дейности и допустими разходи, УО на ОПИК счита, че максималният размер на безвъзмездната финансова помощ от 200 000 лева е реалистичен и достатъчен за стартиране и развитие на предприемаческа идея. **2. Предложението не се приема** Настоящата процедура е насочена към кандидати, които са търговски дружества. Съфинансирането от страна на кандидата в размер на 20% насърчава постигането на по-голяма ангажираност от негова страна при реализирането на предприемаческата идея. Допълнително, посоченото допринася за постигане на съответствие с принципите за добро финансово управление – икономичност, ефикасност и ефективност на вложените средства.

			икономическа история. И най-грандиозното „нововъведение", което е дискриминиращо по своя характер – „Към датата на кандидатстване записаният капитал на предприятието-кандидат е равен на минимум 20% от общо допустимите разходи по проекта". Конкретните предложения, които предлагам не са нещо ново, а по-скоро представляват връщане към статуквото, а именно някои от първоначалните условия и изисквания на процедурата да се запазят и към днешна дата: 1. Възстановяване на максималния праг на безвъзмездната финансова помощ от 391 166 лв. Не случайно допустимия режим по тази процедура (който вие сте определили) е de minimis (съгласно Регламент 1407), т.е. таван от 200 хил. евро БФП, който вие сега умишлено намалявате наполовина. По този начин сериозно се нарушават интересите на допустимите иначе предприятия от секторите на тежката индустрия, където поначало машините са доста скъпи и с този орязан бюджет парите няма да са достатъчни за закупуването на оборудване, да не говорим за заплати, материали, наеми и др. съпътстващи разходи. 2. Запазване на интензитета от 90 % за всички допустими кандидати по процедурата, не са ми известни мотивите, поради които първоначално определеният интензитет от 90 % бе намален на 80 %, но да не забравяме, че процедурата е за стартиращи предприятия, които се предполага, че не разполагат със заделен капитал или натрупана печалба от предишни години, също така по-трудно биха взели по-висок банков кредит за обезпечаване изпълнението на	**3. Предложението не се приема** При определяне на прага от 64 г. са използвани данни от доклади и проучвания на Европейската комисия и Global Entrepreneurship Monitor. Анализът на документите показва, че това е горната граница на населението в работоспособна възраст и работната сила. От друга страна, средната възраст на напускане на пазара на труда в ЕС и България е дори под 64 г. Част от документите изследват "коефициент на предприемаческа активност", където последната категория е между 55-64 г., т.е. след 64 г. не се събират данни и не се правят изследвания. **4. Предложението се приема** Изискването за записан капитал от минимум 20% от общо допустимите разходи по проекта е премахнато.

			проекта. 3. Необяснимо защо приоритизацията относно възрастта на предприемача – до 29 г. и над 50 г. е допълнително стеснена, а именно между 50 и 64 (ненавършени години). Така оставен критерият леко накланя везните към графа „дискриминиращ", което не е от полза за никого, най-малко за управляващия орган. Разбирам първоначалната идея, която е заложена в този критерий, а имено, хората до 29 и над 50 по-трудно биха се реализирали на пазара на труда, затова е редно да им се даде допълнителен стимул за реализация. Но нима тези, които са по-възрастни (над 64) не влизат в тази група, защо на тях им се ограничава възможността за успех (съгласно публикуваните за обсъждане критерии) ако решат да регистрират фирма и да развиват определена дейност. Доста хора, над определената горна възрастова граница, могат да решат да се занимават с някакъв дребен бизнес и да регистрират фирма, мисля че и те имат същите права, както малко по-младите от тях. 4. Стигаме откровено до най-голямото недоразумение в този пакет документи, а именно условието - „Към датата на кандидатстване записаният капитал на предприятието-кандидат е равен на минимум 20% от общо допустимите разходи по проекта". Не ми е известно доколко ръководството на УО на ОПИК е наясно със нормотворчеството на ЕС и нашия парламент, но ще проявя снизходителност като припомня на уважаемите ръководни фактори следните базисни точки: Съгласно чл. 125, т. 3, б. „а" от Регламент ЕС 1303/2013 одобряваните процедури и критерии трябва да са „недискриминационни и прозрачни", подобни постулати прокламира	

			и чл. 29, ал. 1, т. 2 от ЗУСЕСИФ – подборът на проектни предложения следва да се основава на принципи като „равнопоставеност и недопускане на дискриминация", което засяга в пълна сила и одобряваните Насоки/Условия за кандидатстване. Наред с това, съгласно нашето търговско законодателство – в чл. 117, ал. 1 от Търговския закон е уредено, че дружествата с ограничена отговорност (т.е. над 70 % от дружествата в България) могат да бъдат регистрирани с не по-малко от 2 лв. капитал. Тази законодателна уредба рязко контрастира с дискриминиращото условие, посочено от УО на ОПИК, спрямо което дружествата с ограничена отговорност са поставени в крайно неизгодна ситуация, дори може да се заключи, че са напълно „изхвърлени" от приложното поле на така публикуваните Условия за кандидатстване. Ако това необосновано, умишлено посочено и силно дискриминиращо условие за допустимост на кандидатите не бъде премахнато напълно, без да се ангажирам с някаква конкретика, но тази процедура, разписана по този начин, няма да види „бял свят". Такава порочна, недообмислена и предвидена да обслужи нечии частни интереси процедура, ще бъде атакувана пред съда (не случайно законотворецът е предвидил нормите на чл. 27, ал. 1 и ал. 2 от ЗУСЕСИФ) и този път не аз, съдът няма да прояви снизходителност спрямо тези волности на управляващия орган, да не говорим, че и ЕК може по всяко време да научи за случващото се в Управляващия орган по тази оперативна програма. Да не забравяме, че през следващите 6 месеца целият европейски елит ще бъде много близо до нас. Тогава... С Уважение:	

			Станимир Караколев	
86.	Марио Бончев mabonchev @abv.bg	28.12.2017 г.	Здравейте, Във връзка с провеждащото се в момента обществено обсъждане по програма „Насърчаване на предприемачеството" правя следните възражения относно предложените насоки: 1. Намалението на максималния размер на помощта на 200 000 лева е изключително неблагоприятно за потенциалните кандидати. Това е почти наполовината на първоначалната обявена сума. Подобно стечение на обстоятелствата неблагоприятства кандидатите да създадат ново предприятие в област, в която от особено значение са машините и съоръженията по дейности С18, С16.29, С20, С21, С25.26, С26 и др. В тези области машините и съоръженията са на по-висока стойност и съкращаването на бюджета за ДМА ще доведе до това, че на практика няма да има възможност, дори и при спечелен проект в пълен размер, да бъде оборудвано едно работещо предприятие. 2.1. Какво се има предвид под термина записан капитал? Самата формулировка е неясна като се има предвид, че в Търговския закон такъв термин „записан" не съществува. Може да се предположи, че се има предвид размер на капитала или размер на внесен капитал, но остава неясно. 2.2. Объркващо и пораждащо редица въпроси е и нововъведеното изискване за записан (ако се приеме, че това внесен капитал)	**1. Предложението не се приема** С оглед на спецификата на настоящата процедура – допустими кандидати (предприятия, създадени след 31.12.2016 г. с мажоритарен собственик физическо лице, които са независими), допустими дейности и допустими разходи, УО на ОПИК счита, че максималният размер на безвъзмездната финансова помощ от 200 000 лева е реалистичен и достатъчен за стартиране и развитие на предприемаческа идея. **2. Предложението се приема** Изискването за записан капитал от минимум 20% от общо допустимите разходи по проекта е премахнато.

			капитал равен на минимум 20% от общо допустимите разходи по проекта. На първо място се поставя под въпрос определено привилегированото положение на еднолични търговци, събирателни дружества и командитни дружества, тъй като всички те са безкапиталови дружества (без ЕТ, разбира се), но са и съвсем пълноправни търговци по Търговския закон и кооперации по Закона за кооперациите. Т.е. налице е явно дискриминационно отношение към различните субекти. Пример – новоучредено ООД, желаещо да спечели проект по сектор С20, желае да получи помощ в размер на 200 000 лева, поради нуждата от скъпо оборудване за извършване на дейността, ще трябва да разполага с 50 000 лева, а един Едноличен търговец ще бъде освободен от това задължение! Моля да обсъдите изложените съображения. С уважение: Марио Бончев	
87.	Калоян Димитров firetechnic@abv.bg	29.12.2017 г.	Здравейте, с голяма изненада отново чета документи по процедура, която беше вече веднъж предложена за обсъждане. Това което стана е подигравка с надеждите и плановете на хора, които се отнасят сериозно към Вашата програма. В новите насоки има и положителни моменти, но почти всички стари насоки са изменени и то отново с цел някое лоби да и лични интереси да се облагодетелства. Явно това ще е, то е ясно, че няма да има никога доволни, но Общата цел на оперативната програма и ние като бъдещи "предприемачи" дано се доближи.	**1. Предложението не се приема** В Условията за кандидатстване публикувани при първото обществено обсъждане е посочено, че допустимите кандидати трябва да имат по-малко от две приключени финансови години. Във втория вариант допустимите кандидати трябва да са регистрирани след

			Правя следните предложения за изменения: 1. в точка 11.1 Критерии за допустимост на кандидатите втора подточко била: 2) Допустими по настоящата процедура за подбор на проекти са само кандидати, които са регистрирани след 31.12.2016 г. да стане: 2) Допустими по настоящата процедура за подбор на проекти са само кандидати, които са регистрирани след 31.12.2015 г. Защо се промени датата? Нима фирма на 2 години е преуспяла? Защо всички фирми направени отново за предприемачество по процедурата за стартиращите предприятия /с която процедура се подиграхте с ентусиастите за стартиране на бизнес/ да не могат да участват в тази процедура. На кого е необходимо да се правят фирми, които нямат дейност? Защото аз имам фирма създадена за стартиращи предприятия, имам иновативна идея, но нямам ресурс да я осъществя. Сега отново ще ме карате да правя отново нова фирма, Защо? Моля дайте разумно обяснение защо срока е след 31.12.2016 г. 2. Отново в критериите за допустимост. точката била: 6) Допустими по настоящата процедура за подбор на проекти са само кандидати, при които към датата на кандидатстване записаният капитал е равен на минимум 20% от общо допустимите разходи по проекта.	31.12.2016 г., т.е. изискването за по-малко от две приключени финансови години е запазено, като единствено за улеснение на кандидатите формулировката му е конкретизирана. В този смисъл, няма промяна в същността на критерия за допустимост. **2. Предложението се приема частично** В резултат на получените многобройни коментари и предложения по време на настоящото обществено обсъждане за отпадане на изискването за записан капитал от минимум 20% от общо допустимите разходи по проекта, критерият е премахнат.

			да стане: 6) Допустими по настоящата процедура за подбор на проекти са само кандидати, при които към датата на кандидатстване записаният капитал е равен на минимум 5% от общо допустимите разходи по проекта. На писалите критериите им е ясно, че тази точка може да се изпълни само от фирми, които имат финанансов гръб или са с подставени лица на богати фирми за усвояване на средства по процедурата. Вероятно доста жени, баби, тъщи, дъщери, внучки на успели предприемачи ще бъдат включени в предприемаческата дейност, те ще могат да имат капитал, ще могат и да изпълняват и индикаторите. Аз ако имам 50000 капитал при кандидатстване, то не ми трябва програма за подпомагане. Наистина, че трябва човек да е ангажиран, но 20% е абсурдно. Ако проекта се спечели има лостове, банкови механизми и други решения, които на добра идея да бъде даден шанс. Надявам се, че ще бъдат разгледани моите предложения и ще има ясни аргументи на исканите от мене изменения. инж. Калоян Димитров	
88.	Павлина Д.Козарова pkozarova@gmail.com	29.12.2017 г.	Здравейте, Изпращам ви коментари за обявената за повторно обществено обсъждане документация на процедура за подбор на проекти „Насърчаване на предприемачеството". Коментарът се отнася до следното условие за допустимост на кандидатите за участие в процедурата:	**Предложението се приема**

			„Допустими по настоящата процедура за подбор на проекти са само кандидати, при които към датата на кандидатстване записаният капитал е равен на минимум 20% от общо допустимите разходи по проекта" На база на направени от нашия екип проучвания, считаме, че това условие за допустимост въвежда изисквания за регистрация на фирмите и на основния им капитал, които не са правно установени. Формите на собственост и начините на регистрация на фирмите са регламентирани от Търговския закон. Всяко условие, което не е записано там, и бъде използвано за недопускане на фирми до участие в процедура, може ще бъде протестирано в българския и европейския съд, и Управляващият орган категорично ще се наложи да допусне дадената фирма до участие. Не е обща практика рискови нови фирми да бъдат регистрирани с толкова висок основен капитал. Подобна практика за ограничаване на стартъпи до участие в процедури за безвъзмездно финансиране не съществува в Европейския Съюз. В търговското право, касаещо малките и средни предприятия, капиталът играе друга роля, и не трябва да се използва като критерий за допустимост при участие в процедури за получаване на държавни помощи. Считаме, че това условие за недопустимост не отговаря и на заложения в Закона за управление на средствата от европейските структурни и инвестиционни фондове принцип за равнопоставеност и недопускане на дискриминация на кандидатите за безвъзмездна	

			финансова помощ. Павлина Д.Козарова	
89.	Карапиколова Кристина kr.karanikolova@gmail.com	29.12.2017 г.	Уважаеми дами и господа, Имам няколко предложения по процедурата за предприемачество, които представям по-долу и които са степенувани по важност. Надявам се да ги приемете, защото те биха подобрили условията по процедурата и биха я направили по-подходяща за потенциалните кандидати. 1. Предлагам да не се изисква запазване на работните места при същите условия, а само запазване на броя им, на трудов договор, за минимум 4 часа за период от 6 месеца, т.е. да се върне старото определение за устойчива заетост. Сегашното определение е изключително рестриктивно и неприложимо за новосъздадени предприятия. То би създало сериозна финансова тежест за компаниите, дори да са започнали да реализират продажби и печалби след изпълнението на проекта. 2. Предлагам да се намалят значително скалите на оценка по критерии „Прогнозни нетни приходи от продажби" и EBITDA, като максимумът да започва от 20% и съответно 10% и да се движи в низходаща посока. Сега заложените стойности са нелогични и непосилни за постигане за едно новосъздадено предприятие, което предстои да реализира на пазара продукт или услуга в краткосрочен план. Прекалено високите скали създават и риск за налагане на санкции и неусвояване на върнатите пари.	Моля, запознайте се със становището на УО по т. 65.

			3. Предлагам максималният размер на разходите за ДНА да се увеличи до 60 хил. лева. За по-голямата част от допустимите кодове на икономическа дейност, разходите за разработване на софтуер са водещи и подобно увеличение би позволило внедряването на решения, които по най-добрия начин отговарят на нуждите на кандидатите. 4. Предлагам разходите за външни услуги да се увеличат от 10% на 15%. Разделът включва разнообразни услуги, които са необходими и важни за позиционирането на всяка една идея на пазара. 5. Предлагам да се намали бюджета за ИКТ секторите и да стане 6 млн. лева, като останалата част бъде преразпределена. Сегашният размер на бюджета е несъразмерен на фона на броя на останалите допустими сектори и кодове. Освен това, всяка година се създават хиляди фирми в тези сектори без наличието на каквато и да е публична подкрепа – те са обект на сериозни частни инвестиции. 6. Предлагам да отпаднат сектори С22 и С23. Включването на тези сектори е необосновано – те са нискотехнологични и не генерират висока добавена стойност. Освен това не принадлежат нито към европейските и регионални предизвикателства, нито към приоритетните сектори съгласно НСНМСП. 7. Предлагам увеличаване на максималния размер на безвъзмездната помощ на 200 000 евро. Този размер на помощта би позволил реализиране на комплексни предприемачески идеи, които включват	

			всики необходими разходи за тяхното реализиране. 8. Предлагам да не отпада критерия за записан капитал. Този критерий за допустимост е изключително подходящ за подобен вид процедура и гарантира финансова стабилност и последващо успешно изпълнение на проектите. Единствено изискуемият процент може да бъде променен в зависимост от промяна на максималния размер на БФП по процедурата. 9. Интензитетът на безвъзмездната помощ да се увеличи от 80 на 90%. Процедурата е насочена към подкрепа за новосъздадени предприятия, за които дори минимално увеличаване на съфинансирането е от значение. Предлагам да се върне предишния вариант. 10. Жени-предприемачи и предприемачи под 29 и над 50 – предлагам да се увеличат точките и по двата критерия и да станат по 4 точки. Намаляването на точките реално обезсмисля приоритизирането на база пол и възраст. Отново е неясно защо е намален максималния брой точки по тези два критерия? Поздрави, К. Караниколова	
90.	Николай Николов nbgnikolov@	29.12.2017 г.	Уважаеми госпожи и господа, във връзка с общественото обсъждане на документацията по процедурата за подбор на проекти BG16RFOP002-2.00.. „Насърчаване	**Предложението се приема**

	gmail.com		на предприемачеството" предоставям и моето мнение: В текста на Условията за кандидатстване, Глава 11, т. 6 е вписано: "Допустими по настоящата процедура за подбор на проекти са само кандидати, при които към датата на кандидатстване записаният капитал е равен на минимум 20%от общо допустимите разходи по проекта." Това изискване е необичайно както за европейската, така и за българската практика. В ТЗ още от 2010 година е премахнато изискването за минимален капитал за учредяване на търговско дружество, за да се стимулира предприемачеството. В Обосновката, Глава 6 на Условията... също е написано "фокусът на настоящата процедура за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ, в съответствие със специфичната цел на ИП 2.1 от ПО2 на ОПИК, е насочен към насърчаване на предприемачеството..." В този смисъл, налице е очевидно противоречие между националната политика за стимулиране на предприемачеството и цитираното изискване записаният капитал да е равен на минимум 20% от общо допустимите разходи по проекта към датата на кандидатстване. Подобен текст, при определена интерпретация, може да се приеме като изискване на парична гаранция за кандидатстване, което е недопустимо. Налице са редица финансови инструменти за осигуряване на необходимия капитал предвид необходимия процент на съфинансиране и гарантирането на неговото наличие може да стане след обявяването на резултатите по процедурата и преди подписването на административния договор. Николай Николов	

91.	Николай Димитров nikolai.dimitrov.1980@mail.bg	29.12.2017 г.	До Г-жа Ивелина Пенева Директор на дирекция „Иновации и конкурентоспособност" Министерство на икономиката Уважаема госпожо Пенева, Във връзка с предоставените за обществено обсъждане документи за кандидатстване по процедура Процедура на подборна проекти BG16RFOP002-2.00.. „Насърчаване на предприемачеството" имам следното възражение: Собственик съм на еднолично дружество с ограничена отговорност, регистрирано през 2017г. Имам желанието да развивам собствен бизнес и да не бъда зависим от когото и да било в тази държава. За мое най-голямо учудване прочетох в променените условия за кандидатстване следното: В точка 11. Допустими кандидати, 11.1 Критерии за допустимост на кандидатите, подточка 6)Допустими по настоящата процедура за подбор на проекти са само кандидати, при които към датата на кандидатстване записаният капитал е равен на минимум 20%от общо допустимите разходи по проекта. Считам, че това е абсолютно дискриминационно и ограничаващо условие.	**Предложението се приема**

			При положение, че максималният размерна допустимата финансова помощ е 200 000 лв. и при 80% процент на безвъзмездна финансова помощ, това означава, че максималният размер на общо допустимите разходи е в размер на 250 000 лв. Това от своя страна означава, че записаният капитал на моето дружество трябва да бъде минимум 50 000 лв. Аз не разполагам с тези средства, няма да мога да внеса в капитала на моето дружество тази сума и това автоматично ме прави недопустим кандидат по тази процедура. Това ме лишава от възможността да развивам свой собствен бизнес, да създавам работни места и да плащам данъци на държавата. Това изискване следва да отпадне като дискриминационно и ограничаващо! В противен случай ще считам, че ръководената от Вас дирекция обслужва корпоративни интереси на големи фирми, разполагащи с необходимия ресурс да внесат тази огромна за мен сума и така да имат възможността да кандидатстват по процедурата. В случай, че не вземете предвид моето възражение, ще потърся правата си по съдебен ред, обжалвайки условията за кандидатстване. Николай Димитров	
92.	Виден Даскалов v.daskalov@vedesoft.com	29.12.2017 г.	Здравейте, Пиша ви относно процедурата за подбор на проекти "Насърчаване на предприемачеството", която се намира в процес на обществено обсъждане. След като се запознах с условията за кандидатстване и допустими дейности останах с представата че програмата няма да покрива проекти свързани с информационни технологии. Бих искал да предложа те да бъдат добавени в списъка с допустими дейности.	В т.11.1 „Критерии за допустимост на кандидатите" от публикуваните за обществено обсъждане Условията за кандидатстване, като част от допустимите сектори от НСНМСП, изведени като приоритетни за създаване и развитие на нови

			Поздрави, Виден Даскалов	предприятия, са посочени и кодове J62 „Дейности в областта на информационните технологии" и J63 „Информационни услуги".
93.	Валентина Безухнова smart.energy.cluster@gmail.com	29.12.2017 г.	УВАЖАЕМИ ГОСПОДИН МИНИСТЪР, УВАЖАЕМА ГОСПОЖО ПЕНЕВА, Във връзка с публикуваните на 12 декември за обществено обсъждане документи по процедурата за подбор на проекти „Насърчаване на предприемачеството", изразяваме следното мнение: Имайки предвид, че една от основните функции на Управляващия орган (УО) на Оперативна програма „Иновации и конкурентоспособност" (ОПИК) е да изготвя за всяка една процедура за кандидатстване възможно най-адекватна рамка, която да гарантира постигането на заложените от програмата ключови цели, бихме искали да изразим силното си несъгласие с решението на УО да предложи такива радикални промени, каквито се забелязват в новопубликуваните „Условия за кандидатстване" по процедурата. От една страна, голяма част от тях директно противоречат на смисъла и поставените цели на ОПИК, а от друга - тези промени са и в ущърб на стотици потенциални бенефициенти, които, започнали вече предпроектната си подготовка, се сблъскват с непреодолими бариери пред кандидатстването си. Основната промяна, с която не сме съгласни е намаляването на максималния размер безвъзмездната помощ от 391 000 лв. на 200	Моля, запознайте се със становището на УО по т. 44.

			000 лв. Категорични сме, че намаляването на максималния допустим размер на безвъзмездната финансова помощ не е правилно решение на УО, защото при този размер и при възможност за финансиране на трудови възнаграждения и наем за помещения много от фирмите не биха направили качествени инвестиции в машини и оборудване, които имат смисъл за постигане целите на програмата. От гледна точка на ефективност, при всички случаи е по разумно да бъдат финансирани по-малко на брой проекти, но с качествени предприемачески идеи и значими инвестиции като резултати, отколкото повече на брой, но без ясно бъдеще в дългосрочен план. Намаляването на максималния размер на безвъзмездната финансова помощ (БФП) за проект на 200 000 лева, както и процентът на финансиране на 80% би могло да има негативен ефект, тъй като новата сума ще се окаже крайно недостатъчна за голяма част от предприемачите, които разчитат на помощ за закупуване на дълготрайни материални активи (ДМА). Закупуването на ДМА обаче често генерира такива разходи, за покриването на които предложения размер на БФП няма да бъде достатъчен , което ще доведе до много по-малко възможности за инвестиции. Например: вместо да се закупи една машина, която ще извършва дейност по металообработка, извършваща доста функции, с по-малко средства няма да могат да се осъществят конкретните инвестиционни намерения или ще се закупи друга, с много по-ниско качество, която няма да има същата функционалност и ще е с по ниска производителност. Основаната цел на УО трябва да бъде не да се предоставя безвъзмездна помощ на повече фирми, а тази помощ да подпомогне фирмите да реализират конкретните си инвестиционни намерения. Според нас намаляването на сумата ще ограничи много от	

			фирмите по отношение на реализирането на техните идеи. Смятаме за правилно да се върнат старите параметри за максималния размер на безвъзмездната финансова помощ. В обобщение на гореизложеното, искаме още веднъж да акцентираме върху силното си несъгласие с характера на предложените промени. В случай, че бъдат одобрени по този начин, те ще откажат от кандидатстване огромен брой потенциални и съществуващи вече предприятия, което от своя страна ще нанесе тежък удар върху икономическото и социално развитие на българските региони. В същото време, обявяването на коренно различни „Условия за кандидатстване" няколко месеца след публикуването на първоначалните документи не само допълнително отлага във времето възможността за финансиране, но и съвсем преднамерено спъва неимоверно много предприемачи в процеса им по подготовка на проектните предложения. С уважение, Валентина Безухнова	
94.	Паулина Милева paulina.milev a@imeg.bg	29.12.2017 г.	Коментари по документация по процедура за подбор на проекти „Насърчаване на предприемачеството": 1. Коментар и предложение относно: Т.11. Допустими кандидати: 11.1 Критерии за допустимост на кандидатите „2) Допустими по настоящата процедура за подбор на проекти са само кандидати, които са регистрирани след 31.12.2016 г". - При	Моля, запознайте се със становището на УО по т. 87.

			предходните услувия срокът за регистраця беше 31.12.2015г.. Условията, което се поставя в момента, поради закъснение на публикуване на процедурата е цяла година. Закъснението е едва от няколко месеца. Условите, възпрепятства създадени през 2016г. Стартиращи предприятия да кандидатстват по процедурата. Голяма част от тях са вложили ресурс по подготовка, предвид първоначално обявената за публично обсъждане процедура. Така поставеното условие създава предпоставка за порочни практики и фиктивно регистриране на нови дружества и закриване на вече създадени през 2016. Моля, условието да бъде преразгледано, като предлагам срокът за регистрация да бъде: "кандидатът следва да бъде регистриран не по-рано от 2 години от датата на подаване на проектното предложение", което условие отговаря на дефиницията на стартиращо предприятие. 2. Коментар и предложение относно: Т.11. Допустими кандидати: 11.1 Критерии за допустимост на кандидатите „6) Допустими по настоящата процедура за подбор на проекти са само кандидати, при които към датата на кандидатстване записаният капитал е равен на минимум 20% от общо допустимите разходи по проекта" Изискването за подобен размер на капитал е твърде високо за стартиращо предприятие и в голяма степен ограничаващо спрямо предприятията с по- малък капитал. Не е обосновано това изискване. Предлагаме да бъде създадена формула за финансова стабилност, подобно на схемите за предприемачество по ОПРЧР, чрез която да	

			бъде изчислена финансовата стабилност на кандидатите и условието да залегне, като условие за допустимост на кандидата, а не като метод за изчисление на размера на гранта. С Уважение: Паулина Милева	
95.	teolinacara@gmail.com	29.12.2017 г.	Коментари по т. 9: 9. Минимален и максимален размер на безвъзмездната финансова помощ за конкретен проект: Максималният размер на заявената безвъзмездна финансова помощ по процедура за подбор на проекти BG16RFOP002-2.00… „Насърчаване на предприемачеството" би следвало да остане 391 166 лв. , както бе в качения за обществено обсъждане варинат през октомври 2017. Мотивите за това са: 1. Поставяне на потенциалните кандидати при равни други условия относно достъпът до финансиране с предишни кандидати и бенефициенти на ОПИК; 2. Залагане на качество на идеите, отколкото на количество, т.е. липсва ясна обосновка на причините, довели до определяне на максимален праг 200 000 лв (а защо не, 250 000лв. или 300 000лв. Например), а не левовата равностойност на 200 000 евро, каквато е била практиката на ОПИК до момента;	**Предложението не се приема** С оглед на спецификата на настоящата процедура – допустими кандидати (предприятия, създадени след 31.12.2016 г. с мажоритарен собственик физическо лице, които са независими), допустими дейности и допустими разходи, УО на ОПИК счита, че максималният размер на безвъзмездната финансова помощ от 200 000 лева е реалистичен и достатъчен за стартиране и развитие на предприемаческа идея. **Предложението не се приема** Настоящата процедура е насочена към кандидати, които са търговски дружества. Съфинансирането от страна на кандидата в размер на

			3. Фундаменталната цел на процедурата е реално да се подпомогнат предприемчиви млади хора с идеи в сектори на производство, които изискват по-сериозно инвестиции в ДМА, привличането на висококвалифициран персонал, професионално бизнес планиране и маркетинг, т.е. лимитирането на помощта до 200 000лв. би „осакатило" цялостното подпомагане на един бизнес процес. Както правилно е отбелязано в обосновката на целите на процедурата, „Друга характеристика и значимо предизвикателство пред развитието на предприемачеството в България е, че почти половината от новите предприятия са в сферата на търговията на едро и дребно, която от своята страна е силно зависима от икономическите промени. Значително по-малък е делът на новите предприятия, ориентирани към сектори с висока добавена стойност". Оттук идва и противоречието между целта и лимита на ресурса - от една страна, целта на процедурата е да подкрепи нови производства, а не предприятие в сектора на търговията едро и дребно, а от друга – се поставя ограничение за максимално постигане на ефект от реализацията на всяка една идея. В сектори от НСНМСП или в тези, свързани с преодоляване на европейски и регионални предизвикателства, само закупуването на необходимото оборудване за старитране на производството с оглед постигането на европейската норма - стандартите за Добра производствена практика струва 150 – 200 000 лв., а това е от съществено значение за гарантиране на качество на произведените продукти, т.е. осигуряване на достъпа до пазари. Лимитирането на помощта до 200 000 лв. на практика, вместо реално	20% насърчава постигането на по-голяма ангажираност от негова страна при реализирането на предприемаческата идея. Допълнително, посоченото допринася за постигане на съответствие с принципите за добро финансово управление – икономичност, ефикасност и ефективност на вложените средства. **Предложението се приема** Изискването за записан капитал от минимум 20% от общо допустимите разходи по проекта е премахнато. **Предложението се приема за информация** Преди обявяване на всяка процедура за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ, УО на ОПИК извършва обстоен анализ за определяне на допустимите сектори. По Приоритетна ос 2 на програмата, основният стратегически документ, който определя допустимостта е

			да се подпомогне един такъв предприемач, „осакатява" идеята и той би бил поставен в позиция отново да търси допълнително финансиране за цялостна й реализация, което в повечето случаи е невъзможно, поради причините, изброени в обосновката на процедурата: „Сред основните пречки пред реализирането на предприемаческите начинания са достъпът до финансиране и отрицателната нагласа към риска на традиционните финансови институции". Коментари по т. 10: 10. Процент на съфинансиране Максималният интензитет на безвъзмездната финансова помощ би следвало да остане 90 % , както бе в каченият за обществено обсъждане варинат през октомври 2017. Мотиви: Интнзитетът на помощта би следвало да се преосмисли от гледна точка на аргументите по т. 9 и съобразно изискването „към датата на кандидатстване записаният капитал е равен на минимум 20% от общо допустимите разходи по проекта" Коментари по т. 11: 11.1 Критерии за допустимост на кандидатите Коментар по изискването: 6) Допустими по настоящата процедура за подбор на проекти са само кандидати, при които към датата на кандидатстване записаният капитал е равен на минимум 20% от общо допустимите разходи по проекта .	Националната стратегия за насърчаване на малките и средните предприятия 2014-2020 г. **Предложението не се приема** Максималният размер на разходите за външни услуги е определен на база на опита на УО на ОПИК от предходни процедури за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ, съдържащи подобен вид разходи. Следва да имате предвид, че максималният размер на този вид разходи е фиксиран на 25 000 лева, т.е. не е свързан с максималния размер на общо допустимите разходи по проекта.

			При 50 000лв. общи допустими разходи, това прави 10 000 лв. капитал, а при 200 000лв. – 40 000лв. капитал. Идеята да има критерий, чрез който да се гарантира надежността, сериозността и добрите намерения на кандидатите сам по себе си е чудесна мярка от страна на ОПИК, за която отдавна трябваше да бъде помислено. От друга страна, обаче, логиката на конкретното изискване в настоящите Насоки едва ли е най-ефективната мярка за това, защото: 1. Противоречи на националната правна рамка, т.е. Търговския Закон изрично регламентира възможностите и изискванията по отношение на капитала. 2. Противоречи на философията и духа на процедурата – приоритетно да се подпомагат младежи до 29 години, т.е. предприемчиви млади хора, които имат идеи в сферата на производството, но нямат кредитна история или постоянни високо доходи, за да осигурят средства и да основат или увеличат капитала на съществуващо дружество с 10 000лв. или 40 000 лв. капитал. На практика, има опастност тази превантивна мярка да има обратен ефект и младите хора да бъдат принудени да привличат неподходящи за бизнеса им хора, само с оглед подсигуряване на средства за допустимост в процедурата. Отделно от това, възникват следните допълнителни въпроси:	

			- Не става ясно и дали се има предвид основен капитал или резервен капитал и дали под капитал се разбират парични вноски, непарични вноски или смесен вариант; 7) Допустими по настоящата процедура за подбор на проекти са само кандидати, които развиват своята основна икономическа дейност и дейността, за която кандидатстват в следните сектори: В първия варинат на Насоки, представен за обществено обсъждане през м. октомври 2017г., секторите J62 „Дейности в областта на информационните технологии" и J63 „Информационни услуги" не бяха сред приоритетните и това е по-справедливото решение, тъй като тези два сектора са основно подпомагани по процедурите за внедраване и развитие на иновации, през последните 2 години, т.е. допускането на компании от тези сектори би дало поредно конкурентно предимство за тях. Ако все пак тези сектори останат като приоритетни по настоящата процедура, то в бъдеще следва да се преосмисли логиката на определяне на секторите за финансиране в предстоящи процедури по ОПИК. Коментари по т. 11.7.: 14.1. Условия за допустимост на разходите Относно допустими по процедурата разходи по т. 6 би следвало да отпадне ограничението „общо до 10% от общо допустимите разходи по проекта", защото: 1. Професионалното изработване на пазарни анализи и проучвания, маркетингови планове за пазарна реализация на продукти в една	

			перспективата от 3-5 години е фундаментално важно за успеха на едно бизнес начинание и би трябвало основен ресурс от средствата да се насочи именно в подкрепа на този тип разходи! Неуспехът на компании с добри идеи се крие именно в лиспата на професионално бизнес планиране и оценка на рисковете в дългосрочен план! А добрите компании-професионалисти в тази сфера са високо платени. Разработените подробни планове в хода на реализация на проекта биха могли да послужат за точното и ефективно осъществяване на мониторинг на проектите от страна на ОПИК и реалното измерване на ефективността на процедурата. 2. Различните типове бизнес имат различни потребности, например, разработването на технологии за производство на продукти в сектор химическа промишленост, например, изисква клинични тестове и изпитвания, които изискват стандарт с доказано по-висококвалификация, т.е. по-скъпи услуги.	
96.	Атанаска Благоева blagoeva_atanaska_91@abv.bg	29.12.2017 г.	Госпожо Пенева, Във връзка с публикуваните за обществено обсъждане документи за кандидатстване по процедура BG16RFOP002-2.00.. „Насърчаване на предприемачеството" искам да направя моят коментар-възражение против така изготвените документи: В т. 11.1 Критерии за допустимост на кандидатите е въведено следното условие: „Допустими по настоящата процедура за подбор на проекти са само кандидати, при които към датата на кандидатстване записаният капитал е равен на минимум 20 % от общо допустимите разходи по	**Предложението се приема** Изискването за записан капитал от минимум 20% от общо допустимите разходи по проекта е премахнато.

			проекта." Считам, че това условие представлява дискриминация по отношение на малките фирми, които са току-що регистрирани и не разполагат със средства за развиване на собствен бизнес. Нали в крайна сметка процедурата се нарича „Насърчаване на предприемачеството"!?! Аз искам да кандидатствам за 152 000 лв. безвъзмездна помощ. Като се сметне процента от 80%, излиза, че общите допустими разходи по проекта са 187 500 лв. За да спазя изискването записаният капитал да е минимум 20% от общо допустимите разходи, излиза, че аз трябва да внеса в капитала на собствената си фирма 37 500 лв.!!! С такова условие аз, притежавайки ново регистрирана фирма /фирмата е регистрирана през август 2017г./, не мога да участвам в тази процедура. Кой млад човек, роден през 1991г., със завършено висше образование – магистър, с опит 3 години по специалността си, работещ за 926 лв. заплата, може да има 37 500 лв. като начало да внесе в капитала на фирмата си, за да кандидатства!?! С това изискване вие обричате на бедност младите хора в България, които искат да направят нещо с живота си! Дискриминирате и малкото млади хора, останали в тази клета държава, ограничавате правото на достоен живот на младия човек, правото на независимост на младите хора, вкарвате ни в ръцете на едрите капиталисти, които изсмукват жизнените сокове на младите хора, желаещи да създават нещо в тази държава! И това се случва в държава, член на Европейския съюз, през 21-ви век!	

			Но пък погледнато от друга страна, вие, с това си предложение, искате да обслужите власт-имащите и хората, които разполагат с пари, за да регистрират фирми с такива големи размери на капитала. Тоест, вие обслужвате корпоративни и политически интереси! Мисля, че трябва да премахнете това дискриминационно условие. Ако не премахнете това условие, аз, а и други млади хора като мен, ще търсим правата си в съда, ще разпространим информацията в медиите и интернет, за да се види какви неща вършите и чии интереси защитавате! Това е безобразие и подигравка с младите хора, които са бъдещето на България! Това е ограничение и подигравка с правата на младите хора в България! С надежда, че здравият разум ще надделее, Атанаска Благоева	
97.	Александър Василев sa_6o@yahoo.com	29.12.2017 г.	ВЪПРОСИ И СТАНОВИЩА по процедура на подбор на проекти BG16RFOP002-2.00.. „Насърчаване на предприемачеството": Във връзка с общественото обсъждане на процедурата предлагаме следните предложения и коментари: 1. По отношение на размера на предоставената помощ предлагаме да се върне заложеният в първоначалния проект размер от 400 000лв. Според нас това е необходимо за да може да се	**1. Предложението не се приема** С оглед на спецификата на настоящата процедура – допустими кандидати (предприятия, създадени след 31.12.2016 г. с мажоритарен собственик физическо лице, които са независими), допустими дейности и допустими разходи, УО на ОПИК

			подсигурят повече основни средства и наемане на повече квалифициран персонал на трудов договор, което ще подсигури по-високо качество на проектите. 2. По отношение на интензитета – предлагаме да се върне заложеният в първоначалния проект размер от 90%. Това е необходимо понеже това са стартиращи предприятия, които се очаква, че нямат натрупан капитал. 3. По отношение на записания капитал предлагаме това изискване да отпадне поради следните причини: - не е ясно как ще се реши проблема с едноличните търговци; - не са изяснени сроковете за внасяна на капитала; - това е допълнителен товар за стартиращи предприятия, които се очаква, че нямат натрупан капитал. 4. По отношение на допустимите разходи предлагаме да се върнат в предишния размер и разходите за наемане на административен персонал, за който считаме, че е необходимо условие за организацията и работата на стартиращо предприятие.	счита, че максималният размер на безвъзмездната финансова помощ от 200 000 лева е реалистичен и достатъчен за стартиране и развитие на предприемаческа идея. **2. Предложението не се приема** Настоящата процедура е насочена към кандидати, които са търговски дружества. Съфинансирането от страна на кандидата в размер на 20% насърчава постигането на по-голяма ангажираност от негова страна при реализирането на предприемаческата идея. Допълнително, посоченото допринася за постигане на съответствие с принципите за добро финансово управление – икономичност, ефикасност и ефективност на вложените средства. **3. Предложението се приема** **4. Предложението не се приема** Фокусът на настоящата процедура е

				върху реализирането на предприемаческата идея чрез наемане на необходимия за това квалифициран персонал. По този начин ще се гарантира успешното реализиране на съответния продукт (стока или услуга).
98.	Анжела Антонова a_antonova @yahoo.com	29.12.2017 г.	Здравейте, Пиша ви относно Обществено обсъждане на документация по процедура за подбор на проекти „Насърчаване на предприемачеството" http://opic.bg/protseduri-opik/nasrchavane-na-predpriemachestvoto На 22 декември, изпратих въпрос до посочения електронен адрес - public.consultation@mi.government.bg По долу, можете да видите копие от моето електронно писмо. До днес – 29 декември, 2017, крайният срок на общественото обсъждане, не съм получила отговор. Звъня до Главна дирекция „Европейски фондове за конкурентоспособност"; Телефон: 02 807 53 36, но не успявам да се свържа с Вас. Моля, помогнете ми да получа бърз и изчерпателен отговор на зададения от мен въпрос: Моля, във възможно най-кратки срокове, да ме информирате кога ще бъде обявена процедура за кандидатстване по BG16RFOP002-2.00.. „Насърчаване на предприемачеството" и допустимо ли е, ЕООД, регистрирано в началото на 2018 година, да участва.	Моля, вижте разясненията на УО по т. 46.

			Предварително благодаря за адекватния отговор, и Ви желая благодатна и щастлива 2018, изпълнена със сбъднати съкровени желания! НАЗДРАВЕ! Можете да се свържете с мен на: електронен адрес – a_antonova@yahoo.com С уважение, Анжела Антонова	
99.	Ивелин Георгиев georgiev.ivelin.15@gmail.com	29.12.2017 г.	До Г-жа Ивелина Пенева Директор дирекция „Иновации и конкурентоспособност" Министерство на икономиката Уважаема госпожо Пенева, Пише Ви инженер Ивелин Георгиев, на 55 г. (навършени на 31.10.2017г.), с над 25 години опит в областта на химическата промишленост, притежаващ три броя рационализации и множество публикации. На интернет страницата на оперативна програма Иновации и конкурентоспособност прочетох документите за кандидатстване по предстоящата за откриване процедура BG16RFOP002-2.00.. „Насърчаване на предприемачеството". Като цяло мисля, че това е много добра инициатива за подпомагане на стартиращи предприемачи, желаещи да развият собствен бизнес.	**Предложението се приема**

			Изцяло подкрепям тази много добра инициатива и желанието на експертите на Министерство на икономиката да дадат своят принос в развитието на икономиката на нашата родина България. Аз нямам опит в кандидатстване по проекти за евро финансиране и тъй като имам идея за стартиране на собствени бизнес се поинтересувах какви са възможностите за това. Мисля, че тази процедура е много подходяща за мен, отговарям на изискванията и определено имам желание да кандидатствам. Единствената спънка пред мен се явява изискването притежаваната от мен фирма да има записан капитал в размер на минимум 20 % от общо допустимите разходи по проекта. Тъй като моята идея изисква закупуването на машини и наемането на квалифициран персонал, бих искал да кандидатствам за максималният размер на европейското финансиране – а именно – 200 000 лв. За съжаление обаче се оказва, че аз трябва да внеса минимум 50 000 лв. в капитала на моята фирма. Това е непосилно за мен обстоятелство, тъй като не разполагам с такава сума, която да внеса преди още да съм кандидатствал по процедурата. За самото изпълнение съм осигурил финансиране – разполагам с един брой апартамент, който ще ипотекирам с цел да изпълня бъдещият си проект. Но проблемът е, че нямам необходимите 50 000 лв. за да внеса в капитала на фирмата тази сума.	

			Пиша това писмо с предложение това изискване на Министерство на икономиката да отпадне, за да мога аз – а и предполагам много други хора със сходен проблем – да могат да кандидатстват по процедурата. Моля за Вашето внимание и отговорно поведение към гражданите на Република България, които съвестно си плащат данъците и биха искали да създадат свой бизнес, за да създадат нови работни места и да плащат данъци на държавата. Противното би означавало орязване на и без това малкото възможности за създаване на собствен бизнес в нашата мила родина. Надявам се на Вашето сериозно експертно мнение и силно вярвам, че това изискване ще отпадне. В очакване на Вашето решение и с дълбоко уважение към Вашата работа: Инж. Ивелин Георгиев	
100.	office@rocketswork.com	29.12.2017 г.	Уважаем екип на УО, Във връзка с публично обсъждане на документацията за кандидатстване по процедура „Насърчаване на предприемачеството", с настоящото изразявам следните обосновани предложения: 1. Максималният размер на безвъзмездната помощ да бъде увеличена отново от 200 000 лева на 200 000 евро, както бе в първоначалния вариант на процедурата. Намаленият размер ще възпрепятства	**1. Предложението не се приема** С оглед на спецификата на настоящата процедура – допустими кандидати (предприятия, създадени след 31.12.2016 г. с мажоритарен собственик физическо лице, които са независими), допустими дейности и допустими разходи, УО на ОПИК

			осъществяване на качествени проектни идеи основно в следните сектори: C27 „Производство на електрически съоръжения"; C28„Производство на машини и оборудване, с общо и специално предназначение"; C29 „Производство на автомобили, ремаркета и полуремаркета"; C30 „Производство на превозни средства, без автомобили"; M72 „Научноизследователска и развойна дейност"; C21 „Производство на лекарствени вещества и продукти"; За обособяване на ново производство в посочените сектори са необходими скъпо струващи машини и оборудване, които няма да могат да бъдат финансирани с ограничение на проектите от 200 000 лева, имайки предвид, че в общите допустими разходи на проекта се включват и разходи за заплати, наем на работни помещения и др. За посочените сектори ще бъде намален драстично инвестиционният елемент, което от своя страна ще повлияе отрицателно върху устойчивостта на проектните идеи. Следва да се има предвид, че има съществена разлика в инвестиционните разходи за осъществяване на предприемачески идеи в посочените производствени сектори спрямо сектора на услугите (като например икономическите дейности M71.11 „Архитектурни дейности"; M71.12 „Инженерни дейности и технически консултации"; M74.10 „Дейности в областта на дизайна";). 2. Относно ограничението до 30 000 лева за Разходи за придобиване на дълготрайни нематериални активи (вкл. разходи за разработване на софтуер), необходими за реализиране на пазара на продукти	счита, че максималният размер на безвъзмездната финансова помощ от 200 000 лева е реалистичен и достатъчен за стартиране и развитие на предприемаческа идея. **2. Предложението не се приема** Максималният размер на разходите за външни услуги е определен на база на опита на УО на ОПИК от предходни процедури за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ, съдържащи подобен вид разходи. Следва да имате предвид, че максималният размер на този вид разходи е фиксиран на 25 000 лева, т.е. не е свързан с максималния размер на общо допустимите разходи по проекта.

			(стоки или услуги), предлагаме увеличение на максималния размер до 100 000 лева. Прредложението е свързано отново с производствените дейности, които са допустими за финансиране – за обособяване на ново производство на лекарствени вещества и продукти например е необходимо закупуване на скъпоструващ софтуер за контрол и анализ на производството. Самото оборудване не рядко е съпроводено със софтуерно управление, което се фактурира от производителите отделно от самата машина. Ограничението от 30 000 лева е крайно недостатъчно за реализиране на ефективна и устойчива предприемаческа идея в производствените сектори и не съответства на реалната пазарна и икономическа обстановка в световен мащаб. Именно софтуерните продукти са ключов елемент за разработване на ефективен и съвременен производствен цикъл. С настоящото изразявам своята препоръка за преразглеждане на посочените условия, с оглед постигане на устойчив ефект от процедурата чрез реализиране на качествени предприемачески идеи. С уважение, Екипът на Рокетс Уърк	
101.	Радомира Михова mihova@bnr.bg	29.12.2017 г.	Здравейте! В качеството ми на журналист, който следи европрограмите и конкретно общественото обсъждане на ОП „Насърчаване на предприемачеството", изпращам следните бележки: 1. Не виждам причина максималният размер на субсидията да се промени от 200 000 евро на 200 000 лева? Затова предлагам да остане предишната сума. Тя предполага по-пълноценна реализация	**1. Предложението не се приема** С оглед на спецификата на настоящата процедура – допустими кандидати (предприятия, създадени след 31.12.2016 г. с мажоритарен собственик физическо лице, които са

			на бизнес идеи с човешки ресурси и техническо обезпечаване. 2. Предложението за 20% капитал е мярка, която ограничава, а не стимулира предприемачеството. 3. Програмата е ориентирана към жени - предприемачи и затова предлагам възрастовата граница да се промени така: жени до 32 години и над 40 години. Надявам се мнението ми това да бъде отразено официално. Оставам с уважение! Радомира Михова	независими), допустими дейности и допустими разходи, УО на ОПИК счита, че максималният размер на безвъзмездната финансова помощ от 200 000 лева е реалистичен и достатъчен за стартиране и развитие на предприемаческа идея. **2. Предложението се приема** **3. Предложението не се приема** Приоритизирането на база възраст е в съответствие с предвиденото в Инвестиционен приоритет 2.1. „Достъп до финансиране в подкрепа на предприемачеството" на ОПИК.
102.	В.Борисова ekayaltd@outlook.com	29.12.2017 г.	Уважаем екип на управляващия орган на УО, С настоящото изразявам препоръка и предложение във връзка с публично обсъждане на процедура за подбор на проекти „Насърчаване на предприемачеството", както следва: Препоръчвам връщане на максималния размер на безвъзмездната помощ в първоначалния вариант на процедура до 200 000 евро, тъй като намаляването на размера до 200 000 лева ще има отрицателен ефект върху очакваните резултати от процедурата. За осъществяване	Моля, запознайте се със становището на УО по т. 101.1.

			на предприемачески идеи в производствените и високо технологични сектори (за разлика от сектора на услугите), проектите се нуждаят от скъпо струващи ДМА и ДнМА, които няма да могат да бъдат финансирани при така намаления бюджет на проектите. Имайки предвид, че по програмата са допустими и разходи за заплати, наем на помещения и външни услуги, които са неизменна част от всеки бизнес план, разходите за оборудване ще бъдат минимизирани, което ще доведе до намаляване на устойчивостта на проектите. С оглед постигане на съответствие с целите на ОПИК препоръчваме преразглеждане на максималния размер на безвъзмездната помощ за един проект с оглед финансиране на качествени проектни предложения, а не с оглед увеличаване на броя на финансираните проекти. С уважение, В.Борисова	
103.	Евгени Стоянов es.stoianov.evgeni@gmail.com	29.12.2017 г.	УВАЖАЕМИ ГОСПОДИН КАРАНИКОЛОВ, Във връзка с публикуваните за обществено обсъждане документи за кандидатстване по процедура BG16RFOP002-2.00.. „Насърчаване на предприемачеството" пиша настоящото писмо. В точка 11. Допустими кандидати, 11.1 Критерии за допустимост на кандидатите, подточка 6) е записано следното: „Допустими по настоящата процедура за подбор на проекти са само	**Предложението се приема** Изискването за записан капитал от минимум 20% от общо допустимите разходи по проекта е премахнато.

			кандидати, при които към датата на кандидатстване записаният капитал е равен на минимум 20%от общо допустимите разходи по проекта." Собственик съм на еднолично дружество с ограничена отговорност, регистрирано през 2017г. Имам идея за развитие на собствен бизнес и бих желал да кандидатствам по цитираната по-горе европрограма. Отговарям на всички изисквания – възраст 52 г., висше образование-магистър и т.н. Единственият проблем и огромна пречка за мен е цитираното по-горе изискване по т.11 за записване на капитала на фирмата ми. За реализацията на моята идея са ми необходими 180 000 лв. Като направя съответните пресмятания излиза, че следва да внеса в капитала на фирмата си 36 000 лв. Това е непосилна сума към настоящият момент за мен / а предполагам и не само за мен, а и за много други хора в България/. Това изискване за този огромен праг на капитала на фирмата-кандидат представлява дискриминация спрямо обикновения редови човек, който иска да развива собствен бизнес. Това условие обрича на нищета мен и много други хора като мен. През целият си живот съм работил честно и почтено, плащал съм си данъците и осигуровките на държавата. И към настоящият момент се оказва, че съм лишен от възможността да реализирам своят собствена идея за бизнес. И не мога да получа никакви евро средства	

			за моят бъдещ проект. А в крайна сметка тези евро средства идват от нашите данъци и по не е справедливо едни да могат да кандидатстват , а други – не. Считам, че така написаните условия нарушават конституцията и закона, дискриминират една част от българските граждани и ограничават правата им на свободна стопанска инициатива. Това е грубо погазване на правата на редовите български граждани и обслужва корпоративните интереси на много малък кръг от хора, които разполагат с финансовата възможност да внесат необходимият капитал в собствените си /или подставени/ фирми с цел получаване на евро субсидии. Това е грандиозно нарушаване на правата на българските граждани, на конституцията и законодателството на Република България, както и на правото на Европейския съюз. СЧИТАМ, ЧЕ ТОВА УНИЗИТЕЛНО ДИСКРИМИНАЦИОННО УСЛОВИЕ ТРЯБВА ДА ОТПАДНЕ, ЗА ДА МОЖЕ ДА СЕ ГАРАНТИРА РАВНИ ПРАВА НА ВСИЧКИ БЪЛГАРСКИ ГРАЖДАНЕ, СПАЗВАНЕ НА КОНСТИТУЦИЯТА И ЗАКОНИТЕ НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ И НА ПРАВОТО НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ. Надявам се, че моите възражения ще бъдат взети под внимание. Евгени Стоянов	
104.	Красимира Иванова	29.12.2017 г.	Уважаеми УО,	**Предложението се приема**

	euros.consulting@gmail.com		Във връзка с Обществено обсъждане на документация по процедура за подбор на проекти „Насърчаване на предприемачеството" – публикувано на 12/12/2017, ви изпращаме следните предложения и коментари: 1.Процедурата е насочена към насърчаване на предприемачеството и принос към преодоляване на ограничения и пречки пред развитието му, чрез осигуряване на подкрепа за създаване и развитие на нови предприятия в изведените от Националната стратегия за насърчаване на МСП приоритетни сектори, както и такива от области, свързани с европейски и регионални предизвикателства. 2."Към датата на кандидатстване, предприемачът не трябва да има участие в управлението или да притежава над 10% собственост в капитала (да бъде съдружник или акционер) на друго юридическо лице или едноличен търговец, регистрирани съгласно Търговския закон или Закона за кооперациите, с изключение на юридически лица или еднолични търговци, които не са осъществявали дейност през последните две приключени финансови години." Определя като допустими кандидати, които не са развивали самостоятелно активна предприемаческа дейност! – тоест не разполагат с наличен свободен финансов капитал! 3."Допустими по настоящата процедура за подбор на проекти са само кандидати, при които към датата на кандидатстване записаният капитал е равен на минимум 20% от общо допустимите разходи по проекта ." Така посоченото изискване е в пълно противоречие с точка 2 – и с критериите за оценка: 1.Приоритизация на проекти на лица до 29 г. и лица над 50 г.;	

			2.Професионален опит на предприемача в областта на предприемаческата идея; 3.Образователно-квалификационно ниво на предприемача; 4.Регионална приоритизация за проекти; Стигаме до абсолютната невъзможност – лице до 29 г. да разполага с образователно-квалификационна степен (минимум 5 години на обучение след навършване на пълнолетие), професионален опит (минимум 1-2 години в областта на предприемаческата идея), Предприятието-кандидат да бъде регистрирано (има седалище в слабо развита община) на територията на област Видин, Враца, Монтана, Ловеч, Плевен, Силистра, Търговище, Разград, Шумен, Пазарджик, Смолян, Сливен, Кърджали, Кюстендил, Благоевград и всички заложени разходи в бюджета се реализират на територията на тези области, и да разполага преди одобрение с 20% от общите допустими разходи. Обезсмисля се така предложената методика на оценка на проектните предложения: От една страна се изисква от кандидатите да са млади до 29 г. или в напреднала възраст над 50 г. (пред пенсионна), регистрацията на предприятието-кандидат да бъде в най-слабо развитите региони на страната (като за тази цел кандидатът трябва да е от този регион, защото няма как да регистрира фирма със седалище в район, в който няма адресна регистрация или не е наело имот-което също трябва да е извършено от лице разполагащо с финансови средства), това лице да има завършено образование – 5 години за висше образование (тоест да е направило един значителен разход за придобиване на образователно-квалификационна степен бакалавър/магистър), да е	

			придобило опит – 1-2 години трудов стаж съобразно предприемаческата идея и като напълно нереалистично изискване се поставя- задължението това лице, което очевидно няма развит бизнес и години за натрупване на финансов капитал – да разполага с капитал - записаният капитал е равен на минимум 20% от общо допустимите разходи по проекта ." Гореописаните критерии са в пълно несъответствие е главната цел на процедурата- Насърчаване на предприемачеството. Не е постижимо насърчаване, чрез използване на рестриктивни финансови изисквания. Задължението за наличие на минимум 20% от общо допустимите разходи по проекта: 1) На първо място поставя в невъзможност именно лицата от слабо развитите региони да осигурят финансиране, както 20% за съфинансиране по проекта, така и 20% за капитал при учредяване на предприятието. 2) На второ място поставя именно младите под 29 г. и лицата над 50 г., в положение да се откажат от кандидатстване защото лице, което след завършване на образованието си (след 18 / 19 г. + 5 г. (минимум за образование) – 24 / 25 г. е невъзможно за 3 години (в най-добрия случай), работейки на заплата (първоначално на най-ниска позиция, като току що дипломирал се) да разполага с 50 000 лева. 3) Поставя в дискриминация именно лицата, които имат предприемаческа идея и искат да я реализират, спрямо лица които нямат такава, но имат финансови ресурси. Целта на процедурата е „Насърчаване на предприемачеството", с поставяне на двойно	

			финансово изискване, веднъж – посредством 20% от разходите съфинансиране и втори път с 20% от стойността на разходите вписване в капитала (преди одобрение). Стига се до минимум 40% разполагаем финансов ресурс за кандидат, който не е работил повече от 5 г. и не е имал собствен бизнес! Нашето предложение е да отпадне ограничителното дискриминационното изискване за вписване на 20% от ОДР в капитала, което е в пълно противоречие с целта на процедурата. С Уважение: Красимира Иванова	
105.	Йордан Драгостинов jordan.dragostinov@abv.bg	29.12.2017 г.	До Министерство на икономиката Уважаеми дами и господа, Пиша това писмо, угнетен от едно от изискванията по процедурата за Насърчаване на предприемачеството. Считам, че изискването за записване на капитал на фирмата-кандидат в размер на минимум 20 % от общите разходи по бъдещият проект е една дискриминация по отношение на стартиращите собствен бизнес в България. Това е ограничение на правата на българските граждани. Това изискване противоречи на чл. 19 от Конституцията на Република България :	**Предложението се приема** Изискването за записан капитал от минимум 20% от общо допустимите разходи по проекта е премахнато.

			„Чл. 19. (1) Икономиката на Република България се основава на свободната стопанска инициатива. (2) Законът създава и гарантира на всички граждани и юридически лица еднакви правни условия за стопанска дейност, като предотвратява злоупотребата с монополизма, нелоялната конкуренция и защитава потребителя. (3) Инвестициите и стопанската дейност на български и чуждестранни граждани и юридически лица се закрилят от закона. (4) Законът създава условия за кооперииране и други форми на сдружаване на гражданите и юридическите лица за постигане на стопански и социален напредък." Наличието на това изискване представлява ПРЯКО НАРУШЕНИЕ на Конституцията на Република България и не създава и гарантира еднакви условия за стопанска дейност. В момента само имащите пари могат да регистрират фирми с необходимият капитал. За останалите обикновени хора това е невъзможно. И какво излиза? – обикновените хора са лишени от възможността да развият собствен бизнес. Това е сериозно нарушаване на интересите на гражданите и ограничава техните права на свободна инициатива. В крайна сметка, евро средствата идват от ЕС и от нашите пари, които сме платили за данъците на България.	

			Моето предложение е изискването за внасяне в капитала на фирмата –кандидат на минимум 20 % от общите разходи ДА БЪДЕ ПРЕМАХНАТО. Само така ще се възстанови правовия ред и няма да бъдат нарушени правата на българските граждани по отношение на възможността да осъществяват своя стопанска дейност. Противното ще ме накара да потърся правата си в съда – единствено съда би могъл да защити нарушените права на българските граждани. Йордан Драгостинов	
106.	Тодор Пеняшки tpeniashki@abv.bg	29.12.2017 г.	Здравейте! Бих искал да направя няколко предложения във връзка с публикуваната за обществено обсъждане документация по процедура за подбор на проекти „Насърчаване на предприемачеството" - На страница 10 от Условията за кандидатстване, точка 6 от раздел 11 „Допустими кандидати", е посочено следното: …."Допустими по настоящата процедура за подбор на проекти са само кандидати, при които към датата на кандидатстване записаният капитал е равен на минимум 20% от общо допустимите разходи по проекта"… Считам, че посоченото изискване е редно да отпадне, защото противоречи на целите на процедурата за подпомагане на нови предприятия в приоритетни сектори на Националната стратегия за	**Предложението се приема** Изискването за записан капитал от минимум 20% от общо допустимите разходи по проекта е премахнато. **Предложеното не се приема** В Условията за кандидатстване публикувани при първото обществено обсъждане е посочено, че допустимите кандидати трябва да имат по-малко от две приключени финансови години. Във втория вариант допустимите кандидати трябва да са регистрирани след 31.12.2016 г., т.е. изискването за

			насърчаване на малките и средните предприятия 2014-2020 г. и специфични сфери, свързани с преодоляването на европейски и регионални предизвикателства. Подобно изискване ще затрудни изключително много кандидати, които имат конкурентни предприемачески идеи и не разполагат с необходимия финансов ресурс за осъществяването им. В допълнение бих искал да кажа, че по този начин масово ще бъдат регистрирани фирми на подставени лица, както и фирми, които нямат нужда от помощ за стартиране. При това кандидатстващите фирми реално няма да бъдат независими, каквото е изискването на Условията за кандидатстване. Също така при самото изпълнение на проектите, реално кандидатите няма да могат да стартират изпълнението на проектите си ако не разполагат с наличен финансов ресурс и по този начин изискването за записан капитал е равен на минимум 20% от общо допустимите разходи по проекта, допълнително ще утежни положението им. Бих искал да ви напомня, че банките практически не отпускат финансиране на независими стартиращи предприятия, а съгласно Ръководството за изпълнение на ДБФП по ОПИК, авансови плащания се отпускат само срещу представяне на банкова гаранция, което е невъзможно. Смятам че изискването за осигуряването на 20% самоучастие от кандидатите е напълно достатъчно. Трябва да се вземе под внимание обстоятелството, че стартирането на изпълнението на такъв тип	по-малко от две приключени финансови години е запазено, като единствено за улеснение на кандидатите формулировката му е конкретизирана. В този смисъл, няма промяна в същността на критерия за допустимост.

			проекти реално става със заделени собствени средства на кандидатите до момента на получаване на първо междинно плащане от УО. Поради изброените причини, намирам за напълно безмислено и противоречащо на целите на процедурата, изискването за затварянето на финансов ресурс в размер на 20% при регистрация на фирмата кандидат и се надявам, че ще бъде премахнато изцяло след общественото обсъждане на документите по процедурата. - На страница 9 от Условията за кандидатстване, точка 2 от раздел 11 „Допустими кандидати", е посочено следното: … „Допустими по настоящата процедура за подбор на проекти са само кандидати, които са регистрирани след 31.12.2016 г."… Предложението ми е този текст да бъде променен на: …… „Допустими по настоящата процедура за подбор на проекти са само кандидати, които са регистрирани след 31.12.2015 г."… По този начин допустими по настоящата процедура ще бъдат и предприятията регистрирани през 2016 г. за участие в процедурата BG16RFOP002-1.002 „Подкрепа за разработване на иновации от стартиращи предприятия", по която бяха подадени над 900 проектни предложения, а бяха финансирани по-малко от 90 проектни предложения. Убеден съм, че част от тези над 900 проектни предложения	

			притежават необходимото качество и пазарен потенциал за да кандидатстват и по настоящата процедура за насърчаване на предприемачеството. Изискването за допустимост на фирми създадени след 31.12.2016 г. ги ограничава напълно ненужно и само ще се създаде едно ненужно административно бреме за тях, което ще е свързано със закриване на стари и откриване на нови фирми. С Уважение, доц. д-р инж. Тодор Пеняшки	
107.	Веселина Купенова info@sos-predpriemachi.com	29.12.2017 г.	УВАЖАЕМИ ДАМИ И ГОСПОДА, Във връзка с публикувания пакет от документация за обществено обсъждане по процедура „Насърчаване на предприемачеството", с настоящото писмо бихме желали да направим някои коментари и предложения. На първо място Ви поздравяваме и приветстваме положените от страна на експертите на УО труд и усилия и считаме, че структурираната по представения начин концепция и избрания стратегически подход са коректни (доколкото това е възможно при наличието на толкова много заинтересовани страни), а критериите за оценка са балансирани и подбрани максимално удачно спрямо представените на предходното осъждане коментари. Също така считаме, че поставеното изискване записаният капитал да е равен на минимум 20% от общо допустимите разходи по проекта е разумно и би гарантирало в по-голяма степен устойчивото изпълнение на проектите. Радваме се, че и други общини, освен тези от Северозападен район за планиране, попадат в посочените като приоритетни според избраната методология за оценка. Имаме две конкретни предложения, както следва:	**1. Предложението се приема частично** Бюджетът за ИКТ секторите е намален на 6 722 776.80 лева. Бюджетът на останалите две подгрупи сектори е уеднаквен и е 30 252 495.63 лева. **2. Предложението се приема** Текстовете са прецизирани.

1. Разпределяне на бюджета

Предлагаме следното секторно разпределение на наличния бюджет по процедура:

Описание секто на основни ри	Описание на секторите	в % от общия бюдж ет	в лева от общия бюджет	бр. разде ли по КИД 2008	среден бр. проекти (на максимална стойност) за средно един раздел по КИД 2008
Сектори от НСНМСП, изведени като приоритетни за създаване и развитие на нови предприятия	Сектори с изключение на ИКТ	50%	33 613 884,03	10	17
	ИКТ сектори	10%	6 722 776,81	2	17
Сектори, свързани с преодоляване на европейски и регионални		40%	26 891 107,22	12	11

			предизвикателства					

Считаме, че настоящото предложение е релевантно и равнопоставено спрямо потенциала за реализация на проекти в посочените сектори, като е даден по-висок бюджетен дял от 60% на Секторите от НСНМСП, изведени като приоритетни за създаване и развитие на нови предприятия. Предлагаме да се намали от 15% на 10% бюджетния дял за двата раздела по КИД 2008 – J62 „Дейности в областта на информационните технологии" и J63 „Информационни услуги", а разликата от 5% (или 3 361 388,40 лв.) да се добави към бюджета на Секторите, свързани с преодоляване на европейски и регионални предизвикателства, където основните раздели са общо 12 на брой.

2. Прецизиране на Условията за изпълнение Двата параграфа (стр. 6)., а именно:

В *случай че по време на изпълнение на проекта настъпят обективни причини, които налагат промяна на предприемача, кандидатите следва да го заменят с лице, което отговаря на изискванията по критерий III.1 „Приоритизация на проекти на жени предприемачи" от критериите за техническа и финансова оценка. При неспазване на изискването, получената безвъзмездна финансова помощ подлежи на възстановяване от бенефициента по реда на чл. 5 на Административния договор за безвъзмездна финансова помощ (Приложение О).*

В *случай че по време на изпълнение на проекта настъпят обективни причини, които налагат промяна на предприемача,*

			<u>кандидатите следва да го заменят с лице, което към датата на кандидатстване</u> <u>отговаря на изискванията по критерий III.2 „Приоритизация на проекти на лица до 29 г. и лица над 50 г." от критериите за техническа и финансова оценка</u>. При неспазване на изискването, получената безвъзмездна финансова помощ подлежи на възстановяване от бенефициента по реда на чл. 5 на Административния договор за безвъзмездна финансова помощ (Приложение О). трябва да се прецизират. Възможно на етап кандидатстване предприемача да не е попадал в посочените приоритети, т.е. да не е жена и да не е в посочените възрастови групи, така както е записан текста, означава че при настъпване на обективна причина трябва задължително да се замени с лице, отговарящо на изискванията по критерия. Не е ясно и на кои по-точно изисквания се има предвид, моля да се прецизира. Оставаме на разположение и ще се радваме да вземем пряко участие в коментари и работни групи, свързани с процедурата „Насърчаване на предприемачеството". С уважение, Веселина Купенова	
108.	Йордан Чакъров chakarov@investaproject.	29.12.2017 г.	Здравейте! Бих искал да направя няколко предложения във връзка с публикуваната за обществено обсъждане документация по	Моля, запознайте се със становището на УО по т. 106.

	com		процедура за подбор на проекти „Насърчаване на предприемачеството" 1. На страница 10 от Условията за кандидатстване, точка 6 от раздел 11 „Допустими кандидати", е посочено следното: …."Допустими по настоящата процедура за подбор на проекти са само кандидати, при които към датата на кандидатстване записаният капитал е равен на минимум 20% от общо допустимите разходи по проекта"… Считам, че посоченото изискване е редно да отпадне, защото противоречи на целите на процедурата за подпомагане на нови предприятия в приоритетни сектори на Националната стратегия за насърчаване на малките и средните предприятия 2014 - 2020 г. и специфични сфери, свързани с преодоляването на европейски и регионални предизвикателства.Подобно изискване ще затрудни изключително много кандидати, които имат конкурентни предприемачески идеи и не разполагат с необходимия финансов ресурс за осъществяването им. В допълнение бих искал да кажа, че по този начин масово ще бъдат регистрирани фирми на поставени лица, като кандидатстващите фирми реално няма да бъдат независими, каквото е изискването на Условията за кандидатстване. Също така при самото изпълнение на проектите, реално кандидатите няма да могат да стартират изпълнението на проектите си ако не разполагат с наличен финансов ресурс и по този начин изискването за записан капитал равен на минимум 20% от общо допустимите разходи по проекта, допълнително ще утежни положението им. Бих искал да Ви напомня, че банките практически не отпускат	

			финансиране на независими стартиращи предприятия, а съгласно Ръководството за изпълнение на ДБФП по ОПИК, авансови плащания се отпускат само срещу представяне на банкова гаранция, което ще бъде практически невъзможно. Смятам изискването за осигуряването на 20% самоучастие от кандидатите за напълно достатъчно, като трябва да се вземе под внимание обстоятелството, че стартирането на изпълнението на такъв тип проекти реално става със заделени собствени средства на кандидатите до момента на получаване на първо междинно плащане от УО. Поради изброените причини, намирам за напълно безмислено и противоречащо на целите на процедурата, изискването за затварянето на финансов ресурс в размер на 20% при регистрация на фирмата кандидат и се надявам, че е бъде премахнато изцяло след общественото обсъждане на документите по процедурата. 2. На страница 9 от Условията за кандидатстване, точка 2 от раздел 11 „Допустими кандидати", е посочено следното: … „Допустими по настоящата процедура за подбор на проекти са само кандидати, които са регистрирани след 31.12.2016 г."… Предложението ми е този текст да бъде променен на: …… „Допустими по настоящата процедура за подбор на проекти са само кандидати, които са регистрирани след 31.12.2015 г."… По този начин допустими по настоящата процедура ще бъдат и предприятията регистрирани през 2016 г. за участие в процедурата BG16RFOP002-1.002 „Подкрепа за разработване на иновации от стартиращи предприятия", по която бяха подадени над 900 проектни	

			предложения, а бяха финансирани по-малко от 90 проектни предложения. Убеден съм, че част от тези над 900 проектни предложения притежават необходимото качество и пазарен потенциал за да кандидатстват и по настоящата процедура за насърчаване на предприемачеството. Изискването за допустимост на фирми създадени след 31.12.2016 г. ги ограничава напълно ненужно и само ще се създаде едно ненужно административно бреме за тях, което ще е свързано със закриване на стари и откриване на нови фирми. С уважение, Йордан Чакъров	
109.	Благовест Кирилов blagovest.kirilov.blago@gmail.com	29.12.2017 г.	До Г-жа Ивелина Пенева Директор на дирекция „Иновации и конкурентоспособност" Министерство на икономиката Уважаема госпожо Пенева, На сайта Ви бяха публикувани за обществено обсъждане документи за кандидатстване по процедура BG16RFOP002-2.00.. „Насърчаване на предприемачеството" . В точка 11. Допустими кандидати, 11.1 Критерии за допустимост на кандидатите, е посочено, че „Допустими	**Предложението се приема** Изискването за записан капитал от минимум 20% от общо допустимите разходи по проекта е премахнато.

			по настоящата процедура за подбор на проекти са само кандидати, при които към датата на кандидатстване записаният капитал е равен на минимум 20%от общо допустимите разходи по проекта." Притежавам собствено ЕООД, отговарящо на останалите изисквания, с което искам да развия собствен бизнес, като за целта са ми необходими закупуването на машини и персонал. Значи, за да мога да кандидатствам по тази процедура, трябва да внеса огромни суми в капитала на собствената ми фирма. За пример – при максимален размер от 250 000 лв. за проект са ми необходими 50 000 лв. за капитала на дружеството. Дори и да кандидатствам за 100 000 лв. /което е абсолютно недостатъчно за моят бизнес/, пак трябва да внеса поне 20 000 лв. Това изискване е грандиозна дискриминация относно редовите граждани на България, които нямат необходимите средства за да започнат свой бизнес. Това е ограничаване на правата, и по-специално – правото на собствен бизнес. Това е нечувана наглост и злоупотреба с право от страна на Министерство на икономиката. Така ли усвоявате евро средства? Давате само на вашите хора, които имат парите да си регистрират фирма със огромен капитал? Така ли помагате на и без това закъсалия бизнес? Така ли се създава икономически растеж?? Известно е, че малките фирми са гръбнакът на една икономика. Вие съсипвате този бизнес със своите действия, обслужващи кръг от	

			лица, притежаващи огромни средства и за които тези процедури са просто още един начин за изкарване на пари на гърба на обикновения човек!!! Това отвратително условие следва да отпадне, за да могат и обикновените хора да имат равен шанс за достъп до евросредства. Най-отговорно заявявам, че ако това условие не бъде премахнато, ще заведа иск в съда за отмяната на тази клауза, както и на всички документи за тази процедура, ще потърся правата си и в европейския съд. Крайно време е и обикновения човек да се уважава и зачита! Живеем в 21 век и в Европа, а не в 15 век в централен Анадол! Крайно време е да тръгнем по правилата на европейските цивилизации и да станем нормална държава! Благовест Кирилов	
110.	Ивайло Добрев divaylo@gmail.com	29.12.2017 г.	До УО на ОПИК Предложения и коментари по Проекта на Условията за кандидатстване, Условията за изпълнение и приложенията към тях по процедура „Насърчаване на предприемачеството" След прочитане на изменените условия и критерии за кандидатстване прави впечатление, че направените промени ще затруднят или откажат кандидатстващите стартиращи предприемачи. Коментари по изменените Условия за кандидатстване: - Индикатори (раздел 7). Предложение: да бъдат премахнати изискванията за финансови	**Предложението не се приема** Предвидените по процедурата механизми за наблюдение и контрол на ефекта от изпълнението на проектните предложения са в съответствие с възприетия през настоящия програмен период подход за финансиране на ориентирани към резултат инвестиции. Тези механизми имат за цел да насърчат кандидатите да залагат максимално

			корекции при непостигане на прогнозните резултати по критерии: Прогнозна стойност на нетните приходи от продажби; Прогнозна стойност на EBITDA. Да остане версията за индикаторите според Условията за кандидатстване от първото обществено обсъждане от 21.09.2017г. Обосновка: Стартиращият бизнес е високорисков. Подкрепата за стартиращи идеи е особено важна за тяхното осъществяване. С изискването за постигане на заложените индикатори не се стимулира кандидатстването на стартиращи предприемачи, а напротив, с идеята за налагане на тежки санкции ще се постигне тяхното обезсърчаване. Пазарната реалност е трудно предвидима в отворена пазарна икономика дори за световно известни икономически експерти (справка всеобщата изненеда от последните глобални икономически и финансови кризи от 2000 и 2008). За стартиращия бизнес са особено критични първите 2, 3 години. Ако през този период той изпитва трудности (не поради „революция" или „торнадо") и в същото време му се наложат предлаганите финансови корекции, ще бъде принуден да фалира. Което е противоположно на целите на тази процедура. В тази връзка бихме искали да споделим нещо от Софийския фестивал на науката от 2017 г., научено на срещата с нобеловия лауреат проф. Дан Шехтман. Той представи ползите от технологичното предприемачество и разказа за опита си в превръщането на Израел в една от водещите стартъп нации в света. Израел имат национален фонд за подпомагане на предприемачеството. Дават се пари за стартиране на бизнес. Ако начинанието е неуспешно – не се дължи нищо. Ако е успешно се връщат получените пари в зависимост от финансовия резултат. Това	реалистични прогнозни данни, които впоследствие да бъдат реално постигнати. Допълнително, максималните скали на оценка и по двата критерия визирани в запитването Ви са намалени. **Предложението не се приема** С оглед на спецификата на настоящата процедура – допустими кандидати (предприятия, създадени след 31.12.2016 г. с мажоритарен собственик физическо лице, които са независими), допустими дейности и допустими разходи, УО на ОПИК счита, че максималният размер на безвъзмездната финансова помощ от 200 000 лева е реалистичен и достатъчен за стартиране и развитие на предприемаческа идея. **Предложението не се приема** Настоящата процедура е насочена към кандидати, които са търговски

			има ясен бизнес смисъл. Предлаганите по тази процедура финансови корекции – нямат. Освен това поставят предприемачите и Управляващия орган в неприятна ситуация. Предприемачите ще се изкушават да заложат по-високи прогнозни стойности, за да увеличат шансовете за успех на проектното предложение, а статистически не е възможно всички стартиращи бизнеси да са успешни (а е трудно и да се предвиди). Към този момент не ни е известно да е имало процедура по ОПИК за стартиращи предприятия, за която да са се налагали финансови корекции. С налагането на финансови корекции ще бъдат поставени пречки пред основната цел на процедурата, а именно да се създадат и развият стартиращи предприятия. Според публикуваната последна версия на Методологическите насоки за отчитане на индикаторите за резултат и изпълнение по ОПИК не се отчитат индикатори (за резултат и за изпълнение) за Прогнозна стойност на нетните приходи от продажби и Прогнозна стойност на EBITDA. - Максимален размер на заявената безвъзмездна финансова помощ - 200 000 лева (раздел 9). Предложение: Да се измени на: „Максимален размер на заявената безвъзмездна финансова помощ - 391 166 лева". Обосновка: Ограничаването на максималния размер на заявената безвъзмездна финансова помощ до 200 000 лв. ще ограничи възможностите на кандидатстващите предприятия да развият в пълния си капацитет своите идеи. С така зададения таван на размера на безвъзмездната финансова помощ, стартиращи предприятия с ресурсоемки идеи откъм човешки капацитет или ДМА е възможно да не успеят да развият предприемаческата си идея и да не постигнат	дружества. Съфинансирането от страна на кандидата в размер на 20% насърчава постигането на по-голяма ангажираност от негова страна при реализирането на предприемаческата идея. Допълнително, посоченото допринася за постигане на съответствие с принципите за добро финансово управление – икономичност, ефикасност и ефективност на вложените средства. **Предложението се приема** Изискването за записан капитал от минимум 20% от общо допустимите разходи по проекта е премахнато. **Предложението не се приема** Максималният размер на разходите за възнаграждения и външни услуги е определен на база на опита на УО на ОПИК от предходни процедури за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ, съдържащи подобен вид разходи.

			заложените прогнозни резултати. Според текста на ОПИК „ОПИК ще насърчава създаването на нови предприятия, развитието на нови идеи, нови продукти/услуги, както и предприемачеството в определени специфични области, напр. творчески и културни индустрии, предприятия разработващи нови продукти и услуги, свързани със застаряването на населението, полагане на грижи и здравеопазване, социално предприемачество и кооперации на хора с увреждания" , което предполага по-значителни инвестиции, сравнено с ОП РЧР, например. - Максималният интензитет на помощта е 80% (раздел 10). Предложение: Да се измени на: Максималният интензитет на помощта е 90% . Обосновка: Стартиращите предприятия имат нужда от възможно най-голяма подкрепа за реализацията на идеите си. Според досегашната практика на Управляващия орган, финансирането на стартиращи предприятия е било 90%. - Записаният капитал да е равен на минимум 20% от общо допустимите разходи по проекта да отпадне (раздел 11.1, т.6). Предложение: да отпадне. Обосновка: Това условие прави кандидатстването по проекта доста утежнено и е лишено от бизнес логика. Ако дадено новосъздадено предприятие може да си позволи да отдели тези средства, няма да отделя време и средства за кандидатстване, а ще разработи самостоятелно проектната си идея. Времето от публикуването на насоките за кандидатстване до сключване на договор с одобрените кандидати е минимум една година. Малко са стартиращите	Следва да имате предвид, че максималният размер на разходите за външни услуги е фиксиран на 25 000 лева, т.е. не е свързан с максималния размер на общо допустимите разходи по проекта. **Предложението не се приема** По отношение на жените-предприемачи, максималният брой точки по критерий „Приоритизация на проекти на жени предприемачи" е увеличен на 3 точки. При определяне на прага от 64 г. са използвани данни от доклади и проучвания на Европейската комисия и Global Entrepreneurship Monitor. Анализът на документите показва, че това е горната граница на населението в работоспособна възраст и работната сила. От друга страна, средната възраст на напускане на пазара на труда в ЕС и България е дори под 64 г. Част от документите изследват "коефициент

			предприятия, които могат да си позволят да отделят тези средства като записан капитал за времето от подаването на проектното предложение до приключване на изпълнението на проекта (трябва да отделят 20% от стойността на общо допустимите разходи по проекта, а освен това трябва да намерят при евентуално одобрение още 20%, които представляват самофинансиране по проекта). Това би било пречка за изпълнение на основната цел на тази процедура. - Допустими разходи (раздел 14.2, т.1 и т.6). Предложение: Разходите за възнаграждения по т.1 да бъдат увеличени на до 60% от общо допустимите разходи по проекта. Разходите по т.6 Разходи за външни услуги да бъдат увеличени на до 20% от общо допустимите разходи по проекта. Обосновка: в т.6 от 14.2. „Допустими разходи" са включени разходи за различни по вид външни услуги като: изработване на икономическа оценка, финансова оценка и техническа оценка на продукти (стоки или услуги); разработване на технологии за производство на продукти (стоки); изработване на пазарни анализи и проучвания, маркетингови планове за пазарна реализация на продукти (стоки или услуги); създаване на интернет страница на кандидата; защита на индустриална собственост на национално и международно равнище и ползване на необходимата за това експертна помощ. Ако едно предприятие иска да се възползва от услуги за разработване на технологии за производство или защита на индустриална собственост на национално и международно равнище и ползване на необходимата за това експертна помощ, предвидените 10% от общо допустимите разходи ще се окажат крайно недостатъчни.	на предприемаческа активност", където последната категория е между 55-64 г., т.е. след 64 г. не се събират данни и не се правят изследвания. Критерият за съответствие с ИСИС е в съответствие с предвиденото в Инвестиционен приоритет 2.1. на ОПИК приоритизиране проекти в областите на стратегията. Допълнително, критерият е ревизиран, като по него ще се оценява единствено дали проектът се изпълнява в една от тематичните областите ИСИС.

			В случай, че кандидатства предприятие с идея, която не е свързана с големи инвестиции в ДМА, но се нуждае от повече назначени хора, ще се окаже трудно да състави бюджет, който да се вмести в рамките на зададените ограничения в т. 14.2. „Допустими разходи" . По-разумно е да се даде възможност разходите за заплати да представляват по-голяма част от общо допустимите разходи. Коментари по Приложение Ж „Критерии и методология за оценка": - Критерий III. Приоритизация на проекти. 1. Приоритизация на проекти на жени предприемачи – 2т. Предложение: Приоритизация на проекти на жени предприемачи – 5т. Обосновка: Европейският съюз, в частност Европейската комисия отделя финансов ресурс, чрез програмата Horizon2020 за поощряване на жените-предприемачи и за подпомагането при финансиране на бизнес или научни идеи, представяни от жени-предприемачи или жени-учени. Тази процедура е първата, доколкото има информация в тази насока, която дава преимущество на кандидатстващите жени. Това е добър пример и за да даде реално преимущество на жените-предприемачи, би трябвало да бъдат подкрепени с 5 т., както бе в първия вариант на Условията за кандидатстване по тази процедура. Присъждането само на две точки не би могло да даде достатъчно предимство на кандидатстващите жени. - Критерий III. Приоритизация на проекти. 2. Приоритизация на проекти на лица до 29 г. и лица над 50 г. Предприемачът е лице до 29 г. (ненавършени) или лице между 50 г. (навършени) и 64 г. (ненавършени). Предложение: Да отпадне горната граница от 64 г. (ненавършени).	

			Обосновка: Според статистика на European Agency for safety and Health at Work, възрастните работници – над 50 г., ще представляват около 30 млн., от работната сила след 2025г. В тази връзка е и политиката на ЕС за насърчаване на активността на пазара на труда на хора на пенсионна възраст. Не бива да се отнема предимството на възрастни активни предприемачи – над 64 г., които са в предпенсионна или пенсионна възраст. Научни работници, служители в системата на образованието и др., които се намират в предпенсионна или пенсионна възраст и имат идеи, с които биха могли да кандидатстват, ще подпомогнат развитието на българската икономика, като по този начин ще допринесат за повишаването на нейната конкурентоспособност. Желанието на тези хора да останат активни на пазара на труда трябва да бъде подкрепено. Поставянето на таван на възрастовата граница дискриминира активните на пазара на труда хора над 64г. - Критерий III. Приоритизация на проекти. 4. Съответствие с ИСИС – 3т. Предложение: да отпадне 4. Съответствие с ИСИС. Обосновка: Приоритетите по ИСИС влизат в противоречие с целта на процедурата за създаването и развитието на нови предприятия в приоритетни сектори на Националната стратегия за насърчаване на малките и средните предприятия 2014-2020 г. и специфични сфери, свързани с преодоляването на европейски и регионални предизвикателства. Голяма част от посочените сектори не влизат в обхвата на ИСИС, който е ограничен до информатика и ИКТ, мехатроника и чисти технологии, здравословен начин на живот и биотехнологии, нови технологии в креативните и рекреативните индустрии. Трудно е да се намери широка допирна точка между	

			приоритетите на ИСИС и посочените като приоритетни по тази процедура. Въвеждането на приоритизиране спрямо ИСИС задава изключително тясна рамка за кандидатстващите предприятия и изключва до голяма степен приоритетните сектори на Националната стратегия за насърчаване на малките и средните предприятия 2014-2020 г. и специфичните сфери, свързани с преодоляването на европейски и регионални предизвикателства. Тази рамка се свива още повече, когато биват добавени и регионалната приоритизация на ИСИС според районите на планиране, което обезсмисля поставянето на секторите от НСНМСП и специфичните сфери, свързани с преодоляването на европейски и регионални предизвикателства като приоритетни, което пък е предпоставка за дискриминирането на тези сектори. До този момент е имало процедури по ОПИК за създаване или въвеждане на иновации, които са давали предимство на приоритетните сектори на ИСИС, но това е първата процедура, която даваше предимство на секторите от НСНМСП и специфичните сфери, свързани с преодоляването на европейски и регионални предизвикателства. С включването на ИСИС и регионалната приоритизация това предимство вече не съществува. Прави впечатление, че така разписаните Условия за кандидатстване представляват някакъв половинчат компромис, който не е в интерес на секторите от НСНМСП и специфичните сфери, свързани с преодоляването на европейски и регионални предизвикателства, които са основната целева група на тази процедура. С уважение: Ивайло Добрев	

			Виолета Христова Мариана Данева Александър Константинов	
111.	Ралица Петкова info@bakep.org	29.12.2017 г.	УВАЖАЕМИ ГОСПОДИН МИНИСТЪР, УВАЖАЕМИ ГОСПОЖИ И ГОСПОДА, Като изразяваме удовлетвореност от вписването на важни наши препоръки в условията за кандидатстване и оценка по процедурата и считаме, че условията и оценката са значително подобрени спрямо първоначалния си вариант, предлагаме: 1. Намаляване изискването записаният капитал на кандидата да е равен на минимум 20% от общо допустимите разходи по проекта на 15%. Нашето предложение е свързано със следното виждане: подкрепяме изискването кандидатите да могат да докажат реална възможност за финансиране на предприемаческите си идеи, но считаме, че 15% е максимумът на резонно изискване, така че в оценка да влязат достатъчен брой конкурентоспособни предприемачески идеи. Намаляване на процента записан капитал е свързан и с предложението ни за увеличаване на максималния грант на 200 000 евро. При условие, че УО желае да фокусира схемата в проекти, които имат доказан финансов потенциал за реализация, тези проекти обикновено са свързани с по-големи инвестиции. 2. Относно разпределение на бюджета на процедурата, коментарът и препоръката ни е следната: За 18 кода по НКИД, именно за секторите свързани с европейски и	**1. Предложението не се приема** В резултат на получените многобройни коментари и предложения по време на настоящото обществено обсъждане за отпадане на изискването за записан капитал от минимум 20% от общо допустимите разходи по проекта, критерият е премахнат. **2. Предложението се приема частично** Бюджетът за ИКТ секторите е намален на 6 722 776.80 лева. Бюджетът на останалите две подгрупи сектори е уеднаквен и е 30 252 495.63 лева. **3. Предложението не се приема** Имайки предвид спецификата на настоящата процедура, която не изисква извършване на

			регионални предизвикателства, в които схемата трябва да бъде фокусирана, са определени 23.5 млн. лв., т.е 35% от бюджета. За 10 кода по НКИД са определени 33.6 млн. лв., т.е. 50% от бюджета. За 2 кода по НКИД са определени 15% от бюджета. По всички предходни процедури по ОПИК, по които е имало разделение на бюджета, за интензивни на знание услуги са били отделяни 15% от общия бюджет, предназначени за 7 кода на икономическа дейност. Като отчитаме високата добавена стойност на сектори J62 и J63, предлагаме бюджетът за тези кодове да не бъде занижаван пропорционално, т.е. над 3 пъти, а да бъде занижен с една трета, т.е. да бъде фиксиран на 10%. С оставащите 5% да бъде увеличен бюджетът за секторите свързани с европейски и регионални предизвикателства. В настоящия си вид, разделението на бюджета е нелогично неравномерно и не отразява основната цел на схемата, подкрепа за стартиращи бизнеси в секторите свързани с европейски и регионални предизвикателства. 3. С оглед сложността на подготовка на проектите по настоящата процедура, предлагаме срокът за кандидатстване да бъде увеличен от 60 дни на 90 дни. 4. Категорично настояваме определението за „област на предприемаческата идея" да се прецизира във връзка с наличието му в четири критерия за оценка, с тежест 26 т. Предлагаме за всеки допустим сектор по НКИД, в който предприемачът заявява принадлежност на проекта си, да бъдат посочени кодовете от	предварителни подготвителни дейности (напр. извършване на обследване за енергийна ефективност) и факта, че документацията по нея се публикува за обществено обсъждане втори път, УО счита, че потенциалните кандидати разполагат с достатъчно време да се запознаят с документацията по процедурата и да подготвят проектните си предложения. Допълнително, процедурата ще бъде обявена с два крайни срока за кандидатстване. **4. и 5. Предложението не се приема** Определянето на професиите и длъжностите, които попадат в съответните икономически сектори съгласно КИД 2008 е извън компетенциите на УО на ОПИК. Освен това, подобна класификация би била неприложима за определени дейности, имайки предвид, че по

			класификатора на професиите, които попадат в областта на съответния сектор. 5. Следното настоящо определение създава възможност за субективизъм в оценката, в степен, която може напълно да опорочи оценката по процедурата: За целите на настоящата процедура под „област на предприемаческата идея" следва да се разбира наличието на логическа свързаност между образователно-квалификационното ниво/професионалния опит и областта на планираната за реализиране в рамките на проекта предприемаческа идея (продукт – стока или услуга). 6. Отново предлагаме критерий II.1 да бъде редактиран, така че да бъде приложим за мнозинството допустими сектори, в които висшето образование е ирелевантно, за разлика от средно-специалното, „Предприемачът има завършено висше образование и притежава образователно-квалификационна степен „бакалавър" или по-висока степен в областта на предприемаческата идея или предприемачът има завършено средно-специално образование в областта на предприемаческата идея. 7. Считаме, че е необходимо да бъде дадена дефиниция за периодите, в които се оценява професионалният опит на предприемача и неговия екип – необходимо е да се дефинира крайният срок, преди който се отчита опитът, напр. дата на отваряне на процедурата или крайният срок за кандидатстване. Допълнителни коментари предлагаме в приложените документи:	процедурата се изисква образование и опит в областта на предприемаческата идея, а не в сектора на икономическа дейност. Допълнително, невъзможно е да се обхване естеството на всички възможни предприемачески идеи, като за отделните предприемачески идеи може да има няколко на брой приложими професионални направления и длъжности, които да не съответстват на кода по КИД. **6. Предложението се приема частично** Критерият е ревизиран. Когато предприемачът има завършено средно-специално образование или има придобита степен на професионална квалификация в областта на предприемаческата идея, кандидатът ще получи 3 точки. **7. Предложението се приема** По отношение на допълнителните коментари, моля да имате предвид

			Към Критерии и методология за оценка на проектни предложения: - По Критерии „Пазарна приложимост на предприемаческата идея". 1.1 „Анализ на пазарната ниша" – коментар: „Прекалено много точки се дават за иновативност на идеята, имайки предвид, че повечето кодове, които се подпомагат са за занаятчийски дейности, това би ощетило по-голямата част от предприемачите-занаятчии, с желание да кандидатстват по процедурата". - По Критерии „Момент на равновесие (Breakeven point)" – коментар: „По-малко от две години е прекалено кратък срок в който се очаква да настъпи моментът на равновесие. Отново ако приемем, че кандидатстваме за максимума бюджет, за нас той се явява инвестиция, т.е. разход, тоест при изчисленията той се добавя към FC и VC на проекта. В този случай, ако на годишна база имаме FC=12000, а VC=60000 (ако приемем, че и те през годините няма да се увеличават) дори, то ние трябва да имаме за годините, обект на бизнес плана, приходи от продажби над 80 000 лв. При условие обаче, че продукцията ни се увеличава, тоест приходите биха се увеличили, то тогава, в повечето случаи и коефициента на променливите разходи расте, тоест достигането на BEP не би било възможно." - По Критерии „Образователно-квалификационно ниво на предприемача – коментар: „Този критерий е ограничаващ и по никакъв начин не доказва и не гарантира непременно, че предприемаческата инициатива и бизнеса ще са успешни. Също, по	следното: Настоящата процедура не е насочена към разработване и внедряване на иновации, развитие на иновативната дейност и повишаване на иновативния капацитет на кандидатите, а към реализиране на пазара на предприемачески идеи. От първостепенно значение за реализацията на тези идеи е тяхната пазарната приложимост. По отношение на критерий „Момент на равновесие (Breakeven point)", следва да имате предвид, че той премахнат. По процедурите за насърчаване на предприемачеството, предприемачът е от първостепенно значение за реализиране на предприемаческата идея и съответно успешното изпълнение на целия проект. Освен професионалния опит на предприемача в областта на идеята, другият важен критерий е неговото образователно-квалификационно

			никакъв начин не доказва реална практическа представа от спецификата на областта, за която кандидатства." - По Критерии „Професионален опит на екипа на кандидата в областта на предприемаческата идея" – коментар: „Какво значение имат общо 5 години? Т.е. ако 10 човека имат стаж по половин година, то критерият е изпълнен? В този случай не е ли по-добре да се формулира – Имат средно над 5 години опит." Към Условията за кандидатстване: - По т. 11.1 „Критерии за допустимост на кандидатите", подточка 2)Допустими по настоящата процедура за подбор на проекти са само кандидати, които са регистрирани след 31.12.2016 г. – коментар: „Защо ще бъдат финансирани само кандидати регистрирани през 2017 година? Това е ограничаващо условие и изключва всички дружества, които са на 2 години, от друга страна те са недопустими и по останалите процедури, тъй като там изискването е за минимум 3 години. В предишният вариант на условията за кандидатстване, се включваха всички дружества създадени в последните до три години." - По т. 22. „Критерии и методика за оценка на проектните предложения", Критерии „Пазарна приложимост на предприемаческата идея" – коментар: „Защо ще има показател пазарна приложимост на идеята, при условие, че това не е процедура за иновации."	ниво. Посоченият критерий е показател за наличието на знания и умения за реализиране на предприемаческата идея. Подобен критерий се използват в редица програми както в страната, така и в чужбина. Следва да имате предвид, че лицата, които ще бъдат обект на оценка по критерий „Професионален опит на екипа на кандидата в областта на предприемаческата идея" следва да бъдат не повече от 3 броя, а максимален брой точки по критерия се получават, когато членовете на екипа на кандидата имат общо повече от 7 години професионален опит в областта на предприемаческата идея. В Условията за кандидатстване публикувани при първото обществено обсъждане е посочено, че допустимите кандидати трябва да имат по-малко от две приключени финансови години. Във втория вариант допустимите кандидати

			Оставам с уважение, КРИСТИНА ЦВЕТАНСКА	трябва да са регистрирани след 31.12.2016 г., т.е. изискването за по-малко от две приключени финансови години е запазено, като единствено за улеснение на кандидатите формулировката му е конкретизирана. В този смисъл, няма промяна в същността на критерия за допустимост.
112.	Виден Даскалов v.daskalov@vedesoft.com	29.12.2017 г.	Здравейте, След като се запознах подробно с документи от програмата в процес на обществено обсъждане за насърчаване на предприемачеството, се оказа че в приоритетните сектори не е включен един от най-просперищите и бързо развиващи се браншове в България и в световен мащаб, който създава продукти с висока добавена стойност, осигурявайки заетост основно на млади хора, като например, компютърно програмиране - код КИД 62.01. Смятам че би трябвало това трябва да бъде включено, все пак програмата е насочена към млади предприемачи, а в списъка с приоритетни сектори към момента присъстват такива които предполагат вече развита дейност, от хора неотговаряща на описанието - млад предприемач. Поздрави, Виден Даскалов	Моля, вижте разяснението на УО по т. 92.

113.	Безуханова kiteks.eood @gmail.com	29.12.2017 г.	До Ръководителя на Управляващия орган на ОПИК, Във връзка с обществено обсъждане на условията за кандидатстване и изпълнение на проекти по процедура за подбор „Насърчаване на предприемачеството", предлагаме следното мнение и предложение за изменение: Максималният размер на безвъзмездната финансова помощ за един проект да бъде в размер до 391 166 лева. Намаляването на безвъзмездната помощ до 200 000 лева за един проект не съответства на целите на програмата, като поставя под съмнение устойчивостта на проектните предприемачески идеи. Целта на програмата не е да бъдат финансирани максимален брой бенефициенти, а да бъдат финансирани качествени проекти с добавена стойност за икономиката и обществото. С намаляване на максимално допустимия размер на безвъзмездната помощ ще бъдат намалени разходите за инвестиции в оборудване, а в общ план ще бъдат разходвани повече средства за наеми и заплати, което от своя страна ще се отрази негативно върху очакваните резултати и ефект от процедурата. С уважение, г-жа Безуханова	Моля, запознайте се със становището на УО по т. 44 и т. 93.
114.	Константин Христов knt.hristov@ gmail.com	29.12.2017 г.	Бих искал да направя следните предложения за подобряване параметрите на процедурата: Финансови изисквания	**1. Предложението не се приема** Настоящата процедура е насочена към кандидати, които са търговски

			1. Връщане на процента на финансиране от програмата на 90%. Не знам какво е наложило намаляване на процента, но подобно решение е нелогично имайки предвид, че процедурата е за създаване и развитие на нови предприятия, за които 10% са от голямо значение. 2. Връщане на максималния размер на БФП на 200 000 евро. Отновно и тук не е ясно каква е причината за подобно намаляване наполовина на БФП. 200 000 лева са недостатъчни за изпълнение на цялостни инвестиционни проекти, които включват всички необходими за тяхното реализиране дейности и разходи. 3. Да се намали наполовина бюджета за ИКТ секторите, като останалата част се насочи към една от другите две групи. Не само че първоначално тези сектори не бяха допустими, а сега има и отделен, немалък бюджет за тях. От къде се появиха? В тези сектори има достатъчно новосъздадени фирми, а и имат достъп до финансиране от чуждестранни компании и различни фондове за начален и рисков капитал. Освен това това са само 2 кода, 2 кода на фона останалите, които са в пъти повече! Допустими сектори 4. Да отпаднат сектори С22 и С23 с изключение на тази част от С23, които фигурираха в предишния вариант. Включването на тези сектори е необосновано – те са нискотехнологични и не генерират висока добавена стойност. Освен това не принадлежат нито към европейските и регионални предизвикателства, нито към	дружества. Съфинансирането от страна на кандидата в размер на 20% насърчава постигането на по-голяма ангажираност от негова страна при реализирането на предприемаческата идея. Допълнително, посоченото допринася за постигане на съответствие с принципите за добро финансово управление – икономичност, ефикасност и ефективност на вложените средства. **2. Предложението не се приема** С оглед на спецификата на настоящата процедура – допустими кандидати (предприятия, създадени след 31.12.2016 г. с мажоритарен собственик физическо лице, които са независими), допустими дейности и допустими разходи, УО на ОПИК счита, че максималният размер на безвъзмездната финансова помощ от 200 000 лева е реалистичен и достатъчен за стартиране и развитие на предприемаческа идея.

			приоритетните сектори съгласно НСНМСП. Какво „културно и творческо" виждате в производството на вар, цимент и гипс или пък на тръби, профили, гуми? Допустими разходи 5. Разходите за ДНА да се увеличат двойно и да станат 60 000 лева. Патентите, лицензите, ноу- хау са изключително скъпи нематериални активи, за които 30 000 лева са крайно недостатъчни. В същото време разработването на tailor-made софтуер за конкретни нужди на компанията отново изисква по-сериозен финансов ресурс. 6. Разходите за външни услуги да се увеличат от 10% на 15%.Тези съпътстващи разходи са от изключително значение за реализирането на пазара на дадена идея. Критерии за допустимост и оценка: 7. Да не се премахва изискването за записан капитал, като при необходимост процентът може да бъде намален. Наличието на определен финансов ресурс е от решаващо значение за успешното изпълнение на проекта и създава финансова сигурност както за кандидата, така и за Управляващия орган. 8. Устойчива заетост – да не се изисква запазване на условията (длъжност, часова заетост, размер на възнаграждение, наемане на трудов договор и др.), приложими към екипа на кандидата съгласно т. 14.2 от Условията за кандидатстване. Това е прекалено	**3. Предложението се приема частично** Бюджетът за ИКТ секторите е намален на 6 722 776.80 лева. **4. Предложението не се приема** Секторите от раздели С22 и С23 имат положително регионално въздействие върху заетостта и върху икономическата активност, притежават потенциал за създаване на клъстери и са базови за други отрасли. **5. Предложението се приема частично** Максималният размер на разходите за придобиване на дълготрайни нематериални активи (вкл. разходи за разработване на софтуер) е увеличен на 50 000 лева. **6. Предложението не се приема** Максималният размер на разходите за външни услуги е определен на

			ограничаващо и финансово натоварващо изискване дори и за съществуващи компании. Да се върне стария вариант на определението. 9. Прогнозни нетни приходи от продажби и EBITDA – да се намали горния праг на скалата по двата критерия и да бъде 18% за първия и 10% за втория. Стойностите са прекалено високи и повечето кандидати не биха могли да ги постигнат реално, а само ще залагат в Бизнес плана си нереалистични прогнози, които после няма да могат да изпълнят, което пък ще доведе до налагане на корекции и връщане на помощта. 10. Жени-предприемачи и предприемачи под 29 и над 50 – да се увеличат точките и по двата критерия и да станат по 4 точки. Намаляването на точките реално обезсмисля приоритизирането на база пол и възраст. Отново е неясно защо е намален максималния брой точки по тези два критерия? Необходимите точки могат да бъдат взети от прогнозните финансови критерии и устойчивата заетост, като максималният брой по 4-те критерия се намали с по 1 точка.	база на опита на УО на ОПИК от предходни процедури за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ, съдържащи подобен вид разходи. Следва да имате предвид, че максималният размер на този вид разходи е фиксиран на 25 000 лева, т.е. не е свързан с максималния размер на общо допустимите разходи по проекта. **7. Предложението не се приема** В резултат на получените многобройни коментари и предложения по време на настоящото обществено обсъждане за отпадане на изискването за записан капитал от минимум 20% от общо допустимите разходи по проекта, критерият е премахнат. **8. Предложението се приема частично** Определението за „устойчива

				заетост" е ревизирано, като се изисква осигуряване на заетост (работни места) за период от 6 месеца след приключване на проекта, а не за периода от приключване на проекта до края на първата приключена финансова година, следваща годината на приключване на проекта. **9. Предложението се приема частично** Горният праг на скалата и по двата критерия е намален, като той е 50% за прогнозната стойност на нетните приходи от продажби и съответно 15% за EBITDA. **10. Предложението се приема частично** Максималният брой точки по критерии „Приоритизация на проекти на жени предприемачи" и „Приоритизация на проекти на лица до 29 г. и лица над 50 г." е увеличен на 3 точки.

115.	Никола Попов epgo.2016@gmail.com	29.12.2017 г.	Оперативна програма „Иновации и конкурентоспособност" 2014-2020 Процедура на подбор на проекти BG16RFOP002-2.00.. „Насърчаване на предприемачеството" Предоставените коментари са по I. Документ "УСЛОВИЯ ЗА КАНДИДАТСТВАНЕ с проектни предложения за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по Оперативна програма „Иновации и конкурентоспособност" 2014-2020 Процедура на подбор на проекти BG16RFOP002-2.00.. „Насърчаване на предприемачеството"": По т.11.1. 7). Бенефициентите се ограничават в рамките на една година след края на проекта да продължат да осъществяват дейност по основната дейност за предприятието, с което бенефициентът кандидатства за помощта. Знаем, че в реални пазарни условия това е трудно постижимо, особено когато се цели развитие на предприятието и реализиране на по-големи обороти и печалби. Така една научно-развойна дейност може да премине в производствена, консултантска или услуги, които чисто капиталово да реализират първоначалната идея. И когато определени дейности се изместят в следствие респондиране на пазара, следва и изменение на основната икономическа дейност, което ще се отрази и в НСИ. Затова считаме, че въведената мярка е по-скоро ограничение за развитие на успешните предприемачи, отколкото контролиращ и дисциплиниращ механизъм. Дори тук виждаме и икономически риск, при който реализирането на стоките и услугите от предприемача биха били реализирани през други фирми и съответно забавяне и намаляване	Съответствието с визирания в запитването Ви критерий за допустимост ще бъде проследявано и на етап изпълнение - в края на периода включващ срока на изпълнение на проекта и първата приключена финансова година, следваща годината на приключване на проекта, като Управляващият орган ще извършва служебна проверка въз основа на данни, предоставени от НСИ дали основната икономическа дейност на бенефициента попада в допустимите по процедурата сектори, т.е. възможни са промени, но в рамките на допустимите сектори. Визираното в запитването Ви изискване по отношение на ДМА и ДНА е с цел постигане на устойчивост на направената инвестиция. Изискването за записан капитал от минимум 20% от общо допустимите

			на внесения ДДС в държавния бюджет би резултирал като следствие на мярката. По т.14.2. 3/. При разходите за ДМА и ДНМА е заложено условие същите да останат свързани с проекта, за който е предоставена помощта, за период от три години от окончателното плащане за МСП и да бъдат използвани в стопанския обект. Какви ДНМА се има предвид? Ако е закупен специализиран или изработен по поръчка софтуер, какво се има предвид със използването им в стопанския обект, при положение, че софтуерът може да се инсталира на преносим компютър и с него да се работи от разстояние при нужда? При разширяване на дейността и преместване на стопанския обект как ще се тълкува заложеното условие дори и при запазен принцип за обект в съответната административна област? Амортизацията и реалната производителност при компютърните системи е до 2 години, като след този период системите стават морално остарели и е логично чисто счетоводно те да излязат от актива. Това означавали, че за тези и други активи срока по тази мярка автоматично ще се скъси (при къси периоди на амортизация)? II. Документ КРИТЕРИИ И МЕТОДОЛОГИЯ ЗА ОЦЕНКА НА ПРОЕКТНИ ПРЕДЛОЖЕНИЯ ПО ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА „ИНОВАЦИИ И КОНКУРЕНТОСПОСОБНОСТ" 2014-2020 Процедура за подбор на проекти BG16RFOP002-2.00.. „Насърчаване на предприемачеството" По т.2 Критерии за оценка на допустимостта на кандидата №.7 - Към датата на кандидатстване записаният капитал на предприятието-кандидат е равен на минимум 20 % от общо допустимите разходи по проекта. Тозии критерий е излишен по три причини. 1. Вписването на	разходи по проекта е премахнато. По процедурата са предвидени механизми за наблюдение и контрол на ефекта от изпълнението на проектните предложения в съответствие с възприетия през настоящия програмен период подход за финансиране на ориентирани към резултат инвестиции. Тези механизми имат за цел да насърчат кандидатите да залагат максимално реалистични прогнозни данни, които впоследствие да бъдат реално постигнати. Допълнително, максималните скали на оценка по два от визираните в запитването Ви критерия са намалени.

			капитал не може да гарантира, че той е внесен или, че е касово наличен за разплащания на фирмата. 2. Според промените от август месец 2017 г. в ДОПК и по-специално в чл.19, всеки един от съдружниците отговаря с цялото си имущество за задълженията на фирмата, което обезсмисля определянето на лимит на отговорността, само чрез вписване на капитал. Ако се има предвид физическото наличие на капитал в размер на до 20 % от исканата помощ по програмата, то това само ще затрудни оперативно предприемачът, като това е едно административно и финансово бреме, като вместо насърчаване на предприемачеството ще се постигне административно задушаване на все още крехките и неопитни в бизнеса предприемачи. 3. При възможност за даване на банкова гаранция, особено при авансови плащания, защо е нужно наличието на блокиран капитал в размер на 20 % от проекта, или ако има вписан капитал (има се предвид наличен), защо е нужна банкова гаранция при авансови плащания? Двете неща взаимно се обезсмислят, а бизнеса се натоварва освен финансово, а и административно. В същия документ II. Критерии за техническа и финансова оценка т. 4, 5, 6 и 7. Кой може да гарантира финансовата стабилност на страната, икономическия ръст, който се постига в момента и държавното подпомагане в областта на предприемаческата идея, че да бъдат заложени определени параметри за възвръщаемост, реализация и устойчивост на пазара на труда? Тези критерии за добра препоръка, но трябва много добре да се прецизират с оглед на вътрешните и външни икономически предизвикателства пред страната. Очаква се повторно спукване на балона свързан с имотния пазар, който стремглаво би повлякъл надолу цели сектори от	

			икономиката. В периода 2008-2013 България има горчив опит от това дори и в сектори, които традиционно са силни. Санкциите наложени от ЕС на Русия доведоха до фалит много експортьори от България и свиха продажбите на традиционните селскостопански продукти изнасяни за там. Това би свило потреблението и би ограничило индиректно развитието на сектори като J60.10 "Създаване и излъчване на радиопрограми"; J60.20 „Създаване и излъчване на телевизионни програми"; M71.11 „Архитектурни дейности"; M71.12 „Инженерни дейности и технически консултации"; M74.10 „Дейности в областта на дизайна"; M74.20 „Дейности в областта на фотографията"; и много други заложени в програмата. Според нас един разумен срок до 12 месеца след края на проекта или до възвръщане на 80 % от разходите по проекта (размера на помощта) би бил добър критерий за оценка, който да има дисциплиниращ ефект и да е от полза за дългосрочните стратегии на Министерство на икономиката. С Уважение: УС на ЕПГО	
116.	doctorsbulgaria@gmail.com	29.12.2017 г.	До Ръководителя на Управляващия орган на ОПИК, Във връзка с обществено обсъждане на условията за кандидатстване и изпълнение на проекти по процедура за подбор „Насърчаване на предприемачеството", предлагаме следното мнение и предложение за изменение:Максималният размер на безвъзмездната финансова помощ за един проект да бъде в размер до 391 166 лева. Намаляването на безвъзмездната помощ до 200 000 лева за един проект не съответства на целите на програмата, като поставя под съмнение устойчивостта на проектните предприемачески идеи. Целта	**Предложението не се приема** С оглед на спецификата на настоящата процедура – допустими кандидати (предприятия, създадени след 31.12.2016 г. с мажоритарен собственик физическо лице, които са независими), допустими дейности и допустими разходи, УО на ОПИК счита, че максималният размер на

			на програмата не е да бъдат финансирани максимален брой бенефициенти, а да бъдат финансирани качествени проекти с добавена стойност за икономиката и обществото. С намаляване на максимално допустимия размер на безвъзмездната помощ ще бъдат намалени разходите за инвестиции в оборудване, а в общ план ще бъдат разходвани повече средства за наеми и заплати, което от своя страна ще се отрази негативно върху очакваните резултати и ефект от процедурата. С уважение, ХДО	безвъзмездната финансова помощ от 200 000 лева е реалистичен и достатъчен за стартиране и развитие на предприемаческа идея.
117.	Иван Иванов adv.ivan.ivanov@abv.bg	29.12.2017 г.	До Управляващият орган на Оперативна програма „Иновации и конкурентоспособност" 2014-2020 Уважаеми госпожи и господа, Представям на Вашето внимание становище във връзка с предоставената възможност за обществено обсъждане на документ със заглавие: „УСЛОВИЯ ЗА КАНДИДАТСТВАНЕ с проектни предложения за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по Оперативна програма „Иновации и конкурентоспособност" 2014-2020; Процедура на подбор на проекти; BG16RFOP002-2.00..; приоритет 2.1. „Достъп до финансиране в подкрепа на предприемачеството"	**1. Предложението не се приема** Максималният размер на разходите за външни услуги е определен на база на опита на УО на ОПИК от предходни процедури за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ, съдържащи подобен вид разходи. Допълнително следва да имате предвид, че настоящата процедура не е насочена към разработване на иновативни продукти. **2. Предложението не се приема**

			1. По т. „3/" към 14.2. от Проекта на Процедура по подбор на проекти със заглавие „Допустими разходи" Предлагам изменение на посочената точка, както следва: 3/ Разходи за придобиване на дълготрайни нематериални активи (вкл. разходи за разработване на софтуер), необходими за реализиране на пазара на продукти (стоки или услуги) – до 30 000 лева. Ограничението от 30 000 лева не важи за проекти, които имат за цел предоставяне на услуги в сферата на Информационни и комуникационни технологии (ИТК). Мотиви: Считам, че при определянето на допустимите разходи, следва да се спазват и основните принципи залегнали в приоритетна ос 2.1. С определените предвидените до 30 000 лв. за придобиване на НДМА (в т.ч. и за разработване на софтуер) и с оглед значително по-високите пазарни цени за такъв вид услуги считам, че това не само е в противоречие с основната цел на приоритетната ос – „насърчаване на предприемачеството" и по-конкретно – „разработване на нови продукти и услуги", а и нарушава най-малко два от принципите залегнали в ОПИК. Преди определяне на такова ограничение следва да се направи задълбочено проучване на пазарната цена за разработване на специфичен специализиран софтуер, който е необходим за предоставяне на услуги на Информационното общество. Следва да се има предвид, че не за покупка на софтуер и лицензия за неговото ползване, а за разработване на софтуер, който следва да посрещне специалните и специфични нужди на проекта. В	Приоритизирането на база пол и възраст е в съответствие с предвиденото в Инвестиционен приоритет 2.1. „Достъп до финансиране в подкрепа на предприемачеството" на ОПИК.

			тази връзка следва да се има предвид и тенденциите на пазара на труда за наемане на програмисти – квалифициран персонал. Доколкото предложеното съфинансиране на разходите за труд е определено по следния начин: „размерът на брутната работна заплата за 8 часов работен ден не трябва да надвишава максималния месечен размер на осигурителния доход за 2017 г." то е от изключително значение за всеки иновативен проект да не се ограничават разходите за разработване на софтуер. В заключение бих искал да посоча още един мотив за приемане на моето предложение, а именно че чрез посоченото ограничение ще бъдат нарушени два основни принципа на съфинансирането посредством Европейските програми. От една страна бъде нарушен принципът на „финансиране обосновано на нуждите" и от друга – ще бъде нарушен принципът на ефективност и ефикасност на инвестициите. Недостатъчното финансиране е предпоставка да не може да бъде разработен по достатъчно добър начин необходим и иновативен продукт, независимо от потенциала му (напр. да бъде създаден софтуер с по-малко функционалности от оптималния им брой). Не на последно място следва да се има предвид и фактът, че като приоритетни за създаване и развитие на нови предприятия са посочени секторите „Дейности в областта на информационните технологии" и „Информационни услуги". Посочените два сектора несъмнено се нуждаят от софтуер за предоставяне на услуги на Информационното общество и доколкото е определен праг за възнаграждение на квалифициран персонал (програмисти) далеч от пазара на труд за тази специалност, считам за абсолютна предпоставка посоченото ограничение от 30 000 лева да отпадне за	

			случаите на разработване на специфичен софтуер, необходим за предоставяне на информационни услуги или дейности в областта на информационните технологии, т.е. ИТК сектора. 2. По т. 15) Допустими целеви групи: Да отпадне приоритетът даден на жени предприемачи, както и възрастовото ограничение, като точката придобие следния вид: „15. Допустими целеви групи: По процедурата ще бъде приложена специфична тематична фокусираност в съответствие с НСНМСП и области свързани с европейски и регионални предизвикателства. По настоящата процедура ще се подкрепят изключително проекти, включващи дейности за реализиране на пазара на предприемачески идеи (продукти – стоки или услуги), попадащи в секторите от НСНМСП, изведени като приоритетни за създаване и развитие на нови предприятия и сектори, свързани с преодоляване на европейски и регионални предизвикателства. Приоритет ще бъде даден на: - проекти, които се изпълняват на територията на област Видин, Враца Монтана, Ловеч, Плевен, Силистра, Търговище, Разград, Шумен, Пазарджик, Смолян, Сливен, Кърджали, Кюстендил, Благоевград; - проекти, които се изпълняват в една от тематичните области на ИСИС, вкл. в приоритетните тематични области за съответния район за планиране. Мотиви	

			Подробни аргументи по извършваната пряка дискриминация в противоречие с европейското право и Закона за защита от дискриминация вече предоставих в предишното си становище до Управляващия орган (изпратено на същата и от същата електронна поща). Подкрепям последното, поддържам го в рамките на настоящото обществено обсъждане и моля отново да бъде разгледано (при положение, че не го откривате не се колебайте да се свържете с мен на електронната поща). Преди това, обаче, бих искал да обърна внимание и на т. 17 от Проекта – „Хоризонтални политики". В посочената точка ясно е подчертано, че Европейския съюз насърчава равнопоставеността и равенството между мъжете и жените. От тази гледна точка залагане в Проекта на Процедура по подбор на проекти на специфични целеви групи единствено по пол и възраст е в пряко противоречие с хоризонталните политики и не следва да се допуска. В тази връзка е и налице пряко противоречие между посочените целеви групи в т. 15 и изрично описаното в т. 17 от в Проекта на Процедура по подбор на проекти, а именно: „В този контекст, настоящата процедура е отворена за всички кандидати, които отговарят на условията, посочени в т. 11 от Условията, независимо от техния пол, етническа принадлежност или вид увреждане." Считам, че описаната и самостоятелно посочена от Управляващия	

			орган цел за недискриминация не е изпълнена доколкото при оценката се дава предимство напълно неравнопоставено и при дискриминационен признак, а не единствено с оглед представения проект, с който се кандидатства. С оглед посоченото от целевите групи следва да отпаднат специфичните критерии, които дават предимства на кандидати спрямо техния пол и/или възраст. С уважение, адв. Иван Иванов	
118.	Емил Петров consult@qac-bg.com	29.12.2017 г.	Уважаеми Господа/ Дами, Във връзка с предоставените за обществено обсъждане документи за кандидатстване с проектни предложения за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по Оперативна програма „Иновации и конкурентоспособност" 2014-2020 - Процедура „Насърчаване на предприемачеството", моля да имате предвид следните мои констатации и предложения: КОНСТАТАЦИЯ 1: В изискванията за допустимост: Изискването за допустимост на кандидатите …"6) Допустими по настоящата процедура за подбор на проекти са само кандидати, при които към датата на кандидатстване записаният капитал е равен на минимум 20% от общо допустимите разходи по проекта"… е в противоречие с една от установените основни пречки пред предприемачите. Виж стр. 4 от Условията за кандидатстване, където	**1. Предложението се приема** Изискването за записан капитал от минимум 20% от общо допустимите разходи по проекта е премахнато. **2. Предложението не се приема** Настоящата формулировка на критерия е въведена в резултат на направени предложения по време на първото обществено обсъждане на документацията по процедурата и е с цел даване на възможност за участие на лица, които притежават минимално участие в други компании.

			е посочено ..."Сред основните пречки пред реализирането на предприемаческите начинания са достъпът до финансиране и отрицателната нагласа към риска на традиционните финансови институции"… С други думи, вместо да се облекчи достъпа до финансиране, от предприемачите се изисква да осигурят допълнителни средства. Какво означава това НОВО изискване за потенциалните предприемачи? 1. Още при старта на своето предприемаческо начинание съответното лице трябва да осигури: a. 50 000 лева „записан капитал", ако разходите по проектното му предложение са на горната граница (250 000 лева); b. 12 000 лева „записан капитал", ако разходите по проектното му предложение са на долната граница (60 000 лева). 2. При отсъствие на други (легитимни/ банкови) възможности за финансиране на потенциалния кандидат, той се „насочва" към потенциални нелегитимни „лихвари". С други думи – лица, които се стремят да „усвоят" европейски средства. ПРЕДЛОЖЕНИЕ ЗА ПРОМЯНА 1: Във връзка с посоченото, това ново изискване към кандидатите е НЕДОПУСТИМО и трябва задължително да отпадне. КОНСТАТАЦИЯ 2: В променените условия се предоставя възможност за притежаване на собственост в други дружества. Това противоречи на основния замисъл и цели на програмата. Те са свързани с привличане на НОВИ, а не на действащи предприемачи (стимулиране на предприемачеството за увеличаване на относителния дял на	**3. Предложението не се приема** Визираният в запитването Ви период от 3 години (5 години за големи предприятия) се отнася единствено за дълготрайните материални и нематериални активи по проекта. Допълнително, един от критериите за оценка предвижда осигуряване на „устойчива заетост" за период от 6 месеца след приключване на проекта, като най-вероятно предприемачът ще попадне в рамките на критерия. **4. Предложението не се приема** В Насоките за мониторинг и оценка на Европейската комисия е посочено, че е в правомощията на Управляващия орган да определи и по-кратък от 3 години период за създаване на съответното ново предприятие. **5. Предложението се приема**

			ангажиращите се с нови предприемачески идеи до констатираното два пъти по-високо европейско ниво). В Указанията са въведени следните НОВИ условия: …."ВАЖНО: Към датата на кандидатстване, предприемачът не трябва да има участие в управлението или да притежава над 10% собственост в капитала (да бъде съдружник или акционер) на друго юридическо лице или едноличен търговец, регистрирани съгласно Търговския закон или Закона за кооперациите, с изключение на юридически лица или еднолични търговци, които не са осъществявали дейност през последните две приключени финансови години… Това изискване отваря широко вратите за участие с проектни предложения на лица, които вече са предприемачи (като съдружници) в 1, 2 или дори 20, а може би 100 други дружества в които участва с по 10%. Нещо повече – ограничението от 10% отпада, ако дружеството, не е било активно през последните 2 (две) приключили години (вероятно 2016 и 2017 години), а преди това? Не се изключва възможността такъв предприемач да е имал активен бизнес преди 2016 година. Това НОВО изискване отваря вратата за целенасочено „усвояване" на европейски средства, без да се очаква постигане на желания ефект!!! ПРЕДЛОЖЕНИЕ ЗА ПРОМЯНА 2: Във връзка с посоченото, това ново изискване към кандидатите е НЕДОПУСТИМО и трябва задължително да се възстанови старото изискване новите предприемачи да НЕ притежават никакво друго участие. В противен случай неуспешни предприемачи ще продължат да поддържат същата статистика за фирми „еднодневки". С	Моля, вижте становището на УО по т. 1 по-горе. **6. Предложението не се приема** При определяне на прага от 64 г. са използвани данни от доклади и проучвания на Европейската комисия и Global Entrepreneurship Monitor. Анализът на документите показва, че това е горната граница на населението в работоспособна възраст и работната сила. От друга страна, средната възраст на напускане на пазара на труда в ЕС и България е дори под 64 г. Част от документите изследват "коефициент на предприемаческа активност", където последната категория е между 55-64 г., т.е. след 64 г. не се събират данни и не се правят изследвания. **7. Предложението не се приема** Определянето на областите по критерия за регионална приоритизация на проекти е на база

			връщането на старото положение ще се стимулира стремежа на новите предприемачи наистина да развиват своята надеждна предприемаческа идея, ще ограничи възможността за „усвояване" на европейски средства и ще промени статистката в желаната от програмата посока. КОНСТАТАЦИЯ 3: На стр. 10 от Условията е записано, че …"5) Допустими по настоящата процедура за подбор на проекти са само кандидати, при които към датата на кандидатстване над 50% от предприятието се притежават от едно физическо лице-предприемач"…, като под линия е уточнено, че …"Кандидатът/бенефициентът трябва да отговаря на посоченото изискване в периода от подаване на проектното предложение до приключване на изпълнението на проекта."… Така определеното изискване означава, че веднага след приключване на проекта „предприемача" може да бъде заменен от „ИСТИНСКИ" предприемач. С други думи и тук е предоставена възможност за „усвояване" на европейски средства! Във всички други програми се поставят условия за „УСТОЙЧИВОСТ" на резултата, като мониторинга е с продължителност от 3 години – за малкои и средни предприятия и 5 години за големи. Редно е това изискване да се приложи и тук, за да се избегне „усвояване" на европейски средства без постигане на желания ефект. ПРЕДЛОЖЕНИЕ ЗА ПРОМЯНА 3: Да се постави изискването …"Кандидатът/бенефициентът трябва да отговаря на посоченото изискване в периода от подаване на проектното предложение до изтичане на 3 (три) години след	данни от Националния статистически институт за показатели като коефициент на икономическа активност, коефициент на безработица, БВП на човек от населението, средна годишна работна заплата и др. Анализът на УО на ОПИК показа, че освен областите от Северозападен регион за планиране, съществуват и други области на ниво NUTS3, които не се представят задоволително по посочените показатели и съответно имат нужда от приоритетна подкрепа. **8. Предложението не се приема** Формулировката на посоченото определение е достатъчно ясна и не е необходимо нейното прецизиране. **9. Предложението не се приема** Понятието „нередовност" е въведено със Закона за управление на средствата от европейските структурни и инвестиционни

			приключване на изпълнението на проекта."… КОНСТАТАЦИЯ 4: Както в предходните изисквания, така и в променените е нарушен основен принцип за разграничаване на „млади"/ „нови" фирми от „стар"/ „фирми с опит". Във всички проекти и в програмата като цяло бе възприета граница за „млада"/ „нова" фирми – регистрирана не по-рано от 3 (три) години преди датата (крайния срок) за кандидатстване. Причината за нарушаване на това правило може да бъде обяснена единствено с „ДИСКРИМИНАЦИЯ". Тя се реализира чрез въведеното НОВО изискване на стр. 9 от Условията за кандидатстване: …2) Допустими по настоящата процедура за подбор на проекти са само кандидати, които са регистрирани след 31.12.2016 г… Това изискване въвежда значителни ограничения за „младите" фирми. По-голямата част - 2/3 от тях са дискриминирани и немогат да участват с проекти! ПРЕДЛОЖЕНИЕ ЗА ПРОМЯНА 4: За да се избегне тази дискриминация е редно да се приложи традиционния принцип за определяне на „млади" фирми - регистрирани не по-рано от 3 (три) години преди датата (крайния срок) за кандидатстване. В Условията за кандидатстване и в Критериите са въведени и други нови изисквания и възможности за субективни оценки и решения на Комисията. Някои от тях са:	фондове и ПМС № 162 от 05.07.2016 г. за определяне на детайлни правила за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по програмите, финансирани от Европейските структурни и инвестиционни фондове за периода 2014-2020 г. **10. Предложението не се приема** Използването на формат Excel е най-честата и утвърдена практика за изготвяне на бизнес планове и представяне на прогнозни финансови данни. Освен това, този формат позволява извършване на автоматизирани изчисления, което да улесни кандидатите при изготвянето на бизнес плана по процедурата.

			КОНСТАТАЦИЯ 5: 1. Не допустимо използването на термин „записан капитал", който няма легитимно определение, да се използва като критерий за допустимост. В Указанията и свързаните с тях документи НЕ Е ЯСНО какво стои зад този термин! Нещо повече, наличието на такъв „записан капитал" се ДЕКЛАРИРА. С други думи – кандидатите декларират нещо, за което не е ясно какво е и какво стои зад него. Това отново е врата за субективни оценки с възможност Комисията да отхвърля проекти на тази база. ПРЕДЛОЖЕНИЕ ЗА ПРОМЯНА 5: Изискванията, свързани със „записан капитал" трябва да отпаднат; КОНСТАТАЦИЯ 6: 2. Налице са противоречия между изискванията, посочени в условията за кандидатстване и Критериите за оценка. Такива са: a. В Условията за кандидатстване се предоставя приоритет …"на лица над 50 г. (навършени)"…, а в Критериите този приоритет се ограничава за лицата над 64 години. Не е ясно по кое законодателство тези лица нямат правото да бъдат предприемачи и защо това ограничение е въведено? ПРЕДЛОЖЕНИЕ ЗА ПРОМЯНА 6: Това е дискриминация по възраст и трябва да отпадне; КОНСТАТАЦИЯ 7: b. В Условията за кандидатстване се предоставя териториален приоритет за …"област Видин, Враца, Монтана, Ловеч, Плевен, Силистра, Търговище, Разград, Шумен, Пазарджик, Смолян, Сливен, Кърджали, Кюстендил, Благоевград;"…, въпреки, че съгласно	

			националната програма приоритетните области са само Видин, Враца, Монтана, Ловеч и Плевен. В същото време, в Критериите се предоставят точки и на области …"Велико Търново, Габрово, Русе, Добрич, Ямбол, Хасково, Перник"…, още повече и на ДОБРЕ развити области като …"Варна, Бургас, Пловдив, Стара Загора, София-област"…, което е абсолютно недопустимо и е в пълно противоречие с националната стратегия за развитие на регионите! ПРЕДЛОЖЕНИЕ ЗА ПРОМЯНА 7: Това противоречие задължително трябва да бъде отстранено и да се приведе в пълно съответствие с програмните документи на национално ниво, както е записано в самата ОПИК. 3. Определени използвани термини продължават да са неясни и да създават условия за субективна оценка, а за други не е предоставено никакво определение. За тези термини трябва да се предостави адекватно определение или тяхното използване в критериите за оценка да се изключи. Такива са: КОНСТАТАЦИЯ 8: а. „Област на предприемаческата идея" – дадено е определение - …"За целите на настоящата процедура под „област на предприемаческата идея" следва да се разбира наличието на логическа свързаност между образователно-квалификационното ниво/професионалния опит и областта на планираната за реализиране в рамките на проекта предприемаческа идея (продукт – стока или услуга)."… От това определение не е ясно дали икономическо образование и опит свързани ли са със всички	

			предприемачески идеи или тази логическа свързаност е САМО по отношение на типа продукт или услуга? Ако се приеме второто твърдение, то при реализацията на предприемаческата идея ще е необходимо ли да се изпълняват икономическите закони и правила за бизнеса или не? ПРЕДЛОЖЕНИЕ ЗА ПРОМЯНА 8: Във връзка с този парадокс предлагаме определението да приеме следния вид - …"За целите на настоящата процедура под „област на предприемаческата идея" следва да се разбира наличието на логическа свързаност между образователно-квалификационното ниво/професионалния опит и областта на планираната за реализиране в рамките на проекта предприемаческа идея (продукт – стока или услуга) по отношение както на специфичните изисквания към продукта – стока или услуга, така и по отношение на протичащите процеси в управлението на предприятието." КОНСТАТАЦИЯ 9: b. На стр. 39 от Условията като възможност за отхвърляне на проектното предложение във връзка с Бизнес плана е използван израза …"или са налице нередовности"… Терминът „НЕРЕДОВНОСТИ" не е определен, което създава предпоставки за субективно решение за отстраняване на проекта по тази причина. ПРЕДЛОЖЕНИЕ ЗА ПРОМЯНА 9: Редно е това понятие да отпадне от текста или да се даде ясно определение за „НЕРЕДОВНОСТ". КОНСТАТАЦИЯ 10:	

			4. По отношение на НОВОТО изискване за предоставяне на бизнес план (единствено във формата на електронна таблица) отново съществува риск от възникване на потенциални „нередовности". Не са редки случаите, когато тези файлове не се четат или „случайно" се променят. ПРЕДЛОЖЕНИЕ ЗА ПРОМЯНА 10: Редно да бизнес плана да се предоставят И в „pdf" формат, за да се избегнат подобни грешки и конфликтни ситуации. Надявам се, че ще вземете предвид направените констатации и свързаните с тях предложения, за да се изпълнят целите на програмата. С уважение: Емил Петров	
119.	Боян Куталски vitalitytrade @abv.bg>	29.12.2017 г.	Здравейте, Във връзка с провеждащото се в момента обществено обсъждане по програма „Насърчаване на предприемачеството" правя следните възражения относно предложените насоки: 1.Изключително неблагоприятно е за потенциалните кандидати намалението на максималния размер на помощта на 200 000 лева, т.е. почти двойно. Подобно стечение на обстоятелствата неблагоприятства кандидатите да създадат ново предприятие в област, в която от особено значение са машините и съоръженията по дейности С18, С16.29, С20, С21, С25.26, С26 и др. В тези области машините и съоръженията са на по-висока стойност и съкращаването на бюджета за ДМА ще доведе до това, че на практика няма да има	Моля, вижте становището на УО по т. 69 и т. 86.

			възможност, дори и при спечелен проект в пълен размер, да бъде оборудвано едно работещо предприятие. 2.1. Неясна е самата формулировка – какво се има предвид под записан капитал. Такъв термин „записан" не съществува в Търговския закон. Бимогло да се предположи, че се има предвид размер на капитала или размер на внесен капитал, но остава неясно. 2.2. Неразбираемо и будещо учудване е и нововъведеното изискване за записан (ако се приеме, че това внесен капитал) капитал равен на минимум 20% от общо допустимите разходи по проекта. На първо място така веднага се поставя под въпрос определено привилегированото положение на еднолични търговци, събирателни дружества и командитни дружества, тъй като всички те са безкапиталови дружества (без ЕТ, разбира се), но са и съвсем пълноправни търговци по Търговския закон и кооперации по Закона за кооперациите. Т.е. налице е явно дискриминационно отношение към различните субекти. Пример – новоучредено ООД, желаещо да спечели проект по сектор С20, желае да получи помощ в размер на 200 000 лева, поради нуждата от скъпо оборудване за извършване на дейността, ще трябва да разполага с 50 000 лева, а един Едноличен търговец ще бъде освободен от това задължение! Моля да обсъдите изложените съображения. С уважение: Боян Куталски	
120.	Александър Атанасов office@heic.eu	29.12.2017 г.	Уважаеми Дами и Господа, Съгласно предоставената възможност за обществено обсъждане на проект на документация по процедура за подбор на проекти „Насърчаване на предприемачеството", и въз основа на подробно	Моля, вижте становището на УО по т. 118.

			запознаване с предоставените документи за обществено обсъждане, имаме следните коментари и предложения: Съгласно условията за кандидатстване и част „Допустими кандидати" е записано следното: "6) Допустими по настоящата процедура за подбор на проекти са само кандидати, при които към датата на кандидатстване записаният капитал е равен на минимум 20% от общо допустимите разходи по проекта"… . Същото представлява ограничително условие за потенциалните кандидат предприемачи и е в абсолютно противоречие със записаните от съставителя на Условията за кандидатстване основни пречки пред предприемачите. За целта е съвсем очевидно противоречието със записаното в стр. 4 от Условията за кандидатстване, където е посочено "Сред основните пречки пред реализирането на предприемаческите начинания са достъпът до финансиране и отрицателната нагласа към риска на традиционните финансови институции". Излиза, че вместо да се облекчава достъпа до финансиране, всъщност от предприемачите кандидати по тази процедура ще се изисква да осигурят допълнителни средства. На практика това ново изискване за потенциалните предприемачи означава, че още при започването реализацията на предприемаческата идея, същите следва да осигурят:	

			А. Минимум 12 000 лева „записан капитал", при положение че ще имат общи разходи по проектното предложение в рамките на долната граница от 60 000 лв.; Б. Или пък 50 000 лева „записан капитал", ако общите разходи по проектното предложение са в рамките на горната граница от 250 000 лева; Съгласно българското законодателство в областта на счетоводството, „ЗАПИСАН КАПИТАЛ" не означава непременно внесен капитал. Означава ли това, че кандидат предприемачът следва да внесе съответната сума преди да е подадено проектното предложение, и същия капитал да бъде наличен през целия период на проекта в случай на одобрение и подписване на договор за изпълнение на проекта? Във връзка с горното, предлагаме ТОВА НОВО ИЗИСКВАНЕ към кандидатите да отпадне. Извършена е друга промяна в условията, а именно предоставянето на възможност за притежаване на собственост в други дружества. Това е странно и някак си привнесено допълнително условие, за даде възможност на действащи предприемачи да участват и да използват европейски средства. Същото противоречи на основния замисъл и цели на програмата, които са свързани с привличане на НОВИ, а не на действащи	

			предприемачи (стимулиране на предприемачеството за увеличаване на относителния дял на ангажиращите се с нови предприемачески идеи до констатираното два пъти по-високо европейско ниво). Във връзка с описаното в т. 2 по-горе, това ново изискване към кандидатите е НЕДОПУСТИМО и трябва задължително да се възстанови изискването новите предприемачи да НЕ притежават никакво друго участие. В предходните изисквания, така и в променените е нарушен основен принцип за разграничаване на млади (изцяло нови) фирми от съществуващи вече фирми, т.е. „фирмите с опит". Във всички проекти и в програмата като цяло е възприета границата – регистрация не по-рано от 3 (три) години преди датата (крайния срок) за кандидатстване. Доста е странна причината за нарушаване на това правило, и са неясни мотивите за допустимост на кандидати по настоящата процедура за подбор на проекти да бъдат регистрирани след 31.12.2016 г. Това изискване въвежда значителни ограничения за „младите" фирми. По-голямата част - 2/3 от тях са дискриминирани! За да се избегне тази дискриминация е редно да се приложи традиционния принцип за допустимост на фирми - регистрирани до 3 (три) години преди датата на кандидатстване. Предлагаме за изменение на условията за допустимост на	

			кандидатите. В Условията за кандидатстване и в Критериите са въведени и други нови изисквания и възможности за субективни оценки и решения на Комисията. Някои от тях са: Не е акуратно изискването - не по-малко от 50% от капитала/ акциите на дружеството да се притежава от Предприемача и респективно да се разпростира САМО до приключване на проекта. Това изискване отваря широко вратата за използване на програмата от лица, които притежават средства и търсят фиктивни „предприемачи", за да „усвоят" европейски средства. Посоченото изискване трябва да се разпростре поне 3 (три) години след приключване на проекта! Считаме също така, че НОВОТО изискване за предоставяне на бизнес план (единствено във формата на електронна таблица) крие рискове от възникване на потенциални нередности, като например не са редки случаите, когато тези файлове не се четат или „случайно" се променят. Предлагаме бизнес плана след като е изготвен един път на EXCELL, също да се приложи и в PDF format – подписан от кандидата. Надяваме се да обърнете внимание на коментарите, описани по-горе за да се постигнат по-справедливи и осигуряващи реална конкурентност, условия за кандидатстване по процедурата за насърчаване предприемачеството. Разчитаме също така да отговорите дали ще се предприемат	

			корекции във връзка с горните коментари, и ако се приемат по какъв начин ще бъдат отразени в бъдещите условия за кандидатстване, предполагаме вече последен вариант. С Уважение, Поздрави! Александър Атанасов	
121.	Боян Куталски bodemebel@abv.bg	29.12.2017 г.	Здравейте, Във връзка с провеждащото се в момента обществено обсъждане по програма „Насърчаване на предприемачеството" правя следните възражения относно предложените насоки: 1.Изключително неблагоприятно е за потенциалните кандидати намалението на максималния размер на помощта на 200 000 лева, т.е. почти двойно. Подобно стечение на обстоятелствата неблагоприятства кандидатите да създадат ново предприятие в област, в която от особено значение са машините и съоръженията по дейности С18, С16.29, С20, С21, С25.26, С26 и др. В тези области машините и съоръженията са на по-висока стойност и съкращаването на бюджета за ДМА ще доведе до това, че на практика няма да има възможност, дори и при спечелен проект в пълен размер, да бъде оборудвано едно работещо предприятие. 2.1. Неясна е самата формулировка – какво се има предвид под записан капитал. Такъв термин „записан" не съществува в Търговския закон. Бимогло да се предположи, че се има предвид размер на капитала или размер на внесен капитал, но остава неясно. 2.2. Неразбираемо и будещо учудване е и нововъведеното изискване	Моля, вижте становището на УО по т. 69, т. 86 и т. 119.

			за записан (ако се приеме, че това внесен капитал) капитал равен на минимум 20% от общо допустимите разходи по проекта. На първо място така веднага се поставя под въпрос определено привилегированото положение на еднолични търговци, събирателни дружества и командитни дружества, тъй като всички те са безкапиталови дружества (без ЕТ, разбира се), но са и съвсем пълноправни търговци по Търговския закон и кооперации по Закона за кооперациите. Т.е. налице е явно дискриминационно отношение към различните субекти. Пример – новоучредено ООД, желаещо да спечели проект по сектор С20, желае да получи помощ в размер на 200 000 лева, поради нуждата от скъпо оборудване за извършване на дейността, ще трябва да разполага с 50 000 лева, а един Едноличен търговец ще бъде освободен от това задължение! Моля да обсъдите изложените съображения. С уважение: Стоил Стоянов	
122.	Виолин Ненов bbcmb@abv.bg	29.12.2017 г.	КОМЕНТАРИ И ПРЕДЛОЖЕНИЯ относно обявената за обществено обсъждане процедура за подбор на проекти „Насърчаване на предприемачеството" по Приоритетна ос 2 „Предприемачество и капацитет за растеж на МСП" на Оперативната програма „Иновации и конкурентоспособност" 2014-2020 Като цели, обхват, дейности и разходи процедурата е добре представена. Съществени забележки и съответни предложения от наша страна за корекции в пакета документи на процедурата са свързани с допустимостта на кандидатите, разпределението на бюджета и критериите за оценка на проектните предложения:	**Предложението се приема** След решение на КН на ОПИК като допустими по процедурата са включени и следните сектори: Q86 „Хуманно здравеопазване", Q87 „Медико-социални грижи с настаняване" и Q88 „Социална работа без настаняване". **Предложението се приема частично**

			Относно допустимостта на кандидатите. Смятаме, че е целесъобразно като допустими да се включат сектори Q86, Q87 и Q88. Това неднократно е обосновавано като най-пряко посрещащо регионалните предизвикателства (основна цел на процедурата) на работни срещи и с писмени материали от страна на КРИБ, АИКБ, БАКЕП, ПАЕНПР и др. Относно разпределението на бюджета. Смятаме, че предвиденият дял от 15% от бюджета за двата ИКТ сектора е непропорционално голям спрямо обхвата на секторите, свързани с преодоляване на европейски и регионални предизвикателства. Предлагаме делът от бюджета за ИКТ секторите да се намали с 5%, с които да се увели делът на секторите, свързани с преодоляване на европейски и регионални предизвикателства. По Критерии и методология за оценка на проектните предложения. Раздел I. Ефективност на предприемаческата идея. Според нас критерий 2.2 от „2. Социален ефект от реализацията на предприемаческата идея" е неоправдан. Наемането на лица с трайни увреждания за реализиране на предприемаческа идея в почти всички допустими по процедурата сектори е реално неизпълнимо (едва ли се цели фиктивното наемане на такива лица). Такъв подход е приоритет на Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси". Предлагаме критерият да отпадне. Раздел III. Приоритизация на проекти. 1. Смятаме, че залагането на Критерий 1. „Приоритизация на проекти на жени предприемачи" е в противоречие с недопускането на дискриминация по пол. Предлагаме да отпадне.	Бюджетът за ИКТ секторите е намален на 6 722 776.80 лева. Бюджетът на останалите две подгрупи сектори е уеднаквен и е 30 252 495.63 лева. **Предложението се приема частично** Критерият за съответствие с ИСИС е ревизиран, като по него ще се оценява единствено дали проектът се изпълнява в една от тематичните области на Иновационната стратегия за интелигентна специализация. По отношение на лицето/лицата с увреждания, бенефициентът трябва да запази неговата/тяхната заетост (работни места) на трудов договор на минимум 4 часа на ден за период от минимум 6 месеца в рамките на изпълнение на проекта и за период от 6 месеца след приключване на проекта. При неспазване на изискванията, УО ще изиска

			2. Критерий 4. „Съответствие с ИСИС" включва двойно оценяване на принадлежността на проекта към тематичните области на ИСИС – въобще и към приоритетните по райони. Второто е нерационално – известно е, че приоритизирането по райони не е докрай обективно и няма информация за ефекта от него. Освен това с много добре направения критерий 3. „Регионална приоритизация на проекти" се дава много по добра и значителна тежест на регионалното приоритизиране. Предлагаме да отпадне „Проектът попада в приоритетните тематични области на Иновационната стратегия за интелигентна специализация за съответния район" и принадлежността на проекта към тематичните области на ИСИС да се оценява с 2 точки. С уважение, Виолин Ненов,	възстановяване на 25% от получената от бенефициента безвъзмездна финансова помощ. Приоритизирането на база пол е в съответствие с предвиденото в Инвестиционен приоритет 2.1. „Достъп до финансиране в подкрепа на предприемачеството" на ОПИК.
123.	Владимир Хаджиев vladimir.hadziev@gmail.com	29.12.2017 г.	Здравейте, с настоящото писмо изпращам своите коментари по процедура „Насърчаване на предприемачеството" : 1. В т. 9 от Насоките за кандидатстване „Минимален и максимален размер на безвъзмездната финансова помощ за конкретен проект" записът „Максимален размер на заявената безвъзмездна финансова помощ - 200 000 лева" да се замени с „Максимален размер на заявената безвъзмездна финансова помощ –	Моля, запознайте се със становището на УО по т. 39.

			391 166 лева". Обосновка: От описаното в Оперативна програма „Иновации и конкурентоспособност" 2014-2020 за разграничаването и допълняемоста между Оперативна програма „Иновации и конкурентоспособност" 2014-2020 и Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси" 2014-2020 е описано: „По ОПИК ще бъдат подкрепени предприятия, чиито инвестиционни нужди са по-значителни, а по ОП РЧР - новосформирани предприятия, чиито инвестиционни нужди са по-малки (напр. не надхвърлят 50 хил. лв). ". Под инвестиционни инициативи, особено в сектора на производствената дейност който е доминиращ в допустимите кодове по процедурата се изискват значителни машинни инвестиции, които да оптимизират производствения процес. В тази инвестиционна част бизнес начинанията в сектора на услугите и търговията значително се различават от производствените бизнес начинания, изискващи капиталоемки инвестиции в машини и поточни линии. Друг пример за допустим максимален размер на заявената безвъзмездна финансова помощ от 391 166,00 лева са мярка 311 и 312 от Програма за развитие на селските райони 207-2013г. Насочена към стартиращи предприятия и осигуряваща им необходимата инвестиционна подкрепа за стартиране на нова икономическа дейност по подобие на настоящата процедура. Определения размер е на безвъзмездната помощ е ограничен до	

			режима de minimis с цел да не се осигуряват конкурентни предимства на определени икономически оператори, но необходим за изначални производствени вложения. Насочеността на програмата към новите регионални и европейски предизвикателства и новите индустрии предполагат по-бавното пазарно утвърждаване на новите предприятия, поради което осигуряването на средства за трудови възнаграждения и режийни разходи по проектите ще способства за намаляване на финансовата тежест от предприемача в първата година от развитие на инициативата. От своя страна това редуцира бюджета за закупуване на материални активи и производствени машини. В тази връзка бюджета от 200 000,00 лева би бил удовлетворителен за инвестицията в производствени активи, но недостатъчен за покриване на работни заплати и режийни разходи и др. допустими по процедурата разходи. Практиката във финансирането на МСП по инициативата Хоризонт 2020 е осигуряване на 50 000,00 евро на етап I развитие на идеята и последващо финансиране на етап II от инвестиции в размер 500-2500 хил. евро. Сума според която идейната фаза се превръща в устойчива инвестиция. Намаляването на безвъзмездната помощ до 200 000,00 лева би създало предпоставки създаването на неустойчиви и неефективни предприятия или насищането с предприятия в сектора на услугите и отпадането от процес на кандидатстване на определени за приоритетни производствени сфери.	

			Съгласно Индикативната годишна работна програма за 2017 г. на ОПИК максималната стойност на безвъзмездна финансова помощ по процедурата е 391 166,00 лв. или 200 000,00 евро. Както е посочено в примерите по-горе реалистичната сумата за финансиране на началния етап от развитието на нова компания, т. нар. valley of death, не може да се финансира със сума от 200 000.00 лв. и добавено към нея собствено финансиране от съответния бенефициент и вероятността от неуспешна инвестиция в подобни проекти ще бъде висока. Затова максималната стойност на проектните предложения следва да съответства на заложеното в ИГРП за 2017 г., а именно, 391 166.00 лв. 2. В т. 10 „Процент на съфинансиране" записът: „Максимален интензитет на помощта - 80 %", да се замени с: „Максимален интензитет на помощта - 90 %" Обосновка: Съгласно Индикативната годишна работна програма за 2017 г.по ОПИК интензитетът на безвъзмездната финансова помощ по процедурата е 90%. Насочеността на програмата към новите регионални и европейски предизвикателства и новите индустрии предполагат по-бавното пазарно утвърждаване на новите предприятия. Намаляването на инвестиционната тежест за кандидата в сектора на новите услуги и	

			новостартиращи икономически инициативи ще способства за устойчивото развитие на предприятията. От друга страна наличното ограничение по процедурата за кандидати-предприемачи, които да нямат участия в други дружества предполага че те нямат друга значителна форма на доход и приходи с който да дотират новото предприятие в началната фаза на развитието му. Изискването за нови предприятия, а същевременно по-висок дял собствено финансиране би довело до скрита собственост в новите предприятия и опорочаване на процедурата за насърчаване на предприятия свързани с новите индустрии и европейски предизвикателства. Следва да се актуализира и в други приложения по процедурата, където е приложимо. 3. В т. 11 „Допустими кандидати" записът „6) Допустими по настоящата процедура за подбор на проекти са само кандидати, при които към датата на кандидатстване записаният капитал е равен на минимум 20% от общо допустимите разходи по проекта" да отпадне. Обосновка: Целта на инициативата за намаляване на административната тежест за бизнеса в България и създаване на благоприятна инвестиционна среда включва и мерки за бърза и лесна	

			регистрация на нови компании. В допълнение по процедурата не са допустими разходи, извършени преди датата на подписване на договор за безвъзмездна финансова помощ. В този смисъл блокирането на средства в капитала на дружество, кандидат по процедура, за период от минимум половин година по време на процеса на оценката на подадените проектни предложения, е лишено от бизнес логика. В случай че изискването е включено поради опасения на Управляващия орган от злоупотреба със средства от бенефициенти, които биха могли да усвоят средства само по аванси към доставчици, без да реализират след това съответните проекти, а от друга страна отговорността на бенефициентите е до размера на капитала, е логично да се помисли в посока представяне на гаранция за изпълнение на проекта след одобряване на проектните предложения (по Програма Хоризонт 2020, администрирана от ЕК, тази гаранция е в размер на 5% от безвъзмездната финансова помощ), както и тясно сътрудничество със съответните компетентни органи в случай на съмнение за измама със средства от ЕСИФ. Следва да се актуализира и в други приложения по процедурата, където е приложимо. 4. В т. 11.1 Критерии за допустимост на кандидатите, подточка 7. Да се добави като допустим С25 „Производство на метални изделия, без машини и оборудване" Обосновка: В така определения списък с допустими икономически дейности не са обхванати всички приоритетни сектори в посочените	

			области. Не е ясно защо останалите подсектори в Сектор С 25 „Производство на метални изделия, без машини и оборудване" не са включени, а в допустимите кодове фигурират само два конкретни - С25.50 „Ковane, щамповане и валцуване на метал; прахова металургия" С25.62 „Механично обработване на метал". С какво обработката на метали като коване и фрезоване е единствената дейност предлагаща добавена стойност и справяща се с европейските предизвикателства в сектора на производство на метални изделия. Добавената стойност на цялостен метален продукт е много по-висока от обработването на металите и създаването на метални заготовки. Поради тази причина предложението ни е да включите за допустим целия код С25 „Производство на метални изделия, без машини и оборудване" или да бъдат добавени значително повече подкодове от този сектор на производството. 5. В т. 14 „Категории разходи, допустими за финансиране" записът: „ВАЖНО: Разходите за възнаграждения са допустими за персонал, нает единствено за целите на проекта на трудов договор за минимум 4 работни часа на ден при пълна месечна заетост.". да се замени с: „ВАЖНО: Разходите за възнаграждения са допустими за персонал, нает единствено за целите на проекта на трудов договор и/или договор за управление и контрол за минимум 4 работни часа на ден при пълна месечна заетост.	

			Обосновка: В Условията за кандидатстване е посочено, че „Предприемачът следва да бъде нает на трудов договор на минимум 4 часа на ден за период от минимум 6 месеца в рамките на изпълнение на проекта". В случай че Предприемачът е и Управител на кандидата/бенефициента, което е логична и твърде вероятна хипотеза и в случаите, в които е едноличен собственик на капитала на кандидата/бенефициента назначаването на трудов договор изисква изкуствено включване на друго лице, което да подпише трудов договор с Управителя от името на кандидата/бенефициента. Договорът за управление и контрол е приравнен на трудов договор за целите на данъчното и осигурителното законодателство. Затова разходите по договори за управление и контрол следва да бъдат допустими по процедурата. Освен специализирания персонал, смятаме че връщането на условието за допустим разход на административен персонал, чийто разходи не надвишават 30 000,00 лева ще облекчи екипа на предприемача да не се заемат с несвойствени за уменията си дейности, като администриране на договори и поръчки или експедиция на стока. Следва да се актуализира и в други приложения по процедурата, където е приложимо. 6. В т. 14.2 Допустими разходи „Категории разходи, допустими за финансиране" записът: „3/ Разходи за придобиване на дълготрайни нематериални активи	

			(вкл. разходи за разработване на софтуер), необходими за реализиране на пазара на продукти (стоки или услуги) – до 30 000 лева."., да се замени с: „„3/ Разходи за придобиване на дълготрайни нематериални активи (вкл. разходи за разработване на софтуер), необходими за реализиране на пазара на продукти (стоки или услуги) – до 100 000 лева.". Обосновка: При индустрии създаващи интелектуален продукт основен ресурс за създаването им е използване на софтуерни продукти. Това се касае за сфери като архитектурни и инженерингови дейности, Дейности в областта на информационните технологии и дейности в създаването на филми и телевизионни продукции. При тях нямаме производствени линии и обемни технологични оборудвания, а малко технологично оборудване и софтуерна обезпеченост. Като пример е Infoworks ICM програма за хидравлично моделиране на канализационни системи която е на стойност https://www.aquamod.eu/bg/ е на стойност 84000,00 лева; Infoworks WS - хидравлично моделиране на водопроводна мрежа е на стойност 42 000,00 лева 7. В т. 14.2 Допустими разходи „Категории разходи, допустими за финансиране" записът: „5/ Разходи за наем на работни помещения, режийни разходи (ток,	

			вода, отопление, телефон и интернет) и разходи за офис консумативи – до 25 000 лева" да се замени с: „„5/ Разходи за наем на работни помещения, режийни разходи (ток, вода, отопление, телефон и интернет) и разходи за офис консумативи – до 50 000 лева ". Обосновка: При индустрии създаващи интелектуален продукт или творчески индустрии, основна част от разходите са наеми на творчески ателиета и офис пространство, което за разлика от промишлените халета е с висока наемна цена, тъй като освен покрив осигурява и среда осигуряваща създаването на бизнес контакти. Също така индустрии като видеозаснемане и звукозапис изискат студиа за запис и офис за развойните дейности, които увеличават двойно типичните разходни части при един бизнес модел. Владимир Хаджиев	
124.	Валентина Безуханова smart.energy.cluster@gmail.com	29.12.2017 г.	УВЖАЕМИ ГОСПОДИН МИНИСТЪР, УВАЖАЕМА ГОСПОЖО ПЕНЕВА, Относно публикуваните за обществено обсъждане документи по процедурата за подбор на проекти „Насърчаване на предприемачеството" изразяваме следното мнение: Изхождайки от факта че една от функциите на Управляващият орган (УО) на ОПИК е да изготвя процедурите за кандидатстване с най-	Моля, запознайте се със становището на УО по т. 44, т. 93 и т. 113.

			адекватна рамка, така че да се постигат заложените ключови цели в програмата искаме да изразим силно несъгласие с основополагащите промени от новопубликуваните "Условя за кандидатстване" по процедурата. А именно: · Максимален размер на безвъзмездната помощ: Не сме съгласни с намаленото на максималният размер от 391 000 лв. на 200 000 лв. Изхождайки от факта, че има възможност за финансиране на трудови възнаграждения и наем за помещения , много от бенефициентите не биха направили инвестиции в машини и оборудване, които имат смисъл за целите на програмата. С цел постигане на целите, по разумно е да бъдат финансирани по малко бенефициенти, но с качествени предприемачески идеи и значими инвестиции като резултат. · Намалянето на максималният размер на безвъзмездната помощ, също би могла да има негативен ефект, тъй като новата стойност на безвъзмездната помощ ще бъде недостатъчна за голяма част от предприемачите които разчитат на закупуване на ДМА. Вместо да закупват машини с разширен обхват на функции ще бъдат закупувани значително по некачествени такива за да бъдат облекчени допълнителните разходи на предприемачите. Смятаме, че новоизброените параметри ще откажат голям брой кандатстващи и ще имат тежък удър върху социалното развитие на българската региони. В същото време, обявяването на коренно различни „Условия за кандидатстване" няколко месеца след публикуването на първоначалните документи не само допълнително	

			отлага във времето възможността за финансиране, но и съвсем преднамерено спъва неимоверно много предприемачи в процеса им по подготовка на проектните предложения. Смятаме за правилно да се върнат старите параметри за максималния размер на безвъзмездната финансова помощ. Поздрави, ВБ	
125.	Александър Атанасов office@heic.eu	29.12.2017 г.	Уважаеми Дами и Господа, Съгласно предоставената възможност за обществено обсъждане на проект на документация по процедура за подбор на проекти „Насърчаване на предприемачеството", и въз основа на подробно запознаване с предоставените документи за обществено обсъждане, имаме следните коментари и предложения: Съгласно условията за кандидатстване и част „Допустими кандидати" е записано следното: "6) Допустими по настоящата процедура за подбор на проекти са само кандидати, при които към датата на кандидатстване записаният капитал е равен на минимум 20% от общо допустимите разходи по проекта"… . Същото представлява ограничително условие за потенциалните кандидат предприемачи и е в абсолютно противоречие със записаните от съставителя на Условията за кандидатстване основни	Моля, вижте становището на УО по т. 118 и т. 120.

			пречки пред предприемачите. За целта е съвсем очевидно противоречието със записаното в стр. 4 от Условията за кандидатстване, където е посочено "Сред основните пречки пред реализирането на предприемаческите начинания са достъпът до финансиране и отрицателната нагласа към риска на традиционните финансови институции". Излиза, че вместо да се облекчава достъпа до финансиране, всъщност от предприемачите кандидати по тази процедура ще се изисква да осигурят допълнителни средства. На практика това ново изискване за потенциалните предприемачи означава, че още при започването реализацията на предприемаческата идея, същите следва да осигурят: А. Минимум 12 000 лева „записан капитал", при положение че ще имат общи разходи по проектното предложение в рамките на долната граница от 60 000 лв.; Б. Или пък 50 000 лева „записан капитал", ако общите разходи по проектното предложение са в рамките на горната граница от 250 000 лева; Съгласно българското законодателство в областта на счетоводството, „ЗАПИСАН КАПИТАЛ" не означава непременно внесен капитал. Означава ли това, че кандидат предприемачът следва да внесе съответната сума преди да е подадено проектното предложение, и	

			същия капитал да бъде наличен през целия период на проекта в случай на одобрение и подписване на договор за изпълнение на проекта? Във връзка с горното, предлагаме ТОВА НОВО ИЗИСКВАНЕ към кандидатите да отпадне. Извършена е друга промяна в условията, а именно предоставянето на възможност за притежаване на собственост в други дружества. Това е странно и някак си привнесено допълнително условие, за даде възможност на действащи предприемачи да участват и да използват европейски средства. Същото противоречи на основния замисъл и цели на програмата, които са свързани с привличане на НОВИ, а не на действащи предприемачи (стимулиране на предприемачеството за увеличаване на относителния дял на ангажиращите се с нови предприемачески идеи до констатираното два пъти по-високо европейско ниво). Във връзка с описаното в т. 2 по-горе, това ново изискване към кандидатите е НЕДОПУСТИМО и трябва задължително да се възстанови изискването новите предприемачи да НЕ притежават никакво друго участие. В предходните изисквания, така и в променените е нарушен основен принцип за разграничаване на млади (изцяло нови) фирми от съществуващи вече фирми, т.е. „фирмите с опит". Във всички проекти и в програмата като цяло е възприета границата –	

			регистрация не по-рано от 3 (три) години преди датата (крайния срок) за кандидатстване. Доста е странна причината за нарушаване на това правило, и са неясни мотивите за допустимост на кандидати по настоящата процедура за подбор на проекти да бъдат регистрирани след 31.12.2016 г. Това изискване въвежда значителни ограничения за „младите" фирми. По-голямата част - 2/3 от тях са дискриминирани! За да се избегне тази дискриминация е редно да се приложи традиционния принцип за допустимост на фирми - регистрирани до 3 (три) години преди датата на кандидатстване. Предлагаме за изменение на условията за допустимост на кандидатите. В Условията за кандидатстване и в Критериите са въведени и други нови изисквания и възможности за субективни оценки и решения на Комисията. Някои от тях са: Не е акуратно изискването - не по-малко от 50% от капитала/ акциите на дружеството да се притежава от Предприемача и респективно да се разпростира САМО до приключване на проекта. Това изискване отваря широко вратата за използване на програмата от лица, които притежават средства и търсят фиктивни „предприемачи", за да „усвоят" европейски средства. Посоченото изискване трябва да се разпростре поне 3 (три) години след	

			приключване на проекта! Считаме също така , че НОВОТО изискване за предоставяне на бизнес план (единствено във формата на електронна таблица) крие рискове от възникване на потенциални нередности, като например не са редки случаите, когато тези файлове не се четат или „случайно" се променят. Предлагаме бизнес плана след като е изготвен един път на EXCELL, също да се приложи и в PDF format – подписан от кандидата. Надяваме се да обърнете внимание на коментарите, описани по-горе за да се постигнат по-справедливи и осигуряващи реална конкурентност, условия за кандидатстване по процедурата за насърчаване предприемачеството. Разчитаме също така да отговорите дали ще се предприемат корекции във връзка с горните коментари, и ако се приемат по какъв начин ще бъдат отразени в бъдещите условия за кандидатстване, предполагаме вече последен вариант. С Уважение, Поздрави! Александър Атанасов	
126.	Петя Стойчева veleganov@a	29.12.2017 г.	Здравейте, Моля за разяснение дали попадат като образователна степен и	Целта на настоящото обществено обсъждане е да се дават мнения, предложения и коментари по

	bv.bg		професионален опит в областта на предприемаческата идея " Производство на часовници и часовникови механизми" с код 26.52 по КИД -2008 следните лица: Магистър с квалификация "Машинен инженер" и професионален опит "Технолог" и Магистър с квалификация "Мениджър" и професионален опит Специалист-маркетинг"? С Уважение: Петя Стойчева	публикуваните документи по процедурата.
127.	Надежда Георгиева georgieva.nadezhda@gmail.com		Здравейте! Казвам се Надежда Георгиева и бих искала да коментирам две неща: 1. Как се определя приоритетна възраст на предприемача под 29 г.? Чисто хипотетично в България училище се завършва на 19 години. След това започваш бакалавър в университет, който ако имаш късмет завършваш след 4 години - на 23. Следва магистърска степен, която обикновено е поне година и половина, а най-вероятно имаш нужда от още няколко месеца, докато се дипломираш. Знаете, че тук не винаги се намира работа по специалността, съответно не е ли малко занижена границата - 29 години за жена магистър и минимум 5 години стаж по специалността? 2. Знам, че не е свързано с темата, но дали се планира подобна програма в Югозападен регион и по-специално София?	Приоритизирането на база възраст е в съответствие с предвиденото в Инвестиционен приоритет 2.1. „Достъп до финансиране в подкрепа на предприемачеството" на ОПИК. Следва да имате предвид, че максимален брой точки по критерия за образователно-квалификационно ниво на предприемача се получава, когато предприемачът има завършено висше образование и притежава образователно-квалификационна степен „бакалавър" или по-висока степен в областта на предприемаческата

			Благодаря предварително за отделеното време и хубаво посрещане на Новата 2018-та. С уважение, Надежда Георгиева	идея, а по критерия за професионален опит на предприемача в областта на предприемаческата идея – когато предприемачът притежава повече от 3 години професионален опит в областта на предприемаческата идея.
128.	dobromir.g.ivanov@gmail.com	29.12.2017 г.	Предложения и препоръки относно ОП "Иновации и кокурентоспособност"- процедура "Насърчаване на предприемачеството" От името на Сдружение "Национално представителство на българската стартъп предприемаческа общносто" бихме искали да благодарим на УО на ОПИК за усилията, които се полагат за развитие на предприемачеството в България. Също така Ви изпращаме препоръки и коментари, с които вярваме, че програмата ще стане по-добра и ще има по-устойчив и дългосрочен икономически и социален ефект. Информация за програмата бе споделена и обсъдена с над 100 предприемачи, работещи активно в сферата на предприемачеството, по-голямата част от които управляващи стартиращи (стартъп) компании. Повечето коментари са свързани с критериите за допустимост и са накратко аргументирани. ПРЕПОРЪКА 1:	Следва да имате предвид, че УО на ОПИК се ръководи в дейността си от разпоредбите на европейското и национално законодателство, регламентиращо подкрепата от европейските структурни и инвестиционни фондове. Освен това, УО е отговорен за правилното изпълнение и управление на оперативната програма и за постигане на тази цел може да въвежда допълнителни критерии, условия и изисквания, които да гарантират постигане на максимална ефективност и ефикасност при разходване на средствата от ЕСИФ. **1. Предложението се приема** Изискването за записан капитал от

			Да отпадне изискването "Допустими по настоящата процедура за подбор на проекти са само кандидати, при които към датата на кандидатстване записаният капитал е равен на минимум 20% от общо допустимите разходи по проекта. Кандидатът/бенефициентът трябва да отговаря на посоченото изискване в периода от подаване на проектното предложение до приключване на изпълнението на проекта." Въвеждането на това изискване пряко противоречи на обосновката за целта на обявената процедура, а именно "Сред основните пречки пред реализирането на предприемаческите начинания са достъпът до финансиране и отрицателната нагласа към риска на традиционните финансови институции." В България фирмите са с капитал най-вече между 2 и 1000 лв. Добавянето на подобно условие изисква от стартиращите предприемачи изкуствено и без да е в съответствие с нито един национален или европейски регламент да осигурят значителни финансови средства, с които не могат да оперират. Появяването на това условие на етапа на второ обществено обсъждане на процедурата (на първата то отсъстваше, следователно не е било необходимо) оставя съмнение за опит за допълнително ограничаване на достъпа на бенефициентите до публични фондове без никаква връзка със съответните релевантни регламенти. Очакваме да бъде отстранено това ненужно като основание изискване, добавено към Условията от страна на УО на ОПИК, поставящо ограничения пред кандидатите в пълно противоречие с основната цел на процедурата и специфичната цел и резултати на Инвестиционен приоритет 2.1. „Достъп до финансиране в подкрепа на предприемачеството" от Приоритетна ос 2	минимум 20% от общо допустимите разходи по проекта е премахнато. **2. Предложението не се приема** Настоящата процедура е насочена към насърчаване на предприемачеството, като подкрепата достигне до възможно най-много лица, които не са реализирали досега предприемачески идеи. Аналогични изисквания се прилагат и по други програми и процедури за подпомагане на предприемачеството. **3. Предложението не се приема** Моля, вижте становището на УО по т. 118.2. **4. Предложението не се приема** В Условията за кандидатстване публикувани при първото обществено обсъждане е посочено, че допустимите кандидати трябва да имат по-малко от две приключени

			„Предприемачество и капацитет за растеж на МСП" на ОПИК, при най-адекватното съотношение между очакваните разходи и ползи. От друга страна, всяко юридическо лице е независимо стопански субект и определянето на капитала на Дружеството е автономно решение. Нито една институция няма право да се намесва в решението за определяне размера на капитала на Дружеството и това изискване е грубо вмешателство в независимостта на юридическото лице. Ограничението капиталът да продължава да представлява минимум 20% от допустимите разходи по проекта също е изискване, което отнема правото на Дружеството да оперира свободно със своя капитал в определения период от време, което противоречи на логиката на свободния пазар. Това изискване не отговаря на никакви регламенти и такава практика няма в други оперативни програми. Надяваме се да бъде отстранено поради очевидното му противоречие с основните цели на инвестиционния приоритет, ОПИК, основните регламенти, и не последно място – резултатите на дългогодишните усилия на няколко правителства, включително и сегашното, да се намали административната тежест пред предприемачеството в България. Изискването 20% от допустимите разходи по проекта да бъдат в капитала е нецелесъобразно и поради факта, че по тази програма не се предвиждат авансови плащания без обезпечение. Отново подчертаваме, че това изискване не отговаря на условията на нито един регламент. Надяваме се да бъде отстранено и сме готови	финансови години. Във втория вариант допустимите кандидати трябва да са регистрирани след 31.12.2016 г., т.е. изискването за по-малко от две приключени финансови години е запазено, като единствено за улеснение на кандидатите формулировката му е конкретизирана. В този смисъл, няма промяна в същността на критерия за допустимост. 5.1. Следва да имате предвид, че Дейност 1 от допустимите за финансиране дейности е формулирана достатъчно общо, именно за да включи в себе си различните етапи от реализирането на предприемаческата идея. **5.2. Предложението не се приема** Максималният размер на разходите за външни услуги е определен на база на опита на УО на ОПИК от предходни процедури за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ, съдържащи

			да търсим възможности да отстояваме адекватността на процедурата спрямо реалните цели и обосновки на Инвестиционния приоритет. ОПИК е на етап междинна оценка и се надяваме Процедурата да бъде отворена в отговор на дългото очакване преди оценката, без да се налага да се задействат други механизми за спазване на нейния принос за постигане на основната цел "Създаване и развитие на нови предприятия в приоритетни сектори на Националната стратегия за насърчаване на малките и средните предприятия 2014-2020 г. и специфични сфери, свързани с преодоляването на европейски и регионални предизвикателства . Изразяваме притеснението си, че това изискване създава опасност да се прибегне до активиране на други механизми, както се случи с прекратяване на процедурата BG05M9OP001-1.020 "Подкрепа за предприемачество" по ОПРЧР. Допълнително подчертаваме, че това предложение по никакъв начин не подкрепя целта на програмата да помогне на стартиращи предприятия. 40 000 лв в капитала на фирмата са средства, които никой стартиращ предприемач няма. С програмата се цели насърчаване на хора под 29 години, хора от определени региони и компании създадени през последните 12 месеца. Хората, които могат да извадят 40 000 лв, за да им бъде в капитала на фирмата не са бенефициентите на тази програма. Нормално е предприемачът да потърси 20-те процента съфинансиране, но е различно това да са пари, които да бъдат вкарани като капитал на Дружеството. Най-често предприемачът би потърсил кредит или частен инвеститор, като и в двата случая би получил свежи пари (във втория случай срещу дял от бизнеса си). Извън капитала той има гъвкавост да реагира на промените в стартиращия си бизнес и никой разумен предприемач не	подобен вид разходи. Следва да имате предвид, че максималният размер на този вид разходи е фиксиран на 25 000 лева, т.е. не е свързан с максималния размер на общо допустимите разходи по проекта. **5.3. Предложението не се приема** Допустими по настоящата процедура са разходи за участие в събития в страната и чужбина (семинари, конференции, изложения) за представяне на кандидата и на неговите продукти (стоки или услуги), разширяване и развитие на дейността на кандидата, привличане на нови клиенти и свързване в мрежи. Те включват разходи за такси за участие, разходи за командировки (пътни, дневни и квартирни) на квалифицирания персонал на кандидата и целта им е именно да се популяризира предприемаческата идея.

			би сложил тези пари в капитала си, защото това дългосрочно би затруднило цялостното управление на бизнеса му. ПРЕПОРЪКА 2: Да отпадне изискването: "Допустими по настоящата процедура за подбор на проекти са само кандидати, при които към датата на кандидатстване над 50% от предприятието се притежават от едно физическо лице-предприемач." Предложението ни е това изискване да отпадне. Разпределението на дяловете в Дружеството отново е автономно решение, което съдружниците имат и трябва да могат сами определят как би било най-работещо. Това решение трябва да отговаря на пазарна обосновка и конкретните нужди на Дружеството, а не да се ръководи от условията за кандидатстване за грантово финансиране. Успешните бизнеси са тези, които решават реален проблем, имат качествен продукт и/или услуга, екип, който може да реализира бизнеса и се намира в добра пазарна ниша. Бизнес, който е създаден или оформен, за да получи финансиране по някаква програма няма как да бъде успешен и в реалността ние виждаме, че много Дружества правят точно това и те не успяват да постигнат нищо различно от това просто да усвоят финансирането. Обратната връзка от предприемачите е, че комбинацията от всички изисквания продължава да не отговаря на реалността на бизнеса и по този начин няма как да подпомогне реални предприемачи и Дружества, а програмата ще бъде насочена към Дружества създадени специално,	5.4. Посочените в запитването Ви разходи за ДМА за производство на продукта са допустими като част от процеса на неговата реализация. **6. Предложението не се приема** Предвидените по процедурата механизми за наблюдение и контрол на ефекта от изпълнението на проектните предложения са в съответствие с възприетия през настоящия програмен период подход за финансиране на ориентирани към резултат инвестиции. Тези механизми имат за цел да насърчат кандидатите да залагат максимално реалистични прогнозни данни, които впоследствие да бъдат реално постигнати. Допълнително, максималните скали на оценка по критериите за прогнозни нетни приходи от продажби и прогнозна стойност на EBITDA са намалени.

			за да усвоят тези пари. Аргументът, че в Дружеството трябва да има човек, който да има над 50% от собствеността на капитала, за да може да се гарантира ангажираност на лице-предприемач не е нужен и логичен, защото при подаването на кандидатурата се вписва и отговорно лице и Оперативната програма разполага с човек, който се е подписал, че ще отговаря пред тях за осъществяването на бизнеса и проектното предложение. Ако такава процедура не е предвидена съветваме да се направи това вместо да се прави ограничението със собствеността. Успешните компании имат екип, а не един човек предприемач. Най-често успешния бизнес има двама или трима собственици, които се допълват като умения. И тяхно право е да разпределят дяловете си както преценят, а не както Оперативната програма им налага. ПРЕПОРЪКА 3: Да отпадне изискването: "Към датата на кандидатстване, предприемачът не трябва да има участие в управлението или да притежава над 10% собственост в капитала (да бъде съдружник или акционер) на друго юридическо лице или едноличен търговец, регистрирани съгласно Търговския закон или Закона за кооперациите, с изключение на юридически лица или еднолични търговци, които не са осъществявали дейност през последните две приключени финансови години." Въпреки, че в сегашната си форма това ограничение бе предложено	

			от нас ние се застъпваме зад идеята цялостно да отпадне. Тук отново ограничението не отговаря на никой по-горен регламент. Допълнително считаме, че това ограничение трябва да отпадне, защото няма как да бъде осъществен такъв контрол. Собствеността в Акционерните дружества не винаги се обявява публично. Също така няма как да се следи дали някой има собственост в чуждестранни дружества или чуждестранни публични компании. Предприемачите могат да имат акции в български или чуждестранни компании и проверяващия орган няма как да осъществи проверка дали това е така, поради което това изискване не може да съществува. Това, което е логично да интересува Управляващия орган е дали предприемачът отговаря на органичението от de minimis, за което може да бъде подадена декларация, в която да се заявява, че лицето няма собственост в юридически лица, които са получили общо държавна помощ надвишаваща 200 000 евро. ПРЕПОРЪКА 4: Да бъде променено изискването: "Допустими по настоящата процедура за подбор на проекти са само кандидати, които са регистрирани след 31.12.2016 г." Фиксирането на конкретна дата за създаване на ново предприятие като изискване за допустимост, при условие, че Процедурата обявява за втори път обществено обсъждане с ПРОМЕНЕНИ изисквания за крайни дати, не допринася за постигане на целта на програмата да	

			насърчи предприемачеството, нито подпомага осигуряването на условия за постигане на следния "индикатор за резултат съгласно оперативната програма: - Нови предприятия, съществуващи две години след създаването си." Притеснението ни е, че това изискване не подпомага постигането на индикаторите, нито отговаря на приложимите регламенти, а дисквалифицира онези потенциални бенефициенти, които са регистрирали компании, отговарящи на условията от предишното обявяване на условията с намерението да се възползват от възможностите, които процедурата би предоставила. Позволяваме си да напомним, че съгласно целите си процедурата идва да отговори точно на потребностите на онези потенциални предприемачи, които имат ограничен достъп до финансиране. ПРЕПОРЪКА 5: Промени на допустими/недопустими разходи и дейности 5.1. В момента като допустими дейности са записани само две основни дейности: 1/ Дейности за реализиране на пазара на предприемачески идеи (продукти – стоки или услуги); 2/ Дейности за визуализация на проекта. В недопустимите е написано, че е забранено всичко друго, което не е споменато като допустима дейност. Предлагаме или това изречение да отпадне или да се разпишат повече допустими дейности свързани с производството на продукта/услугата и други логични етапи за развитието на стартиращ бизнес.	

			5.2. Предлагаме процентът за външни услуги да се увеличи от 10% на 20%. Като външни услуга са споменати: • изработване на икономическа оценка, финансова оценка и техническа оценка на продукти (стоки или услуги); • разработване на технологии за производство на продукти (стоки); • изработване на пазарни анализи и проучвания, маркетингови планове за пазарна реализация на продукти (стоки или услуги); • създаване на интернет страница на кандидата; • защита на индустриална собственост на национално и международно равнище и ползване на необходимата за това експертна помощ. Считаме, че 20% е по-реалистична сума предвид характера на тези услуги. 5.3. Предлагаме да се разрешат разходите за реклама (може да се сложи ограничение до 10%, също така може да се ограничи и само до дигитална реклама). Дори да имаш добър продукт или услуга ти трябва да стигнеш до клиентите си и маркетинга и рекламата са ключово важни за успеха на бизнеса. Допълнителен аргумент е, че дигиталната реклама е един от най-чистите за проследяване разходи с много ясни показатели за успеваемост. 5.4. По начина, по който са разписани допустимите разходи не става	

			ясно дали са допустими разходите за закупуване на ДМА за производство на продукта. Написано е, че са допустими разходи свързани с реализацията на продукта. Ако в това се включват разходи с производството може би е добре да се напише по-конкретно. Ако разходите за производство не са включени предложението ни е да бъдат включени, защото стартиращата компания е на етап производство. ПРЕПОРЪКА 6: Финансовата корекция да е при непостигане на 70% от планираните показатели в бизнесс плана, защото това е стратиращо предприятие и пазара е динамичен. ЗАКЛЮЧЕНИЕ Допитването ни до предприемачите от стартъп общността потвърждава оценката, че условията, които адресираме не са свързани нито с потенциала на идеите им, нито с експертизата им и капацитета им за изпълнение, нито с качеството на проектите им и релевантността им с целите на ОПИК и двата стратегически документа – НСМСП и ИСИС, нито с ограниченията и препоръките на регулативните документи на национално и ЕС ниво. Вярваме, че с тази процедура могат да се постигнат чудесни резултати за икономиката на страната ни и за развитието на малкия и средния бизнес и сме готови за публично обсъждане на направените от нас предложения. С уважение,	

			Национално представителство на българската стартъп предприемаческа общност	
129.	Иван Стоянов ivan.stoyanov.co@gmail.com	29.12.2017 г.	Предложения и коментари: 1. Максималният размер заявената безвъзмездна финансова помощ на проект е 200 000 лева. Предлагам да бъде върнат старият лимит от 396 000 лв. Защото, за насърчаването на една иновативна компания 200 000лв са недостатъчни! 2. Да бъдат намалени точките който се дават на компании от Северозападния регион! Би било по справедливо ако разликата бъде намалена до минимум! Поздрави И.С.	**1. Предложението не се приема** С оглед на спецификата на настоящата процедура – допустими кандидати (предприятия, създадени след 31.12.2016 г. с мажоритарен собственик физическо лице, които са независими), допустими дейности и допустими разходи, УО на ОПИК счита, че максималният размер на безвъзмездната финансова помощ от 200 000 лева е реалистичен и достатъчен за стартиране и развитие на предприемаческа идея. **2. Предложението се приема частично** Максималният брой точки по критерия за регионална приоритизация е намален – от 6 на 5 точки.
130.	Стоян Стефанов lexser@abv.	29.12.2017 г.	Обществено обсъждане на документация по процедура за подбор на проекти „Насърчаване на предприемачеството"	Моля, запознайте се със становището на УО по т. 129.

	bg		Предложения и коментари 1. Да бъдат намалени точките който се дават на компании от Северозападния регион! 2. Предлагам да бъде върнат старият лимит от 396 000 лв. Поздрави Стоян Стефанов	
131.	Атанас Кирчев a.kirchev@euprograms.bg	29.12.2017 г.	СТАНОВИЩЕ по второто обществено обсъждане на документацията по процедура „Насърчаване на предприемачеството" по ОПИК Професионална асоциация „Европейски и национални програми за развитие" отбелязва, че в представената за второ обществено обсъждане документация по процедура „Насърчаване на предприемачеството" са внесени известни положителни корекции спрямо предходната версия на документацията. Въведено е изискване за представяне на бизнес-план по образец, който ще служи и за целите на оценката на проектите. Променени и прецизирани са някои изисквания по отношение на максималния размер и интензитет на БФП, допустимостта на кандидатите и допустимите разходи, добавени са два нови показателя за оценка, като са променени и относителните тегла на оценките по отделните показатели. Независимо от посочените незначителни подобрения обаче, представената за второ обществено обсъждане документация не е	**Допустими кандидати** **1. Предложението не се приема** Визираното в запитването Ви изискване е с цел постигане на фокусираност на подкрепата и ангажираност на едно физическо лице, което да е отговорно за реализиране на предприемаческата идея и да допринесе за нейния успех със своите знания, опит и умения. Аналогични изисквания се прилагат и по други програми и процедури за подпомагане на предприемачеството. **2. Предложението се приема**

			съществено променена в сравнение с предходната версия на документацията, въпреки доста оживеното обществено обсъждане, получените множество критики и конструктивни предложения от различни организации на целевите групи, вкл. от ПАЕНПР. За съжаление, основните ни критики към процедурата, дадени във връзка с първото обществено обсъждане, остават валидни и сега. Процедурата продължава да не е добре конструирана по отношение на допустимите кандидати, сектори и разходи, критериите за оценяване не са адекватни по отношение на целите на процедурата, а неясните им формулировки позволяват много голям субективизъм при оценяването. Становището ни по концептуалните проблеми на процедурата бяха посробно изложени при първото обществено обсъждане, не е необходимо тук да ги повтаряме. Основните ни „технически" критики към процедурата продължават да са следните: I. По отношение на допустимите кандидати 1. Запазено изискването, че едно физическо лице – предприемач следва да притежава над 50% от капитала на предпирятието-кандидат. Както многократно бе подчертано при първото общественото обсъждане, макар това изискване да улеснява управляващия орган при оценката на проектите, то противоречи на масовата житейската практика стартиращо предприятие да се създава не от самостоятелен предприемач, а от група лица, действащи съвместно. Предложението ни е да се предвиди допустим кандидат да е и	Изискването за записан капитал от минимум 20% от общо допустимите разходи по проекта е премахнато. **3. Предложението не се приема** Посоченият критерий включва освен изискването за неналичие на собственост над 10% в капитала (под формата на съдружие или притежание на акции) и ограничение за участие в управлението, което покрива визираните в запитването Ви случаи. **4. Предложението се приема частично** След решение на КН на ОПИК като допустими по процедурата са включени сектори Q86 „Хуманно здравеопазване", Q87 „Медико-социални грижи с настаняване" и Q88 „Социална работа без настаняване". Останалите сектори от запитването Ви (Е37 „Събиране, отвеждане и

			предприятие, в което група физически лица – предприемачи притежават общо повече от 50% от капитала. 2. Изискването за допустимост записаният капитал на предприятието-кандидат да е минимум 20% от допустимите разходи по проекта е недомислено, и следва да бъде преформулирано или премахнато. Това изискване вероятно е предназначено да гарантира, че предприятието-кандидат разполага поне с част от средствата, необходими за префинансирането и реализирането на проекта. Действително има резон от кандидатите да се изисква доказателство за наличието на собствени средства, необходими за реализирането на проекта, тъй като проектите на стартиращи предприятия принципно не са банкируеми. Това изискване обаче противоречи на масовата практика да се учредяват и регистрират търговски дружества с минималния изискуем капитал, която практика е продиктувана от нуждата да се осигури максимална капиталова гъвкавост на дружествата при осъществяването на стопанската дейност. В какво се изразява тази „капиталова гъвкавост"? Поради непредвидимостта на стопанската дейност е възможно в неблагоприятни за бизнеса години предприятието да приключи със загуба, като при няколко неблагоприятни години е възможно предприятието да акумулира по-значителна загуба, изразяваща се в декапитализацията му. В случай, че предприятието е регистрирано с по-голям капитал, евентуалните загуби от дейността ще го принудят да влезе във формална процедура по ТЗ за намаляване или увеличаване на капитала, което е свързано с изпълнението на редица формални изисквания в рамките на продължителна	пречистване на отпадни води" и Е38 „Събиране и обезвреждане на отпадъци") не попадат нито в секторите на творческите индустрии, нито в тези за производството на продукти (стоки и/или услуги) свързани със застаряване на населението, полагане на грижи и здравеопазване, т.е. те не попадат в приложимото по процедурата определение за „области свързани с европейски и регионални предизвикателства". Тези два сектора не попадат и в секторите, които са приоритетни за създаване и развитие на нови предприятия съгласно НСНМСП. **Допустими разходи** 1. С оглед на спецификата на настоящата процедура – допустими кандидати, допустими дейности и допустими разходи, УО на ОПИК счита, че максималният размер на безвъзмездната финансова помощ от 200 000 лева е реалистичен и достатъчен за стартиране и развитие

			процедура. С оглед избягването на излишни формални процедури и ограничения, на практика всички предприятия по ТЗ се регистрират и поддържат основен капитал в размер близо до изисквания от закона минимум. По процедурата се въвежда изискване предприятието-кандидат да е със записан капитал от 20% от общите допустими разходи по проекта; при допускане на проект с общи допустими разходи 250 00 лв. това означава регистриран капитал от поне 50 000 лв., който е минималния капитал за регистрация на акционерно дружество. Това е твърде високо изискване за целевата група – стартиращи предприемачи, като ги поставя в неблагоприятно положение по отношение на капиталовата гъвкавост на новоучреденото предприятие. Ето защо предлагаме да се търси друг механизъм за доказване наличието на средства за реализирането на проекта от страна на кандидата, вместо въвеждането на изискване за записан капитал на предприятието-кандидат. 3. Има принципен проблем по отношение на изискванията за допустимост на кандидатите по т. 11.1.5) и 6), в които е реферирано към „% от предприятието" или „% от капитала". Тези изисквания презумират, че кандидатът е капиталово търговско дружество (при тях има капитал и може да се определи дял от капитала, респ. дял от предприятието в %). Спрямо едноличните търговци, некапиталовите търговски дружества и кооперациите тези изисквания обаче не са адекватни и са невъзможни за прилагане. Едноличните търговци и некапиталовите търговски дружества по ТЗ въобще нямат (регулиран от закона) капитал. По тази причина при тях въобще не може да се говори за „записан капитал", визиран в	на предприемаческа идея. Следва да имате предвид, че първоначалният максимален размер от 391 166 лева е намален почти наполовина. Намален е интензитетът на помощта от 90% на 80%, с което се постига по-голяма ангажираност от страна на кандидата при реализирането на предприемаческата идея. Широкият обхват на допустимите разходи от друга страна ще даде възможност на кандидати от различни области на икономическа дейност, с различни предприемачески идеи да планират реалистични и адекватни бюджети на своите проектни предложения, което да гарантира тяхното успешно изпълнение. Допълнително, в рамките на общественото обсъждане не са получени предложения за премахване на допустими разходи. **2. Предложението не се приема** Следва да имате предвид, че е изцяло по преценка на кандидата

			изискването по т. 6). От друга страна, при тях е нерелевантно да се определя притежаван от предприемача дял (%) от предприятието, каквото е изискването по т 5); при некапиталовите дружества в ТЗ се говори за „вноски на съдружниците" и за „начин на разпределение на печалбите и загубите между съдружниците", които са различни понятия от „% от предприятието". От своя страна, поради променливия характер на капитала и членството при кооперациите, при тях не може въобще не може да се говори за „записан капитал"; дори да се приеме, че той е равен на сумата от дяловите вноски на член-кооператорите, то този капитал е променлив, а не фиксиран в някакъв минимален размер. Поради спецификата на кооперациите при тях по дефиниция не е възможно едно лице да притежава „над „50% от предприятието" - дяловете на членовете са равни по закон, като поради изискването за минимален брой от 7 член-кооператора притежаваният от едно лице „% от кооперацията" (каквото и да означава това) по дефиниция винаги ще бъде под 50%. 4. Остава принципно нерешен проблемът с определянето на допустимите сектори. Между първото и второто обществено обсъждане управляващият орган е направил известни корекции в списъка на допустимите сектори, като е добавил към първата група сектори („сектори от НСНМСП, изведени като приоритетни за създаване и развитие на нови предприятия") секторите ИКТ, издателска дейност и научни изследвания, които досега бяха необосновано изключени от кръга на допустимите. Проблемът с втората група допустими сектори, наречени „сектори, свързани с преодоляване на европейски и регионални	как ще структурира управлението на новосъздаденото предприятие, което ще участва по процедурата. В случай че предприемачът няма достатъчен или никакъв управленски опит, е допустимо за управител на дружеството да бъде назначено друго лице. Договорът за управление и контрол се сключва с лице, което е предвидено да осъществява управленски и контролни функции върху дейността на сътоветното дружество, т.е лице, което действа в качеството му на управител. Във връзка с горепосоченото и предвид това, че по проекта не са предвидени дейности по управление на проекта, както и разходи за управленски (ръководен) персонал, не е допустимо финансиране на разходи по ДУК. Допълнително, осигуряването на съответствие с изискванията на трудовото законодателство и спазването на неговите разпоредби е отговорност и задължение на кандидата, което ще

			предизвикателства", обаче остава напълно нерешен. Както вече обосновахме в предишното си становище, включените в тази група сектори нямат почти нищо общо с областите, свързани с европейските и регионалните предизвикателства, които следва да се обект на подпомагане по тази процедура, в съответствие с изричния текст на ОПИК по тази процедура и съображение (8) от преамбюла на Регламент № 1301/2013. Включените сектори противоречат дори на дефиницията на областите, свързани с европейски и регионални предизвикателства, съдържаща се в Приложение Л. В посочения текст на Регламент № 1301/2013 тези области са дефинирани така: „нововъзникващи области, свързани с европейските и регионалните предизвикателства, като например творческия и културния сектор и иновационни услуги, отразяващи нови обществени изисквания, или с продукти и услуги, свързани със застаряването на населението, полагане на грижи и здравеопазване, иновации в областта на околната среда, нисковъглеродната икономика и ефективността на ресурсите." Очевидно е, че тук приоритетно се включват дейностите в Сектор Q „Хуманно здравеопазване и социална работа" („продукти и услуги, свързани със застаряването на населението, полагане на грижи и здравеопазване"), а защо не е и секторите Е37 „Събиране, отвеждане и пречистване на отпадни води" и Е38 „Събиране и обезвреждане на отпадъци" („иновации в областта на околната среда, нисковъглеродната икономика и ефективността на ресурсите"). Тези сектори обаче необяснимо липсват в списъка на допустимите сектори. Същевременно сред допустимите в сектори в тази група са включени такива, които поради естеството си нямат нищо общо с областите,	бъде проследявано на етап изпълнение на проекта. Допълнително, изискването за наемане единствено на трудов договор в предприятието-кандидат е с оглед постигане на устойчивост на капацитета и експертизата на кандидата, както и с цел избягване дублиране на възнаграждения на едно и също лице. Целесъобразността на подобен подход е потвърдена и от опита на УО от изпълнението на подобни процедури през настоящия и предходния програмен период. **3. Предложението не се приема** Сред лицата, различни от предприемача, които могат да бъдат част от квалифицирания персонал обект на оценка, изрично са посочени и лицата, които управляват предприятието-кандидат, като отново е изцяло по преценка на кандидата дали тези лица ще бъдат включени в екипа на кандидата в

			свързани с европейските и регионалните предизвикателства, както те са описани в съображение (8) от преамбюла на Регламент № 1301/2013. Вместо това като допустими са включени сектори, характеризиращи се с манифактурен, занаятчийски тип производство, еманация на нискотехнологични, дори ръчни производства, които НСНМСП и самата ОПИК дефинитивно считат за неперспективни за растеж на българската икономика, като заявяват за своя цел намаляването на техния относителен дял чрез секторно преструктуриране на икономиката. Дори в самата аналитична част на Условията за кандидатстване (т. 6 на стр.4) е посочено, че сред основните предизвикателства пред развитието на предприемачеството в България е, че е малък делът на новите предприятия, ориентирани към сектори с висока добавена стойност, и че изключително ниска и иновационната активност сред тях. Въпреки този правилен извод, по процедурата са предвидени за приоритетно подпомагане именно нискотехнологични сектори с ниска добавена стойност и липсващ иновационен потенциал. II. По отношение на допустимите разходи 1. Допустимите разходи по проектите по същество представляват безвъзмездно инвестиционно и оборотно финансиране на стартиращ бизнес в максимален размер 250 000 лв. при интензитет на безвъзмездното финансиране 80%. Поддържаме принципната си критика към допустимите за финансиране разходи, като считаме, че допустимите разходи са необяснимо всестранни, щедри и разточителни, предвид изключително рисковия характер на тези бизнес-проекти. Изключително широкият обхват на допустимите и високият	зависимост от техните знания и умения, в зависимост от спецификата на проектното предложение и добавената стойност, която те могат да донесат при неговото изпълнение. 4. Забраната за генериране на печалба (non-profit принципа) по-скоро следва да се съотнася към конкретен проект, а не към допустимите разходи по принцип. В Условията за кандидатстване ясно е посочено че допустимите разходи за материали и консумативи са „необходими за реализиране на пазара на предприемачески идеи (продукти – стоки и/или услуги)", т.е. ще се използват при производството, а не за директна продажба (когато би имало възможност за реализиране на директна печалба). Посредством тези допустими разходи за материали и консумативи се финансира и подпомага производството на определени продукти, а самите „материали и

			интензитет на помощта не кореспондират с високорисковия характер на целевите проекти и статистически обоснованата вероятност голяма част от предприятията-бенефициенти да не оцелеят в средносрочен 3-5 годишен период. 2. В рамките на допустимите разходи за персонал е предвидено финансиране на възнаграждението на „предприемача", като е въведено изискване същият да бъде нает на трудов договор на минимум 4 часа на ден за период от минимум 6 месеца. Считаме, че това изискване е неадекватно в 2 отношения. На първо място, считаме, че с оглед ключовата роля на предприемача в реализирането на проекта, следва да се въведе изискване предприемачът задължително да бъде и управляващ/представляващ на предпирятието-кандидат, не само просто мажоритарен съдружник в него. Именно управляващият бизнеса на стартиращото предприятие има решаваща роля за неговия успех или неуспех, а не съдружниците в него като такива. Ако не е налице изискване предприемачът да е и управляващ и представляващ предприятието-кандидат, би се получила нелогичната ситуация оценката на образованието и професионален опит на „предприемача" има много висок относителен дял в оценката на проекта, но всъщност към него да няма изискване пряко да се ангажира с управлението на бизнеса, за който кандидатства. На второ място, изискването за наемане на предприемача на трудов договор е неадекватно. Ако предприемачът е и управляващ на предприятието, което ще бъде най-честият случай, а според нас дори следва да се въведе като изрично изискване, то той би бил нает по договор за управление, което е най-честата практика, а не по трудов	консумативи" няма да се реализират директно чрез продажба, която да генерира печалба. В Условията за кандидатстване по процедурата ще бъде включен и максимален праг по отношение на този вид разходи. Допълнително, необходимостта от всеки разход трябва да се обоснове от кандидатите във Формуляра за кандидатстване, като в противен случай разходът ще се премахва от бюджета на проекта служебно от Оценителната комисия. Следва да имате предвид, че Условията за кандидатстване, Условията за изпълнение и приложенията към тях са съгласувани с Дирекция „Държавни помощи и реален сектор" в Министерство на финансите за съответствие с изискванията за минимална помощ. В допълнение следва да се имат предвид и разпоредбите на чл. 15,

			договор (дори теоретично е спорно дали въобще дейността по управление на бизнеса поради спецификата си подлежи въобще на възлагане по трудов договор, който е договор за престиране на работна сила, но не и за постигане на определени резултати, което обаче е особено характерно за бизнес-управлението). Във връзка с горното предлагаме изискването предприемачът да бъде нает по трудов договор да отпадне, като бъде заменено от изискване предприемачът задължително да бъде управляващ и законен представител на предприятието-кандидат, нает по договор за управление. 3. След лицата, различни от предприемача, които ще са предмет на оценка, не е включено най-важното за успеха на бизнеса лице, а именно управляващия и представляващия бизнеса. В тази връзка предлагаме, ако не се възприеме идеята предприемачът задължително да е и управляващ и представляващ кандидата, то алтернативно задължително да се включи в кръга на лицата от екипа на предприемача – обект на оценка, управляващия и представляващия кандидата, ако той е различен от кандидата, като за него се предвиди самостоятелна оценка, а не оценка в рамките на общия екип. 4. В рамките на допустимите разходи са включени разходи за материали и консумативи, необходими за реализиране на пазара на продукти. Считаме, че тази категория разходи е принципно недопустима за финансиране поради нарушаване на non-profit принципа (забраната за генериране на печалба) от предоставената БФП, закрепен в чл.	чл. 16 и чл. 17 от ПМС № 189 от 28.07.2016 г. за определяне на национални правила за допустимост на разходите по програмите, съфинансирани от ЕСИФ, за програмен период 2014 - 2020 г. относно проекти, които генерират приходи. **5. Предложението не се приема** Посочените разходи са за услуги, които не са пряко свързани с реализирането на предприемаческата идея. УО на ОПИК полага постоянни усилия за опростяване на Условията за кандидатстване, за да могат кандидатите сами да разработят проектните си предложения. Допълнително, УО ще разработи детайлни примерни указания за попълване на електронен формуляр за кандидатстване и подаване на проектно предложение по процедурата, които ще съдържат илюстративен указателен материал. Ще бъде проведена и национална

			125, пар. 4 и 5 от Финансовия регламент № 966/2012 и в чл. 4, ал. 3 от ЗУСЕСИФ. Тази категория допустими разходи директно влиза в противоречие с non-profit принципа, тъй като в случая е налице директно генериране на печалба по см на чл. 125, пар. 5 от Финансовия регламент № 966/2012. (превишение на приходите над допустимите разходи). Превишението на приходите над разходите по проекта ще бъде генерирано от прихода от последяващата препродажба (макар и в преработен вид) на закупените в БФП по проекта материали и суровини за производство. Приходът от продажбите на преработените суровини и материали са чиста печалба за бенефициента от проекта, тъй като разходът за тях е напълно покрит по проекта. Спрямо тези разходи не е налице нито едно от изключенията на принципа за негенериране на печалба, посочени в ал. 2 на чл. 125, пар. 4 на регламента. Поради недопустимостта на тази категория разходи за материали и консумативи, финансирането им по проектите ще представлява неправомерна държавна помощ, подлежаща на възстановяване от страна на бенефициента; това би могло да бъде лесно констатирано при последваща проверка на външни контролни органи. Настоящият режим на възстановяване на неправомерна държавна е особено неблагоприятен за бенефициента. Ето защо, с оглед избягване на много неблагоприятни за евентуалните бенефициенти последици, следва управляващият орган още отсега ясно да се установи, ако е необходимо - в диалог с ЕК, дали тази категория разходи са принципно допустими. 5. Като недопустими са определени разходите за разходи за консултантски услуги за разработване на проектното предложение.	информационна кампания, в рамките на която потенциалните кандидати ще могат да искат разяснения и задават допълнителни въпроси. **Методология и критерии за оценка** 1. Посочените критерии оценяват качеството на проектното предложение и очакваните ефекти за бенефициента, обществото и околната среда от неговото реализиране. Аналогични критерии за оценка са използвани вече по няколко процедури както по ПО1, така и по ПО2 по ОПИК и опитът на УО показва, че не съществува дисбаланс при оценката и тя не варира в „изключително широки граници". Допълнително, коментарът не съдържа предложение за включване на конкретни допълнителни критерии, оценяващи ефективността на предприемаческата идея.

			Считаме, че това е необосновано и неадекватно с оглед спецификата на целевата група бенефициенти. Особено полезно и важно за стартиращите предприемачи би било да могат да ползват професионална консултантска помощ изготвянето на качествено проектно предложение, вкл. професионално разработен бизнес-.план. Предвид това е необяснимо защо този вид разход е обявен за недопустим, въпреки че приложимият режим минимална помощ позволява този тип допустими разходи. III. По Методологията и критериите за оценка Поддържаме критиката си, че критериите за оценка по същество са необвързани с целите на процедурата и небалансирани, като дават голяма възможност за субективност при оценяването. Широката възможност за субективно оценяване, от своя страна, не гарантира спазването на принципите на прозрачност, равно третиране, ефективност и ефикасност при управлението на средствата от ЕСИФ. 1. Първите три критерия за техническа и финансова оценка „1. Пазарна приложимост на предприемаческата идея", „2. Социален ефект от реализацията на предприемаческата идея" и „3. Екологичен ефект от реализацията на предприемаческата идея" предоставят силна възможност за необективно оценяване. Параметрите за оценка по всеки отделен показател в рамките на тези критерии дава възможност оценката субективно да варира в изключително широки граници (от 1 до 4 точки) въз основа на субективна преценка на оценяващия дали представената информация покрива всички изисквания и дали е изчерпателна. По отношение на информацията по първия критерий „1. Пазарна	2. По процедурите за насърчаване на предприемачество, предприемачът и екипът на кандидата са от първостепенно значение за реализирането на предприемаческата идея и съответно успешното изпълнение на целия проект. Освен техния професионален опит, другият важен критерий по отношение на предприемача и екипа, който е от значение за реализирането на идеята, е тяхното образователно-квалификационно ниво. Посочените критерии са показател за наличието на капацитет, знания и умения за реализиране на предприемаческата идея. Подобни критерии се използват в редица програми както в страната, така и в чужбина. Допълнително, коментарът не съдържа предложение за включване на конкретни допълнителни критерии, оценяващи екипа на кандидата. **3. Предложението се приема**

			приложимост на предприемаческата идея" следва да се има пред вид, че се касае за предварителна, първична, съвсем обща базова маркетингова информация относно предприемаческата идея (изготвянето на пълно маркетингово проучване е предвидено като допустима дейност едва по самия проект), при което обемът на информацията, която може да бъде изложена, е ограничен в електронния формуляр в ИСУН до 10 000 знака. По втория критерий „2. Социален ефект от реализацията на предприемаческата идея" са обособени три показателя за оценка, които са изключително неясно формулирани и взаимно преплитащи се, което отново позволява изключително субективна оценка. Съществува и възможността за допълнителна субективност на оценката по линия на субективната преценката на оценявания дали представената информация покрива всички изисквания и дали е изчерпателна. По аналогичен начин, по третия критерий „3. Екологичен ефект от реализацията на предприемаческата идея" отново са обособени три показателя за оценка, които са изключително неясно формулирани и взаимно преплитащи се, което отново позволява изключително субективна оценка. Отново съществува и допълнителната възможност за субективност на оценката по линия на субективната преценката на оценявания дали представена информация покрива всички изисквания и дали тя е изчерпателна. Като се има пред вид, че оценката по посочените три показател е с голяма относителна тежест, става ясно, че субективната оценка по тези критерии напълно предопределя цялостното класиране на проектите.	**частично** Критерият, който оценява момента на равновесие (Breakeven point) е премахнат. Следва да имате предвид, че двата критерия, които оценяват бъдещото финансово представяне на кандидата са по-скоро допълващи се. В първият случай се взимат предвид реализираните нетни приходи от продажби за период от три приключени финансови години, следващи годината на приключване на проекта като процент от размера на заявената БФП по проекта, с което се поставя акцент върху реализирането изобщо на приходи от стартиращото предприятие. При прогнозната стойност на EBITDA, оперативната печалба преди данъци, такси, лихви и амортизация за същия период се съотнасят към размера на заявената БФП по проекта, т.е. в обхвата на оценка се включва не само реализирането на приходи, но и очакваното цялостно представяне на

			2. Поддържаме критиката си за неадекватността на критериите за оценка, свързани с изискванията за образование и професионален опит на предприемача и екипа му, заявени при първото обществено обсъждане. Отделно от това, от техническа гледна изискването за образование и опит (на предприемача и екипа му) в областта на предприемаческата идея, не е подкрепено от ясна и недвусмислена дефиниция как ще се определя принадлежността на образованието и опита към областта на предприемаческата идея. Опитът за такава дефиниция в Приложение Л („наличието на логическа свързаност" между образованието, опита, и предприемаческа идея) с нищо не помага да се реши този проблем, което от своя страна отваря поле за изключително субективно прилагане на показателя от страна на оценяващите без възможност за обективен контрол. Ще се счита ли например, че икономическо образование попада „в областта на предприемаческата идея",ако се касае за бизнес в областта на обработката на метали? А юридическо такова? А инженерното образование ще се счита ли, че попада в обхвата на дизайнерски бизнес (сектор М74.10 „Дейности в областта на дизайна")? Очевидна е възможността за напълно субективно оценяване и по тези критерии. 3. Въведените два допълнителни критерия за оценка на ефективността на предприемаческата идея 5. „Прогнозна стойност на EBITDA" и 6. „Момент на равновесие (Breakeven point)" по същество дублират оценка по досегашния показател 4. „Прогнозна стойност на нетните приходи от продажби". а) Едновременното прилагане двата критерия 5. „Прогнозна стойност	предприятието, отразявайки и прогнозните му разходи за дейността. **4. Предложението не се приема** Предложението не съдържа аргументи за увеличаване тежестта на двата критерия. Допълнително, критерият за регионална приоритизация на проекти е ревизиран и максималният брой точки е намален на 5 точки.

			на EBITDA" и 4. „Прогнозна стойност на нетните приходи от продажби" е безсмислено. EBITDA съизмерен с БФП по проекта, е по-ефективен измерител на рентабилността (устойчивостта) на създадения бизнес, като за разлика от 4. „Прогнозна стойност на нетните приходи от продажби" е универсално приложим за всички отрасли измерител. В крайна сметка важна е възвръщаемостта (рентабилността) на бизнеса, независимо чрез какъв обем продажби тя е реализирана. Обемът продажби е различен при различните бизнеси, като е възможно при по-нисък обем продажби да се реализиран по висока възвръщаемост – това показва, че показателят 4. „Прогнозна стойност на нетните приходи от продажби" може да е дискриминационен спрямо някои сектори, като същевременно не е необходим при наличието на EBITDA. Отделен е въпросът как точно управляващият орган е определил референтните стойности на оценъчните диапазони (18%, и пр.)? б) От друга страна, показателят 6. „Моментът на равновесие" (BEP) в голяма степен дублира оценката по EBITDA, тъй като при по-голям EBITDA периодът до BEP ще е по-кратък. От тази гледна точка няма смисъл устойчивостта на бизнеса да се оценява по три показателя, по същество възпроизвеждащи сходни оценки. В тази връзка предлагаме да остане само показателят 5. „Прогнозна стойност на EBITDA" като универсално приложим показател. 4. Предлагаме да се даде по.голяма тежест на оценката по регионална приоритизация и съответствие с ИСИС, за сметка на оценката на предприемача и екипа. В заключение, отново заявяваме, че според нас по детайлно	

			аргументираните по-горе причини параметрите на процедурата следва да бъдат още веднъж преработени в диалог със всички заинтересовани страни. Атанас Кирчев	